

IJPS INTERNATIONAL JOURNAL OF POLITICS AND SECURITY®

PEER-REVIEWED INTERNATIONAL ACADEMIC JOURNAL

Volume: 2, Number: 5-2020 / Cilt: 2 Sayı: 5-2020

Owner and Publisher/ Sahibi ve Yayıncısı: Assoc.Prof.Dr./ Doç.Dr Fikret BİRDİŞLİ

EDITOR-IN-CHIEF/ EDITÖR

Assoc. Prof.Dr. Fikret BİRDİŞLİ

İnönü University, Center for Strategic Researches (INUSAM), 44280, Malatya-TURKEY

Phone: +90 422 3774261/4383

E-mail fikret.birdisli@inonu.edu.tr

MANAGING EDITORS / ALAN EDITÖRLERİ

Political Science Editor/ Siyaset Bilimi Editörü

Prof.Dr. Ahmet Karadağ

İnönü University, Faculty of Economic and Administrative Sciences, Department of International Relations, 44280, Malatya-TURKEY

Phone: +90 422 3774288

E-mail karadag.ahmet@inonu.edu.tr

International Relations and Security Studies Editor/ Uluslararası İlişkiler ve Güvenlik Çalışmaları Editörü

Assoc.Prof.Dr. Fikret Birdişli

İnönü University, Center for Strategic Researches (INUSAM), 44280, Malatya-TURKEY

Phone: +90 422 3774261/4383

E-mail fikret.birdisli@inonu.edu.tr

CONTACT INFORMATION / İLETİŞİM BİLGİLERİ

İnönü University, Center for Strategic Researches (INUSAM), 44280, Malatya-TURKEY

Phone: +90 422 3774261

İnönü Üniversitesi, Stratejik Araştırmalar Merkezi, İİBF Ek Bina, Kat:3, 44280, Malatya-TÜRKİYE

2020, 2 (4), / Volume: 2, Number: 4-2020**OWNER / SAHİBİ/**

Assoc. Prof.Dr. Fikret BİRDİŞLİ

Managing Editors / Editörler*Political Science Editor:* Ahmet Karadağ*International Relations and Security Studies Editor:* Fikret Birdişli**Editorial Assistance / Editör Yardımcıları****English Language Editors:**

Christopher Trinh, La Trobe University, Melbourne/Avustralia

Froilant T.Malit, Jr. Cambridge University/United Kingdom

Emre Baran Pak, Kilis 7 Aralık University/Turkey

Fatmanur Kaçar, Marmara University/Turkey

Russian Language Editors:

Toğrul İsmail, KSU University/Turkey

Nazım Cafersoy, Azərbaycan Devlet İktisat University/Azərbaycan

Sedat Çobanoğlu, 19 Mayıs University/Turkey

Emil Qurbanov, Rudn University, Moscow/Rusia

Publication Board / Yayın Kurulu

Fikret Birdişli, Ahmet Karadağ, Emre Baran Pak

Redaction, Researches / Redüksiyon, AR-GE

Maitituoheti Atawulla, Ali Atılgan, Aynur Başurgan, Y. Zakir Baskın, Ferdi Tayfur Güçyetmez, Fatih Tekin, Zeynep

Kamalak, **Web Security and Technical Assistance / Örütağ Güvenliği ve Teknik Servis** Mustafa Ceylan**INTERNATIONAL ADVISORY BOARD / Uluslararası Hakem Kurulu**

Deina A. Abdelkader, Harvard University/USA

Haluk Alkan, İstanbul University/Turkey

Hamid E. Ali, The American University of Cairo/Egypt

Tayyar Arı, Uludağ University/Turkey

Harun Arıkan, Çukurova University/Turkey

Ersel Aydınli, Bilkent University/Turkey

Pınar Bilgin, Bilkent University/Turkey

Nazım Cafersoy, Azərbaycan Devlet İktisat

University/Azerbaijan

Mesut Hakkı Çaşın, Nişantaşı University/Turkey

Ahtem Celilov, Kırım İşletme Enstitüsü/Crimea

Bezen Balamir Coşkun, İzmir Policy Center/Turkey

Noé Cornago, University of Basque Country/Spain

Haydar Çakmak, Gazi University /Turkey

Ayşe Aslıhan Çelenk, Erciyes University/Turkey

Katerina Dalacoura, The London School of Economics and

Political Science/UK

Cengiz Dinç, Osmangazi University/Turkey

Nejat Doğan, Anadolu University/Turkey

Federico Donelli, University of Geneva/Italy

Ertan Efeğil, Sakarya University/Turkey

Saira Farooqi, Kinnaird College For Women/Pakistan

Ayman Zain Hayajneh, Yarmouk University/Jordan

Ali Hüseyinoğlu, Trakya University / Turkey

Toğrul İsmail, KSÜ University/Turkey

Altynbek Joldoshov, Turkey-Manas University/Kirghizistan

Theodore Karasik, Gulf State Analitics/Washington D.C-USA

Rasem N. Kayed Arab American University/Palestine

Arshi Khan, Aligarh Muslim University/India

Christos G. Kollias, University of Thessaly/Greece

Osama Kubbar, Qatar Armed Forces Strategic Studies

Center/Qatar

Taras Kuzio, Kyiv Mohyla Academi, Kiev/Ukrania

Tarık Oğuzlu, Antalya Bilim University/ Turkey

Haluk Özdemir, Kırıkkale University/Turkey

Sanjay Kumar Pradhan, Pandit Geendeyal Petroleum

University/ India

Wahabuddin Ra'ees, International Islamic

University/Malasia

Yaşar Sarı, Abant İzzet Baysal University/Turkey

Mehmet Şahin, Polis Akademisi/Turkey

İlter Turan, İstanbul Bilgi University/ Turkey

Sibel Turan, Trakya University/Turkey

Kieran E. Uchehara, Hasan Kalyoncu University/ Turkey

Abdul Majid Wadood, Institute of Business Research

Tokyo/Japan

Kristin VandenBelt, Lone Star College, Texas/USA

Konstantinos Zarras, University of Macedonia/Greece

Can Zeyrek, Philipp-University Malburg/Germany

Taras Zhovtenko, National University of Ostroh

Academy/Ukrania

Ragıp Kutay Karaca, İst. Aydın University/Turkey

International Journal of Politic and Security (IJPS) / Uluslararası Politika ve Güvenlik Dergisi (IJPS)
Is a refereed Journal / Hakemli bir dergidir

International Journal of Politic and Security (IJPS) / Uluslararası Politika ve Güvenlik Dergisi (IJPS)
Is currently noted in/ aşağıdaki very tabanlarınca taranmaktadır

AMAÇ International Journal of Politics and Security (IJPS), politika ve güvenlik çalışmaları alanlarında yüksek kaliteli ve özgün çalışmaları akademik çevreler ile paylaşmak için bir platform oluşturma amacını taşıyan uluslararası hakemli, bilimsel bir dergidir (Scholarly- Peer Reviewed Journal). Bu nedenle IJPS'de Siyaset Bilimi, Uluslararası İlişkiler genel alanı ile Ulusal ve Uluslararası Güvenlik çalışmaları alanında yapılan çalışmalara yer verilmekte olup, özgün ve önemli ilerlemelere katkı sağlayan makalelerin yayımlanması amaçlanmıştır. Potansiyel bir çalışmanın derginin amaçlarına uygunluğu hakkında soruları olan yazarlar, tereddütlerini gidermek üzere derginin editörlerine başvurabilirler.

KAPSAM IJPS, yılda iki defa olmak üzere Mayıs ve Ekim aylarında, Açık Erişim Politikasını benimsemiş bir e-dergi olarak yayımlanmaktadır. Dergi TÜBİTAK (Turkey Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu)'ın ev sahipliğini yaptığı Dergi Park üzerinden makale kabul etmekte ve tüm süreci bu platform üzerinden yürütmektedir.

Dergide yayımlanan her makalenin DOI numarası dergimiz tarafından ücretsiz sağlanacaktır.

Dergimiz ilk sayıdan itibaren alan indekslerine dâhil edilecek olup zaman içinde indeks sayısının artırılması hedeflenmektedir.

Yayıncılıkta nihai ve vazgeçilmez ilkelerimiz; epistemolojik topluluğa katkıda bulunacak saygın, güvenilir, bağımsız ve özgür bir akademik dergiye sahip olmaktır. Bu bağlamda sizi evrensel bilimin gelişimine katkıda bulunmak için IJPS'nin danışma veya hakem heyetinde yer almaya davet ve teşvik ediyoruz. Bu konudaki talep ve önerilerinizi editör kurulunca değerlendirilmek üzere lütfen kısa bir özgeçmiş ile birlikte editöre (fikret.birdisli@inonu.edu.tr / fbirdisli@ijps.info) gönderiniz.

ONLINE MAKALE YÜKLEME IJPS' ye gönderilecek makale, kitap özeti, rapor ve editöre mektuplar Dergi park sitesinde bulunan elektronik gönderim işlemi üzerinden dergiye iletilirler. Makaleler gönderilmeden önce tanıtım sayfasında yer alan yazım ve atıf kuralları dikkatlice incelenmelidir.

YAYIMLANMA Hakem süreci olumlu tamamlanarak yayımlanması kabul edilen gönderilerde yer alan görüş ve düşünceler yazarlarına ait olup dergiyi ve editörleri bağlamamaktadır. IJPS herhangi bir görüşün taşıyıcısı olmayıp, tarafsız yayıncılık ve bilimsel etik kurallarına göre yayım yapmaktadır. Fakat dergide yayımlanmak üzere kabul edilmiş yazıların, kişisel verilerin korunmasına yönelik düzenlenmiş her türlü hakları dergiye devredilmiş kabul edilir.

VERİ PAYLAŞIM POLİTİKASI IJPS, kişilik haklarının korunmasına yönelik evrensel ve hukuksal ölçütler ile bilimsel etik ve atıf kurallarının gereklilikleri içinde kalarak araştırmalarının sonucunda ulaşılan verilerin paylaşılması konusunda yazarları teşvik eder. Bu bağlamda IJPS, Budapeşte Açık Erişim İnisyatifi Bildirisi(2001)'ni benimser (<http://acikerisim.ankos.gen.tr/acikerisimsozluqu.htm>).

İNTİHAL DENETİMİ IJPS orijinal olmayan materyalleri taramak için CrossRef Benzerlik Kontrolü™ (Powered by iThenticate) kullanmaktadır. Makalenizi dergiye göndererek çalışmalarınız üzerinde intihal taramasının yapılmasını kabul etmiş sayılırsınız.

IJPS'de yayımlanan yazılarda belirtilen düşünce ve görüşler ile bilimsel etik kurallarına uygunluktan yazar(lar) sorumludur. IJPS'de yayınlanan yazılarda yer alan görüşler IJPS ya da yayın kurulunun değil yazarlarının görüşleridir.

ABOUT JOURNAL International Journal of Politics and Security (IJPS) is an international peer-reviewed academic journal, which aims to provide a platform for publishing and sharing high quality and original works in the field of politics and security issues with academic community. So, it is purposed to publish articles that provide original and significant advances in the general area of Political Science, International Relations (IR) with National and International Security Studies. Authors who have any question about the appropriateness of a potential submission are encouraged to contact the journal Editors.

SCOPE IJPS will be issued as e-journal on every May and October, months in a year, which adopts the Open Access Policy. Submissions will be accepted via Journal Park (Dergipark) platform to which TÜBİTAK (National Science Agency of Turkey) gives hosting service. Each essay will have DOI number provided by our journal costlessly.

Indexes will be proliferated after the first issue and broadened as soon as possible. Our ultimate and indispensable principles in publishing are to have respected, reliable, independent and free academic journal that contributes to

the epistemological community. So, we cordially invite, and encourage you to take part in the advisory or referee board of *IJPS* for contribution to the universal scientific development. Please send your requests and suggestions regarding this topic to the Editor fikret.birdisli@inonu.edu.tr / fbirdisli@ijps.info with a brief cv (curriculum vitae) to be evaluated by the Board of Editors.

ONLINE MANUSCRIPT SUBMISSION IJPS uses an electronic submissions process that is available on the DergiPark website. Before submitting your Article, first read the Manuscript Requirements.

Spelling Guidelines

Submissions to IJPS should follow the style guidelines described in the Chicago Manual of Style. Merriam-Webster's Collegiate Dictionary and "Turk Dil Kurumu Yazım Kılavuzu" should be consulted for spelling.

REFERENCES Citations should be numbered sequentially in the text using superscripted digits, in accordance with Chicago Manual of Style (16th ed.) guidelines. The first citation of a reference should include full bibliographic information. For subsequent citations, a shortened bibliographic form such as author's name, title and page number should be used. When consecutive citations refer to the same work, "Ibid." should replace the bibliographical information in citations after the first, with page number(s) added if the cited page(s) differ from those included in the immediately preceding citation. Examples of common citation types appear below:

a) Book with Single Author or Editor:

Michael Pollan, *The Omnivore's Dilemma: A Natural History of Four Meals* (New York: Penguin, 2006), 99-100.

b) Book with Multiple Authors:

Geoffrey C. Ward and Ken Burns, *The War: An Intimate History, 1941-1945* (New York: Knopf, 2007), 52.

c) Book with Author Plus Editor or Translator

Gabriel Garcia Marquez, *Love in the Time of Cholera*, trans. Edith Grossman (London: Cape, 1988), 242-55.

d) Chapter in an Edited Book

Glenn Gould, "Streisand as Schwarzkopf," in *the Glenn Gould Reader*, ed. Tim Page (New York: Vintage, 1984), 310.

e) Journal Article

Walter Blair, "Americanized Comic Braggarts," *Critical Inquiry* 4, no. 2 (1977): 331-32.

PUBLISHING Views and opinions in posts which are accepted for publishing whose referee process is positive belong to their authors, so, do not oblige neither the journal nor the referees. IJPS is not a carrier of any opinion and realizes publishing in accordance with neutral publishing rules and scientific ethics. However all rights of the manuscripts that are accepted for publication in the journal are deemed to have been transferred to the journal.

We recommend that you keep a copy of the accepted manuscript when your article is accepted for publication. For possible uses of your accepted manuscript, please see our page on sharing your work.

DATA SHARING POLICY This journal encourages authors to share the data obtained because of their research while remaining within the requirements of the universal and legal criteria for the protection of personal rights with scientific ethics and citation rules.

CROSSREF SIMILARITY CHECK Please note that IJPS uses CrossRef Similarity Check™ (Powered by iThenticate) to screen papers for unoriginal material. By submitting your paper to the journal, you are agreeing to originality checks during the peer-review and production processes.

OPEN ACCESS POLICY This journal provides immediate open access to its content on the principle that making research freely available to the public supports a greater global exchange of knowledge. Copyright notice and type of licence: CC BY-NC-ND.

Author Guidelines

IJPS accepts submissions written one of the languages of English, Turkish or Russian. Turkish submission should have English abstract which includes 150-200 words, English ones should have Turkish abstract which includes 150-200 words and is placed after title, Russian ones should have both Turkish and English abstracts which both includes 150-200 words again after title. If and when necessary, English, Turkish and Russian abstracts can be provided by our Editors.

IJPS takes four different types of submissions: research articles, reviews, book/report summaries and letters to the Editor.

Articles and book summaries which were submitted to the Journal to be published should not exceed 30 pages including references with tables and figures. Article titles should be 14 pt. bold and written as flush left in accordance with the normal sentence layout. 150-200-word summaries should follow headings and abstracts in all languages and be written as mono spaced, 10 pt., in the Times New Roman type font and justified. At least five key words, which describe the article, should be included after abstracts.

Main text should be written with 1,5 line spacing by using 12 pt. Time New Roman type font and paragraphs should be prepared without any indent but with 6 nk. paragraph spacing. Footnotes should be written with 10 pt., the Time New Roman font and single spacing. After the main text, bibliography, which was written with 1,5 line spacing and 11 pt.-type font, should be included.

Articles submitted to the journal for evaluation should not include author(s) and contact information. These information should be included in the manuscript, which is to be prepared additionally.

The cover page should be uploaded to the system in the Word format separately from the main text. After the title of the article is written with 14 pt. Calibri type font in a justified page formation, under the title, name and surname of author(s), ORCID ID(s); under it, institution and department information; under it, contact information should be written.

The main text should start with the section of "Introduction". In this section, importance of the research, summarized information about previous researches on this subject, main problematic or hypothesis of the research and the methodology of the research should be included and mentioned. Main headings after the introduction should be numbered and written in bold type in the normal sentence layout. Sub-headings following main headings should be properly numbered and written in bold and italic type.

Book summaries and reviews in the *IJPS* are short reports of original researches focused on important methodological or empirical contributions. This includes but is not limited to new empirical findings, methodological advances, theoretical arguments, as well as comments and extensions of previous studies, which advance the field.

Letters sent to the *IJPS* and addressed to the Editor are written in a concise form, like articles, and are scientific texts and subject to the same standards as the articles. This kind of texts should not exceed 2-4 pages and 1500-3000 words.

Letters including comments on the articles published in the journal should focus on contributing to the scientific field and avoid unnecessary attacks and violations of personal rights.

All posts addressed to the journal should be uploaded in the Microsoft Word format (not PDF) and given the page number in the middle.

The author (s) are responsible for compliance with scientific ethics. Any views expressed in the publication are the views of the author (s) and are not views of *IJPS*.

IJPS INTERNATIONAL JOURNAL OF POLITICS AND SECURITY®

PEER-REVIEWED INTERNATIONAL ACADEMIC JOURNAL

2020; 2, (5) / Volume: 2, Number: 5-2020

CONTENT / İÇİNDEKİLER

Editorial / Editörden

Essays / Makaleler

Orienting the Relevance of Unconventional Security Architecture and Emerging Urban Spaces in North-Eastern Nigeria

Seun BAMIDELE..... 1-46

From Civil War Among Clans to War on Terror: The Regionalization and Internationalization of the Somali Conflict

Mohamed Salah AHMED..... 47-70

Will the Gandhian Non-Violence Produce Nonviolence Peacekeeping:

From Shanti Sena (Peace Army) to the Islamic Nonviolence

Sezai ÖZÇELİK..... 71-93

Countering Psychological Operations and Deceptions that Indoctrinate Anti-Islam Hate and Violence

Yusuf FIRINCI..... 94-126

Avrupa Birliği'nin Dışişlerinde Demokratik Değerlere Dayalı İdealist-Normatif Yaklaşım

Hakan SAMUR..... 127-157

Alman Stratejik Kültürünün Yükselişi: 1969-2016 Arası Yayımlanan Alman

Ulusal Güvenlik Stratejisi Belgelerinin Nitel Analizi

Emre Baran PAK- Fikret BİRDİŞLİ..... 158-198

Book Review / Kitap Özetleri

İran: Ulusal Kimlik İnşası (Ed.Hamid Ahmed)

Muhammed Hüseyin ÇELİK..... 199-204

Editorial

We met with you readers in the fifth issue of International Politics and Security (IJPS) magazine. The first manuscript of this issue is related to the de-facto security structure in a community. Seun Bamidele takes your attention to North-Eastern Nigeria stressing on the emerging groups who claim himself with the responsibility for security in local communities. So, this essay is very important to understand the integration between conventional and unconventional security groups in some communities.

Mohamed Salah Ahmed mentions the security problems of a community that is not centralized and failed to construct a democratic community in the second manuscript of the fifth issue. He takes your attention to the Somali conflict and emerging Jihadi Islamist groups in Somalia and effect of regional and international interventions on this problem.

Sezai Özçelik deals with another dimension of security structure similar to the first manuscript of the fifth issue in his work. He also seeks to find answers to the nonviolent security practices out of the conventional approaches by taking attention in practices of Islamic context also. He says that the present study aims to shed light on the evolution of nonviolent peacekeeping ideas and present some examples in the post-Cold War conflicts.

The fourth manuscript of this issue present by Yusuf Fırınıcı. Author deal with Countering Psychological Operations and Deceptions that Indoctrinate Anti-Islam Hate and Violence. He claims that misinformation is a great problem and this is an indoctrination strategy through the media that is people's faced today. So, he analyzes the influence, deception, and indoctrination strategies by utilizing critical discourse analysis methods.

The fifth manuscript present by Hakan Samur. He discuss the democratic values of the European Union in the context of foreign policy. He criticized Union because of low profile despite having high value about democracy. He thinks like this because of the unclear posture and organizational hesitations of Union in international politics especially security issues.

The sixth manuscript of this issue is present by E.Baran Pak and Fikret Birdiğli. This work is about strategic culture. The authors focus on the German strategic culture by claiming that Germany takes active responsibility in international politics again because of his strategic culture and politics heredity. They examined national security strategy papers of Germany to explain these claims in their work.

We have given a place a Book review in this issue also. Muhammed Hüseyin Çelik presents a book about "İran: Ulusal Kimlik İnşası" which is edited by Hamid Ahmedi. This book deals with national identity, ethnicity, and the relationship between nationality and religion while structuring the national identity of Iran in chapters written by Iranian academicians.

In conclusion, the Fifth issue of IJPS presents valuable works and researches for specialists and academicians in regard to the enhancement of International Politics and Security issues.

IJPS Editor-in-Chief

Editörden

International Politics and Security (IJPS) dergisinin beşinci sayısında sizlerle tekrar bir araya geldik. Bu sayının ilk makalesi, bir topluluktaki fiili güvenlik yapısıyla ilgilidir. Seun Bamidele, yerel toplulukların güvenliğinden sorumlu olduğunu iddia ederek ortaya çıkan yeni grupları vurgulayarak dikkatinizi Kuzey-

Doğu Nijerya'ya çekiyor. Bu nedenle, bu makale bazı topluluklarda geleneksel ve geleneksel olmayan güvenlik grupları arasındaki entegrasyonu anlamak için çok önemlidir.

Mohamed Salah AHMED, beşinci sayının ikinci makalesinde merkezi olmayan ve demokratik bir topluluk inşa edemeyen bir topluluğun güvenlik sorunlarına değiniyor. Bu kapsamda dikkatinizi Somali çatışmasına ve Somali'de ortaya çıkan İslamcı Cihatçı gruplara ve bu soruna bölgesel ve uluslararası müdahalelerin etkisine çekiyor.

Bu sayının üçüncü makalesi Sezai Özçelik tarafından hazırlanmıştır. Yazar makalesinde güvenlik konusunun başka bir boyutunu ele alıyor. İslami bağlamdaki uygulamalarda da dikkat çekerek şiddetsiz güvenlik uygulamalarına geleneksel yaklaşımlar dışında cevaplar bulmaya çalışıyor. Mevcut çalışmanın, şiddetsiz barışı koruma fikirlerinin evrimine ışık tutmayı ve Soğuk Savaş sonrası çatışmalardan bazı örnekler sunmayı amaçladığını söylüyor.

Dördüncü makale Yusuf Fırıncı tarafından hazırlandı. Yazar, İslam Karşıtı Nefret ve Şiddeti Aşıl原因 Psikolojik İşlemler ve Aldatmacalarla Mücadele konusunu ele alıyor. Yanlış bilgilendirmenin büyük bir sorun olduğunu ve bunun günümüzde insanların yüz yüze olduğu medya aracılığıyla bir beyin yıkama stratejisi haline geldiğini iddia ediyor. Bu nedenle çalışmasında eleştirel söylem analizi yöntemlerini kullanarak etki, aldatma ve telkin etme stratejilerini analiz etmektedir.

Beşinci makale Hakan SAMUR tarafından hazırlanmıştır. Yazar bu çalışmasında Dış politika bağlamında Avrupa Birliği'nin demokratik değerlerini tartışıyor. Yazara göre AB demokrasi konusunda yüksek değerlere sahip olmasına rağmen uygulamada görülen düşük profili nedeniyle Birliği eleştirmektedir. Yazar Birliğin uluslararası siyasette, özellikle de güvenlik meselelerindeki belirsiz durumu ve kurumsal tereddütleri nedeniyle böyle düşündüğün ifade ediyor.

Bu sayının altıncı makalesi E.Baran Pak ve Fikret Birdişi tarafından sunulmaktadır. Bu çalışma stratejik kültür hakkındadır. Yazarlar, Almanya'nın stratejik kültürü ve siyaset kalıtımı nedeniyle uluslararası siyasette yeniden aktif sorumluluk aldığını iddia ederek Alman stratejik kültürüne odaklanıyor. Çalışmalarında bu iddiaları açıklamak için Almanya'nın ulusal güvenlik strateji belgelerini incelemişler.

Bu sayıda da bir Kitap incelemesine yer verdik. Muhammed Hüseyin ÇELİK Hamid Ahmed'i'nin editörlüğünü yaptığı "İran: Ulusal Kimlik İnşası" kitabını sunuyor. Bu kitap, İranlı akademisyenler tarafından yazılan bölümlerde İran'ın ulusal kimliğini yapılandırırken ulusal kimlik, etnisite ve milliyet ile din arasındaki ilişkiyi ele alıyor.

Sonuç olarak, IJPS'nin Beşinci sayısı, Uluslararası Politika ve Güvenlik konularının geliştirilmesi amacıyla yönelik olarak uzmanlar ve akademisyenler için değerli çalışmalar ve araştırmalar sunmaktadır.

Faydalı olması ve alana katkı sağlaması dileğimizle

IJPS Editörü

Orienting the Relevance of Unconventional Security Architecture and Emerging Urban Spaces in North-Eastern Nigeria

Seun Bamidele*

Abstract

The sequences of political disagreements, of the twenty-first century, has produced several unconventional security groups that employ a variety of measures to combat crimes in urban spaces. Thus, unconventional security groups have emerged under a locally-based security architecture, and have shown that they can be applied in conventional security engagements. But while other issues in the area have attracted more research attentions, little is known about these unconventional security groups and their operations, especially in urban spaces. These groups have emerged as expedient arrangements, necessitated by insecurity in the urban areas. It often involves processes, including a call for volunteers in the localities, which was subsequently heeded by quite a large number of unconventional security groups, to align efforts to fight insecurity. Although the rate of insecurity has not mitigated in the urban localities, the group has remained intact, and has, sometimes constituted security challenges to the locals. On several occasions, they have also been fingered in various acts of human rights abuse. Nevertheless, the indigenous people still prefer to have them around. Hence, considering urban peace and security processes, there is need for the conventional security groups to seek to simplify and, at the same time, broaden participation to accommodate this initiative in the overall security design. This study seeks to interrogate the integration between conventional and unconventional security groups, as evident in north-eastern Nigeria.

Keywords: Conventional Security Architectures, Unconventional Security Architectures, Hybridity, Security, North-eastern Region, Nigeria

Kuzey-Doğu Nijerya'da Yeni Kentsel Alanlar ile Sıradışı Güvenlik

Yapılanması Arasındaki İlişkisellik

Özet**

Yirmi birinci yüzyıldaki siyasi anlaşmazlıkların sonuçları, kentsel alanlarda suçlarla mücadele etmek için çeşitli yöntemler kullanan birkaç alışılmadık güvenlik grubu üretti. Böylece, geleneksel olmayan güvenlik grupları yerel tabanlı bir güvenlik mimarisi altında ortaya çıkmış ve geleneksel güvenlik görevlerinde uygulanabilirliklerini göstermişlerdir. Ancak bölgedeki diğer konular araştırmacıların daha fazla ilgisini çekerken, bu alışılmadık güvenlik grupları ve bunların özellikle yeni kentsel alanlarda yürüttükleri operasyonları hakkında çok az şey biliniyor. Bu gruplar, yeni kentsel alanlardaki

* University of Pretoria, South Africa, oluwaseun.bamidele@gmail.com ORCID ID: 0000-0001-9782-6543

** Turkish abstract has been translated and added by IJPS. Received Date: 30,07,2020, Accepted Date: 16.09.2020

güvensizliğin gerektirdiği, ona uygun düzenlemeler olarak ortaya çıkmıştır. Bu düzenlemeler süreç işletimi, bu güvenlik yapılanmasının içinde çoğunluğu oluşturan yerel gönüllüler için çağrı ve güvenlik sorunlarıyla mücadele için gereken diğer uyarlamaları içermektedir. Kentsel bölgelerde güvensizlik oranı azalmamış olsa da, bu gruplar bozulmadan kaldı ve bazen yerel halk için güvenlik sorunları oluşturdu. Bu gruplar pek çok kez, çeşitli insan hakları ihlali eylemlerine karışmış olmalarına rağmen yine de yerli halk bu grupların etrafta olmalarını tercih ediyor. Bu nedenle, kentsel barış ve güvenlik süreçleri göz önünde bulundurulduğunda, geleneksel güvenlik gruplarını genel güvenlik tasarımına dâhil etmek için bir düzenlemeye ve aynı zamanda katılımı genişletme çalışmasına ihtiyaç vardır. Bu kapsamda bu çalışma, kuzeydoğu Nijerya'da görüldüğü gibi, geleneksel ve geleneksel olmayan güvenlik grupları arasındaki entegrasyonu sorgulamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kavramlar: *Geleneksel Güvenlik Yapılanması, Güvenlik, Hibrit, Kuzey Doğu Bölgesi, Nijerya, Sıra dışı Güvenlik Yapılanması.*

1. Introduction

Within Nigeria, conventional security groups, in urban spaces, have been consistently recurring from the pre-independence to the independence era. These are deliberately annexed and entrusted to the federal government, which has operated and commanded all armed security services in the country since 1966.¹ The state's security monopoly does not only extend to the possession of forceful instruments, but also to all facets of the subject matters, including open speech, because it is considered to be a "top security secret" and is not discussed democratically, or perceived as part of the democratization program.² In the 1990s, security decision-making was termed as the exclusive domain of the state, which, presumably, lacked the ubiquitous capacity, and security response to adequately cover the whole country. This deficiency has resulted to creating a yawning void, which locals and localities quickly filled by adopting ways they consider to be in their best interests. In recent years, however, societies have witnessed a paradigm shift; safety and security issues are increasingly understood at different levels, ranging from the local to the state level. This means that the society has tended to employ local-

¹ Constitutions of Nigeria, *Constitution of Federal Republic of Nigeria*, Section 214 (1), Abuja: Federal Government of Nigeria, 1999

² J. T. Lar, "Vigilantism, State and Society: A History of Plural Policing in Plateau State, Nigeria, 1950 to the Present," in *African History and Politics*, Bayreuth International Graduate School for African Studies (BIGSAS), (Germany: University of Bayreuth, 2015); Alemika and Chukwuma, *Police Community Violence in Nigeria*.

led security architecture in micromanaging peculiar situational security challenges in their immediate setting. For instance, at the local level, households hire guards for their homes, streets are locked, and neighborhood patrols are conducted using broader community protection groups, leading to the creation of unconventional security groups. At the level of state security groups, the society has the national security groups, which includes: the Nigerian Military, Nigerian Navy, Nigerian Air Force, Nigerian Police, State Security Service, Nigerian Immigration Service, Nigeria Fire Service, Nigeria Prison Service, National Drug Law Enforcement Agency, Nigeria Security and Civil Defense Corps, as well as the Federal Road Safety Corps, serving as the regulatory security architecture. Therefore, the prospect of mixing or coordinating of effort to the necessity for interdependence and intertwined sections between the conventional security groups and unconventional security groups, to create a hybrid concept. The federal government's monopoly of security institutions worked transparently during the military regime, when the other levels of government were subordinate to the head of state. However, upon the return to civil regime in 1999, the structural autonomy of the federating states became juxtaposed with the centralization of security infrastructures, and this became a major challenge, especially in the management of the safety and security of the Nigerian state. In a way, this began to fuel requests for state or community policing in certain localities.

Likewise, the understanding that conventional security architecture (conventional security groups) systems are codified and process-driven, while unconventional security architectures (unconventional security groups) lack systems and processes, remains highly debatable, because a hybrid practice is at the heart of conventional security groups (state security groups), and their rules, processes and standards guide the activities of unconventional security groups (non-state groups).³ Such hybridity, therefore allows for a measure of overlap, exchange and even conflict between the conventional security groups and the unconventional security groups, while creating a hybrid in

³B. Baker, "Linking State and Non-State Security and Justice," *Development Policy Review* 28, no. 5 (2010): 597–616; B. Baker, "State and Sub-state Policing in Africa and the Boundaries between Them," *Global Crime* 13, no.4 (2012): 276–292; B. Baker, "Hybridity in Policing: The Case of Ethiopia," *Journal of Legal Pluralism and Unofficial Law* 45, no. 3 (2013): 296–313.

which the conventional and the unconventional are taken together.⁴ Over the years, ethno-political changes in Nigeria's government and politics, as well as rapid urban sprawl, have dramatically changed the dynamics of security administration and arrangement, breeding multiple layers of groups.

Urban space, in Nigeria, present unique settings which tend to reinforce the call for the operationalization of the concept of hybridity in the security architecture, in micromanaging peculiar, situational, security challenges of their immediate environment, which, in simple terms, require a combination, or use of multifaceted groups (both conventional security group and unconventional security groups), in ensuring peace and security in these urban localities. The heterogeneity of urban localities in the country makes its ethno-cultural norms and practices to be strongly influenced by different ethno-cultural groups, and therefore, difficult to define, as is the case in many distinct urban localities. Therefore, the responsibility of ethno-cultural groups, community groups, market groups and professional groups or unions is crucial in upholding peace and security in urban society. Saddled with the responsibility to protect urban localities such as Maiduguri, Bauchi, Gombe and Yola, the security operatives must take into account the codes that govern conduct between and among the locals, who are, first, members of the Nigerian state, and then, members of several local groups, which also exercise different levels of influences their conduct. In addition, urban localities have unique public spaces that are often prone to crime; take for example, markets, bus parks, garages or terminals, and poor downtown localities, etc.

In the long run, markets and bus terminals are austere economic spaces managed and regulated by the laws of supply and demand. Nigeria's urban space are constitutive of organized economic, social, cultural and political spaces that play a strategic and essential position, in the conservation and preservation of public order in the Nigerian state. The proper regulation, administration and management of trade and transactions, in these urban spaces, necessarily require

⁴ M. Marks, W. Jennifer, A. Julian and T. Xaba, "Reconfiguring State and Non-State Actors in the Provision of Safety in (South) Africa: Implications for Bottom-Up Policing Arrangements and for Donor Funding," *Journal of Legal Pluralism and Unofficial Law* 43, no. 63 (2011): 49–72; S. Podder, "Non-State Armed Groups and Stability: Reconsidering Legitimacy and Inclusion," *Contemporary Security Policy* 34, no. 1 (2013):16–39.

internal security provisions for better or rapid preventive measures and response to crime. Nigeria, because of its dynamics, cleavages and vague perspectives, it is doubtful that any state security groups (conventional) can be productive in the security and administration of justice, to effectively resolve the skirmishes, in this case, the increase in informal settlements in urban slums, which are often a collection of huts, poorly constructed/secure, require internal crime prevention mechanisms in order to ensure peace and security, and guarantee the peaceful use of scarce public facilities. Clashes between urban slum settlers and road transport workers, in urban spaces, are first, subjected to internal settlement mechanisms, as part of an unconventional framework, with little or no recourse to the instrumentality of the state, perhaps due to the perception that the state has not assumed its responsibility in protecting locals in the localities. Therefore, the presence of the state is ineffective.

Studies in Nigeria, in the past, have established the central responsibility of unconventional security architectures, in meeting up with the peace, security and needs of majority of the poor people. Unconventional security architectures are used by the poverty-stricken locals for a diverse motives, which includes protecting them from criminal attack.⁵ This is occasioned by the absence of the conventional security architectures, who should foster rapid peace and security services, and the fact that they are closer to the locals than the conventional security groups. Considering urban peace and security processes, there is need for the conventional security groups to seek to simplify, and, at the same time, broaden participation to accommodate the roles of unconventional local-based security component in conventional security prevention. Accordingly, the study is guided by the following questions: can a trend of embedding be identified between the conventional and unconventional security architectures? Considering the processes of “unconventional security architectures” through which conventional security agencies are seeking to simplify and broaden participation into the processes of protection and security, and other initiatives at the level of the confederating states to legislate and codify unconventional security actors through legislations and

⁵E. Alemika and I. Chukwuma, *Police Community Violence in Nigeria*, (Lagos: Center for Law Enforcement Education, 2000); S. Walklate, “Informal Crime Management in a Northern British City: Crime Fear and Locality,” in *Informal Criminal Justice*, ed. D. Feenan, (Dartmouth: Ashgate, 2002).

partnerships. Put differently; is the conventional security actors being embedded into the unconventional security actors and vice versa (in the conventional and unconventional security architectures) seek to operationalize and appropriate the respective security architectures? Furthermore, which prevailing actors can be mapped out on the Nigerian security sector? Are they interfacing with each other? What are the patterns and trends of between actors? Have the current processes of embedding formality in the informal and vice versa improved or impeded accountability and inclusivity? What are the likely impacts of the processes of hybridity on the current security order in Nigeria? Are there similarities and/or differences between hybrid actors providing security in different contexts? This article outlines the complex hybrid system of providing protection and security in the north-eastern region of Nigeria and raises questions for further study.

2. Study Area and Methodology

Fieldwork for this study was carried out in six months, between 2018 and 2019, in Borno State (*Durza Ka or Kato da Gora*), Adamawa State (*En Banga*), Bauchi (*Sarasuka Group or Vigilante Group of Wunti*) and Gombe state (*Kalare Youth*); there were no existing sampling lists that identified most of the sampling targets in the sampling population of the states. The study uses a single-layer approach to gathering and analyzes data.⁶ The main thrust of the research utilized the following: desk review of extant literature on the theme including; government records, gazettes or documents; memoranda on security submitted to the government; workshop reports; and to better understand the specific cases, I shall deploy the following: questionnaires and desk research. Moreover, determining the sampling technique employed in the study was a crucial element of the overall sampling strategy. Considering the exploratory nature of the research on protection and security, a purposive, non- probability sampling technique was deployed in the research in view of the sampling criteria which does not necessary aim to produce a statistically representative sample of the entire or large number of responders. Judgmental sampling or purposive sampling allowed the researchers to choose

⁶ J. Ritchie and J. Lewis, *Qualitative Research Practice: A Guide for Social Science Students and Researchers*, (London: Sage Publisher, 2003).

the sample based on whom he/she thinks would be appropriate for the study. And this strongly supports the limited number of people that have expertise or are interested (or afraid of repercussions) in the subject being researched. In determining the sampling criteria, the characteristics of individuals such as socio-economic characteristics, behaviors, attitudes, vocation or knowledge, which reflects the diversity and breadth of the sample population, should be considered. To this end, market leaders, opinion, unconventional group members, members of Conventional Security Forces Community Relations Committee, traditional and religious leaders were chiefly targeted. A feature of qualitative sampling is the number of cases sampled is often small. This is because a phenomenon only need appear once to be of value. There is no need for scale as there is no need for estimates of statistical significance. Furthermore, because qualitative investigation aims for depth as well as breadth, the analysis of large numbers of in-depth interviews would simply be unmanageable because of a researcher's ability to effectively analyze large quantities of qualitative data. Hence, a total of 100 questionnaires per each of the 4 states under survey made a total of 400 questionnaires administered. Out of the 400 questionnaires administered, we have 364 (91%) duly filled and returned questionnaires. Some of the respondents participated in multiple stages of the data-gathering. In addition, there were no existing sampling lists (frames) that identified most of the sampling target within the sampling population of Borno, Adamawa, Bauchi and Gombe states. With the help of key stakeholders or gatekeepers such as the divisional offices of the Nigerian Security Agencies, Community Based Organizations such as the Nigerian Security Forces Community Relations committee, and the Nigeria Military, a semblance of a functional and operational list – representing the target population - was constructed at the moment for the purpose of the research in each of the state. This approach was helpful in the near absence of local civil society contacts, particularly in Borno, and Adamawa states, coupled with the prevailing insurgency and electioneering security challenges at the time of the field work. In Bauchi state, the researcher's contact, and knowledge of existing civil society organizations greatly helped in constructing a sampling frame. For Borno state, the rich working relationship, contacts and knowledge of CJTF in Borno, proved useful in constructing the sampling frame

for Gombe state. Generally, our ad-hoc frame comprised of members of the civil society, community based organizations, market women and traders' association, the Nigeria Police, religious and traditional institutions. Research assistance were used in administering the questionnaires and participated in the analyses of same, while some of the questionnaires were self-administered.

3. Setting the Context: Unconventional Security Groups

Below, I present a summary of the preselected unconventional security groups, which are examined in this study.

3.1. Case1: Borno State - 'Durza Ka' or 'Kato da Gora'

Durza Ka, as they are called, in Kanuri language, '*Kato da Gora*,' has emerged as one of the major unconventional security groups in urban spaces in Borno State, Nigeria. The '*Durza Ka*' was formally established by the Borno State government in June 2013 in apparent dissatisfaction with the police and military's ineffectiveness or inability to protect its locals against Boko Haram assaults.⁷ The *Durza Ka* simply fortified the existing traditional security system, which had been set up by the locals. It subsequently assumed numerous roles, from acting as the discrete surveillance network, in the northeastern region, to military combat auxiliary or semi-autonomous fighting forces. Unlike the military, *Durza Ka* group speaks local languages (Kanuri, Shuwa, Hausa and Arabic); understand the local cultures; share similar religion or geographical landscapes; and are dominantly made up of youths, age 15 to 35. Most of them are mainly from victimized localities, affected by insurgency. The atmosphere of violence, orchestrated by Boko Haram insurgents in the North-eastern Nigeria, occasioned a precarious civil and humanitarian situation in that region, which necessitated the involvement

⁷ J. Maignawa, *The Role of the Civilian Joint Task Force (CJTF) in Combating Boko Haram Violence in Borno State and the Implications for Peacebuilding*, Paper presented at Ife-Oxford International Early Career Workshop Programme, Obafemi Awolowo University, Ile-Ife, Osun State, 2017; Nigeria Stability and Reconciliation Programme (NSRP)/UNICEF Nigeria, *Perceptions and Experiences of Children Associated with Armed Groups in Northeast Nigeria*, <http://www.nsrp-nigeria.org/wp-content/uploads/2017/03/Research-Report-Children-Associated-with-Armed-Groups.pdf> (21.03.2017), 1-50.

of the local communities, in an unconventional security response. The serious security challenges posed by the Boko Haram insurgency in the North-eastern Nigeria, vis-à-vis the glaring underperformance of the conventional security architecture (national security architecture), led to the emergence of the *Durza Ka*, as an interventionist-security strategy, to deal with the insurgency. The inadequacy of the conventional security architecture, as well as its operational and organizational challenges, especially as regards intelligence, in the face of escalating insurgency, led to the civilian collaborative strategy called the *Durza Ka*. It is believed that the local security groups are better sensitive and equipped, to identify the enemy; added to this is that they know the terrain more, and have a unique intelligence gathering capability. However, the decision by the federal government to incorporate the *Durza Ka* to the security system in the Nigeria opened up a new line of thinking of security calculus, which supports community self-defense and tactical unconventional-conventional synergy that is an unconventional, locally-based security component, engaged in conventional security operations in North-east Nigeria. Following its recorded success, the police and military began to have working-relations with the *Durza Ka*. The collaboration did not go unnoticed by the insurgents, who, in response, promised to deal with the *Durza Ka* in one of its periodic broadcasts.

3.2. Case 2: Adamawa - En Banga

En Banga, as envisaged was a post 2014 initiative, involving a group of hunters, who later formed a counter-Boko Haram insurgency operation recognized by the Adamawa State government. It was meant to monitor the security situation in the axis of Adamawa, along its border with Borno State, while complementing the already existing urban security provisions.⁸ The *En Banga*'s (Group of Hunters') pattern of gathering or mobilizing locals, principally local hunters, to be responsible for urban security encountered several challenges, especially in their operations. *En Banga* is a local security initiative introduced to man the borders of Borno and axis of Adamawa State. In the North-eastern region of Nigeria, the *En Banga* enforced the laws

⁸ S. Bamidele, "Civilian Joint Task Force (CJTF) and Counter-Insurgency (CI) in the North-Eastern Region of Nigeria," *Unpublished PhD Thesis, Institute of Peace, Security and Governance*, (Nigeria: Ekiti State University, 2020).

of sharia in lieu of the conduct of ‘Almajiri.’ These laws include, among other things, the prohibition of the consumption of alcohol, and indecent clothing. They also saddled with the duty to arrest perpetrators petty crimes and petty thieves, etc. as well as the enforcement of sanctions for all offenses ordered by a Sharia court. The *En Banga* was set up as an urban security force, operating as an unconventional security group, emerging from the need to fight urban crime, hooliganism, and thuggery among the (Alimajiri) migrants – Quranic scholars in the urban localities in the state.⁹ It is also separate from the traditional security group, which is constitutionally defined in the country. Yet it is unconventional, because it was created by a confederating state government, with enabling legislation, and it fulfills the function of ensuring compliance of law and order in the state, in other words, the obligation of the state law. The *En Banga* group's operation aroused the concern of the national security forces, who demanded a legal interpretation of *En Banga* and the Adamawa State government's intention, for creating or allowing it. This is based on the grounds that the new security outfits were not only unconstitutional, but also usurped part of its exclusive national security powers. Challenging the accuracy of the state-owned *En Banga* led to lengthy litigation, in which the national security forces sought to outlaw the operation of *En Banga*, without agreeing to apply state law. Between the litigations, a light drama, on the use and control of the national security forces was reinforced to be lump-sided at the central, while they are its detached the public and their basic interests. However, the emergence of Boko Haram, in Adamawa State, considered *En Banga* as a bastion of the then opposition group, and the belief among the *En Banga* members were different from Boko Haram opposition group then. It is widely believed that the federal government has ordered the removal of national security protection from the Emir of Yola's palace, and the offices/residence of the former governor of Adamawa State. In his response to the withdrawal of the national security forces, the state governor called on the *En Banga* group and other protection groups of the locals. The impasse lasted for some time, before the national security forces were restored back; many of them had been chased away by the Boko Haram

⁹ Bamidele, “Civilian Joint Task Force (CJTF) and Counter-Insurgency (CI) in the North-Eastern Region of Nigeria.”

sect. The field study on *En Banga*'s role as an unconventional security group was carried out in Yola, in the North-eastern region of Nigeria.

3.3. Case 3: Gombe –The Kalare Youth

In the north-eastern region, the Kalare Youth was born out of the controversy that followed the state's elections in 1999. Since 1999, the group has functioned as a pressure group, and has been mobilized to back politicians within the localities. According to Kwaja, et al., (2017) "the growing reactivity of young people, economic difficulties, social tensions and insecurity that the Kalare Youth has formed a vigilance wing to deal with the issue of urban security".¹⁰ The Kalare Youth soon became more feared than the criminals for whom it was set to combat. They also challenged the police, the military, and the federal government over the cancellation of many local government's election in the state; they were considered untouchable, even by the federal government. Rumor has it that they have charms and traditional powers not only to resist bullets, but also to magically find suspects and solve difficult crimes. Kalare Youth members travel frequently with charms and amulets. When the country returned to democratic government, in 1999, the Kalare Youth leader, Mohammed Abubakar was arrested and charged to court. The Kalare Youth is a cultural and security group with self-determination as its agenda; it has remained as a very vocal political actor in the politics of the North-eastern region of Nigeria. But its security services have become less pronounced, as other unconventional security groups such as vigilantes have emerged. For instance, the confederate government created the Gombe Vigilante Group (GVG) to fill the unconventional security vacuum created by the backtracking of the Kalare Youth. The study focuses on the successors of the GVG and probed the possible relevance of the security of the GVG. The primary data on the successor to the GVG were collected in Gombe state.

3.4. Case 4: Bauchi State – ‘Sarasuka Group’ or ‘Vigilante Group of Wunti’

¹⁰ C. M. A. Kwaja, K. Okenyodo and V. Ahmadu-Haruna, *None State Security Actors and Security Provisioning in Nigeria*, (Abuja: Rule of Law and Empowerment Initiative Also Known as Partners West Africa Nigeria (PWAN), 2017).

This group was formed in 2009, as hunters' association, as a result of cattle rustlers in the rural and urban localities of the state, but later launched by the Bauchi State government, in 2013, as a military combat auxiliary or semi-autonomous fighting force to fight against Boko Haram in Burra and Falgore forest, very near to Kaduna State, which is the hide-out of Boko Haram insurgency group.¹¹ In Bauchi State, in the North-eastern region of Nigeria, the Sarasuka Group or Vigilante Group of Wunti are based in the urban city of Bauchi State. The objective of the Sarasuka Group was to patrol the cattle markets and prevent crime as a result of cattle rustling, as well as to investigate criminal acts inside the cattle markets and the localities. The success of the Sarasuka Group resulted from its vicious activities, and this were propelled by rumors. This has sparked fear and led to a drastic reduction in crime rate in the urban localities. Their success quickly led to the spread of the group to communities in the State and beyond, even to Kaduna State. The Sarasuka Group was armed with lethal weapons, even without the permission of the national security forces, which was considered to be a violation of the laws of the national security's law, or the basic principles of the United Nations, relating to the use of small and light weapons. They often perform routine display of captured suspects, who are paraded naked, and often treated cruelly, inhumanly or killed. Although the Sarasuka Group has succeeded in controlling crime and insurgency in the North-eastern region, it has failed to create an atmosphere of security, as locals live more in fear of the Sarasuka Group than regular crime. Likewise, Sarasuka Group is feared for its alleged use of charms and supernatural powers. Over time, the states of Bauchi, Jigawa, Adamawa, and Borno have created laws supporting the operation of this group. However, complaints about neutrality have again pitted the Sarasuka Group against the national security forces. The federal government is not really in support of the operations of the Sarasuka, and its activities as a completely unofficial (unconventional) security group. Thus, there was a void. But, as in the case of Borno State, with the *Durza Ka*, the void that emerged was quickly filled by the state government, creating other unconventional security groups, which this study has identified in its mapping exercise.

¹¹ Kwaja, Okenyodo and Ahmadu-Haruna, *Non State Security Actors and Security Provisioning in Nigeria*.

The data collection and field work, on the Sarasuka Group, were collected in the capital of Bauchi, where the group was initially founded, as a hunters' association.

4. Bottom-Up Security Approach

This involves peace and security measures in Nigeria. National security groups take a top-down security approach; but this has failed to effectively penetrate and protect the locals. The understanding that security was better organized from the bottom-up approach was clear to the colonial administrators, who built the security architecture for the modern-day Nigerian state. The colonial authorities established the Colony of Lagos Constabulary in 1879, which has morphed into what is now the national security group; but they also strengthened local security forces, within traditional institutions, and created 'warrant leaders' in the localities, where the traditional institutions available have not availed themselves of its use.¹² For years, after the independence on October 1, 1960, decision-making power over security, in localities, became concentrated on the federal government; and this was vastly supported by an extended military regime. The unification of decision-making powers, in matters of security, to the center, therefore, forced the traditional institutions and the security forces they controlled, during colonial domination, to the margins of decision-making in matters of security.¹³ However, in terms of providing immediate security services at the local level, the localities and, in some cases, the traditional institution did not back down, providing preventive strategies against crimes in their localities, and investigating and punishing crimes alone, or jointly with the national security groups. Although the federal government is endowed with constitutional powers, and is responsible for ensuring the security of the locals, the security problems faced by the country can no longer be comprehensively addressed or dealt with by the national security groups alone. The sources and drivers of insecurity in the country today are diverse and innumerable at the cultural, political, ethnic, socio-economic, environmental, health levels and other factors such as, drug addiction, insurgency, organized crime, get-rich-quick

¹² S. Bamidele, "The Settler has nowhere to Feed and the Indigene has all the Pastures: Re (visiting) the Indigeneity-Settler Crisis in Nigeria," *Journal of African Political Economy & Development*: 3 (2018): 49-67.

¹³ Bamidele, "The Settler has nowhere to Feed and the Indigene has all the Pastures," 49-67.

syndrome, and political assaults. Consequently, unconventional security groups appear as corrective or complementary strategies to the conventional security groups' effort, which is deemed insufficient. Emerging unconventional security groups, at the local level, benefit from their proximity to rural and urban localities, the understanding of the locals' norms and practices, and the mutual trust established between them and the local leaders. This is because they provide tailor-made security strategies at both the rural and urban level.

What the four case studies, cited from the North-eastern region of Nigeria, have in common is their mention as unconventional security groups, who share security spaces with national security agencies in the country. These unconventional security groups function as vigilantes or night watch groups. Based on a more than superficial observation of the case studies, a typology of the evolution of vigilantes has been suggested, in which three distinct stages of progression manifest, namely the populist phase, consolidation phase, and abuse and demise phase.¹⁴ These stages are inevitably preceded by a setting of uncertainty, insecurity and perceived inadequacy of existing security mechanisms. This tripartite typology is well illustrated by the inconsistency in the activities of the *Durza Ka* in Borno State of the North-eastern region.

In the populist phase, there is a broad social acceptance of the self-help and unconventional security approach to crises management. Based on the submission from Lar, (2015), "the popularity of vigilantism is a response to the widely shared feeling that recent political and economic reforms have led to greater inequality and injustice - a lack of accountability."¹⁵ Lar, (2015) found that despite the group's reported atrocities that surpassed those of the criminal groups, they have fought against the enthusiastic polity, which was unwavering in supporting the insurgents as they continued to flock to attend the executions of criminals by the group.¹⁶

¹⁴ N. Bagayoko, E. Hutchful and R. Luckham, "Hybrid Security Governance in Africa: Rethinking the Foundations of Security, Justice and Legitimate Public Authority". *Conflict, Security, and Development* 16, no.1 (2016): 1–32.

¹⁵ Lar, "Vigilantism, State and Society".

¹⁶ Lar, "Vigilantism, State and Society".

In its second phase, although perceived as the greatest crime-related evil, the *Durza Ka* has spread beyond Maiduguri, Borno State, to other localities in Borno, Yobe and Adamawa, where they have received the state governments' approval and protection. They have even been co-opted into the government's apparatus and renamed as "Gombe State, Kalare Youth" and "Bauchi State, Sarasuka Group" or 'Vigilante Group of Wunti'. Although media coverage of the group's activities, and the support they received from states, have largely reached the country. There was, initially, a conspiracy of apparent silence regarding the issue. Indeed, other states like Yobe and Kastina called for the group to operate in their urban localities against armed bandits and cattle rustlers respectively. Slowly, Amnesty International and other human rights institutions began to document and draw attention to cases of abuses. By this point, the *Durza Ka* managed to consolidate on impacts on Borno, and Adamawa; but respondents say that the fame of their abuse is unprecedented, as it became troubling. Their involvement as thugs, in the service of their political masters, has been reported in that regard.

At the final stage, that is, the demise stage, the national security forces of Nigeria began to act against the *Sarasuka Group* and *Durza Ka*. The national security forces launched series of arrests of members of the groups, after a deadly confrontation with them in Borno and Bauchi states, and the widely publicized scandal of the murder of innocent locals.¹⁷ In addition to the typology of the *Sarasuka Group* and *Durza Ka*, the conventional security groups and its state security architecture have responded to the proliferation of unconventional security groups, engaged in security affairs, in four distinct ways, namely: the opposition (*Sarasuka Group* and *Durza Ka*); incorporation (*En Banga*); codification (legislative support at state level); and competition (*Kalare Youth*). Some states have incorporated unconventional security architectures into their national security order, granting them legality and legitimacy. For example, the state of Borno has adopted the neighborhood watch bill, which has institutionalized and codified or even localized safety measures. Likewise, vigilante laws have been passed in the states of Adamawa, Bauchi and Gombe, among others. In Yobe State, the

¹⁷ Kwaja, Okenyodo and Ahmadu-Haruna, *Non State Security Actors and Security Provisioning in Nigeria*. ; Bamidele, "The Settler has nowhere to Feed and the Indigene has all the Pastures," 49-67.

state has created a hybrid institution called “*Informants or Yobe Vigilante Group*,” which is basically made up of vigilante members. But, at the top, this is represented by all the national security forces. It is an interesting hybrid body that is not unconventional, as a security group. It is state-sponsored, and works with the national security forces; but it is also not official, because the security forces of State have to operate alongside the vigilantes. At the national level, the National Assembly has passed a law on unconventional security agencies, which, although aimed at unconventional security agencies, provide a useful framework for conceptualizing partnership and collaboration between conventional and unconventional security groups.

5. Between Conventional and Unconventional Security Architectures

I can identify, from the literature, four compelling reasons why the distinction between conventional and unconventional security groups is generally misleading, but more specifically, allied, within the context of Nigeria.

Unconventional security groups may not necessarily have an informal character, as they are often fairly official in their organization and activities. For example, the so-called unconventional security architectures, which generally consist of watchmen of localities and vigilantes, are well developed into well-organized security architectures that are officially registered and recognized by the government. The persistent misconception and labeling of these groups as ‘unconventional’ is partly responsible for the failure of proper integration into the security decision-making climes in urban spaces in Nigeria. Take the example of *Durza Ka* and *Sarasuka Group*, which have leadership and operational structures, in the states of Borno and Bauchi, and are recognized for their successes, even when the national security forces have failed. As their name suggests, they are rather addressed as ‘locals’ than “unconventional”.

Some local security arrangements are not official, in particular the security forces against insurgency, some of which operate underground using informal local security-based strategies and unorthodox modalities. This was particularly the case in the military regime in the country, when it used various security strategies, including death squads for counter-insurgency operations, particularly in the North-eastern region of Nigeria. More recently, the formations of the joint

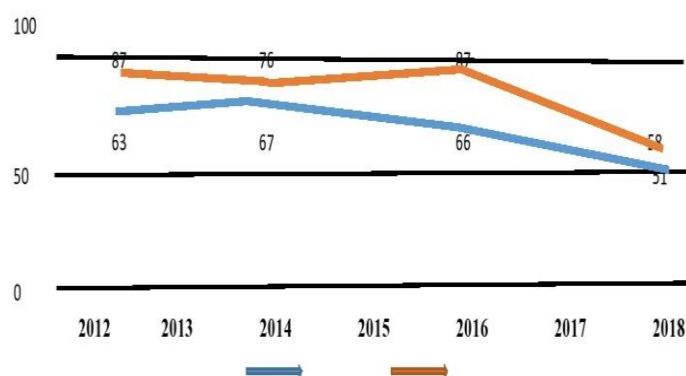

national security architectures, called Joint Task Forces (JTF), which is often deployed to crisis localities, have been accused of partisanship and neutrality in the exercise of their functions. Recent unorthodox strategies, by the security forces, have included ban of protest marches, seizing of newspapers and restriction of journalists, as well as alleged summary and extrajudicial killings and the destruction of localities.

Defining unconventional security agreements as unofficial suggests that they are ad hoc and occasional in nature. This does not take into account the fact that many of them are old and traditional, sometimes, prior to the urban security architecture, as is the case in the religious and chieftdom institution, classifying security forces as "unofficial" does not help us to distinguish what is legal from illegal, since many unconventional security architectures are recognized by law, and regulated by law.

When examining the National Crime and Security Survey (2018), from 2012 to 2018, I find that the level of locals' confidence in unconventional security groups is significantly higher than that bestowed on the conventional security architectures.¹⁸ This trend continued from 2012 to 2018, and then sharply experienced lower level of trusts, like that of the conventional security architectures from 66 to 51, and that of unconventional security architectures from 87 to 51.

Figure 1: Trust in Conventional Security Groups vs. Unconventional Security Groups

¹⁸ National Crime and Safety Survey, *Federal Government of Nigeria, White Paper on National Crime and Safety Survey*, (Abuja: Federal Government of Nigeria, 2018).

It is true that the locals trust unconventional security groups more than the conventional security groups, but the perception of the unconventional security architectures (*Brown line*) has been declining since 2016. This suggests that something may be wrong with the relationship between the locals and the conventional security architectures (*Blue line*). The decline in confidence, in the unconventional security architectures, is not compensated for by an increase in conventional security architectures' confidence. The question then arises of who the locals in Nigerian state could trust.

6. Security Management Challenges in Nigeria

From the above, it is clear that peace and security, in urban spaces, in Nigeria, cannot be managed in an exclusive, conventional security architecture's chore, or as an unconventional security architecture's task. Most importantly, it cannot be managed by disconnected conventional security groups and conventional security groups. Hybridity therefore becomes a necessity for Nigeria. Concrete challenges remain to be met, to ensure harmonious relations and effective security coordination between the conventional and unconventional security architectures in the country.¹⁹ In terms of capacity, the unconventional security architectures have been marred by real and perceived shortcomings of the conventional security architectures. Although the federal government is responsible for ensuring the safety of locals, the security concerns of which the Nigerian state alone can no longer comprehensively address, because of the diverse sources and drivers of insecurity, which are linked to political, social, economic, environmental, health and other factors, including insurgency, and other organized crimes and ethno-political violence. In this regard, conventional security groups are to take corrective actions, when preventive measures fail. Therefore, it can be argued that unconventional security groups are more capable than conventional security groups, in meeting

¹⁹ K. Meagher, "The Strength of Weak States? Non-State Security Forces and Hybrid Governance in Africa," *Development and Change* 43, no. 5 (2012): 1073–1101; R. Luckham, "Who's Security? Building Inclusive and Secure Societies in an Unequal and Insecure World," *Institute of Development Studies Evidence Report*, no. 151 (2015); R. Luckham and T. Kirk, "Understanding Security in the Vernacular in Hybrid Political Contexts: A Critical Survey," *Conflict, Security & Development* 13, no. 3 (2013): 339–359; R. Mac Ginty, "Hybrid Peace: The Interaction Between Top-Down and Bottom-Up Peace," *Security Dialogue* 41, no. 4 (2010): 391–412.

the increasing security challenges in rural and urban localities. Another challenge is that of transparency or accountability in urban localities, where traditional standards are increasingly disseminated by the trend of cosmopolitanism and modernity. It is practically difficult to link the responsibility of unconventional security architectures to urban locality standards. At the local level, they benefit from proximity to the locals' areas, sowing great understanding of the local norms and practices, and mutual trust between them and the native leaders to provide tailor-made security measures at the local level.

The response of the conventional security groups and their formal security architectures, to the proliferation of conventional security groups, who are often armed and constitute disturbances to urban peace and security, is mixed. For example, the *Durza Ka* members were arrested and the organization's activities were limited by the national security forces, during the military regime; the members of Sarasuka Group, led by the North-east, were also dismantled by the national security forces. These approaches were aimed at completely eliminating the unconventional security groups, and maintaining security as the exclusive reserve of the conventional security groups. The confederate states reacted differently, while the state of Borno adopted the neighborhood watch bill, which institutionalized and codified locality's safety measures. Likewise, vigilante laws have been passed in the states of Gombe, Bauchi and Adamawa. At the national level, the National Assembly has adopted the law of private security agencies, which addresses private security institutions, and has provided a useful framework for conceptualizing partnership and collaboration between the conventional and unconventional security groups.

6.1. Security in Nigeria: Urban Space

In the past, conventional security groups in Nigeria were primarily concerned with crime prevention and resolution of crimes that have an immediate and visible impact on the locals in urban localities, which could affect their quality of life, leading to such acts as burglary and theft. In recent times, the country is faced with challenges in terms of heinous crimes such as kidnappings, armed robbery, insurgency, organized crime, and violent protests. One of the most

significant threats to human security, in the country, is internal armed insurgency, which often involves one or more unconventional armed groups. This leads to a widespread violation of human rights.

Urban spaces in the country are unique settings that require separate approaches to peace and security. The heterogeneity of urban localities is such that its socio-cultural norms and practices are often strongly influenced by different socio-cultural groups, and therefore, difficult to define, as is the case in certain urban localities. In addition, urban localities have unique public spaces that are often susceptible to crime, such as markets and motor parks or fleets. The proper organization and conduct of business in these spaces makes it important to have internal security provisions, for prevention and rapid response to crime. In addition, the creation of urban slums, which are often agglomerations of huts and poorly constructed/secure structures also require internal crime prevention mechanisms to ensure security and cohesion as well as the proper functioning of possible public facilities.

To address the causes and reduced fear of crime in the localities, conventional security agencies have begun to seek to create effective partnerships with the locals, and other public and private sector resources for problem solving strategies, to limit security issues. This was also response to some of the self-help measures by localities that were seen to have been mismanaged, and the challenge, resulting in human rights abuses or violations, as was the case in the members in *Durza Ka*. Peace and security are crucial, especially in Nigeria's urban space. It is important to note that Nigerian localities host members of unconventional security groups, whose livelihoods depend on trade and day jobs to earn a living. Therefore, for personal security, livelihood security, and the eradication of corruption, and conventional security groups brutality, localities need to assess speed, flexibility and familiarity, in dealing with security matters.

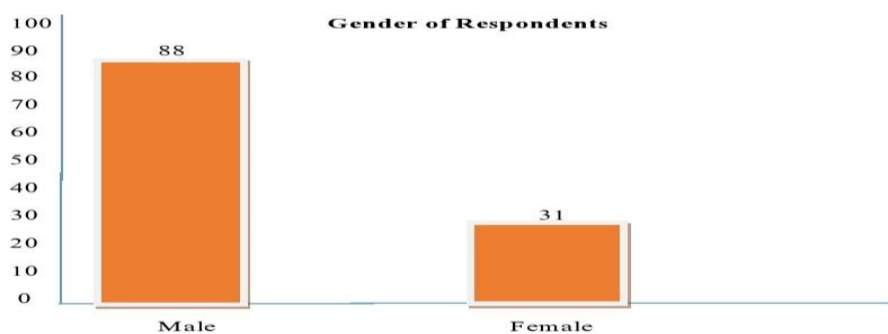

6.1.1. Section Two Study Findings: Section A

Table 1: Socio-Economic Features of Respondents: Gender

	Total	Male	Female
Total	364	264	100
Male	264	264	0
Female	100	0	100

Figure 1: Gender of the Respondents

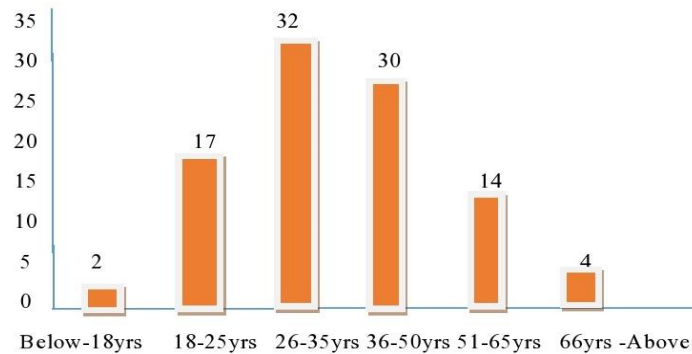
To understand the physiological and psychological composition of the respondents' knowledge, orientation and experience, in terms of peace and security, I considered it essential to study their socio-economic characteristics. In regarding to the variable of gender, 88% of the respondents were men and 31% were women. This indicates a huge gap between the men and women who were interviewed during the fieldwork. This can be attributed to a number of factors, including socio-cultural cleavages in the North-east region, sensitivity and fear factor among the subject, and patriarchal domination in our urban spaces, as observed in the study.

Table 2: Age of the Respondents

	Total	Male	Female
Total	364	264	100
Below 18yrs	4	4	0
18 - 25yrs	74	47	27
26 - 35yrs	114	71	43
36 - 50yrs	105	86	19
51 - 65yrs	56	46	10
66yrs and above	11	10	1

Figure 2: Age of the Respondents

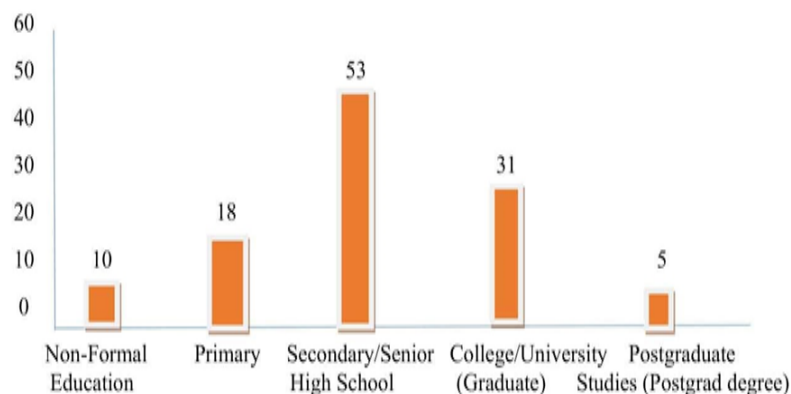

The age grades, between 26 and 50, represent a total of 62% of the respondents. These age groups constitute the most dynamic participants, engaging in peace and security activities. Only 2% of those interviewed, during the fieldwork, are not eligible to be involved in conventional security groups, or any form of confrontation with conventional security architectures, because they are still legal adults.

Table 3: Level of Education

	Total	Male	Female
Total	364	264	100
No formal Education	39	26	13
Primary	22	14	8
Secondary/ senior/ high school	178	124	54
College/ university (graduate)	103	81	22
Post graduate studies (post graduate degree)	22	19	3

Figure 3: Level of Education

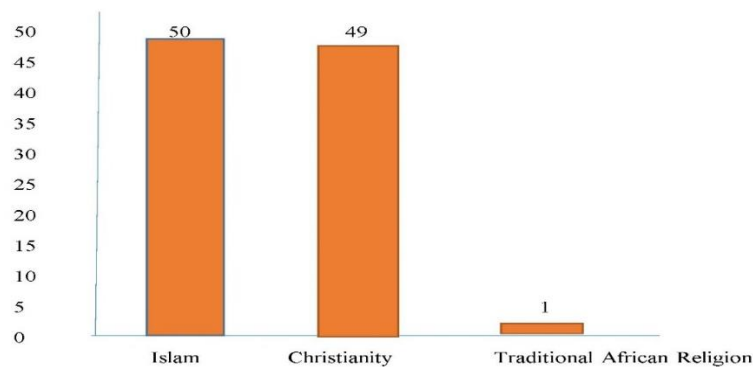

10% of the respondents have no basic literacy. However, a preponderant proportion of respondents attend schools beyond the primary, secondary and tertiary levels of education; 84%, 49% of 53% have one way or the other attained secondary education. This indicates a good knowledge or an appreciable level of knowledge of subjects among the respondents.

Table 4: Religion

	Total	Male	Female
Total	364	264	100
Traditional	4	3	1
Christianity	177	120	57
Islam	182	141	41
Other	1	0	1

Figure 4: Religion

There is balance in terms of religious bias, between the two main religions, in Nigeria. The respondents are equally split between the two religions, that is, 49% and 45% Islam and Christianity respectively, while traditional religious worshipers are just about 6%.

Table 5: Profession

	Total	Male	Female
Total	364	264	100
Civil Servant	101	77	24
Private Sector Employee	56	38	18
Entrepreneur / Business man and woman	89	62	27
Farmer	23	16	7
Artisan	20	18	2
Student	40	28	12
Un-Employed	27	18	9
Clergy	8	7	1

Figure 5: Profession of the Respondents

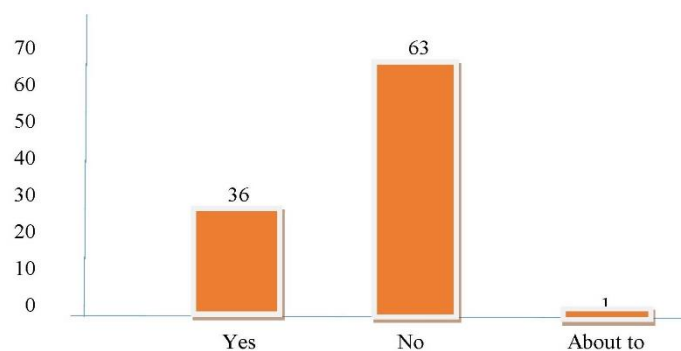

More than half of the total respondents, that is, 55% are civil servants/civil servants - (government employees) (30%) and entrepreneurs - (businessman and businesswoman) (25%), while others are 12%, 8%, 7%, 6% and 4% respectively, for private sector employees, students, farmers, artisans and the clergy. Only 5% of our respondents indicated that they were not working.

Table 6: Do you hold any leadership position in the locality?

	Total	Male	Female
Total	364	264	100
Yes	130	104	26
No	228	156	72
About to	6	4	2

Figure 6: Leadership Position in the Locality

Only 36% of the respondents, or 1/3 of the total population of respondents, indicated that they hold leadership positions in their various localities. The Majority, among the 63%, indicated that they do not occupy leadership positions in their locality.

6.2. Section B: Models, Trends and Similarities

Table 7: How long have unconventional security groups been in your locality?

	Total	Male	Female
Total	364	264	100
Pre-colonial	143	106	37
Colonial	42	26	16
Post-Colonial	32	28	4
Post-Republic	16	11	5
1970 – 1984	10	8	2
1985 – 1999	16	13	3
1999 - till date	100	69	31
D/K	5	3	2

A preponderant proportion of 39% of the respondents indicated that unconventional security groups existed in their localities before the colonial period. This indicates that unconventional security groups have been parts of our customary and traditional peace and security system, regardless of their current nomenclature. 11.5%, 8.7%, 4.3%, 2.7% and another 4.3% indicated that they existed in their localities during the colonial, post-colonial as well as post-republican periods, and the the parity of periods between 1970 and 1984, and 1985 and 1999 respectively. However, with the return to democratic system of government, an additional 27.4% indicated the existence of unconventional security groups from 1999 to date.

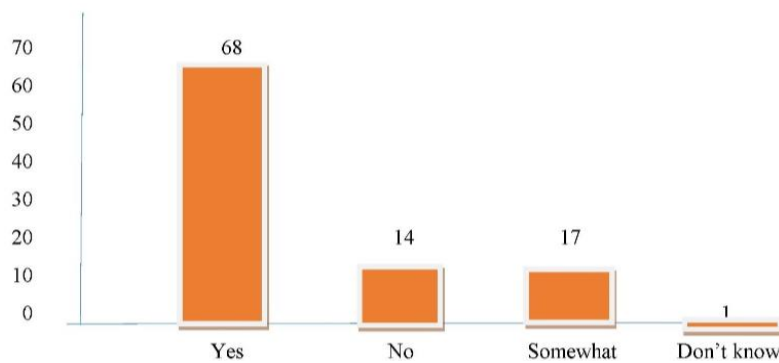
Table 8: How long have conventional security groups been in your locality?

	Total	Male	Female
Total	364	264	100
Post-Colonial	106	74	32
Colonial	94	65	29
Pre Colonial	58	39	19
Post-Republic	21	16	5
1970 – 1984	16	14	2
1985 – 1999	14	11	3
1999 - till date	51	41	10
D/K	4	4	0

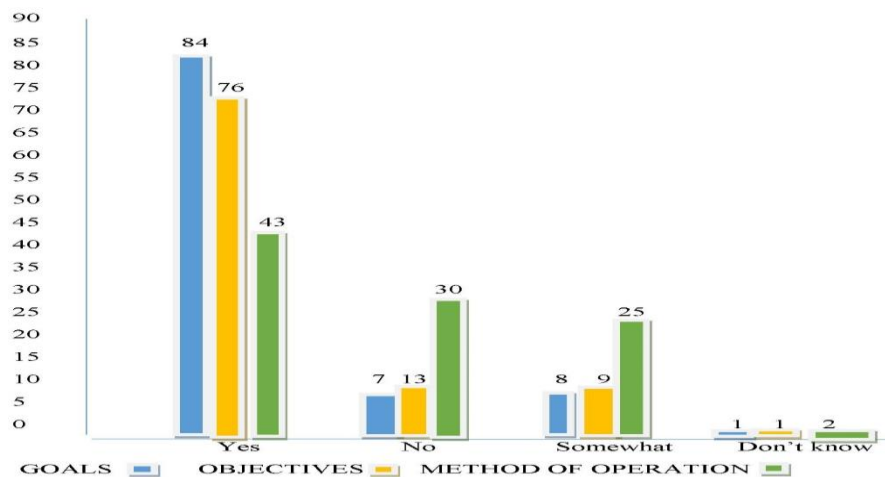
More than half of the respondents, with 54.9%, indicated that the conventional security groups are creations of the colonial and postcolonial periods; this is split between 29.1%, those who indicated that the conventional security groups were created after the colonial period, and 25.8% who indicated that the conventional security groups were created in the postcolonial period.

Figure 7: Similarities between Existing Conventional and Unconventional Security Groups

A resounding 68% of the respondents indicated that there are similarities between the conventional and unconventional security groups. Only 14% believed that there were no similarity between them.

Figure 8: Similarities between Conventional and Unconventional Groups: Goals/Objectives/Operating Methods

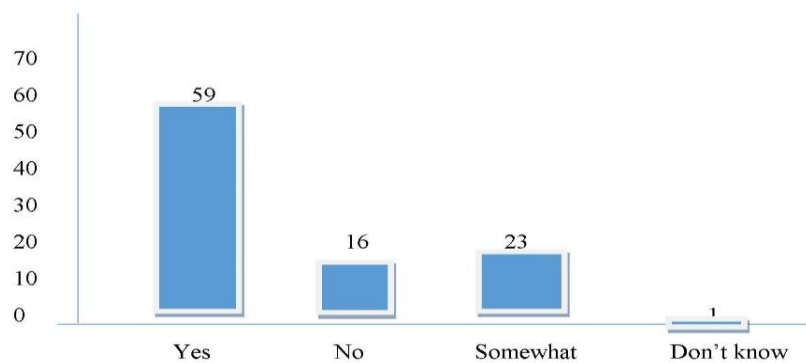

To better aid the understanding of the extent or areas of similarities between the conventional and unconventional security groups, I have isolated their goals, objectives and methods of operation. 83.7% and 75.8% of respondents clearly indicated similarities between the conventional and

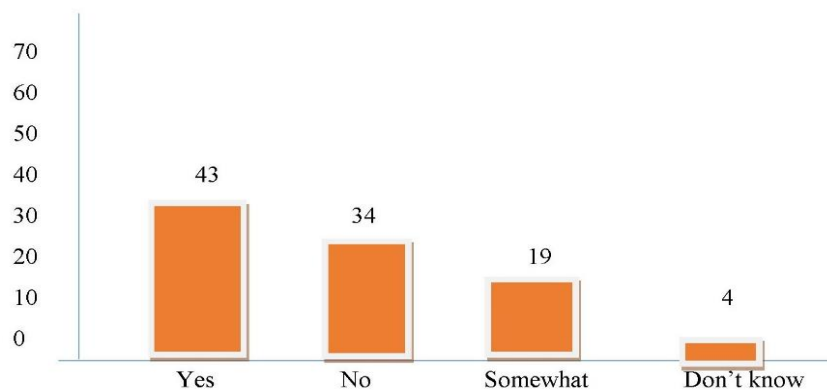
unconventional security groups, in terms of goals and objectives. In view of their method of operations, only 42.8%, although preponderant, but relatively weak, indicated that there is similarity between the conventional and unconventional security groups. This drop, from previous notes on goals and objectives, raises a certain level of concern about the difference in the methods deployed by the conventional and unconventional security groups.

Figure 9: Unconventional Security Groups Performing the Functions of Conventional Security Groups

I also sought to know, in this research, if there were similarities in terms of functions and activities of the two security groups. 59% indicated that the unconventional security groups perform the functions of conventional security groups. Only 16% indicated that the unconventional security groups do not act as conventional security groups.

Figure 10: Equal Perception of Trust in Conventional and Unconventional Security Groups

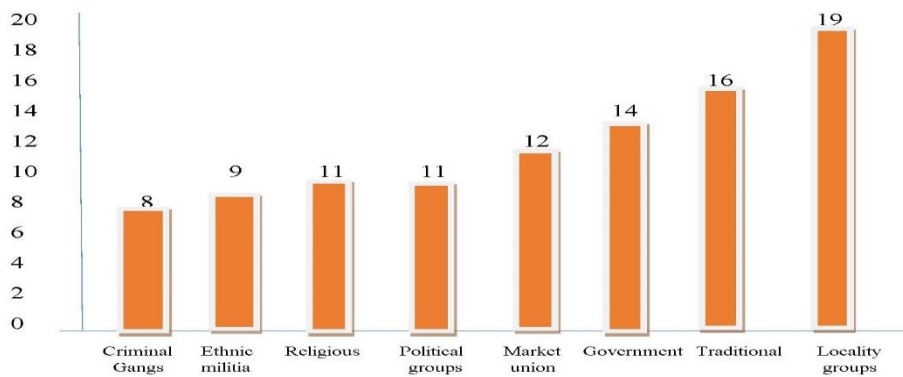

Remarkably, 43% of the respondents signified equal perception of trust for the conventional and unconventional security groups, but 34% believed that the perception of trust between them are not equal.

6.3. Section C: Creation, Management and Responsibility

Figure 11: Putting on Unconventional Security Architecture

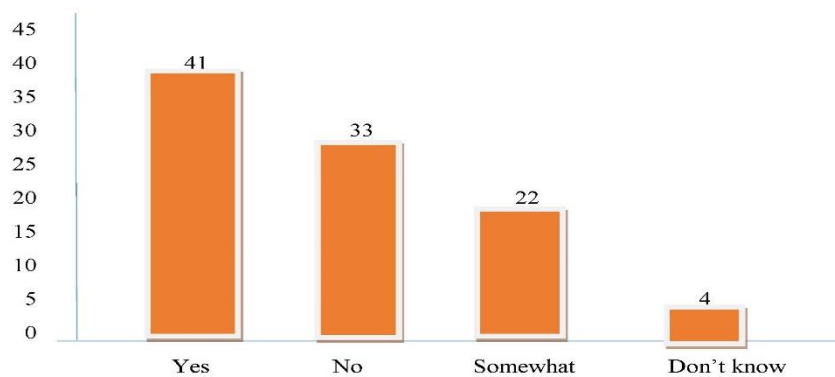
Who is likely to initiate and set up an unconventional security group?

Local associations, with 19%, are the most likely to set up unconventional security groups, followed by native authorities, with 16%. The government also can intervene, with a 14% chance of creating a local night watch group. An indication of 8% show that criminal groups are the least likely to establish unconventional security groups in Nigeria.

Figure 12a: Political Influence on Unconventional Groups

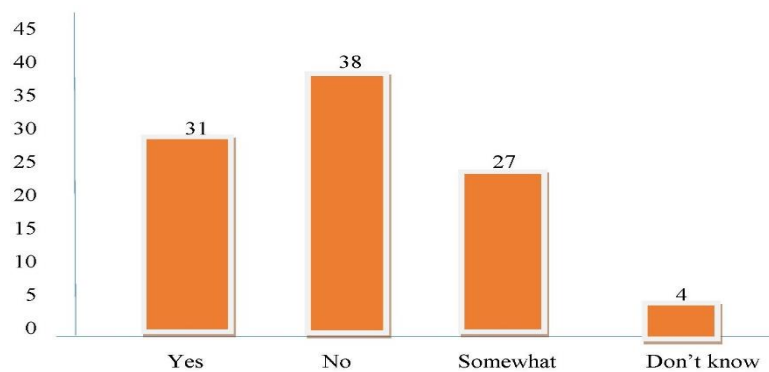
Local Politicians influence the decision making process of unconventional groups

Majority of the respondents, with 41%, indicated that politicians influence the decision-making processes of unconventional security groups. It is instructive to note that a large number of respondents, with 33%, indicated that politicians do not influence the decision-making process of unconventional groups.

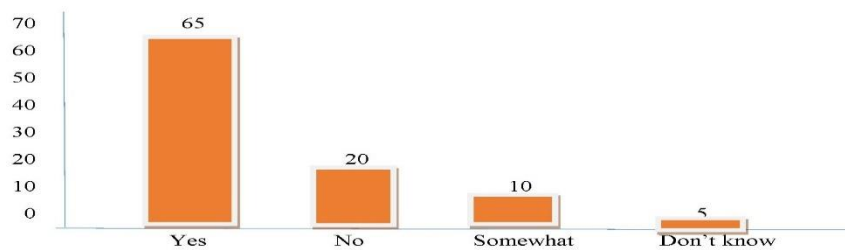
Figure 12b: Unconventional Groups are Controlled and Resourced by Political Elites

However, when asked if the political elites controlled or managed the unconventional security equipment, 38% of the respondents indicated that they do not fund and control the non-state security actors, while almost 31% reported that they control and manage the unconventional security groups.

Figure 13a: Sociocultural Influence on Unconventional Groups

Informal social bond, cultural identities and network affect unconventional security groups

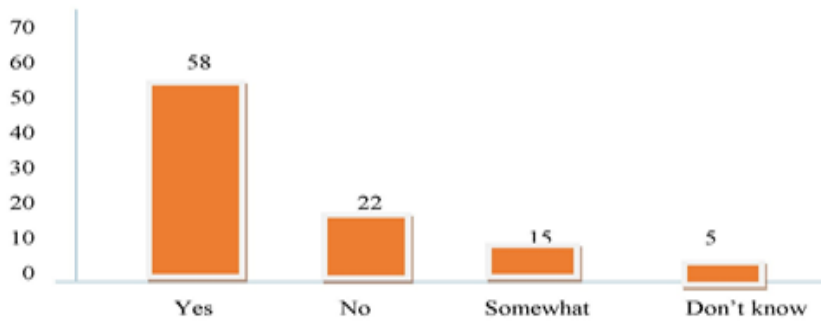

In addition to the political influence, on the non-state actors, I also sought to know whether there were socio-cultural links that influence the unconventional security groups. A

majority of the respondents, with 65%, indicated that informal social ties, cultural identities and networks affect the unconventional security groups.

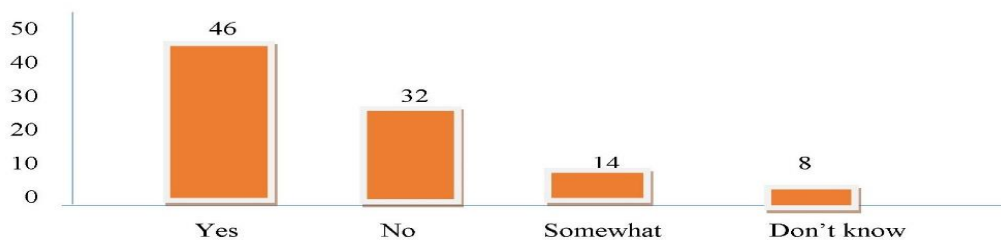
Figure 13b: Informal Social Bond, Cultural Identities and Networks and Conventional Security Groups

On the other hand, I also sought to find out whether the conventional security groups were affected by socio-cultural ties. 58%, less than 65% attributed to the unconventional security groups, indicated that informal social ties, cultural identities and networks affect the processes and standards of the conventional security groups.

Figure 14a: Public Surveillance and Redress

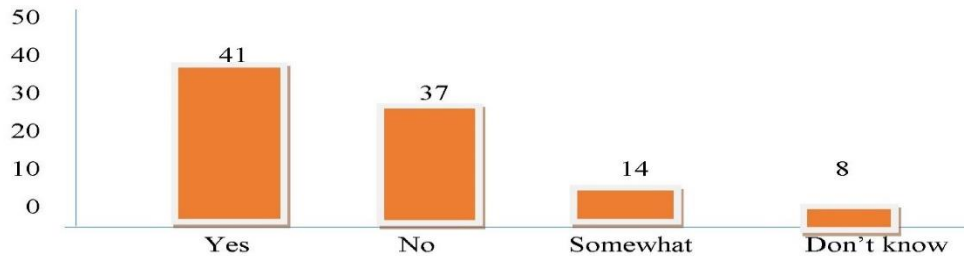
Does the unconventional security group have a structure open for public oversight?

46% of the respondents indicated that the unconventional security arrangements have a public surveillance agreement, while 32% indicated that there are no arrangements for public surveillance.

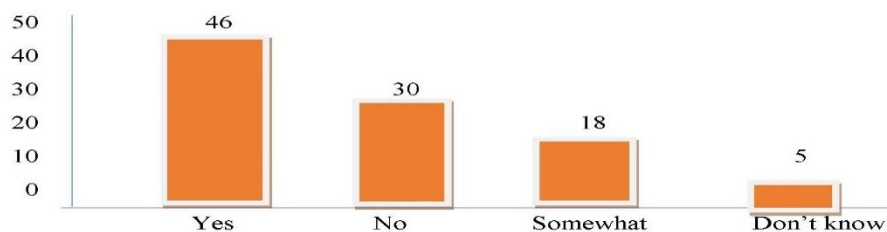

Figure 14b: Are there structures within the unconventional groups for members of the public to seek redress against unconventional groups?

In addition to the opportunities and organization of public supervision of the work of unconventional security groups, I also sought to know whether there are structures allowing members of the public to specifically request redress against the unconventional groups. 41% of the respondents indicated that there are processes for requesting compensation and redress against members of an unconventional security group, even within the group. In particular, 37% indicated that there was no process or platform for seeking redress against members of the unconventional security setup.

Figure 14c: Organizational Process and Activities of the Unconventional Security Groups are not open for Public Security

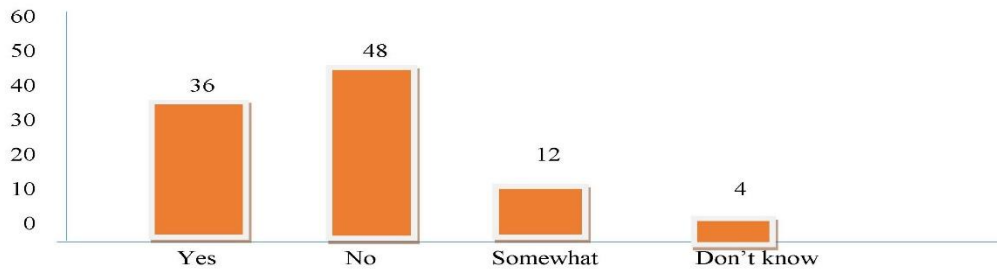

Informatively, I asked, differently, if the organizational processes and activities of the unconventional security groups were not open to public scrutiny. 30% of the respondents said it was open to public scrutiny and review, with a 'no' response, while majority, that is 46% of the respondents, indicated that the organizational processes and activities of unconventional security groups were not open to public scrutiny, with a 'yes' response.

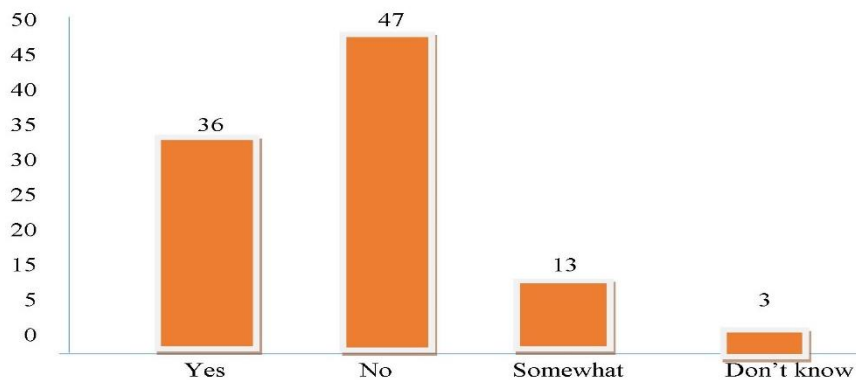
Figure 15a: Communication Channels

There is no clear cut communication channel among members of the unconventional security groups

Almost half of the total respondents, with 48%, indicated that there is a clear communication channel between members of an unconventional group, with a 'no' response, while 36% indicated that there is no clear communication channel between the unconventional groups, with a "yes" answer.

Figure 15b: There is no clear Cut Communication Channel Between Locals and Members of the Unconventional Security Groups

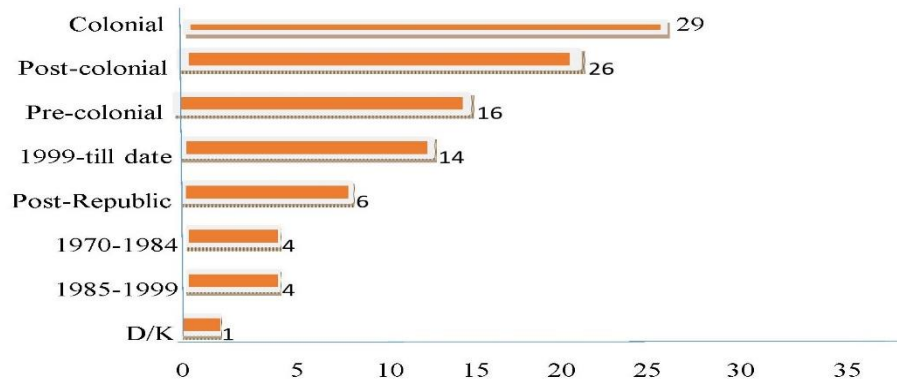
Likewise, 47% indicated that there is a clear communication channel between members of the public and the unconventional security groups, with a "no" response, while 36% indicated that there is no form of clear communication between members of the public and the unconventional security groups, with a "yes" answer.

6.1.4. Section D: Existence and Impact

Figure 16: Duration of Existence

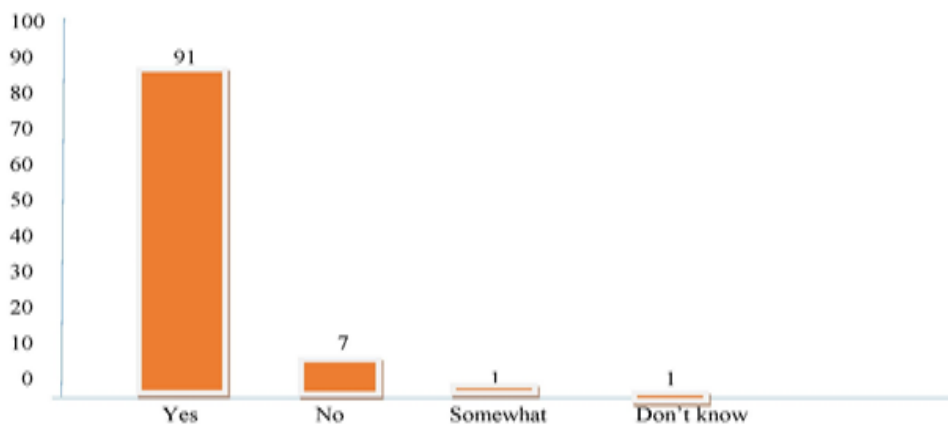
How long have conventional security groups existing in your locality?

Respondents, with the highest record of 29%, indicated that the conventional security groups have existed since the colonial period. Another 26% indicated that the conventional security groups have existed since the post-colonial period. A combination of these two categories of respondents shows that more than half of the respondents, with 55%, think that the conventional security groups are associated with the colonial period, during or immediately after.

Figure 17a: Protection of Life and Property

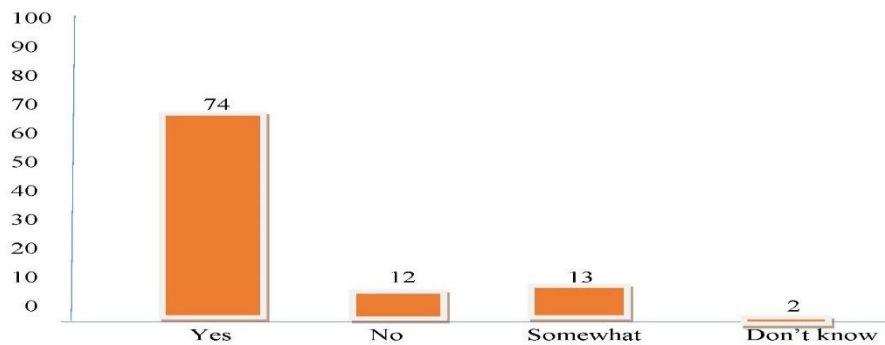
Conventional and unconventional security groups works to protect life and properties of the locals in the localities

A resounding number of the respondents, precisely 91%, said there is no doubt about the essence of the conventional and unconventional security groups in the protection of life and property in localities.

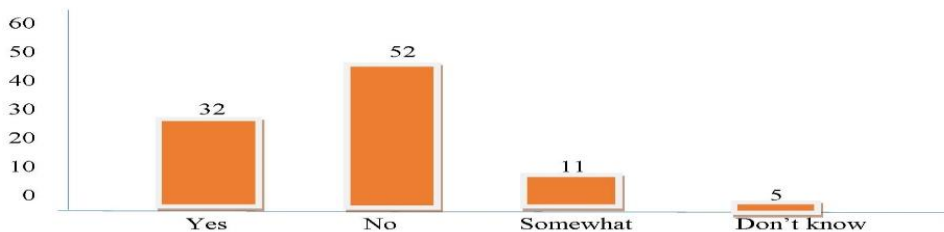
Figure 17b: Do You Think Unconventional Security Groups Have Helped in the Confronting the Security

By extension, and beyond the protection of life and property, I also sought to know whether the unconventional security groups had contributed, in addressing the security problems in Nigeria. Up to 74% of those surveyed said that the unconventional security group have helped in dealing with security problems in Nigeria.

Figure 18a: Appearance, Conduct and Approach

Unconventional security groups appearances, conduct and approach and styles of operations hinders the provisions of peace and security

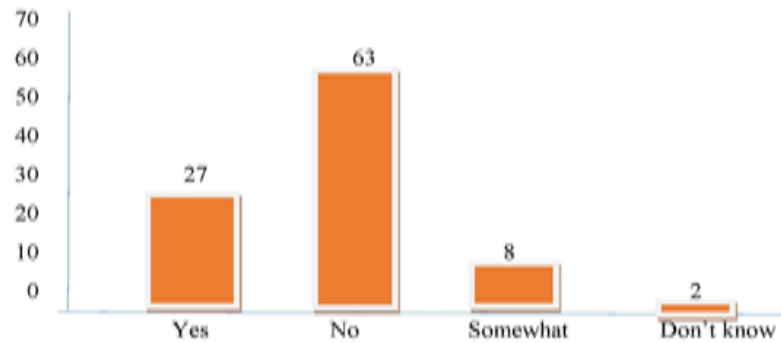

Over half of the respondents, with 52%, indicated that the appearance, conduct and approach of the unconventional security groups do not affect their provision of peace and

security, although 1/3 of the respondents indicated that the appearance, conduct and approach of the unconventional groups affect their provision of peace and security services.

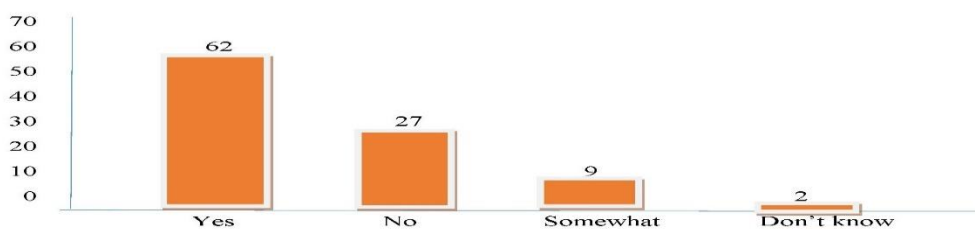
Figure 18b: Conventional Security Groups Appearances, Conduct and Approach and Styles of Operations Hinders the Provisions of Peace and Security

With a higher indication of 63% of the respondents, there is indication that the appearance, conduct and approach of the conventional security groups do not affect their provision of peace and security services.

Figure 19: Organizational Capacity

Unconventional security groups do not have organizational capacity and management skills to engage in the complex task of providing peace and security

Despite the long existence and long lifespan, there is still reservation in the unconventional security groups' ability to protect life and property, and generally contribute in addressing security challenges in urban spaces in Nigeria. For instance, 62% of the respondents indicated that the unconventional security groups lack the organizational capacity and skills necessary to be engaged in the complex task of providing peace and security in urban spaces. This is also independent of the 27% respondents who indicated that unconventional security

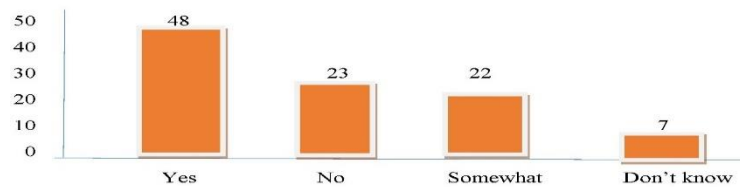

groups have the organizational capacity and skills to engage in the complex provision of peace and security.

6.1.5. Section E: Legality and Legitimacy

Figure 20: Knowledge of the Law

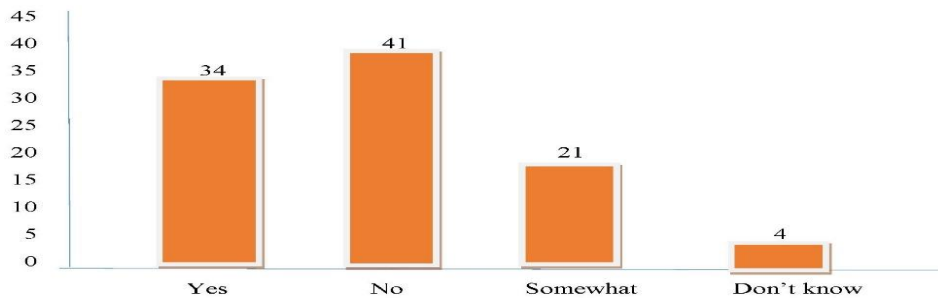
Is there any knowledge of the law within the unconventional security groups?

Majority, with 48%, indicated that members of unconventional security groups are aware of the law.

Figure 21: Respect for the Rule of Law

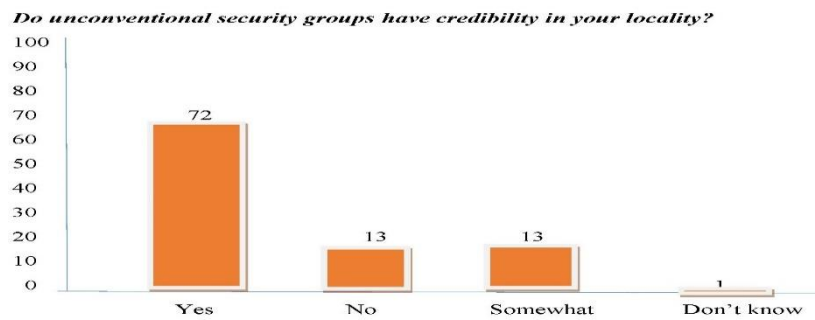
Decision making in the unconventional security groups is no regards to the rule of law

With 41%, majority of the respondents, with a “no” response to the statement of decision-making among the unconventional security groups, showing the lack of regard to the rule of law, there is indication that there are considerations for the rule of law, because only 34%, which is lower, indicated a “yes” to the assertion of non-respect of the rule of law among the unconventional security groups’ decision-making. Respect for the rule of law supports or reinforces knowledge of the law among unconventional security groups.

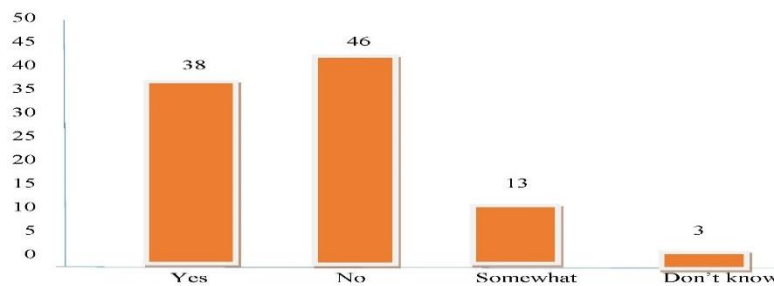

Figure 22a: Credibility

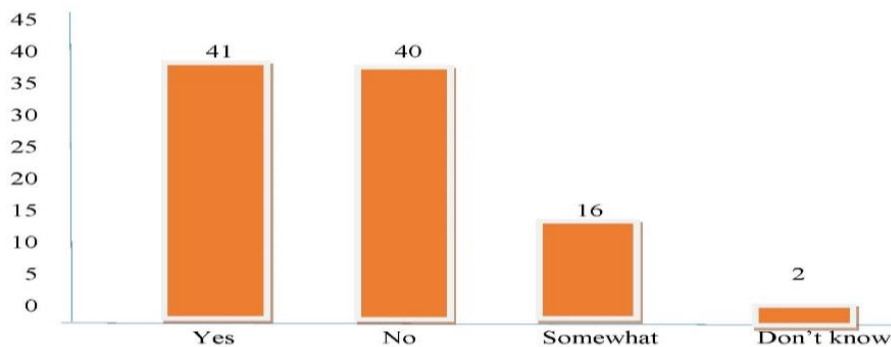
72% of the respondents, overwhelmingly, indicated that the unconventional security groups have credibility with localities.

Figure 22b: Members of the public support unconventional security groups out of fear and coercion?

To probe the high percentage of credibility among unconventional security groups, I have postulated that members of the public give such ratings and support to the unconventional security groups out of fear and coercion; but almost half of the respondents, with 46% responded to this with a “no” response, while a lower percentage of 38% indicated a “yes” response.

Figure 22c: In your opinion, are the services of unconventional security groups prefer to the conventional security groups?

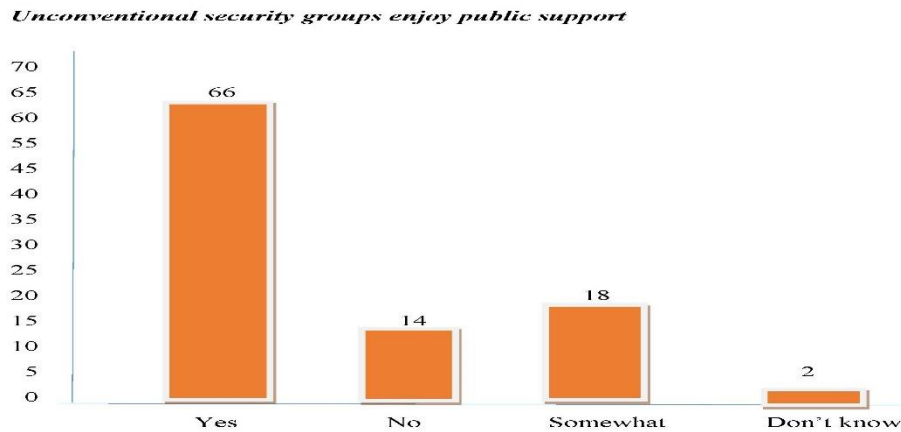

To lay more emphasis, I also decided to test the credibility of the unconventional security groups, directly, as against the credibility of the conventional security groups, and by

extension, which, between the conventional security groups, on the one hand, and the unconventional security groups, on the other hand, is preferred by respondents. The margin of responses was narrow, 41% and 40% in favor of the unconventional security groups.

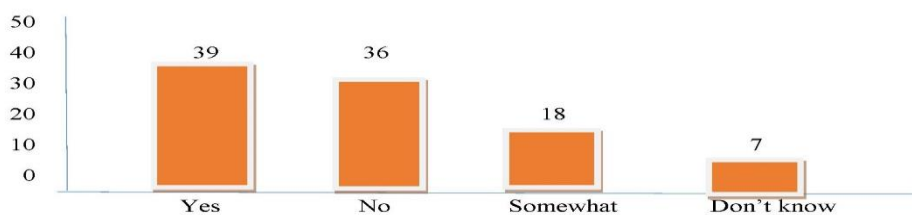
Figure 23: Public Support

Logically, respondents indicated that unconventional security groups receive public support, up to 66%.

Figure 24: Operating Methods and Law

Are the mode of operation of unconventional security groups accountable for with legal backing?

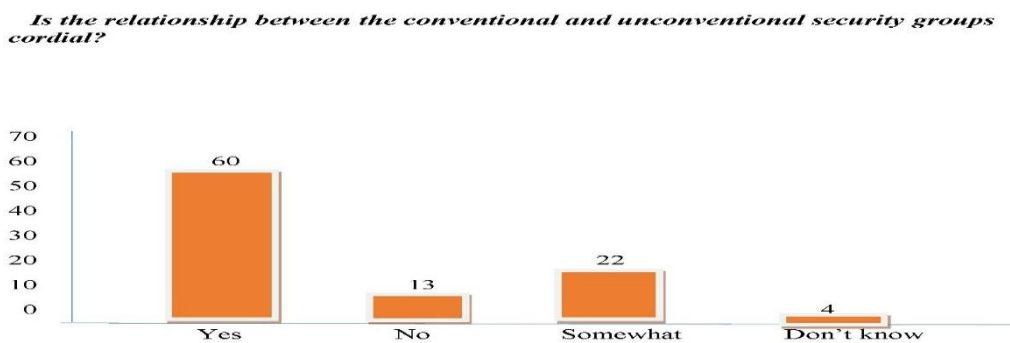
The first question, on similarities, in terms of goals, objectives and methods of operation, saw a sharp drop in the percentage of the methods of operation. Once again, I decided to examine, specifically, the methods of operation of the unconventional groups, placing them against the principles of the law. Critically, 39% of the respondents indicated that the methods of operation, of the unconventional security groups, receive legal support. But this is a close index to those against to the notion. For instance, 36% of the respondents remarked that the

working methods of the unconventional security groups have no legal support. What this means is that, whatever the trends, the working methods of the unconventional security groups do not command much communion, not without worrying about its acceptance.

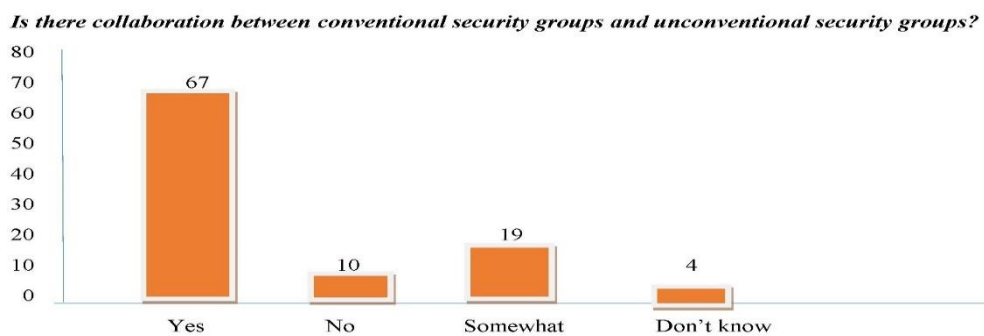
6.1.6. Section F: Relationship between conventional and unconventional security groups

Figure 25: Cordiality

60% of the respondents indicated that the relationship between the conventional and unconventional security groups is cordial, thereby ending the hostility, especially in terms of approval or acceptance, often perceived between them. This also posits an outright suggestion as to an advanced form of relationship between the conventional and unconventional security actors.

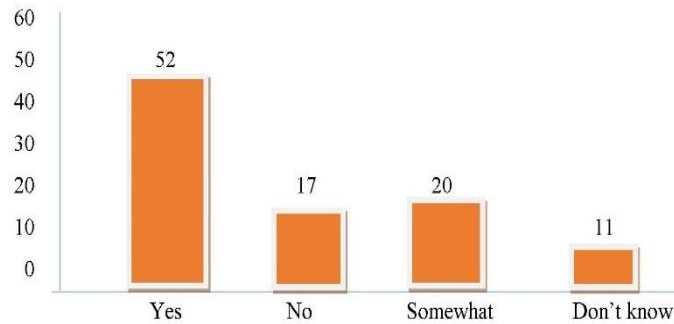
Figure 26a: Collaboration and Partnership

67% of respondents also averred to collaborations between the conventional and unconventional security groups.

Figure 26b: Are the unconventional security groups informed on conventional security groups operational facilities?

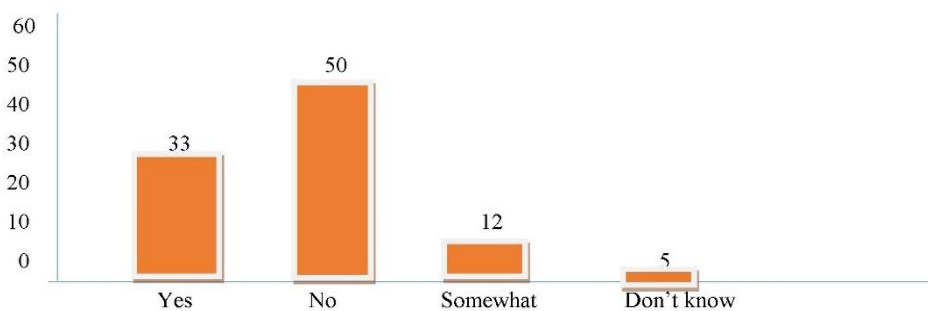

52% of the respondents indicated that they had, at one time or the other, exchanged information on the operational activities of the conventional security groups with the unconventional security groups.

Conversely, 64% of the respondents indicated that they had exchanged information on the operational activities of the unconventional security groups with the conventional security groups. Overall, there is a significant degree of information sharing activities between the two security groups. However, information trafficking, from unconventional groups to conventional security groups, is more important.

Figure 27: Rivalry

Is there competition between the unconventional security groups and conventional security groups?

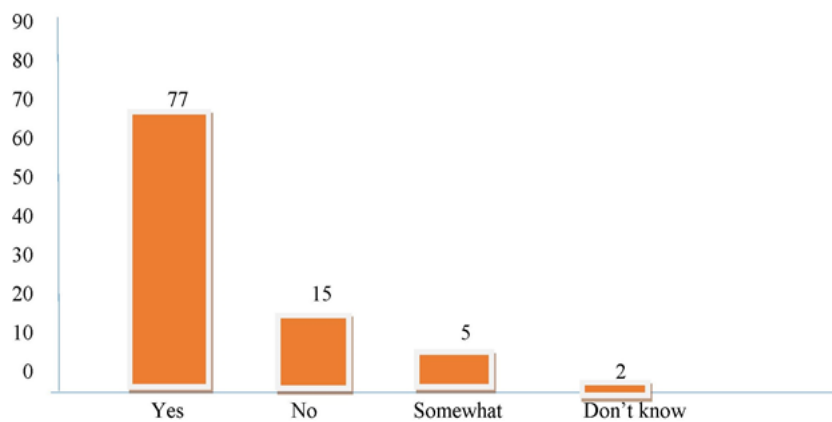

Even with a strong 1/3 of the respondents, with 33%, indicating competition between the conventional and unconventional security groups, 50% of respondents, or half of the total of respondents, indicated that there is no competition between the two groups.

Figure 28: Harmonization and Coordination

Do you suggest the harmonization, coordination and supervision of unconventional security groups by the guidelines of the constituted authority?

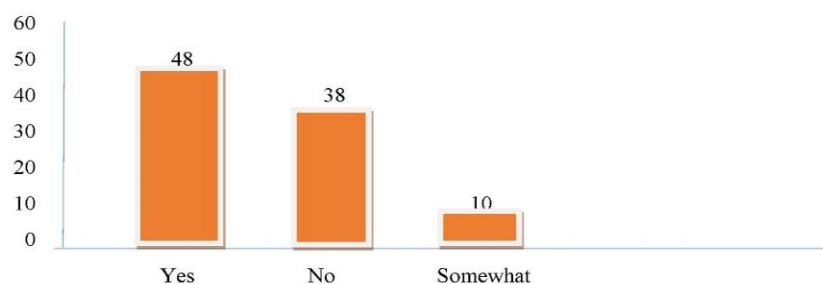

For information, 77% of respondents said, or rather feel, that the operations of the unconventional security groups should be supervised, coordinated and harmonized, in accordance with the directives of an established authority.

6.1.7. Section F: Gender mainstreaming

Figure 29: Taking Gender into Account

Is there gender consideration in the formation of the unconventional security groups?

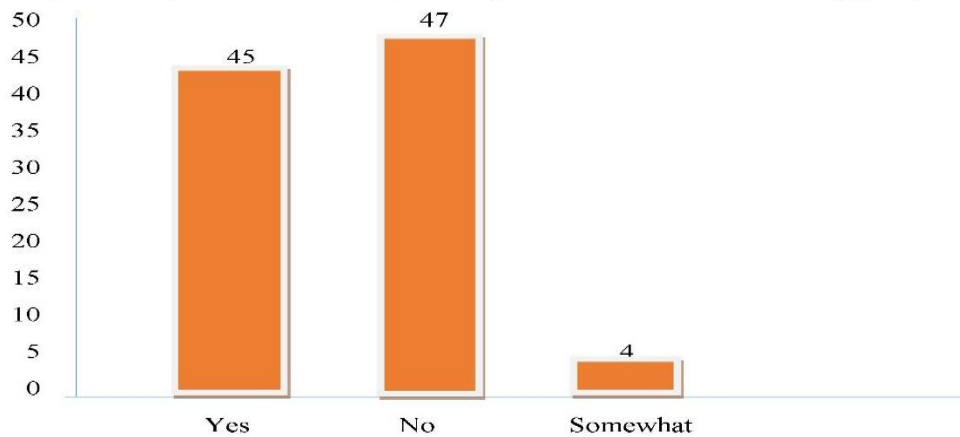

48% of the respondents indicated that there is gender consideration in the training of the unconventional security forces, while 38% of the respondents indicated that there is no gender consideration.

Figure 30: Membership

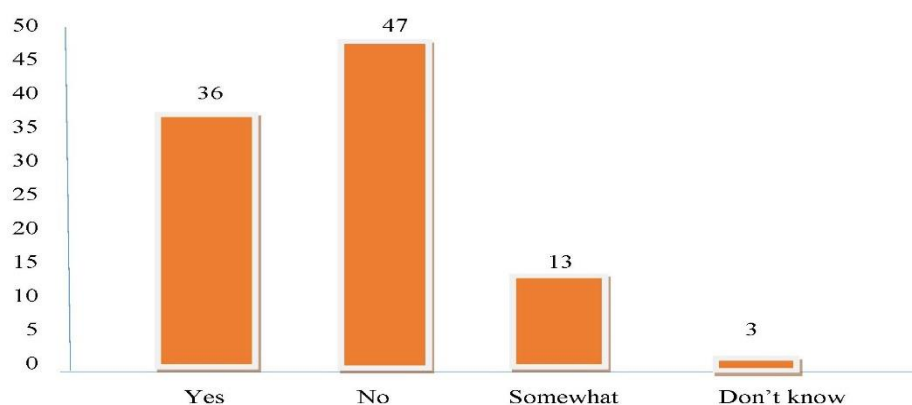
Do you have female membership among the unconventional security groups?

47% of the respondents indicated that there is no female affiliation among the unconventional security groups. But this was, keenly and closely, contested with 45% of the respondents, who indicated that there are female affiliations among unconventional groups.

Figure 31: Specialized Treatment by Sex

Are there specialized treatment for female offenders?

When asked if there was any specialized treatment for suspected women offenders, 47% of the respondents indicated that there was not, while 36% indicated that there was specialized

treatment for them. Such treatments include: manipulation, treatment and separate custody, privacy of identity, and the recognition and provision of other essential female needs, such as sanitary napkins, etc.

7. Conclusion

From the above, it can be concluded that unconventional security uniforms are not foreign to us in Nigeria. Regardless of the current nomenclature, some of the mapped unconventional architecture had adopted a form and structure, known to us traditionally, and which existed, even before colonization. When something happens, they only re-emerge after the explosion of contemporary crimes and criminality that challenge the activities of the conventional security groups, after the colonialism. There are obvious and verifiable similarities between the conventional and unconventional security groups, especially as regards to their goals and objectives. Consequently, they both strive, within their limits, to exercise complementary functions in protecting the life and property of the locals who they choose to serve. However, it is absolutely necessary to review the strategies deployed by the unconventional groups. Though they are useful, they do not seem to enjoy as much popularity and level of acceptance as the conventional security groups. In addition, the unbalanced and constantly diminishing perception confidence gap between the conventional and unconventional security groups, in studies, prior to its current balanced position, also validates the perception and understanding of the existing similarities of their goals. Unconventional groups have good affiliations and relationships with, virtually all, layers of the locality, including: government, political parties, pressure groups, local groups, market associations, ethnic groups, traditional and religious groups, all of which are desired by conventional groups, as part of the contemporary national security's philosophy of local protection initiatives. All these social affiliations are strongly known to have points of interrelations, penetrations, and a good reputation between the conventional and unconventional security architecture. Dissociation from such affiliations and/or resistances, from one or the other, between the two peace and security architectures, even if it is the simple socio-cultural ties or affinities, may,

very well, become counterproductive to the order or quest of providing robust peace and security strategies that are locally oriented. Considering that the conventional security groups are working diligently to exploit and reap the fruits of these civil-military relations, it is still desirable that the unconventional groups initiate specific processes to begin to benefit from the relationship in order to improve their local outreaches, thus obtaining more support and cooperation from the public.

I also conclude that, regardless of the existing structure and arrangement, which are open to surveillance by locals, the conventional security service should direct on this very request. By doing so, the existing cordiality and collaboration, as well as communication channels between the two security groups will be strengthened and better developed; and this will not only improve service delivery of the two security groups, but also could, just as well, begin the process of harmonization and coordination of the activities of the unconventional groups, and further eliminate all forms of dysfunctional-operational methods, while retaining the complementary roles. In addition, although they are taking off, unconventional security groups should prioritize having a comprehensive review to their gender perspective. The level of female membership, and the application of gender-based differential treatment that takes into account the needs of women, should be a major concern for the unconventional security members as well as members of the conventional security groups. Therefore, I hope that some of the findings, from this research, will lead to more detailed studies in areas of interest.

References

- Alemika, E. and I. Chukwuma. *Police Community Violence in Nigeria*. Lagos: Center for Law Enforcement Education, 2000.
- Bagayoko, N., E. Hutchful and R. Luckham. "Hybrid Security Governance in Africa: Rethinking the Foundations of Security, Justice and Legitimate Public Authority". *Conflict, Security and Development* 16, no.1 (2016): 1–32.
- Baker, B. "Linking State and Non-State Security and Justice". *Development Policy Review* 28, no.5 (2010): 597–616.
- Baker, B. "State and Substate Policing in Africa and the Boundaries between Them". *Global Crime* 13, no.4 (2012): 276–292.

- Baker, B. "Hybridity in Policing: The Case of Ethiopia". *Journal of Legal Pluralism and Unofficial Law* 45, no.3 (2013):296–313.
- Bamidele, S. *Civilian Joint Task Force (CJTF) and Counter-Insurgency (CI) in the North-Eastern Region of Nigeria*. Unpublished PhD Thesis, Institute of Peace, Security and Governance, Ekiti State University, Nigeria, 2020
- Bamidele, S. "The Settler has nowhere to feed and the Indigene has all the pastures: Re (visiting) the Indigeneity-Settler Crisis in Nigeria". *Journal of African Political Economy & Development* 3 (2018): 49-67.
- Constitutions of Nigeria, *Constitution of Federal Republic of Nigeria*. Section 214 (1). Abuja: Federal Government of Nigeria, 1999
- Kwaja, C. M. A., K. Okenyodo and V. Ahmadu-Haruna. *Non State Security Actors and Security Provisioning in Nigeria*. Abuja: Rule of Law and Empowerment Initiative Also Known as Partners West Africa Nigeria (PWAN), 2017
- Lar, J. T. *Vigilantism, State and Society: A History of Plural Policing in Plateau State, Nigeria, 1950 to the Present*, (Dr. Phil) in African History and Politics, Bayreuth International Graduate School for African Studies (BIGSAS), University of Bayreuth, Germany, 2015.
- Luckham, R. *Who's Security? Building Inclusive and Secure Societies in an Unequal and Insecure World*. IDS Evidence Report, no. 151. Institute of Development Studies, Brighton, 2015.
- Luckham, R. and T. Kirk. "Understanding Security in the Vernacular in Hybrid Political Contexts: A Critical Survey". *Conflict, Security & Development* 13, no. 3 (2013): 339–359.
- Mac Ginty, R. "Hybrid Peace: The Interaction between Top-Down and Bottom-Up Peace". *Security Dialogue* 41, no. 4 (2010): 391–412.
- Maignawa, J. *The Role of the Civilian Joint Task Force (CJTF) in Combating Boko Haram Violence in Borno State and the Implications for Peacebuilding*. Paper presented at Ife-Oxford International Early Career Workshop Programme, Obafemi Awolowo University, Ile-Ife, Osun State, 2017.
- Marks, M., W. Jennifer, A. Julian and T. Xaba. "Reconfiguring State and Non-State Actors in the Provision of Safety in (South) Africa: Implications for Bottom-Up Policing Arrangements and for Donor Funding". *Journal of Legal Pluralism and Unofficial Law* 43, no. 63 (2011): 49–72.
- Meagher, K. "The Strength of Weak States? Non-state Security Forces and Hybrid Governance in Africa." *Development and Change*, 43, no. 5 (2012): 1073–1101.
- National Crime and Safety Survey, *Federal Government of Nigeria, White Paper on National Crime and Safety Survey*, Abuja: Federal Government of Nigeria, 2018.
- Nigeria Stability and Reconciliation Programme (NSRP)/UNICEF Nigeria. *Perceptions and Experiences of Children Associated with Armed Groups in Northeast Nigeria*. ((accessed 21 March 2017), pp. 1-50.

Podder, S. “Non-State Armed Groups and Stability: Reconsidering Legitimacy and Inclusion”. *Contemporary Security Policy* 34, no. 1 (2013):16–39.

Ritchie, J. and J. Lewis. *Qualitative Research Practice: A Guide for Social Science Students and Researchers*. London: Sage Publisher, 2003.

Walklate, S. “Informal Crime Management in a Northern British City: Crime Fear and Locality”. in *Informal Criminal Justice*, ed. D. Feenan. Dartmouth: Ashgate, 2002.

From Civil War among Clans to War on Terror: The Regionalization and Internationalization of the Somali Conflict

Mohamed Salah AHMED*

Abstract

The collapse of the military regime in Somalia on 21 January, 1991 was followed by a bloody civil war among clans which caused a severe humanitarian crisis that caught the mainstream media headlines. However, most of the studies about the civil war and its implications at the time have indicated as an internal conflict. The emergence of armed Islamists alongside the US policies of counterterrorism after 9/11 have changed the nature and direction of the Somali conflict. External efforts aimed to reduce armed Islamists have backfired and benefited for their political gains. Therefore, this article aims to reflect upon the birth of Islamist groups in Somalia by paying much attention to the emergence of jihadi Islamism and their role on the transformation of Somali conflict; from civil among clans to war on terror. Furthermore, sheds light that regional and international interventions have impacted negatively on the ongoing efforts of state and peace-building but also urges the demilitarization of Somalia which seems to be challenging if the jihadist groups are not defeated which brought on the external interventions in the first place.

Key Words: Civil War, War on Terror, Political Islamism, Regionalization and Internationalization of the Somali conflict.

Kabileler arası İç Savaşın, Terörle Savaş: Somali Çatışmasının Bölgeselleşmesi ve Uluslararasılaşması

Özet**

21 Ocak 1991'de Somali'deki askeri rejimin çöküşünü, insani krize ve ana akım medyanın başlıklarını dolduran kabileler arası kanlı bir iç savaş izledi. Bu konuda yapılan çalışmaların çoğunda bu durum iç savaş ve bunun etkileri olarak gösterilmiştir. 11 Eylül'den sonra ABD'nin terörle mücadele politikasının yanı sıra silahlı İslamcılarının ortaya çıkışı, Somali çatışmasının doğasını ve yönünü değiştirdi. Silahlı İslamcılarını azaltmaya yönelik dış çabalar ise geri teperek siyasi kazanımlar haline gelmesine neden oldu. Bu nedenle, bu makale Somali'de iç çatışmaların kabile savaşlarından terörle savaşa dönüşmesine neden olan cihatçı İslamcılarının ortaya çıkışına ve Somali çatışmasının dönüşmesindeki rollerine dikkat çekilmektedir.

* Yıldırım Beyazıt University, moosalah1993@gmail.com ORCID ID: 0000-0001-9610-4979

** Turkish abstract has been translated and added by IJPS.

Received: 29.10.2019

Accepted: 30.04.2020

Ayrıca, bölgesel ve uluslararası müdahalelerin devletin çabalarını ve Barış İnşası programlarını olumsuz etkilediğine, fakat aynı zamanda bu gurupların alt edilmemesi durumunda Somali'nin silahsızlandırılmasının da mümkün olmayacağına da işaret edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *İç Savaş, Terörle Savaş, Siyasal İslam, Somali Çatışmasının Bölgeselleşmesi ve Uluslararasılaşması*

1. Introduction

When analyzing the conflict in Somalia scholars point out external and internal factors as the main source of state collapse, society disintegration, civil war and the ongoing war on terror. Yet, the post-state collapse studies focus more on the internal components and, as a result, portrays what happened after the military regime buckled as a war among clans²⁰ this left a small window for external actors' role in the conflict. Only recently has the subject of external intervention become a topic of interest that needs to be further studied. Nevertheless, the current literature on the subject begins with the massive military intervention led by US in Somalia in 1992, which many view of US efforts to contain the growing power of the Islamist militia of 'Al-Itixaad; first emerged in south and central Somalia and later moved to Northeast Somalia (present-day Puntland state) and particularly, Bari region in which they were defeated by SSDF; a clan militia led by former commanders of Somali National Army; General Mohamed Abshir Muuse and Colonel Abdullahi Yusuf, who later became the first president of first transitional federal government and was established in 2004 in Nairobi, Kenya. After the defeat against SSDF, Al-Itixaad moved to Gedoand built military bases, training grounds and established a governance system, which was effective and provided peace and stability to those fled from the civil war in Mogadishu. But did not go well with the regional powers and Ethiopia in particular.

From the beginning Al-Itixaad was a powerful political actor with enough fighters and financial resource, mainly from the Gulf. Their existence and political objectives were perceived as a threat to the regional and international security which compelled Ethiopia to get

²⁰ Mohamed Haji Ingiriis, "Building Peace from the Margins in Somalia: The Case for Political Settlement with Al-Shabaab", *Contemporary Security Policies* 39, no. 4 (2018): 2.

involved and destroy al-Itixaad's military basis and training grounds in 1996.²¹ Despite Al-Itixaad's defeat and fragmentation the concept of political Islam and its main principle of Islamic state and obedience of sharia laws to be the only solution to the prolonged Somali problems remained alive. The emergence of Islamic Courts Union (ICU) in 1998 proves that, which al-Itixaad played an important role during their formation by exploiting its Gedo experience.²² By 2000 the courts efficiency and effectiveness elevated people's confidence on the Islamic system and dented manmade institutions ability to sort the socio-economic and political problems of the Somalis. In this period, new courts were opened while every sub-clan formed its own Islamic court to sort their legal and civil matters. Parenthetically, the establishment of the transitional national government of Abdiqasim Hassan Salad in 2000, at Arta Djibouti slowed down the impetus of Islamists and Islamic courts in particular. Despite some legitimate concerns about the relationship between Hassan's government and Islamist groups in Mogadishu primarily raised by Ethiopia. But the transitional national government warned, in the first place, the growing power of Islamic courts. All these developments took place a year before the 9/11 incidents, which dramatically changed the dynamic, nature and actors of Somali conflict.

The 9/11 attacks turned Somalia into place of interest and international war. As a good example of failed state, the danger and threat Somalia pose to US national interest and security has been compared to that in Afghanistan as is perceived as a safe haven for transitional terrorists, particularly al-Qaeda and other affiliated groups like al-Itixaad, ICU and now Al-Shabaab. US reaction to the incident was to sanction a number of private organizations associated with al-Qaeda such as Al-Barakat which was the largest telecommunication and remittance company at the time, and put to an end all donations and charities from the Gulf and Somali diaspora.²³ Afterwards US opted to watchdog Somalia closely but the unification of Islamic courts union (ICU) took place in 2006. In response to occurrence US organized and financed the warlords of Mogadishu which formed a coalition but was defeated by ICU militia.

²¹ Roland Marchal, "Islamic Political Dynamics in the Somali Civil War", *Islam in Africa South the Sahara: Essays in Gender Relations and Political Reform*, (2013), 331; Ingiiriis, "Building Peace From The Margins In Somalia", 9.

²² Cedric Barnes and Harun Hassan "The Rise and Fall of Mogadishu's Islamic Courts", *Journal Eastern African Studies* 1, no. 2 (2007): 153.

²³ B. Holzer, "Turning Stakeseekers into Stakeholders: A Political Coalition Perspective on the Politics of Stakeholder Influence", *Business & Society* 47, no. 1 (2008): 23.

After the warlords were defeated, USA and its allies backed Ethiopia to get militarily involved and contain the growing power of ICU which they immediately ended. As ICU fragmented into three main divisions; Al-Shabaab, Xizbul-Islam and Alliance for the Re-liberation of Somalia.

There are two intertwined events that transformed the Somali conflict from domestic to regional and international war; the arrival of political Islamism and emergence of armed Islamists aimed at fulfilling the power vacuum left by the military regime. Most studies written about the subject overlooked the critical role of armed Islamists like al-Itixaad and al-Shabaab played in transforming the Somali conflict to a regional and international concern. Departing from this point, this article adopts a historical analytical approach to add the existing literature to the argument that the emergence of armed Islamists and their political ambitions of establishing an Islamic state have turned Somali conflict into regional and international problem. Previous studies have only focused on the inspiration of regional and international actors; argues that 'Ethiopia's military intervention was a projection of its foreign policy but not an inspiration for hegemony'. Others like Elizabeth Schmidt has employed a historical analytical method to examine the causes and effects of external military and diplomacy interventions in Africa and highlights that foreign intervention happens when a hegemony country aims at using force or other tools of pressure to intrude into another country and exercise power over the issues of a fragile sovereign institutions. With regard to Somalia it is important to highlight that most of the external interventions were aimed to achieve specific political objectives among them; reducing the danger of non-state armed movements hostile to the western security and interest by using regional powers points out that Ethiopian intervention has impacted the outcome of the ongoing peace and state building efforts in Somalia.²⁴ Elmi and Barise point out various approaches and methods which regional actors, primarily Ethiopia, have intended to divide Somalia.²⁵ Dowden draw the same conclusion that weak and divided Somalia helps Ethiopia as a regional hegemony, which its historical enemy.²⁶ Hoehne highlights that Ethiopia would prefer divided Somalia and will never allow the unification of the various authorities under one authority. In line with the observations, this paper argues that international and regional interventions have negative impacts on the reconstruction of political

²⁴ Ingiriis, "Building Peace From The Margins In Somalia", 3.

²⁵ Afyare Abdi Elmi and Abdulahi Barise, "The Somali Conflict: Root Causes, Obstacles and Peace-Building Strategies", *African Security Studies* 15, no. 1 (2006): 4.

²⁶ R. Dowden, *Africa: Altered States*, (Portobello: Ordinary Miracles London, 2009), 122.

institutions and peace building in Somalia. In the meantime, adds to the literature the observation that non-state armed movements, and particularly armed Islamists and their political aims have played critical role in regionalizing and internationalizing the Somali conflict which needs further research.²⁷

2. The Arrival of Political Islamism in Somalia

The notion of political Islamism is originated from Koran, prophet's teachings known as "Sunna", Islamic history and occasionally from non-Muslim political movements.²⁸ Its history is closely linked with the manifestation of Islam and the formation of the Medina administration, which exemplifies Prophet Mohammed as the first political leader of the Islamic state followed by his successors known as Caliphs. Theoretically speaking, Political Islamism campaigns for the Implementation of sharia laws, establishment of governance system in which rulers seek consultation "Shura" when making decisive calls and underlines the importance of having a just leadership instead of unjust without forming any rebellions.²⁹

After the Ottoman Empire collapsed political Islam disappeared as a concept and made a strong comeback during colonialism alongside nationalism; first as a resistance mechanism. And second, as a post-colonial state formation concept which swiftly spread across the Muslim world. The concept was first used by Mawdudi (1903-1979), a prominent 20th century Muslim philosopher and jurist who founded the Jama'at-e-Islam in Pakistan.³⁰

By definition political Islamism is a political bloc or movement that aims to take over power, nothing more or less and linking such political movements with the name of Islam is pretty simple and very straightforward opportunism. However, Islamists have failed to accommodate their political ambitions of having all Muslims live under one Islamic state or Caliphate as it was before the fall of the Ottoman Empire, with the emergence of nationalism. The separation of eastern Pakistan (present-day Bangladesh) from the western Pakistan in 1971 proves that Islamists underestimated the power of national identity. Even though, the definition of political Islam has transformed over the years, the core remains the same which is to follow

²⁷ Markus Virgil Hoehne, "Mimesis and Mimicry in Dynamics of State and Identity Formation in Northern Somalia", *Africa* 79, no. 2 (2009): 273.

²⁸ Alemayehu Kumsa, *Political Islam in Somalia 2009*, (2010), 77-88.

²⁹ Edward Mortimer, *Faith and Power: the Politics of Islam*, (Vintage, Random House, 1982), 37.

³⁰ Kate Zebiri, "Review of Maududi and the making of Islamic Fundamentalism", *Bulletin of the School of Oriental and African Studies* 61, no. 1 (1998): 167-168.

the footsteps of the previous Islamic empires with regard to public and private practices. As Islamists claim, these are the true Islamic rules and practices and Muslims should live up to them.³¹

One of the contemporary political Islam movements, if not the first, is Salafism which originally came from Saudi Arabia with some of the radical ideas and interpretations of Muhammad Ibn-u Abdi Al-Wahab (1703-1792) a Saudi theologian and his followers which prefers to be called as Muwahidiin “unifiers” not Wahabis. As they claim, their intention is to unify Muslims around “Salafi da’wa” or “Ahlul Sunna Wal Jama’a” footsteps.³² Their emergence is linked with the house of Saudi dynasty. In the first epoch of the nineteenth century, the Wahabis leadership and Saudi dynasty formed an alliance and begun the process of forming Saudi state which had been achieved a century later. The agreement was based on two arrangements; from the Saudi dynasty to choose Wahhabism as a state ideology and Wahabism ideology to glorify the Saudi tribal rebellions in the region as jihads in return. In the midst of 1818 Ottomans invaded and stopped the process of state formation which was realized in 1932 when Saudi dynasty and Wahabis triumphed to unify the clans inhabited in the kingdom.³³

After the second war world ended and Britain departed from the region, US contentedly stepped up as a replacement to protect Saudi dynasty and their kingdom. In return, was granted to use the jihadi ideology propagated by the kingdom’s religious doctrine “Wahhabism” against US rivals if needed. The Soviet-Afghan war in 1979 stands a very good example of this. The US president at the time, Jimmy Carter offered the kingdom and its closest ally Wahhabism the task of creating a liberation theology that can free communism from the region. In fact, jihadism was just a political ideology with less significance before US declared Soviet Union as an “evil empire” and sided with Wahhabi ideology which US thought could help eliminate its primary adversary ‘communism’ from the Muslim world.³⁴

³¹ Samir Amin, “Political Islam”, *Covert action Quarterly* 71, (2001).

³² Mahmood Mamdani, *Good Muslims Bad Muslims: America, the Cold War and the Roots of Terror*, (New York: Three Leaves Press, 2005), 1.

³³ Kumsa, *Political Islam in Somalia* 2009, 78.

³⁴ Mamdani, *Good Muslims Bad Muslims*, 5-6.

In 1928, another contemporary political Islamist movement emerged from Egypt. This time the Muslim Brotherhood of Hassan Al-Banna; an Egyptian school teacher and activist and founder and first leader of Muslim Brotherhood which has become one of the oldest and largest representatives of political Islamism in the Arabian Peninsula and Muslim world. Ideologically, Muslim Brotherhood drives its political objectives from the proclamation of Banna, which underscores the creation of an Islamic Caliphate which drives its jurisprudence and governance system from sharia laws. When Muslim Brotherhood became powerful in the forties of the last century, they challenged the governance system of kingdom which dominated in the Arabian Peninsula at the time. Consequentially, the kingdom dissolved Muslim Brotherhood in 1948, but things get tough when Prime Minister Nurqrashi was assassinated by Muslim Brotherhood members allegedly. The kingdom's reaction was to assassinate their leader 'Hassan Al-Banna'' and begun unprecedented crackdown against them simultaneously. After the military took over power in 1952 Muslim brotherhood broke into two main factions; those who advocated for a peaceful transition to power and cooperated with the regime of Hassan Al-Hudaybi, who became the leader of Muslim brotherhood two years after the assassination of Banna. And the radical faction who advocated for armed resistance against the tyranny regimes of the Middle East and mainly followed the interpretations and concepts of Sayyid Qutb (1906-1966) a writer and political ideologue who divided the world into two; the house of Allah and house of Satan.³⁵ And because of these radical views Qutb was executed by the Egyptian regime in 1966 accusing him of plotting coup d'état against the government. Regardless of his fate, his ideas and concepts remain alive. The arrival of Islam on the Horn of Africa dates back 1400 ago, when traders and immigrants from the Arabian Peninsula, and mainly from Yemen and Oman came to the region.³⁶ However, the conversion to Islam took place first in Somalia, and especially among the Dir community followed by the rest of communities.³⁷ Today almost Somalis are Muslim nation which mainly adheres to the Shafi'i version of the religion.³⁸ This was closely associated with the genealogical myths of clan identity, which is characterized by the veneration of saints and the existence of ancestors for every clan. Sufism had traditionally dominated in

³⁵ Kumsa, *Political Islam in Somalia* 2009, 78.

³⁶ Holzer, "Turning Stakeseekers into Stakeholders", 23.

³⁷ Ehret Christopher, *The Civilizations of Africa: A History to 1800*, (Charlottesville: University Press of Virginia, 2002), 304.

³⁸ Holzer, "Turning Stakeseekers into Stakeholders", 23.

political and social spheres.³⁹ However, clan and Islam had been important foundations that united Somalis throughout the history, and particularly in difficult times. However, religion “Islam” has been an instrument for mobilization and organization when facing foreign threats for a long time even the seculars, thereby it is not a surprise if political Islamism has strong roots within the Somali society.⁴⁰

Despite the inconsistency and failure of Sufi anti-colonial resistance of the 20th century⁴¹ the contemporary Islamist politics emerged in the mid-1970 as a secretive movement. Although there is no much information available about their influence and capabilities which is assumed to be weak, but a number of movements were formed until 1980.⁴² Their emergence and arrival were more of reaction and response to the socialist military regime for adopting communism, which they perceived it as a threat to the Somali culture and religion. In the first years, despite little tensions there was no clash between religious groups and the military regime. But the introduction of the family law in 1975 changed the relationship between religion and state in Somalia.

The family law deplored the traditional gender division within the society and affirmed new gender equality in which man and women were equal. But this did not go well with Salafist groups which perceived it as a betrayal to the Somali culture, identity and religion and opposed it publicly. In response, the military regime announced anyone who is against the new family law as anti-progress and revolutionary and ordered to be arrested including the Salafist clerics. However, the execution of the ten clerics in January, 1975, followed by twenty-three others sentenced with longtime prison⁴³ had created consciousness and awareness among the contemporary Islamists and gave many members of their secretive movements for the definitive cause to have endured until the movements political objectives were achieved.

³⁹ I. M. Lewis, *Saints and Somalis: Popular Islam in a Clan-Based Society*, (The Red Sea Press, 1998).

⁴⁰ Kenneth Menkhaus, "Violent Islamic Extremism: Al-Shabaab recruitment in America. Hearing before the Committee on Homeland Security and Governmental Affairs", *Washington DC: US Government Printing Office*, (2009): 110.

⁴¹ M.A. Salwe, "The Failure of the Daraawiish State: The Clash Between Somali Clanship and State System", *Paper presented at the Fifth International Congress of Somali Studies*, (1993).

⁴² Holzer, "Turning Stakeseekers into Stakeholders", 24.

⁴³ I. M. Lewis, *Modern History of the Somali: Revised, Updated and Expanded*, (2002): 213.

Marchal⁴⁴ and De Waal⁴⁵ claim that these local political developments had little to do with the Islamist awakening, but empathizes more on Somalia's international engagement. As Somalia become more active in international politics with the purpose of obtaining more aid and diplomatic support for its efforts of reincorporating Ogden region back to Somalia. However, in pursuing these political ambitions, number of incidents took place which helped Islamists and their political cause to establish friendship with some international Islamist organizations and get access to more resources. First, when Somalia joined the Arab League in 1974 in efforts to increase its diplomatic relations, Islamist movements have also capitalized this and benefited from it. Many of their students went abroad for religious education, and mainly in Egypt and Saudi Arabia. Second, the war between Somalia and Ethiopia in 1977-78 over land dispute allowed Islamists to breath and took this as an opportunity to work on their political project and re-organize themselves. And later when Somalia was defeated, Islamists continued to engage in the Arab world. Third, the Iranian revolution of 1979 gave an enormous impetus to the development of political Islamism in Somalia.⁴⁶ These political and social developments did actually contribute directly or indirectly to the evolvement of political Islamism in Somalia. Despite the military oppression and heavy surveillance on them, yet they survived and established the foundations of some Islamist movements with social and political ambitions.

The first two movements were Wahdat Shabaab Al Islami (the Islamic youth unity) known as "Waxda" and the Jama'at Ahlal Islami known as (Al-Ahli). Unsurprisingly, both of them followed the footsteps of Muslim brotherhood in Egypt and had the aim of applying Islamic laws and principles to a Somali owned state. But when the military regime denounced all religious groups who opposed the family law as anti-progress, many of them fled to Gulf countries and went self-exile. During the exile, they interacted with the Somali diaspora that came for business reasons as their religious and political ideas evolved. Some remained with the Muslim Brotherhood, while others turned into more conservative and joined the Salafi dogma and their military activities against Soviets in Afghanistan.⁴⁷ In addition, the division reached into those remained in Somalia, but in unorganized way which eased for the military

⁴⁴Marchal, "Islamic Political Dynamics in the Somali Civil War".

⁴⁵Alex De Waal, *Islamism and its Enemies in the Horn of Africa*, (Indiana University Press, 2004), 118.

⁴⁶Holzer, "Turning Stakeseekers into Stakeholders", 25.

⁴⁷Holzer, "Turning Stakeseekers into Stakeholders", 25.

regime to watchdog all their activities. In its efforts to watchdog them, the military regime banned all religious books except the Quran.⁴⁸ However, despite the distinct nature of doctrinal variation among Islamists in Somalia, most of their ideologies and intellectual propositions have driven from either Wahabism or Muslim Brotherhood. However, throughout the history Islamists struggled to accommodate religious and political objectives with the local identity and Somalia was not exceptional. Since the arrival of political Islamism, clan has overpowered religious doctrine and affiliation and become a paramount identification for Somalis even the religious groups during difficult and decisive moments.

3. The Birth and Downfall of Al-Itixaad; Somalia's First Jihadist Militia

Commemorating the first anniversary of the coupe d'état in October 1970, the military regime accelerated its secular objectives and announced the adaptation of "scientific socialism" as the sole ideology of their revolution.⁴⁹ However, the secularization and scientific socialism programs of the military regime did not go well with the conservative religious movements among them Al-Jama'a Al-Islamiyah, which adopted and proselytized the Salafi dogma.⁵⁰

In the early 1980s, Al-Jama'a Al-Islamiyah entered and Wahdat Al-Shabaab Al-Islamiyah agreed to be amalgamated under the umbrella of Al-Itixaad Al-Islam⁵¹, as their amalgamation attracted many Somalis who believed that religion and politics are inseparable, and mainly were students from Somali national university.⁵² On the other hand, the military regime weakened and faced a number of clan rebels aimed at overthrowing the regime which they saw as a tyrannical dictatorship. This somehow allowed Al-Itixaad Al-Islam to bluntly spread their religious teachings and political objectives across the country. The fundamental principle of their political program was similar to the one of Muslim Brotherhood that indicates Koran and Sunna as the only solution for the prolonged Somali problems.⁵³

⁴⁸Marchal, "Islamic Political Dynamics in the Somali Civil War", 1.

⁴⁹ Abdisalam M. Issa-Salwe, *The Collapse of the Somali State: The Impact of the Colonial Legacy*, Haan, 1996, P. 70.

⁵⁰ Kumsa, *Political Islam in Somalia 2009*, 84.

⁵¹ International Crisis Group (ICG), "Somalia's Islam", *Africa Report*, (2005), 3-4.

⁵² Jan Záhorkík, "Somalia in Conflict and Disorder: Internal and External Factors", *In Middle East in the Contemporary World 2008*, ed.M. Bouchal, et. all, (Adela Publishing, and Plzen, 2008).

⁵³ ICG, *Somalia's Islam*, 4.

The rapid growth of Al-Itixaad attracted many Somalis to join their cause including well-known business owners, politicians and military persons, which gave Al-Itixaad legitimacy and popularity among the society. Among them were; Sheik Ga'ame from northeastern Somalia (present-day Puntland) Sheikh Ali Warsame from northern Somalia (present-day Somaliland) Hassan Dahir Aweys, a former colonel and Hassan Turki, a former military commander from southern Somalia. Other members remained unknown for the purpose of making it hard to evaluate their physical capabilities.⁵⁴ Al-Itixaad preached a puritanical and traditionalist (Salafi) account of Islam, a brand of Wahhabism originated from Saudi Arabia, therefore most Somalis viewed it as an externally imported ideology rather indigenous one. The dominant sect at the time Sufism did not welcome the arrival of Wahhabism and denounced it as "Saruuriyyin" referring to Sheikh Mohamed Zain Al-Abidin Saruur, a Saudi cleric which was expelled because of his radical ideas.⁵⁵ The collapse of the military regime offered a golden opportunity to both local and international Islamists, and particularly the jihadist Islamists. However, it is unclear the number of global jihadists flowed into Somalia but according to declassified al Qaeda documents distinguished friends and some of the most trusted persons of Usama bin Laden visited Somalia in 1992; among them was Abu Hafs al Masri, al Qaeda Lieutenant and loyal friend of bin Laden. During his trip to Somalia and following his orders from AL Qaeda headquarters in Khartoum Abu Hafs met with his Somali Jihadist counterparts, assessed their abilities and power and begun to arrange training and weapons for their fighters.⁵⁶ It obvious that since the Barre's regime buckled Al Qaeda believed that Somalia could be a safe haven for its military and terrorist maneuvers; a place where they can cause damage to US and run effortlessly its operation towards Arabian Peninsula. Pursuing this goal Abu Hafs formed a close relationship with AIAI and in particular their military wing. As their relationship grew, the first al Qaeda operatives and support came to Somalia in 1992 and built military grounds to train more fighters first in the southern city of Kismayo where they clashed with the United Somali Congress (USC) led by General Aided and encountered a major defeat.⁵⁷ This defeat against USC had, more or less, changed the

⁵⁴ International Crisis Group (ICG), *Somalia: Countering Terrorism In A Failed State*, (International Crisis Group, 2002), 16.

⁵⁵ Marchal, "Islamic Political Dynamics in the Somali Civil War", 125.

⁵⁶ David Shinn, "Al Shabaab's Foreign Threat To Somalia", *Orbis* 55, no. 2 (2011): 204.

⁵⁷ Ken Menkhaus, "Political Islam in Somalia", *Middle East Policy* 9, no. 1 (2002): 112; Holzer, "Turning Stakeholders into Stakeholders", 25.

organization's attitude and approach and forced them to officially declare war against anyone who does not agree ideologically or politically.⁵⁸

Al-Itixaadre formed their administrative structure and broke down into five main divisions; Ali Warsame; the chairperson of the movement and leader of the political wing, Colonel Aweys; the deputy and leader of the military wing and Abdulqadir Ga'camay as the head of the Da'wa⁵⁹. After this administrative reform was made the military wing moved to northeastern Somalia (present-day Puntland) and particularly, the commercial town of Bossaso with the leadership of Colonel Aweys. Al-Itixaad exploited the clan problems that existed there as many clan joined them to show their unhappiness with the local system.⁶⁰ During their time in Bossaso most of their funds and finance came from the port, international organizations and largely from Saudi charities such as the Muslim World League (Rabitat Al-Islam Al-Alamiyya) and the International Islamic Relief Organization (IIRO).⁶¹ After they were expelled from Bossaso and surroundings by SSDF, the remaining member of Al-Itixaad fled to three destinations; Ogdenregion in Ethiopia, Northern Somalia known as (Somaliland) and Gedo in southern Somalia.⁶² Luuq, the capital city of Gedo region, became the main base of Al-Itixaad in which they established an Islamic administration and controlled until they were defeated by Ethiopians in 1996-97.⁶³ The structure of Luuq administration was instructive and had three main departments; an Islamic association which had the overall authority. In other words, it stood as the central government with the authority to appoint district councils. A sharia court which was based on Islamic laws and principles including the punishment method and dissolved the customary law. And finally, the police force including the jihadi militia, but made the security forces independently. During this period, Khat "a mild narcotic leaf" which mainly come from Kenya and Ethiopia, was banned along with the cultivation of tobacco. Veiling was obligated and free education was provided with Islamic curriculum as was taught in Arabic language.

⁵⁸ Kumsa, *Political Islam in Somalia* 2009, 84; Holzer, "Turning Stakeseekers Into Stakeholders", 25.

⁵⁹ ICG, *Somalia's Islam*, 5.

⁶⁰ Kumsa, *Political Islam in Somalia* 2009, 85; Holzer, "Turning Stakeseekers Into Stakeholders", 25; Menkhaus, "Political Islam in Somalia", 112,

⁶¹ Kumsa, *Political Islam in Somalia* 2009, 85.

⁶² Angel Rabasa, *Radical Islam in East Africa*, (Rand Corporation, 2009), 54.

⁶³ Menkhaus, "Political Islam in Somalia", 112.

Their administrative structure was praised by some of the international and regional organizations like African Medical and Research Foundation (AMREF) report in 1994 which indicated the city's hospital management as a role model, with less corruption and mismanagement compared to other hospitals.⁶⁴ Even the Kenyan police expressed their appreciation with the security improvement at the border since Al-Itixaad took over the region. However, three intertwined aspects ended the rule of Al-Itixaad in Gedo region and their administration in Luuq; first, the failure of al-Itixaad to accommodate clan identity with the movement's ideology created such categorization of "Guri" for the inhabited clans and the "Galti" for those clans who came from other regions. Second, the implementation of some punishment methods and their behavior towards women, which most of the international organizations considered as a human right violation, over showed the security and safety they provided. Third, the military camps and foreign jihadists created suspicion and fear among international community that Luuq would become a safe place for transnational terrorists which eases them to wage attacks against neighboring countries.⁶⁵ These three factors combined led the Ethiopian military to attack Luuq and destroy Al-Itixaad's military camps. This marked the beginning of unprecedented intervention from regional powers and particularly, Ethiopia to Somali issues by using the tactic of containing the danger before it reaches your borders.

These consecutive political and military failures helped Al-Itixaad understand the nature and dynamics of Somali society as they came to realize first; that the socio-political structure of Somalis which is based on clan does not have the merits needed to accommodate with the Islamist ideology. Thereof, this led them to a policy change as they begun on social education about political Islamism. In efforts to educate society, they expanded the existing religious schools and opened new ones financed by Islamic agencies and organizations.⁶⁶ The main goal of these Islamic organization was to fund Arabic schools, while covered teachers' payments, provided free lunches and other benefits to the local community. This new model of attraction gave Islamists a larger role and constituencies and Arabic language became the only way to find work in the gulf countries. This made very hard to distinguish between those who was committed to the Islamization of the society and those using Islamic NGOs as a Trojan horse.

⁶⁴ AMREF, *Annual Report of the Luuq District Health Program*, (Nairobi, 1994).

⁶⁵ Ingiriis, "Building Peace From The Margins In Somalia", 6.

⁶⁶ Menkhaus, "Political Islam in Somalia", 114.

Furthermore, the lack of monitoring by the sponsoring countries made even harder to identify who is using who.⁶⁷ Second, after the fall down of al-Itixaad and to avoid being an easy target most of their members returned to the civilian life and intruded with local communities, and particularly in the areas in which their kinsman dominated. Additionally, they also changed their style and stayed out of local politics at the request of their clan elders, but did not abandon their religious identity. In this respect, built their own mosques to perform religious obligations separately from the local communities. Although it is difficult to distinguish a devoted or very strict Somali Muslims from the radicals due to the similarity of appearance and nature of practice, however Al-Itixaad's religious anomaly was perceptible to the locals and were known as the 'fundamentalists' to crystalize their religious abnormality. Third, they decided to maintain some military cells and placed them strategically at isolated areas such as Ras Kamboni and El Wak in the southern Somalia and near to the Kenyan border to easily move goods and people into Ethiopia.⁶⁸ Additionally, one military base remained on the mountains of Las Korey but was finally shut down. The Ras Kamboni camp benefiting from the lack authority an instability and people's trust in the religion continued to recruit many young Somalis to the jihadi cause.⁶⁹ Fourth, they turned into business and commerce and opened a number of companies. In fact, the extent to which they infiltrated into business and commerce is still a subject of debate, but members of al-Itixaad had become successful businessman⁷⁰. Even though was difficult to prove, but some remittance and telecommunication organizations were accused of being close to al-Itixaad or its ideology and trafficking their funds through these organizations among them was Al-Barakat. Fifth, Al-Itixaad resolved their political war with the secular wings and formed an alliance with them. This made possible for Al-Itixaad to carry out their religious and political activities tranquilly without any fears. It is important to mention that this political marriage was somehow based on the logic of "the enemy of my enemy is my friend". Their hostility and opposition to the Ethiopian intervention in Somalia brought them together rather than political ideology and vision. For instance, when Hussein Aided (son of late general, rebellion and warlord who fought against U.N troops and UNITAF

⁶⁷ Andre Le Sage, *Prospects For Al Itihad And Islamists Radicalism In Somalia*, (2001); Menkhaus, "Political Islam in Somalia", 114.

⁶⁸ Menkhaus, "Political Islam in Somalia", 115.

⁶⁹ David Barton, *Original Intent*, 205.

⁷⁰ Menkhaus, "Political Islam in Somalia", 115.

in 1993) made an alliance with Al-Itixaad, but Ethiopian government perceived him as a principle threat to their national security⁷¹ and accused the TNG of having connections with the radical groups and fundamentalism. However, despite the accusations of alliance between Al-Itixaad and the so-called seculars, many believe it was nothing than guesstimate and suspicion. Finally, Al-Itixaad's long term political strategy has become what can be loosely described as "Turabi" policy which intended to seize power by infiltrating with local governments and sub-branches of the executive branch while leaving the rest for others.

The most notable example of this policy was implemented in Puntland where they obtained the ministry of justice, but was opposed by the elected president of Puntland at the time, Abdullahi Yusuf.⁷² Furthermore, in the southern Somalia despite concerns and speculations about the possible linkage between TNG led by Abdiqasim Salad Hassan and radical Islamists, Al-Itixaad did not obtain any major positions in the TNG.

4. The Onset of War on Terror in Somalia

After 9/11 attacks U.S response was to launch unprecedented efforts targeted at wiping out al-Qaeda and its associates including al-Itixaad, which US declared as a terrorist organization. As well as, froze the assets and money of 27 organizations and individuals linked or suspected to be involved with terrorist organizations. Among them was Al-Barakat; a telecommunication and remittance company owned by religious clerics.⁷³ Critics say that U.S accusations of Al-Itixaad were baseless and were based on propaganda and rumors. Although, there is no clear evidence that can connect Al-Itixaad to Al-Qaeda up until today, yet hidden communications existed and some Al-Qaeda operatives came into Mogadishu and Nairobi. USA and its allies believe that these al-Qaeda operatives facilitated the bombing attacks on US embassies and in Nairobi and Dara salaam in 1998 which claimed more than 200 lives.⁷⁴

Since then, US believed that the architectures of these attacks were hiding in Somalia, but the aftermath policies of 9/11 attacks have severely impacted Somalia while terrorism has become

⁷¹ Menkhaus, "Political Islam in Somalia", 115; Sage, 2001:476

⁷² Menkhaus, "Political Islam in Somalia", 115.

⁷³ Holzer, "Turning Stake seekers into Stakeholders", 28.

⁷⁴ Menkhaus, "Political Islam in Somalia", 115

the constant description for Somalia's political pandemonium⁷⁵. This explains why international community viewed Somalia's statelessness and political failures as a safe haven for transitional terrorists and security threat to their regional and international peace and stability.⁷⁶

Despite the fact that US viewed Somalia as a sacred house for transitional terrorists, yet they preferred a hands-off strategy in the early years of war on terror and limited their efforts to impose sanctions on some individuals and companies linked with terrorists. While they (US and its allies) reinitiated the previous failed strategies of state building with the expectation of reducing the danger that emerged Islamist militants can pose to regional and international security. However, US policies of counterterrorism benefited for the worlds of Mogadishu which stepped up to root out ICU from Somalia and the region. But what US overlooked was the warlord's bad relationship with the local people, which contributed to the radicalization of many Somalis as Islamists utilized this as an opportunity to gain manpower and finances.⁷⁷

The amalgamation of Islamic courts union in 2005 marked the beginning of second wave of political Islamism.⁷⁸ Their emergence was not new to the Somali political landscape. When some religious clerics from the Abgal sub-clan gathered in Mogadishu in august 1999, they recruited Islamic judges and even was in line with their secular wing. Their aim was to meet with the community's desire and for security and protection, and particularly the business elite.⁷⁹

Prior to their unification, the transitional federal government (TFG) was established in 2004 in Kenya and Abdullahi Yusuf Ahmed, a former warlord and first president of Puntland state, was elected as the first president of the TFG. In his victory speech, the president elected Yusuf demanded 22,000 foreign troops for the stabilization and disarmament of Somalia. ICU response was to oppose the call and utilized this for their political gains. As they pictured the

⁷⁵ Ashley Elliot and Georg-Sebastian Holzer, "The Invention of 'Terrorism' In Somalia: Paradigms and Policy in Us Foreign Relations", *South African Journal of International Affairs* 16, no. 2 (2009): 217.

⁷⁶ Matt Bryden, "No Quick Fixes: Coming To Terms with Terrorism, Islam, and Statelessness in Somalia", *Journal of Conflict Studies* 23, no 21 (2003); Kenneth Menkhaus, *Somalia and Somaliland: Terrorism, Political Islam, and State Collapse*, 2005.

⁷⁷ Elliot and Holzer, "The Invention Of 'Terrorism' In Somalia", 215-44.

⁷⁸ Christopher, *The Civilizations of Africa*; Elliot and Holzer, "The Invention Of 'Terrorism' In Somalia", 215-44.

⁷⁹ Elliot and Holzer, "The Invention Of 'Terrorism' In Somalia", 215-44.

TFG another version of warlords fashioned by the west to annihilate the peace and security that ICU and political method of Islamic state brought in Mogadishu and its surroundings. As combating ICU had become inevitable, US first strategy failed when ICU crashed the alliance of Mogadishu warlords after long battling which continued from February to June, 2006, when ICU took over Mogadishu which marked the first time since the state collapse Mogadishu had one authority.⁸⁰ Under the rule of ICU Mogadishu became a safe place for the first time. Many Somalis appreciated the peace and security among them was the diaspora who substantially came back for a variety of reasons; some just to see Mogadishu and others to join ICU fighters. But the driving force of most these supporters was a nationalist pride than by a pledge to ICU and their political agenda.⁸¹ However, assessing the general principles and values of Al-Itixaad, ICU and Al-Shabaab we come to understand that they all the same politically and ideologically. They utilized and benefited from the political rhetoric of Anti-Westernism, pro-Islamic state and protection of religion from foreign intervention as the question remains what differs them? However, a solid understanding of the political objectives and strategies of these radical groups will hopefully help the annihilation of these radical militants and prevent from emerging again.

5. The Emergence of Al-Shabaab and the Regionalization and Internationalization of the Conflict

The expansion of ICU administration alongside their antagonistic political rhetoric have provoked neighboring countries, and primarily Ethiopia who perceived their existence and political aim as a threat to its national interest and security.⁸² However, after substantial diplomatic efforts within the international community, Ethiopia got the green light to intervene Somalia which did not go with many Somalis who have seen Ethiopia as their historic adversary. Despite the fact that Ethiopian military impaired the ICU power and influence, most of the scholarship on ICU have overlooked how armed Islamists has transformed the nature, actors and dynamics of Somali conflict from clan conflict, piracy and peace-keeping operations

⁸⁰ Hoehne, "Mimesis and Mimicry in Dynamics of State and Identity Formation in Northern Somalia", 9; Eliot and Holzer, 2009:215-44; Menkhaus, Somalia And Somaliland; Cedric and Hassan, 2007; 151-60

⁸¹ Kenneth Menkhaus, "Violent Islamic extremism: Al-Shabaab recruitment in America. Hearing before the Committee on Homeland Security and Governmental Affairs." *Washington DC: US Government Printing Office*, (2009), 2-3; Cedric and Hassan, "The Rise and Fall of Mogadishu's Islamic Courts", 153,

⁸² Menkhaus, "Violent Islamic Extremism", 85.

to anti-terrorism, extremist and radicalism war. This alteration on the conflict may justify why neighboring countries and global powers are concerned Somalia.⁸³

After the defeat against Ethiopia and TFG troops, ICU broke into two camps; moderates and radicals. The moderates led by Sheikh Sharif Sheikh Ahmed who eventually selected the president of the TFG in early 2009. While the radicals divided into two main blocs; Al-Shabaab and the Islamic party (Hizbul Islam) led by former AIAI and ICU leader Hassan Dahir Aweys. Nevertheless, the presence of Ethiopian army in Somalia served for both radicals and moderates as an opportunity for their political survival. Meanwhile, al Qaeda renewed its interests in forming close relationship with the radicals and al-Shabaab in particular.

In fact, the word Al-Shabaab is stemmed from Arabic which literally means the “youth”, was unpopular across the country until 2007 when they stepped forward to fill the shoes of ICU. Their main leaders were Aden Hashi Ayro and Ahmed Godane both trained and fought in Afghanistan⁸⁴ and later killed by an America missile strike in 2008 and 2014. Shinn⁸⁵ highlights that global Islamists have influenced on Al-Shabaab in two ways; first, they use the battle strategies of al Qaeda and Taliban that some of their leaders learned during their time in Afghanistan. And second, welcomes foreign fighters to their jihadi cause.

Under the leadership of Ayro and Godane Al-Shabaab moved closer to al Qaeda and when Godane praised Bin Laden for his contribution and sacrifice for the Muslims across the world. US responded to this by listing Al-Shabaab as a terrorist and jihadist organization. As the relationship has grown gradually, Al-Shabaab pledged their allegiance to al Qaeda and its supreme leader Bin Laden in 2009 by releasing a video titled “at your service, oh Osama”. Al Qaeda response to the al-Shabaab’s allegiance was to accept them as part of their worldwide project and representative in the horn of Africa. Some senior commanders of al Qaeda supported al-Shabaab publicly among them was Abu Yahya al-Libi; a senior commander and leading high-ranking official within al Qaeda. Additionally, Bin Laden devoted a video to Somali radicals in 2009 describing the conflict in Somalia as a struggle between Islam and international crusade, as well as identified Somalia as a significant place for their global jihadi

⁸³ Shinn, “Al Shabaab's Foreign Threat To Somalia”, 206.

⁸⁴ Ali Abdirahman Aynte, *The anatomy of Al-Shabaab*, (A research paper presented at the Djibouti Conference, 2010).

⁸⁵ Shinn, “Al Shabaab's Foreign Threat to Somalia”, 206.

project.⁸⁶ However, the marriage between Al-Shabaab and al Qaeda compelled US and its allies to double their counter-terrorism operations towards Somalia and that made Somalia a place of war between transitional terrorist and international powers, while the real victims are the people. And if the disintegration of Somali society and state was once regarded as a threat and unfortunate to the local citizens only, now the radical groups affiliated with transitional terrorist like al-Qaeda has shifted into a regional and international menace.⁸⁷

Three important developments have fully contributed to the regionalization and internationalization of Somali conflict, first of all; the political instability and religious conservatism of Salafist's like al-Itixaad and others, have allowed transitional terrorists like al-Qaeda to flow into Somalia as a replacement for Afghanistan after the American intervention. Second, religious extremism and terrorism are relatively new phenomenon with little origins in Somali society. As known, Somalia's first radical group and Bin Laden's closest ally in the region, al-Itixaad al-Islam received most of its military capabilities and expertise from al Qaeda playbooks and brought foreigner into Somalia. Since then, radical groups have closely allied with transitional terrorists like ISIS and brought new methods like suicide bombings which is anomaly to Somali culture and society prior to their emergence. In fact, all these radicals across the Muslim world are ideologically Salafists which promotes the religious teachings and interpretations of Wahhabism School. However, Salafist in Somalia get most of their financial assistance from wealthy donors in the Arab region which attracts many followers, but the reality is that fewer Somalis are convinced by their theological pedantry and willingness or gusto for violence. Third, it is important to highlight that the target of radicals in Somalia is national or regional than international. Their ultimate goal has been to establish an Islamic state in Somalia and the Somali inhabited territories in the region, but a small portion of the Islamist are committed to the idea of global Jihadism.⁸⁸ In fact, these three factors is the reason why the war among clans turned into regional and international security threat.

Another aspect which significantly contributed to the transformation of the conflict is the recruitment of transitional terrorists by the different jihadist Islamists. Those transitional

⁸⁶ Christopher Harnish, "The Terror Threat From Somalia: The Internationalization Of Al-Shabaab", *Critical Threats Project of the American Enterprise Institute*, (2010): 24-27.

⁸⁷ Bryden, "No Quick Fixes", 23.

⁸⁸ Harnisch, "The Terror Threat from Somalia" 24-27; Bryden, "No Quick Fixes", 23; Shinn, "Al Shabaab's Foreign Threat to Somalia", 208.

terrorists have a close relationship with al Qaeda, ISIS and other jihadist Islamism which pose a bigger threat to the regional and international security in one way or another. Among them were; Fazul Abdullah Mohamed from the Comoro islands who was al-Shabaab's chairman of board and commander in chief and was eventually chosen to be the leader of al Qaeda in the horn of Africa; Sheikh Mohamed Abu Faid from Saudi Arabia; Abu Musa Mombasa from Pakistan and was in charge of training; Abu Suleiman al-Banadiri a Somali with Yemeni descents and was adviser to Godane; Omar Hammami and Al-Amriki from America and was responsible for financing foreign fighters, and Mohamoud Mujajir from Sudan, who was responsible for the requirement of suicide bombers.⁸⁹ However, the foreign fighters can be categorized into three; 1. Somalis who were born in neighboring countries and mainly Kenyans they hold the nationality of these countries. 2. Somalis who were born in Somalia but have grown up outside Somalia and have foreign passports. 3. And foreigners who have zero Somali descendant.

This categorizations significant; first, to underscore that radicalization and radical ideologies are imported to Somalia and do not represent the old religious believe and practices of Somalis. And second, to highlight their role on the transformation of Somali conflict and threat they pose to the regional stability as most of them have had held leadership positions which gives access to the means and resources and that eases them to carry out their operations effortlessly.⁹⁰

Many have been critical to the international community's plan towards Somalia's statelessness and political instability. In 2007 and right after ICU was defeated, a regional peace keeping operation 'AMISOM' was launched by the African Union (AU) with the authorization of the UN security council to achieve certain goal among them were; bringing political stability in Somalia, disarmament of Somalis and defeat radical groups in Somalia. However more than 12 years later, Al-Shabaab is actively involved in carrying out attacks in major cities of Somalia and neighboring countries. This has been attributed to the lack of success by the operation which since its establishment failed to accomplish the desired goals. As announced by FGS and international community AMISON operation will be terminated soon while al-Shabaab is still

⁸⁹ Shinn, "Al Shabaab's Foreign Threat to Somalia", 209.

⁹⁰ Aynte, The anatomy of Al-Shabaab, 17-18.

active and functioning, which raises the question if AMIZON pulls out of Somalia without the compellation of the desired goals what is next then. Many fears that this might help the revival of al-Shabaab.

However, there is no doubt that the disintegration of Somali state and society was misfortunate to local citizens and poses a threat to regional and international actors but armed Islamists and their political agenda poses a bigger threat to both citizens and international security. Therefore, eradicating these radical ideologies and who represents them like al-Shabaab and ISIS will colossally contribute to the stability and demilitarization of Somalia. Thereof, al-Shabaab's downfall should a priority for both the Somali government and its international allies, if we are about to see a complete de-regionalization and de-internationalization of Somalia. Moreover, the reformation of religious curriculums and schools like madras which have been a center for radicalization and source of manpower for the radicals in years, are critical in the efforts of overcoming the jihadi Islamism in Somalia. The role of religious curriculums and schools for the radicalization of Somalis needs further research.

6. Conclusion

There is no question that the arrival of Salafists, and particularly jihadi Islamism have transformed the conflict in Somalia; from civil war and power struggle among clans to a regional and international security threat. But what is uncertain is to the extant they have contributed to the transformation of the conflict since their emergence as secretive movements between 1960 and 1970, Islamists and their political agenda of have rapidly grown as they opened many schools and business companies to spread their ideology across Somalia, which they somehow thrived. However, the creation of the military wing was intended to accomplish two main objectives; first and foremost, to forcefully establish an Islamic state which rules under sharia and law and second, to unify all Somali inhabited areas under that Islamic state including the Ogden and NFD. But this political ambition backfired and al-Itixaad was crashed by clan rebels and Ethiopian army. Islamist's attempts did not stop there and continued to flourish despite the US policies of counterterrorism after 9/11. As matter of the fact the emergence of ICU was not that different from Al-Itixaad in terms of ideology and leadership. They had the same political ideology of establishing an Islamic state whatever it takes even by

force. But ICU succeeded what Al-Itixaad failed; which is the exploitation of both clan and religious identities. In doing so, drove the warlords out of Mogadishu which they ruled since the state collapsed. When ICU was defeated by the TFG and Ethiopian military, the emergence of Al-Shabaab was not a surprise too for two reasons; first, there was always this narrative that not all of ICU were committed to the idea of Jihadism and Islamic state, rather was a mechanism of getting to power. And the former president of the transitional federal government sheikh Sharif sheikh Ahmed who was the chairman of ICU stands good example of this. Therefore, Al-Shabaab and other jihadi groups were only the efforts of those committed to the cause. Second, the confrontational and hostile relationship between Somalia and Ethiopia alongside Ethiopia's military intervention served groups like al-Shabaab as an opportunity to get public support and recruit more fighters. Since then, the radical groups have overstretched to the extent they significantly continue to test the resilience and repertoires of those keen on state building and restoring peace to Somalia. However, if the radical ideology was once an alien to the Somali society and culture, this is unfortunately not the case anymore. The radical ideology and Jihadism have deeply penetrated within the Somali society and has now become a societal norm, which makes difficult to distinguish the normal person from the radical. Furthermore, the terrorist groups in Somalia have proved more than once to be elusive and lethal in avoiding operations against them. Even the ongoing operations by AMISON and supported by the US have not yielded the desired expectations. Given the complex political situation in Somalia and the threat that al-Shabaab pose to the region and global security, therefore the de-regionalization, de-internationalization and demilitarization of the Somali land seems to be challenging and difficult to achieve completely.

References

- Rabasa, Angel. *Radical Islam in East Africa*. Rand Corporation, 2009.
- Downing, Wayne A. *Al-Qa-ida-s (Mis) Adventures in the Horn of Africa*. DIANE Publishing, 2009.
- Aynte Ali, Abdirahman. "The anatomy of Al-Shabaab". A Research Paper Presented At The Djibouti Conference, 2010.
- AMREF. Annual Report of the Luuq District Health Program. Nairobi, 1994.
- Barnes, Cedric and Harun Hassan. "The rise and fall of Mogadishu's Islamic Courts." *Journal of Eastern African Studies* 1, no. 2 (2007): 151-160.
- Bryden, M. "No Quick Fixes: Coming To Terms with Terrorism, Islam, and Statelessness in Somalia". *Journal of Conflict Studies* 23, no. 2 (2003).
- Ciisa-Salwe, C. M. *The collapse of the Somali state: the impact of the colonial legacy*. 1996.
- Civins, B. "Ethiopia's Intervention in Somalia, 2006-2009". *Yonsei Journal of International Studies* 2, no. 2 (2010):121-138.
- De Waal, A. *Islamism and its Enemies in the Horn of Africa*. Indiana University Press, 2004.
- Dowden, R. *Africa: Altered States*. Portobello: Ordinary Miracles London, 2009.
- Ehret, C. *The Civilizations of Africa: A History to 1800*. Charlottesville: University Press of Virginia, 2002.
- Elliot, A. and Holzer, G. S. "The Invention Of 'Terrorism' in Somalia: Paradigms and Policy In US Foreign Relations". *South African Journal of International Affairs* 16, no. 2 (2009): 215-244.
- Elmi, A. A. and Barise, A. "The Somali Conflict: Root Causes, Obstacles, And Peace-Building Strategies". *African Security Studies* 15, no. 1 (2006): 32-54.
- Harnisch, Christopher. "The Terror Threat from Somalia: The Internationalization of Al-Shabaab". Critical Threats Project of the American Enterprise Institute, 2010.
- Hoehne, Markus Virgil. "Mimesis and Mimicry in Dynamics of State and Identity Formation in Northern Somalia". *Africa* 79, no. 2 (2009), 252-281.
- Hoehne, Markus Virgil. "Counter-terrorism in Somalia: How External Interference Helped To Produce Militant Islamism." *Social Science Research Council: Crisis in the Horn of Africa*, (2009).
- Holzer, B. "Turning Stakeseekers into Stakeholders: A Political Coalition Perspective on the Politics of Stakeholder Influence". *Business & Society* 47, no. 1 (2008).
- Ingiriis, "Building Peace from the Margins in Somalia: The Case for Political Settlement with Al-Shabaab". *Contemporary Security Policies* 39, no. 4, (2018).
- International Crisis Group. *Somalia's Islam. Africa Report NO. 100*. Nairobi: Brussels, 2005.
- International Crisis Group. *Somalia: Countering Terrorism in a Failed State no. 45*, 2002.
- Menkhaus, Ken. "Political Islam in Somalia". *Middle East Policy* 9, no. 1 (2002): 110-1.

- Kumsa, A. *Political Islam in Somalia 2009*. 2010.
- Lewis, I. *Modern History Of The Somali: Revised, Updated And Expanded*. 2002.
- Lewis, I. M. *Saints and Somalis: Popular Islam in a Clan-Based Society*. The Red Sea Press, 1998.
- Mamdani, Mahmood. "Whither Political Islam? Review Essay". *Foreign Affairs*, (2005).
- Mamdani, Mahmood. *Good Muslims Bad Muslims: America, the Cold War and the Roots of Terror*. New York: Three Leaves press, 2002.
- Marchal, Roland. "Islamic Political Dynamics in the Somali Civil War". *Islam in Africa South Of the Sahara: Essays in Gender Relations and Political Reform* 331, (2013).
- Menkhaus, K.J. *Somalia and Somaliland: Terrorism, Political Islam, and State Collapse*. 2005.
- Menkhaus, Kenneth. "Violent Islamic extremism: Al-Shabaab recruitment in America. Hearing before the Committee on Homeland Security and Governmental Affairs." *Washington DC: US Government Printing Office*, 2009.
- Mortimer, E. *Faith and power: the politics of Islam*. 1982.
- Sage, A. L. *Prospects for al itihad and Islamists radicalism in Somalia*. 2001.
- Salwe, M.A. "The Failure of the Daraawiish State: The Clash between Somali Clanship and State System". *Paper presented at the Fifth International Congress of Somali Studies*, (1993) www.Somaliwatch.org.
- Amin, Samir. "Political Islam". *Covert Action Quarterly*, no. 71 (2001).
- Shinn, D. "Al Shabaab's Foreign Threat to Somalia". *Orbis* 55, no. 2, (2011): 203-215.
- Jan, Záhorkík. "Somalia in Conflict and Disorder: Internal and External Factors". In *Middle East in the Contemporary World 2008*. Edited by Bouchal M., Křížek D., Schmergl Z., Adela Publishing, and Plzen, 2008.
- Zebiri, K. "Review of Maududi and the Making of Islamic Fundamentalism". *Bulletin of School of Oriental and African Studies* 61, no. 1 (1998): 167-68.

Will the Gandhian Non-Violence Produce Nonviolence Peacekeeping: From Shanti Sena (Peace Army) to the Islamic Nonviolence

Sezai ÖZÇELİK*

Abstract

The improvement of global security and world peace is the raison d'etre of the United Nations. The concept of multilateral peacekeeping has been practiced by the UN over the last eighty-five years. The peacekeeping operations have three main objectives: collective security, preventive diplomacy and peaceful settlement of international conflicts. The idea of creating an international nonviolence "peace army" can be traced to the Shanti Sena (Gandhian peace brigade). The members of the Shanti Sena used nonviolent unarmed tools not kill but die for their peacekeeping duties. The present study aims to shed light on the evolution of nonviolent peacekeeping ideas and present some examples in the post-Cold War conflicts.

In the post-Covid-19 world, it is possible to refrain from the threat or actual use of force and replace it with unarmed civilian peacekeeping. Nonviolent peacekeeping may employ some Western (relationships, influence, advocacy, solidarity) and Islamic (sabr (patience), Hijra (exodus), fasting, umma (community), sulha (reconciliation) cultural and traditional principles and commitments. With the help of social media, citizens may become a central force for pro-democracy and anti-dictatorship movements with the emphasis of nonviolence for preventing escalation of violence and conflict early warning and early response.

Keywords: Peacekeeping, Nonviolence, Collective Security, Shanti Sena (Peace Army)

Gandiyan Şiddetsizlik, Şiddetsiz Barış Gücü Yaratabilir mi? Shanti Sena'dan (Barış Ordusu) İslami Şiddetsizliğe

Özet

Küresel güvenlik ve dünya barışı alanlarında ilerleme sağlamak Birleşmiş Milletler (BM)'in varoluş sebebidir. Çok uluslu barış gücü kavramı, BM tarafından son seksen beş yıldır uygulanmaktadır. Barış gücü operasyonlarının üç ana amacı vardır: Ortak güvenlik, önleyici diplomasi ve uluslararası çatışmaların barışçıl yollarla çözümü. Uluslararası şiddetsizlik "barış ordusu" yaratma fikri Shanti Sena'ya (Gandiyan barış tugayları) kadar uzanmaktadır. Shanti Sena üyeleri şiddetsiz ve silahlı araçları kullanarak öldürmek için değil barış gücü ile ilgili görevlerini yerine getirmek için ölmeyi göze alarak görev yapmışlardır. Bu çalışma şiddetsiz barış gücü fikrinin evrilme aşamalarını açıklamak ve Soğuk Savaş çatışmalarında şiddetsiz barış gücü örneklerini sunmayı amaçlamaktadır.

COVID-19 sonrası dünyada, güç kullanma ya da güç kullanma tehdidi yerine silahlı ve sivil barış gücünün gelmesi mümkün gözükmektedir. Şiddetsiz barış gücü bazı Batıcı (ilişkiler, etki, savunuculuk, dayanışma) kavramlar yanında sabır, hicret, oruç tutma, ümmet, sulh gibi İslami kültürel ve geleneksel ilkeler ve uygulamaları da kullanabilir. Sosyal medya yardımıyla vatandaşların demokrasi yanlısı ve anti-diktatörlük hareketlerde merkezi güç olabilirler. Bunu yaparken çatışmalara karşı erken uyarı ve

* Prof. Dr. Çankırı Karatekin Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, sozcelik@karatekin.edu.tr, ORCID ID:0000-0003-0845-8465

Received date:23.07.2020

Accepted date :07.09.2020

erken müdahale teknikleri ve şiddetsizliğe vurgu yapılarak çatışmaların tırmanışa geçmesine engel olunabilir.

Anahtar Kelimeler: *Barış Gücü, Şiddetsizlik, Ortak Güvenlik, Shanti Sena (Barış Ordusu)*

1. Introduction: Three Major Paradigms

Peace is an inherently elusive, multi-dimensional, continuous, relative, and not a promising subject. Although many people in the world desire peace, historical records show that the persistence of conflict with fears and misunderstandings have been common with the most widespread pessimism. It is almost impossible to reach positive peace in many deep-rooted, protracted, and full-scale conflicts. Many peace initiatives have begun with optimism but it has mostly reached only negative peace, namely the silencing of weapons and the ending of physical and psychological violence. They hardly achieve the ending of structural and cultural violence.⁹¹ Many conflicts especially in the former Soviet Union republics have been labeled as frozen conflicts with “no war, no peace” status quo.⁹²

“Peace through strength” (political realism) and “peace through law” (idealism) are two important paradigms to be examined to assess the emerging trends in international security, conflict resolution, and peace studies. A third paradigm, the “trans-systemic or ecological paradigm”, has become an alternative paradigm. “Peace through strength” tends to emphasize the interests of the state, balance of power, promoting war for peace, military alliance, deterrence, military power, security dilemma, and collective security. “Peace through law” incline to study the interests of the international community, state sovereignty, rule of law, international dispute resolution mechanisms, the International Court of Justice (ICJ), and the United Nations.⁹³ Within the “peace through law” paradigm, the visions of the world have varied from the Utopian approach of Kant’s “perpetual peace” project, or of those who favor of the establishment of a world government, to the paradigmatic vision of a world policed and governed by international organizations as is explained by functionalism and neo-

⁹¹Sezai Özçelik, *Uluslararası Çatışma Analizi ve Çözümü*, (Ankara: Nobel Yayınevi, 2020).

⁹²Sezai Özçelik, “II. Soğuk Savaş ve Kırım’daki Jeopolitik Gambit: Rusya’nın Stratejik Derinliği Bağlamında Kırım’ın İşgali ve Kırım Tatarları” in *Karadeniz ve Kafkaslar: Riskler ve Fırsatlar: Ekonomi, Enerji ve Güvenlik*, ed. Osman Orhan (İstanbul: TASAM Yayınları, 2018), 59.

⁹³ W. Raymond Duncan, Barbara Jancar-Webster and Bob Switky, *World Politics in 21st Century* (Boston, MA: Houghton Mifflin Harcourt Company, 2009), 33.

functionalism. Peace through law supports the promotion of peace through existing international and national institutional and normative structures.

Peace studies have supported from its beginning a paradigm shift within the Kuhnian explanation and understanding.⁹⁴ There is a need to have a new methodological, ontological, epistemological lens, approaches, and assumptions to analyze conflict, violence, war, and peace. Therefore, there is a need to establish a new paradigm for the 21st century. A paradigm shift requires moving from peace through strength and law to the trans-systemic paradigm or peace by peaceful means. Instead of containing violence with the use of force, a culture of peace must be taken place from interpersonal to global conflict levels.

The “peace through strength” concept draws heavily on the positivist school of science and the technological-edge concept. It assumes that we can understand a phenomenon intuitively. The historical origin of the “peace through law” concept goes back to the Greek city-state (polis) and originates from the Judaeo-Christian notion of social justice. The peaceful settlement of the dispute is one of the strongest pillars of this paradigm. Without institutional support, the peaceful settlement of conflict cannot be achieved. Moreover, realists and neo-realists describe the world as an anarchic system. The UN collective security system is a marriage of the first two paradigms of international relations. For example, those who favored a peaceful settlement of a dispute asked for more time for the sanctions to operate in the Gulf War. Chapter VI of the UN Charter postulates that all efforts to find a peaceful settlement to a conflict must be exhausted before the use of force can even be contemplated. The “peace through strength” paradigm has dominated during the Cold War. In other words, the end of the Cold War was the mark of the end of diplomacy and Chapter VII authorizes the organization to contemplate the use of force a breach of the peace, or a military threat against international peace.

Many states are dealt with inter-state, intra-state, and global conflicts coming from non-state actors. However, they are ill-equipped of the rise of global terrorist threats and non-state violent and extremist armed groups. The states have countered these threats traditional ways that further increase the extremism with new waves of violence. The threat to global security may require a new approach to combat extremism that re-connects the experience of the non-

⁹⁴Thomas S. Kuhn, *The Structure of Scientific Revolutions* (Chicago: University of Chicago Press, 1996).

violent army into the current UN system. Since its establishment, the UN peacekeeping operations (PKOs) have strived for resolving armed conflicts and protect innocent people. This chapter aims to study the possibility of non-violent PKOs by strengthening peacemaking, peacebuilding, and post-conflict transformation efforts and by constructing non-violent means of law enforcement. By transforming traditional military aspects of UN PKOs into non-violent police agents with the effective UN civilian non-violent army units. This chapter provides explanations and understanding by new means and ends by using the non-violent mechanism in the 21st-century conflicts. Islamic peace paradigm may offer the Islamic non-violent peace army for new challenges. To what extent is the militarization' of peacekeeping necessary for dealing with violent internal conflicts? What non-violent mechanisms could be used instead?

2. Collective Security

Collective security is one of the paradigms associated with coercion. Many scholars believe that the concept of collective security is a Wilsonian concept. The Wilsonian collective security rejected the balance of power politics and traditional defense pact. It is directed against the general threat and supports the universal arrangement of all member states against any threats to peace. In a broader meaning, collective security includes peacekeeping efforts by international organizations such as the United Nations or the African Union to address specific conflicts and to enhance the security of all members of the international system.⁹⁵ During and after World War I, the founders of the League of Nations have supported a project for the collective enforcement of peace. The League of Nations was created in 1919 to institutionalize the ideas of peace and stability based on the collective security system. After the establishment of the United Nations (UN), the founders gave some “teeth” to the new organization. The Charter gave authority to the Security Council makes recommendations, or decides what measures shall be taken following the UN Charter Article 41 and 42 maintain or restore international peace and security “in case of any threat to the peace, breach of peace, or act of aggression.” One of the most important realist scholars Hans Morgenthau believed that “the organizing principle of collective security is the respect for the moral and legal obligation to

⁹⁵Stephen M. Walt, “Collective Security and Revolutionary Change: Promoting Peace in the former Soviet Empire” in *Collective Security beyond the Cold War*, ed. George W. Downs (Ann Arbor: The University of Michigan Press, 1994), 169.

consider an attack by any nation upon any member of the alliances as an attitude upon all members of the alliance.” He explained alliances as a “universal alliance against potential aggression.”⁹⁶

The UN collective security system is created for solving the conflict between two states. The UN collective security system has been based on peacekeeping activities during the Cold War era. However, the election of Michael Gorbachev as General Secretary of the USSR in 1985 heralded an end to over four decades of ideological conflict. The international community has witnessed historic events such as the disintegration of the Soviet Union, the reunification of Germany, and the collapse of Warsaw Pact past decade. The changes in the international environment require a renaissance and reform of the collective security system.

According to Kritz, “ethnic and religious conflicts, disputes over self-determination or secession, and the violent power struggle between opposing domestic political factors account for 96 percent of the major armed conflicts recorded in recent years worldwide.”⁹⁷ For the success of future collective security activities, there is a need for compromising three main principles of the UN Charter: the principle of non-intervention of internal affairs of states, the principle of non-use of force, and the principle of equality and self-determination. Because of the need for adjustment of the UN, Secretary-General Boutros Boutros-Ghali produced the report, *An Agenda for Peace* (1992) which was indicative of the changing nature of United Nations action in the post-Cold War world. Rather than being satisfied with the simple prevention of escalation of the conflict, which had been its major objective during the Cold War, the post-Cold War period has witnessed the emergence of peacekeeping as one of conflict resolution tools.

3. Peacekeeping

3.1. Definition and Traditional and Expanded Peacekeeping

Peacekeeping has been developed during the Cold War as a response to the needs of the Cold War system. Because of competition between superpowers, peacekeeping has been a tool

⁹⁶ Hans J. Morgenthau, *Politics among Nations* (New York: Alfred A.Kropf, 1967), 142.

⁹⁷ N.J. Kritz, “The Risk of Law in the Post-conflict Phase: Building a Stable Peace”, in Crocker et.al, *Managing Global Chaos: Sources of and Responses to International Conflict*, (Washington D.C.: USIP, 1996), 584.

of conflict management, a means of preventing war in one part of the world drawing in the super-powers and escalating to the brink of nuclear war. But there was an idealistic element of peacekeeping that it was important for the international community to save lives wherever possible. With the end of the Cold War, this dual imperative (realpolitik and humanitarian) changed in favor of humanitarianism. Moreover, the greater understanding between the super-powers enabled the UN to dramatically increase the number of peacekeeping operations in the post-Cold War period. And the UN's role during the Gulf War demonstrated that as long as there was a consensus in the Security Council, the Organization could be successful in maintaining peace. The UN established ten new peacekeeping operations by the end of 1991 and this rapid expansion seemed to indicate that the UN would finally be able to fulfill its primary goal the preservation of peace.⁹⁸

Boutros-Ghali's conflict resolution framework has been expanded to present peacekeeping as future thinking about conflict management. Peacekeeping defined as "...the deployment of military or police personnel, and frequently civilians as well to assist in the implementation of agreements reached between governments or parties who have been engaged in conflict."⁹⁹In other words, it refers to any international effort involving an operational component to promote the termination of armed conflict or the resolution of longstanding disputes. There are six basic principles for peacekeeping: consent, impartiality, restraint in the use of force, credibility, legitimacy, and promotion of national and local ownership.¹⁰⁰ It is possible to outline two types of peacekeeping: traditional and expanded. Traditional peacekeeping has as its principal role the positioning of forces between or among combatants... the goal [of which] is to contain or prevent further conflict. Expanded peacekeeping is one of the components of peace agreement with third-party international military reinforcement. As a result, it is not surprising that UN peacekeeping was awarded the Nobel Peace Prize in 1988.¹⁰¹

⁹⁸ David S. Sorenson and Pia Christina Wood, "Introduction" in *The Politics of Peacekeeping in the Post-Cold War Era*, ed. David S. Sorenson and Pia Christina Wood, (London: Frank Cass, 2005),1-18.

⁹⁹Gareth Evans, *Cooperating for Peace* (St.Leonards,NSW, Australia: Allen&Unwin, 1993), 99.

¹⁰⁰Alex J., Bellamy, Paul d. Williams and Stuart Griffin, *Understanding Peacekeeping*, 2nd ed., (Cambridge, UK: Polity Press, 2010), 142.

¹⁰¹ Ramesh Thakur and Albrecht Schnabel, "Cascading Generations of Peacekeeping: Across the Mogadishu Line to Kosovo and Timor" in *United Nations Peacekeeping Operations: Ad hoc Missions, Permanent Engagement*, ed. Ramesh Thakur and Albrecht Schnabel, (Tokyo: UN University Press, 2001), 11.

Even though there are common features between collective security and peacekeeping, there are differences. One distinguishing attribute of peacekeeping is the performance of a non-coercive mission. The goal of the traditional military operation is to deter an opponent or defeat that opponent in battle. And these missions usually include enforcement and coercion with military force. However, peacekeeping operations are usually deployed following a cease-fire agreement by the protagonists. Peacekeeping troops do not have a mission of stopping the bloodshed. Whereas traditional military mission involves the defense or attempted seizure of territory, peacekeeping forces have no offensive role in the conflict. They do not seek to acquire territory, nor do they use military force except self-defense. Second, peacekeeping forces are lightly armed and they are designed only to use those arms in self-defense. Peacekeeping troops have neither an offensive military mission nor the capability to carry one out. For example, a typical peacekeeping soldier is equipped only with a rifle, and peacekeeping units have access only to vehicles for transportation.¹⁰² A third distinguishing component of peacekeeping is its neutrality. Although in collective security system the aggressor who is the target of enforcement action is identified, peacekeeping forces do not mark one side or the other responsible for the military conflict. They are not designed to provide a military advantage to either side. The concept of neutrality goes beyond the purpose of the force to the composition and activities of the troops. Most U.N. peacekeeping forces are composed of military personnel from nonaligned states such as Fiji, Canada, and Sweden.¹⁰³ Another distinguishing feature of peacekeeping operations is that they must have the permission of the state or states on whose territory the troops will be stationed. They recognize and respect the sovereignty of states and assign a role for the implementing agency commensurate with the authority granted by the states involved.¹⁰⁴ Finally, peacekeeping forces generally perform a range of functions that distinguish them from collective security. The first function is that they detect violations of cease-fires and supervise troop withdrawals. Second, they have roles as buffer or interposition forces. Therefore, they prevent isolated hostile incidents or accidents that could escalate to full-scale war. And they provide a moral barrier to hostile action. A third function concerns the maintenance of law and

¹⁰²Gary Wilson, *The United Nations and Collective Security* (New York: Routledge, 2014), 116-151.

¹⁰³N.D. White, *Keeping the Peace: The United Nations and the Maintenance on International Peace and Security*, 2nd ed., (Manchester: Manchester University Press, 1997), 238.

¹⁰⁴Brian Frederking, *The United States and the Security Council: Collective Security since the Cold War* (New York: Routledge, 2007), 42.

order, especially common for peacekeeping operations deployed in intra-national conflicts. They have police and administrative duties. A final function of peacekeeping operations is the performance of humanitarian activities. They set up services for the local population and these activities help bring acceptance for peacekeeping force and lessen the danger of attack.¹⁰⁵

Traditional peacekeeping operations have shared several operational characteristics. First, they inherently have been reactive to international conflict. The United Nations, like many organizations, is crisis-driven: peacekeeping operations are not often suggested, much less authorized, until lives have been lost and the prospects for war expansion are great. A second characteristic surrounds the authorization of the typical peacekeeping mission. At the height of the Cold War, some peacekeeping operations relied on the political support of members in the General Assembly. More recently, the Security Council has reassumed the mantle of leadership on peace and security issues. The third aspect of a typical peacekeeping operation is its formation mechanisms. Peacekeeping operations remain distinctly ad hoc. Then, the size of peacekeeping operations generally ranges from one or two thousand to twenty thousand depending on the willingness of states to contribute troops, the mission assigned the operation, and the breadth of the area of deployment. The last characteristic is command and control. Peacekeeping operations are under U.N. command. The commander of the operation is often from a neutral state.¹⁰⁶

Peacekeeping is, therefore, the imposition of neutral and lightly armed interposition forces following cessation of armed hostilities, and with the permission of the state on whose territory these forces are deployed, to discourage a renewal of military conflict and promote an environment under which the underlying dispute can be resolved. Peacekeeping has the following functions: maintaining law and order, humanitarian activity, interposition, and observation. They are not mutually exclusive. Some or all may be included in peacekeeping missions depending on the type of conflict.¹⁰⁷ The other functions are the long-term which tries to build a new social structure that considers the needs of the antagonists. According to the researchers, “the first role is not very effective but is easy to implement. The second may be

¹⁰⁵Paul F. Diehl, *Peace Operations* (Cambridge, UK: Polity Press, 2008), 4-5.

¹⁰⁶Joachim Koops, A. et al. “Introduction”, in *United Nations Peacekeeping Operations*, ed. Joachim A. Koops et al., (Oxford: Oxford University Press, 2015), 1-8.

¹⁰⁷Paul F. Diehl, *International Peacekeeping* (London: John Hopkins University Press, 1993), 13.

very effective, but is exceedingly difficult to implement.”¹⁰⁸ The solution is to add peacemaking (negotiation and mediation) and peacebuilding (social change through socioeconomic development and reconstruction) components to the peacekeeping role. It is achieved because of the nature of conflicts.

To peacekeeping become useful and practical, the conflict must be between equals and have competition over goals rather than interests (horizontal conflict). However, most conflicts are between unequal parties in which oppressed groups attempt to free themselves from domination (vertical conflict). Because most conflicts are intra-state conflicts, peacekeeping forces solely result in securing an often unjust status quo.¹⁰⁹

Therefore, it is possible to suggest two solutions. The first one to which that seems more problematic than the second one is the use of force. In other words, the principle of non-use of force should not be applied to intra-state conflicts. The international community has increasingly accepted the use of force in these situations: “protecting humanitarian operations during continuing warfare, protecting civilian populations in designated safe areas and pressing the parties to achieve national reconciliation at a pace faster than they were ready to accept.”¹¹⁰ However, there is another alternative that is based on Gandhian nonviolence principles. Thus we can reach Galtung’s aim and transform the relationships in the conflict. The main power of Gandhian non-violent peacekeeping is that it can be applied vertical as well as horizontal conflicts.

*“More problematic is the idea of expanded peacekeeping which leads to what I see as the militarization of peacekeeping... Rather than turn to increasingly militarized solutions - a habitus that pervades thinking about conflict management at the international level - we must consider instead non-violent alternatives which take account of the range of complex issues involved in violent conflicts and the people who experience them.”*¹¹¹

¹⁰⁸Johan Galtung and H.Hveem, “Participants in Peacekeeping Forces” *Essays in Peace Research*, ed. J.Galtung, (Copenhagen: Christian Ejlertsen, 1976), 264.

¹⁰⁹Thomas Weber, *Gandhi’s Peace Army: The Shanti Sena and Unarmed Peacekeeping* (Syracuse: Syracuse University Press, 1996), xviii.

¹¹⁰Boutros Ghali-Boutros, “An Agenda for Peace: Preventive Diplomacy, Peacemaking, and Peacekeeping,” *Report of the Secretary General pursuant to the statement adopted by the Summit Meeting of the Security Council on 31 January 1992*, New York: United Nations, n34, <http://www.un.org/documents/ga/res/47/a47r120.htm>.

¹¹¹A.B. Fetherston, “Habitus in Cooperating for Peace: A Critique of Peacekeeping” in the *New Agenda for Global Security: Cooperating for Peace and Beyond*, ed. Stephanie Lawson, (St.Leonards, New South Wales: Allen and Unwin, 1994), 116.

3.2. Use of force

The principle of non-use of force except in self-defense is central to the concept of United Nations peacekeeping. It is based on practical as well as idealistic considerations. Also, this principle is closely linked with consent. The UN peacekeeping operations can be set up in areas of the conflict only with the consent of the parties directly concerned. With the end of the Cold War and the new consensus within the Security Council, it seemed to many that the principle of non-use of force was no longer applicable to the post-Cold War world. It is indicated that expanding peacekeeping in Evans's sense is necessitated no longer the principle of consent, impartiality, and the non-use of force. It is argued that:

“Tasks such as containment or the disarming of belligerents, for which demonstration of authority is essential, require significantly more military strength than traditional peacekeeping. An early display of strength, moreover, may well obviate the need to resort to force to maintain peacekeeping and peace-making authority.”¹¹²

In this statement, there are two implicit assumptions. First, it is suggested that peacekeeping should move much further toward enforcement, and also calls for the use of large numbers of military personnel. Second, he links peacekeeping and enforcement. This belief was strengthened after the successful execution of the first-ever Chapter VII enforcement action in the Gulf in 1990-91. It did not come as a surprise, therefore, that when the Security Council requested the

The report of the Secretary-General in January 1991 opened new ways that UN peacekeeping may be strengthened in the future. The Boutros-Ghali's replying document, *An Agenda for Peace*, included a suggestion for peace enforcement units” which he envisaged might enforce a ceasefire where one was not already present. Furthermore, he defined three reasons for recent mandates that, in particular, have led peacekeeping operations to relinquish the consent of the parties, to behave in a way that was perceived to be partial and/or to use force other than in self-defense. These tasks are:

- a) Protecting humanitarian operations during continuing warfare;

¹¹² Evans, *Cooperating for Peace*, 110.

- b) Protecting civilian populations in designated safe areas;
- c) Pressing the parties to achieve national reconciliation at a pace faster than they were ready to accept the cases of Somalia and Bosnia and Herzegovina are instructive in this respect.¹¹³

Brian Urquhart, a former Under-Secretary-General, stated that:

*“Before changing the existing rules on the use of force in peacekeeping or moving towards enforcement, it is important to consider the implications, practical, military, legal, political, and even psychological and the likely responses of those most directly concerned in peacekeeping operations, the parties to the conflict and the troop-contributing countries.”*¹¹⁴

Moreover, he emphasizes that peacekeeping should be strengthened, but there is a very important difference between the use of force and a show of strength.¹¹⁵ Similarly, it assumes that the militarization of peacekeeping is problematic and important for the future of peaceful third-party intervention.¹¹⁶ If our aim shows strength, we should consider instead non-violent alternatives which take account of not only settlement but also resolution. Therefore, even though Evans suggests new alternatives, it is still an ineffective realist approach to conflict management. He remains embedded in the established thinking of conflict settlement. In complex violent situations, we should move toward a conflict resolution approach which is the emphasis of the transformation of the conflictual relationship.

There are three peacekeeping operations in which the use of enforcement action was seriously considered and implemented in the post-Cold War era: Cambodia, Somalia, and Bosnia. Unlike the operations in Bosnia and Somalia, the United Nations Transitional Authority in Cambodia (UNTAC) at no stage had a mandate referring to a Chapter VII enforcement action. Nevertheless, in Paris Accords, which finished the protracted and deep-rooted conflict in Cambodia, allowed that “all means necessary to ensure the implementation of this agreement.”¹¹⁷ However, there was no incident about the use of force in these operations. Using

¹¹³Ghali, “An Agenda Peace”, n34.

¹¹⁴Brian Urquhart, “Beyond the Sheriff’s Posse”, *Survival* 32, no.3, (1990): 203.

¹¹⁵Brian Urquhart, “Foreword” in *United Nations Peacekeeping and the Non-Use of Force*, ed.F.T. Liu, (Lynne Rienner: Boulder, 1992), 7.

¹¹⁶Fetherston, “Habitus in Cooperating for Peace”, 116.

¹¹⁷Stephen M.Hill and Shahin P.Malik, *Peacekeeping and the United Nations*, (Dartmouth:Brookfield, 1996), 175.

coercive peace-enforcement in Somalia demonstrated that impartiality, once lost, is practically impossible to regain.

On the other hand, it was enacted Chapter VII enforcement measures in the United Nations Operation in Somalia (UNOSOM II). The UN operation has lost its impartiality as it attempted to find and arrest the warlord Mohammed Aideed through Resolution 837. The fight which resulted in the deaths of 18 US soldiers, 78 injuries, and the abduction of a US helicopter pilot caused the immediate collapse of domestic support for the Somali operation.¹¹⁸ When peacekeeping forces take sides, they lose their legitimacy and credibility as a trustworthy third party. Moreover, this situation results in the loss of popular support, a loss of control, and uncontrolled escalation upwards which will heighten political tension.

In former Yugoslavia, there was not the enforcement mandate similar to in Somalia. There were three levels of using enforcement measures in the former Yugoslavia. First, the United Nations Protection Force (UNPROFOR) could use force to provide security for humanitarian operations. Second, enforcement measures were initiated in 1993 with the introduction of a “no-fly zone” over Bosnia. Last, the most unsuccessful peace enforcement operations in former Yugoslavia occurred the international coalition established “safe heavens.” The most disaster incident took place in Srebrenica where 3000 civilians were butchered by Serbs. The main reason is that there was little consensus between Europeans, the US, and Russia on the use of airstrikes and the introduction of peace-enforcement measures in general. The military strategists at NATO and the civilian authorities at the UN had different understandings about the use of force and peace enforcement. NATO has been concerned more with its *raison d'État* (national interest) and credibility rather than the concerns of UN peacekeeping objectives.¹¹⁹ For the UN itself, the main lesson of peace-enforcement has been the realization of its inadequacies. In the words of Chester Crocker the UN's attempt at a “peace-enforcement” operation in Somalia □...shows that it cannot manage complex political-military operations when its structure is an undisciplined and often chaotic set of rival fiefdoms that resist unified command and control in the field at both the military and civilian levels.”¹²⁰ Also, the Secretary-

¹¹⁸Robert J. Jr. Schneller and John Darrell Sherwood, *Anchor of Resolve: A History of U.S. Naval Forces Central Command/Fifth Fleet* (Washington D.C: Naval History Center, 2007), 52.

¹¹⁹Sezai Özçelik, “Çatışma Bilimleri ve Çatışma Haritalaması Çerçevesinde Balkanlar,” *Yeni Türkiye Özel Sayı-V*, no. 70 (2015): 5966-5983.

¹²⁰Chester Crocker, “The Lessons of Somalia,” *Foreign Affairs* 74, no.3 (1995): 5.

General stated in May 1995 that “...nothing is more dangerous for a peacekeeping operation than to ask it to use force when it’s existing composition, armament, logistical support and deployment it the capacity to do so.”¹²¹

4. Nonviolence Methods and Shanti Sena (Peace Army)

It is an old dream of peace-lovers - an unarmed, non-violent army to keep the peace. The dream is still alive, perhaps now more than ever because of the failures of the blue-helmeted UN peacekeepers to end fighting in war-torn areas such as Somalia, Rwanda, and former Yugoslavia. This section talks about Gandhi's way of Shanti Sena that is a civilian people's army. Shanti Sena is a Gandhian organization specializing in non-violently helping to quell urban riots. The civil society and the multiple networks of International Non-Governmental Organizations (INGOs) examines the problem-solving skills in a conflict-ridden world. In such a context, the possibility of “civilian peacekeeping” takes on new meaning. Shanti Sena/Peace Army experience is the most important of practical knowledge for contemporary peace brigade projects. The main argument is that there can be a new model for peacekeeping activities that can be carried out by private as well as public bodies and that it can be done within the framework of Gandhian nonviolence. Moreover, international unarmed peacekeeping initiatives (in particular, Maude Royden's Peace Army, the World Peace Brigade, the Cyprus Resettlement Project [CRP], Peace Brigade International [PBI], and the Gulf Peace Team [GPT]) which are based on nonviolence principles have attempted to combine various elements that are necessary for the effective long-term resolution of inter-group and international conflicts. And because the Shanti Sena was conceived as an intrastate non-violent force rather than as non-violent army with international duties, it will be the most appropriate model for peacekeeping in the 21st century.

There is a long but little known history of attempted unarmed inter-positional peacekeeping from Maude Royden's Peace Army in the 1930s to the Gulf and Balkan Peace Teams in the 1990s. All of these initiatives have attempted to physically place a non-violent “buffer” force between two opposing armed forces to prevent an outbreak of renewed fighting among those forces.¹²² Yet the Gulf Peace Team did manage, for the first time, to place a group of

¹²¹Stephen M.Hill and Shahin P.Malik, *Peacekeeping and the United Nations* (Dartmouth: Brookfield, 1996), 185.

¹²² Michael Harbottle, *The Peacekeeper's Handbook* (New York: International Peace Academy, 1978), 20.

peace campaigners between belligerents in a time of war. Although it is doubtful whether independent inter-positional peacekeeping activities will ever be able to command the economic and logistical resources and, more importantly, raise enough volunteers to achieve a critical mass that would make a difference in terms of preventing or stopping hostilities, unarmed peacekeeping forces present an unprecedented and revolutionary alternative for two paradigms in international relations. The establishment of such forces can serve in the two realms: non-violent escort duties and peace-making and peace-building. Moreover, especially grassroots efforts and NGOs encourage the establishment of local peace brigades and to interest the United Nations in the creation of a truly non-violent and unarmed peace-keeping force. For example, Peace Brigade International (PBI) has conducted projects in Colombia, Guatemala, Haiti, Sri Lanka, Balkans, and Chiapas. Moreover, Mahatma Gandhi may have been surprised when he first heard of the non-violent resistance of Badshah Khan's Pathan tribesmen resistance during the Salt Satyagraha of 1930. "Khan's miracle" was entirely consonant with Gandhi's idea of nonviolence. And Badshah Khan was one of the best examples of nonviolence in Islam.¹²³ Nonviolence is the main weapon of the Prophet Mohammed PBUH. The closest translation of Gandhi's satyagraha in Islam is *sabr* (patience, endurance). Abdul Ghaffar Khan or nicknamed "Frontier Gandhi" was established history's first mass professional non-violent army, the *Khudai Khidmatgar*, or "Servants of God."¹²⁴ Khan has merged two nonviolence theories: the Islamic tradition of the Mecca period and Gandhian nonviolence.¹²⁵

It is theoretically possible that international peacekeeping resorts to without the use of force or enforcement measures. However, it is a fact that force and enforcement tend to extend and prolong both interstate and intrastate conflict. Even though there have been some proposals for making peacekeeping operations more effective, the voices for unarmed peacekeeping force are the most important attempt for 21st-century peacekeeping. The alternatives to the mainstream style of peacekeeping are not merely theoretical; there have been many attempts to think through a non-violent and unarmed approach, and several examples have been attempted in practice. The first attempt of the idea of a non-violent peace army implemented in the Sino-

¹²³ Sezai Özçelik, "From Terrorism to Nonviolence and the Islamic Peace Paradigm: Jihad, Just War, Peace and Islamic Nonviolence," *Peace and Conflict Studies Journal* 12, no. 2, (2005).

¹²⁴ Easwaran Eknath, *Non-violent Solider of Islam, Badshah Khan: A Man to Match His Mountains* (USA: Blue Mountain Center of Mediation, 1999), 110.

¹²⁵ Özçelik, "From Terrorism to Nonviolence and the Islamic Peace Paradigm."

Japan conflict in September 1931. Dr. Maude Royden, who is an acquaintance of Mahatma Gandhi, proclaimed: “I would like now to enroll people who would be ready if war should break out to put their bodies unarmed between the contending forces, in whatever way it be found possible-and there are ways that you do not think of now in which it would be possible.”¹²⁶ In her other work, she explained what they wanted “an army of pacifists who should offer themselves of the League of Nations as the “shock troops” of peace.”¹²⁷ Although volunteers have enrolled themselves for service in the Peace Army during the first weeks of conflict, the plan faded away without government help and the Peace Army was put to the test. After World War II, the Ralph Bell (1959) advocated an approach to war that he saw as an alternative to the pacifist (do nothing because of a lack of an agreed practical policy) position and the militarist (want to fight) position. He called this approach the “Active Non-Violent Resistance Army”. Bell's central thesis was that merely to say “No to war” was not enough what was required was an alternative positive approach.¹²⁸ Even though Bell strives to create an alternative model, there was already a model in operation. In India, the Shanti Sena, or “Peace Army”, founded by Gandhi's spiritual heir, Vinoba Bhave, had been active since 1957. The Sena, however, included peace-making and peace-building functions as of equal importance to the third-party intervention role that had been the main focus of the advocates of interpositionary peace-keeping. As an organization, the Shanti Sena is committed in principle to grassroots peacekeeping and peace-building actions. These actions were concerned with restoring peace in communal disturbances, working with refugees (after the war in Bangladesh and the international sphere in Cyprus), doing peace work in India's sensitive border areas, and establishing training camps to instill the ethos of service and nonviolence in the youth of India. Gandhi insinuated the possibility of a peace army as the defense force of a disarmed and neutral India and desired that his followers work for the poor and structural violence rather than enter the realm of power politics. Interestingly, the Shanti Sena's focus would have shifted from the realm of peacekeeping, through peacemaking, to peacebuilding to establish a Sarvodaya¹²⁹

¹²⁶Thomas Weber, “From Maude Royden's Peace Army to the Gulf Peace Team: An Assessment of Unarmed Interpositionary Peace Forces,” *Journal of Peace Research* 30, no.1 (1993): 46.

¹²⁷Thomas Weber, *Gandhi's Peace Army: The Shanti Sena and Unarmed Peacekeeping* (Syracuse: Syracuse University Press, 1996), 199.

¹²⁸ Ralph Bell, *Alternative of Peace* (London: James Clark, 1959), 77.

¹²⁹Sarvodaya: The uplift of all, or welfare of all. Sarvodaya Movement. Movement for the Welfare of All; the name adopted by the Gandhian constructive workers for their movement, after Gandhi's death.

social order. After the founding of the Sena, many called the “internationalizing of the Shanti Sena idea”. Generally, these calls concentrated on the Sena as a peacekeeping force.

It is important to examine two leading figures and their philosophies to understand the Indian Shanti Sena. These two figures are, Jayaprakash Narayan (JP), Gandhi's political heir, and Vinoba Bhave, Gandhi's spiritual heir. Vinoba claimed that he aimed to bring about a threefold revolution. First, he wanted to change people's hearts, second, to bring about a change in their lives, and third, to change the social structure.¹³⁰ He believed that wars would only cease when a world government came into existence. There were two alternate ways to bring this about. First, the United Nations had to be strengthened so that it could boast an army bigger than that of either the United States or the USSR or raise a large peace army to function in the way that Maude Royden envisaged. Second, the causes of the war had to be removed by bringing about mutual goodwill between people through a spiritual revolution that would ultimately make the coercive apparatus of the state redundant.¹³¹ It can be achieved where sathagrahis can go to the theatre of war, facing bullets, offer non-violent resistance. Vinoba would prefer that fellow-pilgrims Shanti Sainik¹³² go their own countries and create model units of the Shanti Sena rather than pushing for the creation of an international Shanti Sena forces.¹³³ In short, world peace armies were secondary in his overall strategy of generating non-violent revolution. He emphasized the non-violent revolution through the spiritual uplift of the self and then the masses. On the other hand, JP viewed the peacekeeping role of the Shanti Sena as a primary objective. Both are anarchists, but Indian anarchism is more gradual than the Western one. But JP was more anarchistic in the Western sense, reverting to active struggle and “negative” Satyagraha. Unlike Vinoba, he was also anti-state and advocated using people's power against that of the state.¹³⁴ Vinoba stressed spiritual values and primarily consider the conversion of the individual. JP, as a Marxist, was more practical and more practical than if the environment had been changed, people would have been changed. Both believed that the Sena

¹³⁰Weber, *Peace Army: The Shanti Sena and Unarmed Peacekeeping*, 142.

¹³¹M.S. Wallace, *Security without Weapons: Rethinking Violence, Non-violent Action, and Civilian Protection* (New York: Routledge, 2017).

¹³²Shanti Sainik: Peace soldier; a member of Shanti Sena

¹³³K.S. Brahathi, *Thoughts of Gandhi and Vinoba: A Comparative Study* (New Delhi: Concept Publishing, 1995), 112.

¹³⁴Thomas Weber, *Gandhi as Disciple and Mentor* (Cambridge: Cambridge University Press, 2004), 155.

lead in the building up of the ideal non-violent society of the future.¹³⁵ In other words, both dealt with stopping exploitation and structural violence.

4.1. The World Peace Brigade

Fifty-five delegates representing thirteen countries gathered in Lebanon to establish the World Peace Brigade (WPB). The WPB reflected the Indian Shanti Sena's work of providing a non-violent alternative to the police force as well as a non-violent alternative to the army. For JP, it changed ways of thinking:

“...the only existing agency for maintaining world peace, the United Nations, is employing nothing but armed forces to achieve peace; and no one sees any contradiction in that. The very idea that it is possible to achieve peace through a non-violent force is absent from the minds of both the peoples and their governments. The emergence of a World Peace Brigade would give that idea a concrete form. That might become a landmark in the world's quest for peace.”¹³⁶

The functions of the Brigade included border patrols in trouble areas, the offer of volunteers to any nation prepared to disarm, the inspection and control of disarmament agreements, the undertaking of fact-finding missions, and development of an information network so that pre-emptive measures could be taken before crises develop. The WPB existed only a few short years and managed to conduct three projects—the proposed Northern Rhodesia March, the *Everyman III* voyage, and the Delhi to Peking Friendship March—none of them particularly successful.

In 1969, Galtung noted, “many people have been thinking in terms of world peace brigades that would mobilize volunteers to penetrate through national borders and intervene in cases of intra-national manifest and/or latent violence.”¹³⁷ World Peace Brigades must have taken place under three conditions: non-violence, international composition, and non-governmental auspices.

During the Vietnam War, non-violent activists have been mobilized and sent towards a war zone. The emphasis shifted away from inter-positional peacekeeping to constructive ventures in conflict areas. This approach was taken a few years later by the Cyprus Resettlement

¹³⁵April Carter, *Peace Movements: International Protest and World Politics since 1945* (New York: Routledge, 1992), 245-250.

¹³⁶Weber, “From Maude Royden’s Peace Army to the Gulf Peace Team,” 50.

¹³⁷Weber, *Gandhi’s Peace Army*, 39.

Project (CRP). The aim was to help restore peaceful conditions in Cyprus by using nonviolence in conjunction with the mandate of the United Nations. For this purpose, fifteen to twenty thousand Turkish villagers tried to be resettled and negotiation was held with both Greek and Turkish leader. However, the coup and the Turkish intervention put an end to the project. CRP proved that the presence of a reconciliation group or an international non-violent third force may help solve the problem through mediation without hampering the work of the judiciary or the government.

4.2. Peace Brigade International (PBI) and the Gulf Peace Team (GPT)

After the Cyprus project ended, an idea to develop a peace force linked to the United Nations was developed. And it was proposed that Peace workers was sent to conflict areas where they would assist with arbitration and mediation, provide unarmed buffer forces if necessary, undertake reconciliation work between communities, and engage in relief work. To press for the resolution of conflict the teams could organize non-violent actions in the form of marches, fasts, and civil obedience. And PBI established in 1981 and dedicated to unarmed peacekeeping and peace-making.¹³⁸

It aimed to promote, support, and coordinate local peace brigades, based in communities, states, or provinces, and nations in practice they have not attempted to set up any unarmed interpositional peacekeeping force. Instead, PBI's peacekeeping ventures have centered on intervention in conflict situations by a small number of activists.

The Iraqi invasion and annexation of Kuwait in August 1990 and the United Nations sanctions resulted in the formation of the GPT. GPT effort was reactive rather than proactive. The aim of GPT was an international multi-cultural team working for peace and opposing any forms of armed aggression, past, present, or future, by setting up one or more international peace camps between the opposing armed forces. They wanted to withstand non-violently any armed aggression by any party to the Gulf War in 1991.¹³⁹

¹³⁸N. Radhakrishnan, "Brief Overview of the Shantisnea (Gandhi's Peace Brigade)" in *Global Nonkilling Leadership Forum Book of Proceedings*, ed. Glenn D. Paige and Joam Evans Pim, (Hawaii: Center for Global Nonviolence, 2008), 289-299.

¹³⁹Bela Bhatia, Jean Dreze and Kathy Kelly, *War and Peace in the Gulf: Testimonies of the Gulf Peace Team* (UK: Spokesman, 2001).

5. Conclusion

In the post-Cold War era, there is a little difference between peacekeeping and peace-enforcement. The main feature of expanded or second-generation peacekeeping operations is that there is no more consensus about three principles of peacekeeping namely the non-use of force, consent, and impartiality. Yet, many scholars and practitioners advocate realist assumptions about peacekeeping. However, it becomes obvious that the realist paradigm does not present effective alternatives to intrastate conflicts. Even though UN peacekeeping troops received the 1988 Nobel Peace Prize for their contribution to international peace and security, the international community is increasingly questioning the future of peacekeeping. As I mentioned earlier, there is another paradigm apart from two main paradigms. Trans-systemic paradigm as an alternative method of realist paradigm can be applied non-violent methods not only peacekeeping but also other conflict resolution methods. All other methods and concepts such as multi-track diplomacy, interculturalist approach, environmental and economic security, grassroots movements, gender, and spirituality should implement non-violent principles. In other words, non-violent methods should also be applied to other methods not only peacekeeping.

Non-violent peacekeeping operations have had a well-documented past and the Shanti Sena was a successful example. The Sainiks pledge to fight against injustice and violence. Besides, its successors like the World Peace Brigade and Peace Brigade International adopt a more modest and realistic approach. Maybe, we should adopt a combination of possible approaches to conflict. It might be possible to combine the peacekeeping function of the UN soldier, the peacemaking function of the mediator, e.g. of the Quaker type, and the peace-building function of the peace-corps volunteer. And the best example of this approach is Gandhi's nonviolence satyagraha brigades.¹⁴⁰

A conclusion about peacekeeping will generally revolve around the question of whether humanitarian (non-violent) third party intervention results in a more effective settlement of violent disputes than does an authoritarian (violent) third party intervention. How can we measure "effectiveness?" It is concluded that we can measure effectiveness in terms of the

¹⁴⁰Timothy A. McElwee, "The Role of UN Police" in *Non-violently Countering Terrorism in Nonviolence: An Alternative for Defeating Global Terror*, ed. Senthil Ram and Ralph Summy, (New York: Nova Science Publishers, 193).

quality of the conflict outcome (varying from the most positive, compromise, to the least positive, domination), the duration of the conflict intervention (the number of time peacekeepers spent intervening), the permanence of the conflict outcome (how many repeat interventions were necessary), and the casualties of the conflict intervention (the number of deaths and injuries among first, second, third, and fourth parties during the intervention). The results supported that non-violent third party interventions provide a higher quality of outcome and better outcomes in terms of duration and the level of casualties.¹⁴¹

In short, the non-violent peacekeeping method requires economic and logistical resources. Also, there is a need to raise enough volunteers to achieve a critical mass that would make a difference in preventing or stopping hostilities. The most appropriate task for an international Shanti Sena is interventional peacekeeping, especially peacemaking and peacebuilding. Moreover, we should continue our efforts to encourage the establishment of local peace brigades and to interest the United Nations in the creation of truly non-violent and unarmed peacekeeping forces.

¹⁴¹ Peter Woodrow, "Training for Non-violent Action" in *Protest, Power and Change: An Encyclopedia of Non-violent Action from ACT-UP to Women's Suffrage*, ed. Roger S. Powers and William B. Voegelé, (New York: Routledge, 1997), 529-533.

References

- Bell, Ralph. *Alternative of Peace*. London: James Clark, 1959.
- Bellamy, Alex J., Paul d. Williams and Stuart Griffin. *Understanding Peacekeeping*, 2nd ed. Cambridge, UK: Polity Press, 2010.
- Bhatia, Bela, Jean Dreze and Kathy Kelly. *War and Peace in the Gulf: Testimonies of the Gulf Peace Team*. UK: Spokesman, 2001.
- Brahathi, K.S. *Thoughts of Gandhi and Vinoba: A Comparative Study*. New Delhi: Concept Publishing, 1995.
- Carter, April. *Peace Movements: International Protest and World Politics since 1945*. New York: Routledge, 1992.
- Crocker, Chester. "The lessons of Somalia." *Foreign Affairs* 74, no. 3.
- Diehl, Paul F. *International Peacekeeping*. London: John Hopkins University Press, 1993.
- Diehl, Paul F. *Peace Operations*. Cambridge, UK: Polity Press, 2008.
- Duncan, W. Raymond, Barbara Jancar-Webster and Bob Switky. *World Politics in 21st Century*. Boston, MA: Houghton Mifflin Harcourt Company, 2009.
- Easwaran, Eknath. *Non-violent Soldier of Islam, Badshah Khan: A Man to Match His Mountains*. USA: Blue Mountain Center of Meditation, 1999.
- Evans, Gareth. *Cooperating for Peace*. St. Leonards, NSW, Australia: Allen&Unwin, 1993.
- Fetherston A.B. "Habitus in Cooperating for Peace: A Critique of Peacekeeping" in *The New Agenda for Global Security: Cooperating for Peace and Beyond*. Edited by Stephanie Lawson, 1995.
- Frederking, Brian. *The United States and the Security Council: Collective Security since the Cold War*. New York: Routledge, 2007.
- Galtung, Johan and H. Hveem. "Participants in Peacekeeping Forces" in *Essays in Peace Research*, Edited by J. Galtung, *War, Peace, and Defence*, no. 2, 264-81. Copenhagen: Christian Ejlers, 1976.
- Ghali-Boutros, Boutros. *An Agenda for Peace: Preventive Diplomacy, Peacemaking, and Peacekeeping*, Report of the Secretary-General pursuant to the statement adopted by the Summit Meeting of the Security Council on 31 January 1992, New York: United Nations. <http://www.un.org/documents/ga/res/47/a47r120.htm> (Erişim Tarihi: 01.06.2020).
- Harbottle, Michael ed. *The Peacekeeper's Handbook*. New York: International Peace Academy, 1978.
- Hill, Stephen M. and Shahin P. Malik. *Peacekeeping and the United Nations*. Dartmouth: Brookfield, 1996.
- Koops, Joachim A., et al. "Introduction." *United Nations Peacekeeping Operations*. Oxford: Oxford University Press, 2015.
- Kritz, N.J. "The Risk of Law in the Post-conflict Phase: Building a Stable Peace" in *Managing Global Chaos: Sources of and Responses to International Conflict*, Edited by Chester Crocker, Fen Osler Hampson and Pamela Aall, 587-605. Washington D.C., 1996.
- Kuhn, Thomas S. *The Structure of Scientific Revolutions*. Chicago: University of Chicago Press, 1996.

- Mc Elwee, Timothy A. "The Role of UN Police" in *Non-violently Countering Terrorism*, Edited by Senthil Ram and Ralph Summy, 187-205. New York: Nova Science Publishers.
- Morgenthau, Hans J. *Politics among Nations*. New York: Alfred A. Kropf, 1967.
- Özçelik, Sezai. "From Terrorism to Nonviolence and the Islamic Peace Paradigm: Jihad, Just War, Peace and Islamic Nonviolence." *Peace and Conflict Studies Journal* 12, no. 2 (2005).
- Özçelik, Sezai. "Çatışma Bilimleri ve Çatışma Haritalaması Çerçevesinde Balkanlar." *Yeni Türkiye Özel Sayı-V*, no. 70 (2015): 5966-5983.
- Özçelik, Sezai. "II. Soğuk Savaş ve Kırım'daki Jeopolitik Gambit: Rusya'nın Stratejik Derinliği Bağlamında Kırım'ın İşgali ve Kırım Tatarları." in *Karadeniz ve Kafkaslar: Riskler ve Fırsatlar: Ekonomi, Enerji ve Güvenlik*, Edited by Osman Orhan, 57-77. İstanbul: TASAM Yayınları, 2018.
- Özçelik, Sezai. *Uluslararası Çatışma Analizi ve Çözümü*. Ankara: Nobel Yayınevi, 2020.
- Radhakrishnan, N. "Brief Overview of the Shantisnea (Gandhi's Peace Brigade)" in *Global Nonkilling Leadership Forum Book of Proceedings*, Edited by Glenn D. Paige and Joam Evans Pim, 289-299. Hawaii: Center for Global Nonviolence, 2008.
- Schneller, Robert J. Jr. and John Darrell Sherwood. *Anchor of Resolve: A History of U.S. Naval Forces Central Command/Fifth Fleet*. Washington D.C: Naval History Center, 2007.
- Sorenson, David S and Pia Christina Wood. "Introduction" in *the Politics of Peacekeeping in the Post-Cold War Era*, Edited by David S. Sorenson and Pia Christina Wood, 1-18. London: Frank Cass, 2005.
- Thakur, Ramesh and Albrecht Schnabel. "Cascading Generations of Peacekeeping: Across the Mogadishu line to Kosovo and Timor." in *United Nations Peacekeeping Operations: Ad hoc Missions, Permanent Engagement*, Edited by Ramesh Thakur and Albrecht Schnabel, 3-26. Tokyo: UN University Press, 2001.
- Urquhart, Brian. "Foreword", in *United Nations Peacekeeping and the Non-Use of Force*, Edited by F.T. Liu. Lynne Rienner: Boulder, 1992.
- Urquhart, Brian. "Beyond the Sheriff's Posse." *Survival* 32, no.3 (1990).
- Wallace, M.S. *Security without Weapons: Rethinking Violence, Non-violent Action, and Civilian Protection*. New York: Routledge, 2017.
- Walt, Stephen M. "Collective Security and Revolutionary Change: Promoting Peace in the former Soviet Empire" in *Collective Security beyond the Cold War*, Edited by George W. Downs, 169-196. Ann Arbor: The University of Michigan Press, 1994.
- Weber, Thomas. "From Maude Royden's Peace Army to the Gulf Peace Team: An Assessment of Unarmed Inter-positional Peace Force." *Journal of Peace Research* 30, no.1 (1993): 45-64.
- Weber, Thomas. *Gandhi's Peace Army: The Shanti Sena and Unarmed Peacekeeping*. Syracuse: Syracuse University Press, 1996.
- Weber, Thomas. *Gandhi as Disciple and Mentor*. Cambridge: Cambridge University Press, 2004.
- White, N.D. *Keeping the Peace: The United Nations and the Maintenance on International Peace and Security*. Manchester: Manchester University Press, 2nd ed., 1997.

Wilson, Gary. *The United Nations and Collective Security*. New York: Routledge, 2014.

Woodrow, Peter. "Training for Non-violent Action," in *Protest, Power and Change: An Encyclopedia of Non-violent Action from ACT-UP to Women's Suffrage*, Edited by Roger S. Powers and William B. Voegelé, 529-533. New York: Routledge, 1997.

Countering Psychological Operations and Deceptions that Indoctrinate Anti-Islam Hate and Violence

Yusuf FIRINCI*

Abstract

This research article examines the connection between anti-Islam indoctrinations, pseudo-reality construction using engineered misinformations and ideological aggressions resulting in crimes against Muslims such as massacres with anti-Islam media and internet networks.

It can be argued that various kinds of education strategies on indoctrinations of various topics such as nationalism, conservatism or extremist ideologies resulting in terrorism can be designed, constructed and transferred by creating fictions, engineered-informations and pseudo-realities within the digital cyberspace.

Today, it can be argued that internet is the secret weapon and some institutions very well discovered how to use it on the psychological front. This article suggests that the misinformants must be warned and educated, whereas manipulators and disinformants must be prevented, to save innocent people.

This research analyzed the influence, deception and indoctrination strategies by utilizing critical discourse analysis methods, such as Ideological Square Model developed by Teun A. Van Dijk. The essential steps of possible counter psychological indoctrinations are briefly illustrated.

Key Words: Manipulation, Disinformation, Psychological Operations, Anti-Islam Violence, Critical Discourse Analysis.

İslam Karşıtı Nefreti ve Şiddeti Telkin Eden Aldatma ve Psikolojik Operasyonlara Karşı Koyma

Özet

Bu araştırma makalesi Müslümanlara karşı katliamlar gibi suçlara neden olan anti-İslam telkinleri, yanlış bilgiler ile tasarlanmış düzmece gerçeklik inşaları, ideolojik saldırganlıklar ile anti-Islam medya ve internet ağları arasındaki bağları inceler.

Dijital siber alemde; kurgular, tasarlanmış bilgiler, sahte gerçeklikler yaratmak suretiyle, milliyetçilik, muhafazakarlık veya terörizme yol açabilen aşırı ideolojiler gibi çeşitli konularda telkinler üzerine çeşitli eğitim stratejilerinin dizayn, inşa ve transfer edilebileceği iddia edilebilir.

Günümüzde internetin gizli bir silah olduğu ve bazı kurumların bunun psikoloji cephesinde nasıl kullanılacağını çok iyi keşfettikleri iddia edilebilir. Bu makale masum insanların korunması için; yanlış bilgi yayınların uyarılması ve eğitilmesini, diğer taraftan dezenformasyon ve manipülasyon kaynaklarının ise önlenmesini önermektedir.

Bu araştırma Teun A. Van Dijk tarafından geliştirilen İdeolojik Yerleştirme Modeli gibi eleştirel kavram analiz metodlarını kullanmak suretiyle tesir, aldatma ve aşılama stratejilerini analiz etmiştir. Gerekli karşı psikolojik tesirlerin temel basamakları kısaca tasvir edilmiştir.

*Doktora, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Din Sosyolojisi, yusuffirinci@ed-alumni.net ORCID ID: 0000-0002-4364-0142, Received Date: 23.04.2020, Accepted Date: 07.09.2020

Anahtar Kelimeler: *Manipülasyon, Dezenformasyon, Psikolojik Operasyonlar, Anti-İslam Şiddet, Eleştirel Kavram Analizi*

1. Introduction

Hate crimes against the Muslims have been fueled since the various levels of media and populist politicians around globe have been pumping misinformation and disinformation against Islam and Muslim immigrants from invaded or conflict infected post-colonial countries of Muslim populations. In some cases, right-wing populism results in islamophobia which results anti-Muslim hate. Islamophobia can be defined as a modern word for a prejudice that dates back to the Middle Ages and “it refers to the fear of and hostility toward Muslims and Islam, as well as the discriminatory, exclusionary, and violent practices arising from these attitudes that target Muslims and those perceived as Muslims”.¹⁴²

Islamophobia and some of the anti-Islamic narrations may result in hate crimes, violence or even terrorist ideologies and terrorist attacks. Hate crimes can be defined as “criminal acts motivated by bias or prejudice towards particular groups of people”.¹⁴³ Hate crimes may be fueled or prevented by using perception management strategies. Perception management aims to shape “the attitudes of people, whether domestic publics, the ‘global’ public, or audiences within conflict zones”.¹⁴⁴ This research paper focuses on prevention of islamophobia and hate crimes against Muslims by prevention of destructive perception management strategies and promotion of peaceful perception management policies.

According to Haig & Hajdu,¹⁴⁵ in hybrid warfare, the frontiers between enemies blurs, the boundary between soldiers and civilians vanish, non-state actors seem like combatants whereas every conflicts within the cognitive space require a solution again within the cognitive space.

¹⁴²Todd Green, “Islamophobia,” *Oxford Research Encyclopedia of Religion* (2019), <https://oxfordre.com/religion/view/10.1093/acrefore/9780199340378.001.0001/acrefore-9780199340378-e-685>, (05.09.2020).

¹⁴³OSCE Organization for Security and Cooperation in Europe, *Preventing and Responding to Hate Crimes*, (Warsaw, 2009): 15.

¹⁴⁴Piers Robinson, “News Media, Communications, and the Limits of Perception Management and Propaganda during Military Operations” in *At the End of Military Intervention: Historical, Theoretical and Applied Approaches to Transition, Handover, and Withdrawal*, eds. Robert Johnson and Timothy Clack (Oxford University Press, 2015), 273.

¹⁴⁵Zsolt Haig and Veronica Hajdu, “New Ways In The Cognitive Dimension Of Information Operations,” *Land Forces Academy Review* 22, no. 2 (2017): 95.

As if a combatant of a hybrid anti-Muslim warfare, recently an anti-Muslim terrorist from Australia, who have been announcing his hate freely on internet, had attacked two mosques in New Zealand and murdered in cold blood 51 innocents people while they were praying.

Interestingly, before the attack, the terrorist, identifying himself as fascist and 'European-blood' published an anti-Muslim manifesto titled *The Great Replacement*, and during his raid, he streamed live online via social media. What more important and related to the topic of this essay is the fact that the anti-Islam terrorist declared in his manifest that he received/researched/developed his beliefs by using internet. This research article illustrates the connection between anti-Islam indoctrinations resulting in monstrous terrorist acts and global and local anti-Islam and anti-Muslim media and internet networks.

Many commentators stated that seeming like a computer game, the video of the Christchurch mosque massacre gave other online fascists the message that, by opening fire on perceived enemies, they too could become the main player and not a non-player character.¹⁴⁶ Online communities may pose great threat to civilization when these groups are used for indoctrinating hate and violence.

Inspired by Jacques Lacan's statement as: "truth is structured like a fiction",¹⁴⁷ Al-Zaman¹⁴⁸ argues that the digital cyberspace provides a world of "pseudo-reality" and any wrongdoer information-holder will misguide people with the "engineered information". He also emphasizes that the digital dis-informants construct incorrect stories deliberately in a fictional style to attract more attention. Considering these findings, it can be argued that various kinds of education strategies on indoctrination of various phenomena such as nationalism, conservatism, cultural/historical stories or extremist ideologies resulting in terrorism can be designed, constructed and transferred by creating fictions, engineered-informations and pseudo-realities within the digital cyberspace.

¹⁴⁶Jeff Sparrow, "What Induces Men to Imitate the Christchurch Massacre?" *The Guardian* (2019), <https://www.theguardian.com/commentisfree/2019/aug/05/what-induces-men-to-imitate-the-christchurch-massacre> (19.03.2020).

¹⁴⁷Jacques Lacan, *Écrits: A Selection*, trans. Alan Sheridan (London: Tavistock Publications 1977), 306, quoted in Sayeed Al-Zaman, "Digital Disinformation and Communalism in Bangladesh," *China Media Research* 15, no. 2 (2019): 68-76.

¹⁴⁸Sayeed Al-Zaman, "Digital Disinformation and Communalism in Bangladesh," *China Media Research* 15, no. 2 (2019): 68-76.

In this respect, a reminder about the roles of human communication will be inspiring. Melvin L Defleur describes human communication, the basis for group norms, as the means by which social control is exercised, roles are assigned, organization of effort is accomplished, expectations are made obvious, and the social operation is carried on.¹⁴⁹ Considering this fact, governments and citizens must be well aware of the functions of communication strategies, social control tactics and social operations.

2. Lessons from Brief Historical Facts

Whether in the forms of misinformation or in the forms of global/glocal disinformation campaigns, the wrong accusations and misinformation policies regarding Islam have been toxicating the hearts and minds of peoples, both Muslim and non-Muslims, all around globe intensely.

Psychological operations are defined as: “planned activities using methods of communication and other means directed at approved audiences in order to influence perceptions, attitudes and behavior, affecting the achievement of political and military objectives”.¹⁵⁰ Hostile psychological operations must be confronted and prevented by counter psychological operations.

The foundational article Psychological Warfare, written by Office of War Information veteran Paul Linebarger (1948) stated that the very first case of psychological warfare can be the Gideon’s deception against the Midianites in the Old Testament.¹⁵¹ Whereas Alexander the Great is also accepted as one of the developers of psychological methods and the hidden cause of many of his victories and his practices were:

a) *“Maintain good relations with pacifist elements within neighbouring people in order to take advantage of favourable opinions and sentiments.*

b) *Use secret agents to infiltrate and spread rumours and news.*

¹⁴⁹Melvin L. Defleur, *Theories of Mass Communication*, (New York: David McKay, 1966), quoted in Sunil Narula, “Psychological Operations (PSYOPs): A conceptual Overview,” *Strategic Analysis* 28, no.1 (2004):189.

¹⁵⁰NATO AJP-3.10.1 *Allied Joint Doctrine For Psychological Operations*, Edition BO Peracje psychologiczne (2010) DD/3.10.1 (A), (2014) Sztab. Gen., op. cit., p. 14. Warszawa, quoted in Zsolt Haig and Veronica Hajdu, “New Ways in The Cognitive Dimension of Information Operations,” *Land Forces Academy Review* 22, no. 2 (2017): 96.

¹⁵¹Paul Linebarger, *Psychological Warfare*, (Oxford: Infantry Journal Press, 1948), quoted in Jeffrey Whyte, “A New Geography of Defense: The Birth of Psychological Warfare,” *Political Geography* 67 (2018): 32.

c) *In moments of crisis, bury the enemy — with public opinion — under an avalanche of information, true or false, that can produce concern, demoralisation and chaos.*¹⁵²

When we look into 20th century, in 1918, Britain assigned Lord Beaverbrook, owner of *The Daily Express*, as the first head of Ministry of Information to control home and allied morale through propaganda whereas the owner of *The Daily Mail* and *The Times*, Lord Northcliffe was assigned as the head of The Enemy Propaganda Department to conduct practices that today are called psychological operations.¹⁵³ After the end of Great War, Lord Northcliffe suggested that good propaganda presumably saved Britain and its allies a year of war and a million lives.¹⁵⁴ It is evident that psychological operations have been utilized very effectively by some strategists.

University of Chicago's radio program director Sherman Dryer,¹⁵⁵ (1942), argued that “radio is a secret weapon. The secret is how to use it as a weapon ... For all the ballyhoo about the power of radio on the psychological front,” Dryer¹⁵⁶ demurred, “we still have not discovered that secret, nor has any other country”. Today, it can be argued that internet is the secret weapon and some groups/agencies very well discovered how to use it on the psychological front.

Whereas regarding psychological warfare, in his work titled *The Strategy of Terror*, Edmond Taylor (1940) stated that “*the battlefield of the mind, where ideas and ideologies, propaganda and emotions, clash in ordered ranks, disciplined like soldiers. The war never ends. It was raging before the first gun spoke*”.¹⁵⁷ It can be argued that the studies on and utilization of psychological warfare have been continuously evolving since the known history and the clash of disciplined ideas, disciplined ideologies and emotions never ends in the battlefields of minds.

¹⁵²Sunil Narula, “Psychological Operations (PSYOPs): A conceptual Overview,” *Strategic Analysis* 28, no. 1 (2004): 180.

¹⁵³Phillip Taylor, “Munitions of the Mind: A Brief History of Military Psychological Operations,” *Place Branding and Public Diplomacy* 3, no.3 (2007): 198.

¹⁵⁴Ibid.

¹⁵⁵Sherman Dryer, *Radio in Wartime*, (New York: Greenberg, 1942), 36, quoted in Jeffrey Whyte, “A New Geography of Defense: The Birth of Psychological Warfare,” *Political Geography* 67, (2018): 41.

¹⁵⁶Ibid.

¹⁵⁷Edmond Taylor, *The Strategy of Terror: Europe's Inner Front*, (Boston: Houghton-Mifflin Company, 1940), 2, quoted in Jeffrey Whyte, “A New Geography of Defense: The Birth of Psychological Warfare,” *Political Geography* 67, (2018): 36.

During Vietnam War, United States Psychological Operations leaflets from 1968 entitled “Freedom of Religion” promoted the idea of “South Vietnamese enjoy freedom of religion. All religions are developed beautifully”.¹⁵⁸ Considering this example, this article also suggests prevention of false extremist indoctrination against Islam and suggests constructing positive approaches regarding information operations on Islam.

3. Some of the Theoretical Tools

Surely, information operations, psychological operations and similar fields have been the main focus points of social psychology and neuroscience. Social psychologists already discovered that when people interact, they are inclined to imitate each other’s expressions, actions and they tend to deduce each other’s emotions & intentions which can be related to neuroscientific discovery of mirror neurons.¹⁵⁹ Also, according to the social brain concept, sensitivity to the emotions and intentions of others allow persons to engage in shared agendas such as jointly activating the practical cycles of planning, acting, reflecting, and re-planning to solve problems and also constructing new collective understandings which can be defined as inter-thinking.¹⁶⁰ It can be argued that psychological operations and warfare strategists utilize the psychological science to reach maximum effects. Countering psychological operations also requires depth in knowledge of psychological science.

Also, constructivist theories can be utilized to understand how the learners construct their knowledge. According to Jean Piaget’s cognitive constructivism, knowledge is constructed in the learner’s mind while the person is organizing his/her experiences & cognitive structures and cognitive constructivism can be utilized to analyze how the individual understand things in developmental stages and learning styles.¹⁶¹ On the other hand According to Lev Vygotsky’s social constructivism, knowledge is constructed via social, cultural interactions and social constructivism can be utilized to analyze how meaning and understanding grow out of

¹⁵⁸ Marcin Górnikiewicz, “Evolution of the US PSYOP Products’ Effectiveness during Vietnam War 1965-1969,” *Security and Defence Quarterly* 1, no. 2, (2013): 114.

¹⁵⁹ Neil Mercer, “Education and the Social Brain: Linking Language, Thinking, Teaching and Learning,” *Éducation and Didactique* 10, no. 2 (2016): 9-24.

¹⁶⁰ Ibid.

¹⁶¹ Khadidja Kouicem and Kelkoul Nachoua, “Constructivist Theories of Piaget and Vygotsky: General Teaching Implications,” *University of Eloued DSpace*, 64-75, <http://dspace.univ-eloued.dz/handle/123456789/2775> (22.04.2020).

social encounters.¹⁶² Discourses, rhetorics, various information operations can both be designed or analyzed by using constructivist theories.

Evaluating the influence strategies by media may include evaluating the narration of news and stories by examining what part of the story is written and by examining what part of the story is left out. Thomas Huckin's (2002) 'manipulative silences framework' is about covering relevant information deliberately from the reader or listener to the advantage of the writer or speaker.¹⁶³ McLaren & Patil¹⁶⁴ applied the 'manipulative silences framework' in media discourse analysis and argued that media's discursive tools, to influence the public mind, existed in both what is written in text and what has been left out (silences). This dimension of deliberate information silencing can be useful in understanding some of the basics of the media strategies.

Considering the scope of this research paper, the critical discourse analysis methods can be relevant and beneficial for analysing the psychological indoctrinations and operations. Our main instrument may be utilization of methods that focus on manipulation of discourses. Internet and in general, cyberspace have been functioning as an arena of manipulation of discourses whether in the form of information warfare or in the form of psychological operations.

Manipulation is a social practice of power abuse which involves controlling people's knowledge, opinions and beliefs, and manipulative discourse typically exists in mass communication controlled by dominant political, bureaucratic, media, academic or corporate elites.¹⁶⁵ Manipulative discourses regarding this research paper are constructed mostly within the forms of representation of the self in positive discourses and representation of the others within negative discourses.

The Ideological Square Model, developed by Teun A. Van Dijk can be used in this research because it specifically focuses upon the polarizing macro strategy of 'positive self-

¹⁶²Ibid.

¹⁶³Thomas Huckin, "Textual Silence and the Discourse of Homelessness," *Discourse & Society* 13, (2002): 347-72, quoted in Helen Jacqueline McLaren and Tejaswini Vishwanath Patil, "Manipulative Silences and the Politics of Representation of Boat Children in Australian Print Media," *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies* 30, (2016): 602-12.

¹⁶⁴Helen Jacqueline McLaren and Tejaswini Vishwanath Patil, "Manipulative Silences and the Politics of Representation of Boat Children in Australian Print Media," *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies* 30, (2016): 602-12.

¹⁶⁵Teun A. van Dijk, "Discourse and Manipulation," *Discourse & Society* 17, no. 2 (2006): 359-383.

representation and negative other-representation.¹⁶⁶ According to Dijk's macro-analysis, four basic strategies are used to legitimize the self and de-legitimize the other:

- a) "Emphasize positive things about 'us';
- b) Emphasize negative things about 'them';
- c) De-emphasize negative things about 'us'; and
- d) De-emphasize positive things about 'them'".¹⁶⁷

However the Dijk's micro level analysis includes rhetorical discursive strategies such as: "Actor description, authority, burden, categorization, comparison, consensus, counterfactual, disclaimer, euphemism, evidentiality, argumentation, illustration/example, generalization, hyperbole, implication, irony, lexicalization, metaphor, national self-glorification, norm expression, number game, polarization (us-them), populism, presupposition, vagueness, and victimization."¹⁶⁸

These macro and micro level discourse analysis methods are relevant in our quest to understand and interpret the manipulative, polarizing information operations and psychological influencing indoctrinations.

On the other hand, there are various theories that can either be utilized to construct or deconstruct strategies behind psychological operations such as manipulation. For example, a recent theory of deceptive discourse production : Information Manipulation Theory 2 explains deception as involving the covert manipulation of information through various dimensions and as a contextual problem-solving exercise directed by the thirst for fast, effective and practicable communicative solutions.¹⁶⁹ Information Manipulation Theory 2 is built upon synthesizing literatures such as cognitive neuroscience, linguistics, artificial intelligence and speech production.¹⁷⁰ This kind of theories may also be instrumentalized to further our understanding about manipulation, but due to the scope of this research paper, only critical discourse analysis methods will be utilized.

¹⁶⁶Mohsin Hasan Khan et al. "Muslims' Representation in Donald Trump's Anti-Muslim-Islam Statement: A Critical Discourse Analysis," *Religions* 10, no. 115 (2019):1-16.

¹⁶⁷Teun A. Van Dijk, *Politics, Ideology and Discourse*, Elsevier, quoted in Mohsin Hasan Khan et al. "Muslims' Representation in Donald Trump's Anti-Muslim-Islam Statement: A Critical Discourse Analysis," *Religions*10, no. 115 (2019): 6.

¹⁶⁸Ibid.

¹⁶⁹Steven A McCornack et al. "Information Manipulation Theory 2: A Propositional Theory of Deceptive Discourse Production," *Journal of Language and Social Psychology*, (2014): 1-30.

¹⁷⁰Ibid.

4. Cyberspace, Influence, Indoctrination

The capability of social media to influence people's minds and also subconscious sphere may transform the individual in the form of zombification and wide ranges of manipulative techniques such as; information overload, substitution or rewriting history, use of 25th frame technology to hide the fact of information-psychological influence.¹⁷¹

To prevent and counter the spread of cyberspace toxic information that cause Anti-Muslim hate crimes and terrorism, this research suggest to develop and instrumentalize counter-information operations and counter-psychological operations against these sources of extremisms.

Misinformation is described as false information disseminated by the persons believing that it is true, whereas disinformation is described as false information disseminated by the persons knowing that it is false, put it simply, disinformation is deliberate, intentional lie by malicious actors.¹⁷² Whereas black propaganda is described as the false information and material seeming to be from a source on one side of a conflict, but is actually from the opposing party which is typically practised to vilify, shame or misrepresent the opponent.¹⁷³ The misinformants must be warned and educated, whereas disinformants must be prevented to save innocent people. The institutional level misinformation or disinformation must be classified into various categories such as global disinformation operations, and must be prevented by using international cooperation strategies such as naming and shaming.

Deception is one of the most important components of psychological operations. NATO definition of deception is: "Those measures designed to mislead the enemy by manipulation, distortion or falsification of evidence to induce him to react in manner prejudicial to his interests."¹⁷⁴

¹⁷¹Yuriy Danyk and Serhii Hudz, "Special Operations for Disruption of State and Military Control System Security and Military Control System," *Security & Defense Quarterly* 9, no. 4 (2015): 51.

¹⁷²Claire Wardle and Hossein Derakhshan, "Thinking About 'Information Disorder': Forms of Misinformation, Disinformation and Mal-information," in *Journalism, 'Fake News' & Disinformation, Handbook for Journalism Education and Training*, eds. C. Ireton and Julie Posetti, (UNESCO Series on Journalism Education, 2018): 43-54, <https://bit.ly/2MuELY5> (30.06.2019).

¹⁷³Leonard W. Doob, "Gobbels' Principles of Nazi Propaganda," *The Public Opinion Quarterly* 14, no. 3 (1950): 419-442, quoted in Marcin Górniewicz, "Evolution of The US PSYOP Products' Effectiveness during Vietnam War 1965 – 1969", *Security and Defence Quarterly* 1, no. 2, (2013): 124.

¹⁷⁴Ministerstwo Obrony Narodowej *Operacje Informacyjne : DD-3.10(A)*, (Centrum Doktryn I Szkolenia Sił Zbrojnych, 2017), quoted in Zibigniew Modrzejewski, "Informační Operace Z Polské Perspektivy, Information Operations from the Polish Point of View," (2018): 126, 127.

To achieve this target, essentials of psychological operations may be utilized. Polish national doctrinal document may provide inspiration to construct counter psychological operations against anti-Islamic information operations. The essential steps of possible counter psychological operations doctrinations may be defined as:

- a) “Weakening of the will to act and the aggressive intentions of the opposite or potentially opposite target audiences;
- b) Strengthening the commitment and support from friendly target audiences;
- c) Obtaining support and cooperation from uncommitted or undecided communities”.¹⁷⁵

These strategies may assist any institution or authority which aims to counter anti-Islam information operations or anti-Islam extremist thinking.

Whereas regarding terrorist group divisions, the use of divisive propaganda in psychological operations could include fabrication of information or correspondence ‘on behalf of’ targeted organisations or persons designed to misrepresent them and also it should be emphasized that ethical issues of PSYOP must be recognized when *agents provocateurs* are encouraged to carry out acts of violence.¹⁷⁶ Governments and institutions must take precautions and all citizens must be informed, prior to possible plots of provocateurs.

The targets of psychological operations or psychological warfare may support hidden agendas. For example, the main goal of psychological warfare may include objectives such as “...making the opponent’s military and civil population support the attacker to the detriment of their own government and country”.¹⁷⁷ Regarding psychological operations in the field of information on religion; the hidden agenda strategies may include making the citizens of a country or the members of a religion to support the attacker to the detriment of their own values, cultures and religion. One crucial kind of misinformation or deception may be the ones, that are designed by using some of the the so-called ‘reformers’ or some of the so-called ‘modernists’.

¹⁷⁵Zibigniew Modrzejewski, “Psychological operations After the Second World War,” *Security and Defence Quarterly* 12, no. 3 (2016): 74-99.

¹⁷⁶George Garner, “Case Studies in Exploiting Terrorist Group Divisions with Disinformation and Divisive/Black Propaganda,” *Journal of Terrorism Research* 1, no. 1 (2010): 11, 12.

¹⁷⁷Janis Berzins, “Russia’s New Generation Warfare in Ukraine: Implications for Latvian Defence Policy,” *National Defence Academy of Latvia, Center for Security and Strategic Research*, <http://www.semanticscholar.org/paper/Russia%E2%80%99s-New-Generation-Warfare-in-Ukraine%3A-for-B%C4%93rzi%C5%86%C5%A1/20509c9769cfc7920908f7b7e959ecdfd43ca2f4> (22.04.2020), quoted in Tomáš Čížik, “Baltic States - How to React to “New Warfare” in the Context of the Article V?,” *Slovak Journal of Political Sciences* 17, no. 2 (2017): 189.

Some of the modernists might had sincere and loyal thoughts for the progress of their communities but some might had been misinformed. For example, the co-founder of Singapore reformist journal *al-Imam*, Sayed al-Hadi (1867-1934), went so far as to praise British colonizers in his country as God's 'righteous servants'.¹⁷⁸ Also, it was recently revealed that a so-called activist, who claims to be a defender of Muslim women rights and, who writes on the so-called need of Islam for reformation is not a mere critic of Islam but a cheerleader, labelling Islam 'a destructive, nihilistic cult of death' that must be 'crushed'.¹⁷⁹

Today, it is an undeniable fact that psychological operations are increasingly using cyberspace and related fields. Accordingly, network warfare entails manipulating or degrading the information networks of the adversaries whereas the strategies for attacks may include; denying, disrupting, degrading, stealing, exploiting, intercepting, modifying, corrupting the information to change the perceptions of peoples towards the information.¹⁸⁰ Regarding religion, especially thinking on Islam, it can be argued that it becomes harder to reach true information and reliable sources due to these kinds of manipulative, degrading, modifying information attacks.

In their article, illustrating how misinformation can pave the way for brutal conflicts and how refutation of misinformation can be instrumental in peace, Lewandowsky et al.¹⁸¹ argue that; cognitive tools such as framing a conflict or designing narratives, facilitate communication even if they emphasize facts unevenly and popular narratives within the United States, leading up to Iraq War of 2003 helped the distribution of misinformation, some of which has been resilient to correction for up to a decade.

Almost immediately after the 9/11 attacks, American president Bush framed American response within a metaphor of war between civilization and barbarism within 'Global War on Terror' label and this simplistic ingroup-outgroup conflict framing highlighted United States as a good Christian nation while feeding a culture of fear of Islam with the help of most of the

¹⁷⁸Charles Kurzman, "The Modernist Islamic Movement," in *Modernist Islam 1840-1940*, ed. Charles Kurzman, (Oxford University Press, 2002): 3-27.

¹⁷⁹Azeezah Kanji, "Ayaan Hirsi Ali, Brett Kavanaugh, and Imperial Feminism," *Aljazeera*, <https://www.aljazeera.com/indepht/opinion/ayaan-hirsi-ali-brett-kavanaugh-imperial-feminism-181004212426518.html> (22.03.2020).

¹⁸⁰Brett Van Niekerk and Manoj S. Maharaj, "The Information Warfare Life Cycle Model," *SA Journal of Information Management* 13, no. 1 (2011): 2.

¹⁸¹Stephan Lewandowsky et al. "Misinformation, Disinformation, and Violent Conflict, From Iraq and the 'War on Terror' to Future Threats to Peace," *American Psychologist Association* 68, no. 7 (2013): 488.

media coverages.¹⁸² According to a UN report, the invasion caused more than 32000 civilian deaths and according to another institution, 58000 security personnel and 42000 opposition combatants were killed during the invasion.¹⁸³ Whereas in 2001, during the very early days of bombings, the Taliban leadership was ready to discuss handing over Osama bin Laden to a neutral country if the US had stopped the bombing of Afghanistan but US rejected Taliban's offer.¹⁸⁴ The roles of national and global media have always been important. For example one week before the 2004 elections in U.S., terrorist Osama bin Laden's threatening speeches were disseminated via American and global media and these broadcastings by instilling fear during this crucial time allegedly affected American election results.¹⁸⁵

Interestingly, even though American psychological operations doctrine strictly orders to target only non-U.S. citizens since U.S. laws prohibit the implementation of military operations on civilian populations, a Defense Department document illustrated that psychological war has been transmitted to U.S. audiences and Tyler Wall¹⁸⁶ (2010) argues that this militarization of U.S. citizens by psychological war tactics to construct approval for war and to impose a 'military definition of reality' is equally concerned with executing imperial fantasies such as having power over foreign territories, ideas and also bodies through practices of violence and subjugation.

5. Cloaked Social Media Channels as the Agents of Deception and Psychological Warfare

One of the known covert operations within the history of false-flag manipulations may be the Lavon Affair, named after Israel's one of the former minister of defense, Pinhas Lavon. This false flag operation was aiming to organize bombings of Western and Egyptian institutions in Egypt by activating a sleeper cell of Israeli Military Intelligence while the blame was planned to be put on members of the groups such as Muslim Brotherhood or the Communist Party.¹⁸⁷ False-flag operations can be defined as strategies designed to discredit opponents or enemies

¹⁸²Ibid. 489, 490.

¹⁸³British Broadcasting Company (BBC a), "Afghan Conflict: US and Taliban Sign Deal to End 18-Year War", <https://www.bbc.com/news/world-asia-51689443> (01.03.2020).

¹⁸⁴The Guardian. "Bush Rejects Taliban Offer to Hand Bin Laden Over," (2001) <https://www.theguardian.com/world/2001/oct/14/afghanistan.terrorism5> (01.03.2020).

¹⁸⁵Zohar Kampf, "Rhetorical Bypasses: Connecting with the Hearts and Minds of People on the Opponent's Side," *Journal of Multicultural Discourses* 11, no. 2 (2016): 154.

¹⁸⁶Tyler Wall, "U.S. Psychological Warfare and Civilian Targeting," *Peace Review: A Journal of Social Justice* 22, (2010): 288–294.

¹⁸⁷Leonard Weiss, "The Lavon Affair: How a False-Flag Operation Led to War and the Israeli Bomb," Sage, *Bulletin of the Atomic Scientists* 69, no.4 (2016): 58.

by putting the blame of various crimes and accusations that are covertly prepared by the strategists themselves. Cloaked media operations can be defined as one of the kinds of covert operations or false-flag manipulations.

Similarly, some government covert operations such as US Federal Bureau of Investigation's COunter INTELlignce PROgram (COINTELPRO) may include psychological targets. COINTELPRO covert operations under the official label took place between 1956 and 1971 but "COINTELPRO tactics are still used to this day and have been alleged to include discrediting targets through psychological warfare; smearing individuals and groups using forged documents and by planting false reports in the media; harassment; wrong imprisonment; and illegal violence including assassination".¹⁸⁸

Living within the information warfare era, media plays crucial role in influencing masses. Various interest groups or institutions, political parties or state agencies have sometimes been using covert media operations to discredit their opponents and to indoctrinate anti-Muslim sentiments. Carefully designed fake Muslim profile comments have sometimes been serving affectively to spread anti-Muslim hate, such as:

"Alhamdulillah. We take over Denmark and you kuffars [infidels] can't even stop us. We transform shitty Denmark into an Islamic state and this will happen before your eyes, and you can't do a thing about it. Your churches will be turned into mosques, your whore women will be fucked and used by us Muslims to make our babies, we take your money that you work 7 to 5 to earn while we Muslims live in luxury, your food will become halal and your laws will be sharia and what are you going to do about it? NOTHING!"¹⁸⁹(Islam: The Religion of Peace, [fake] Facebook Post)

Based on discourse analysis methods, it can be argued that the message above, clearly illustrates rhetorical discursive strategies such as: emphasizing negative thing about 'them', outgroup actor description in a negative way, victimization, using counterfactuals, touching the feelings of target audience, categorization, comparison and hyperbole.

Fake Muslim Facebook pages are designed to construct *platformed antagonism* with illustrations such as 'the barbaric Muslim' against 'the civilized Dane' and 'the naïve Dane'

¹⁸⁸Wikipedia, "COINTELPRO" (2020), <https://en.m.wikipedia.org/wiki/COINTELPRO> (20.03.2020).

¹⁸⁹Johan Farkas, Jannick Schou and Christina Neumayer, "Cloaked Facebook Pages: Exploring fake Islamist Propaganda in Social Media," *New Media & Society* 20, no. 5 (2018):1850, 1851.

unable to understand that the Muslim conspiracy happening ‘in front of their very eyes’.¹⁹⁰ For instance, a post of a social media profile, can be presented as an example:

*“LOL, people write tomesaying that Muslims won’t take over Denmark, but just look around you!! You can’t pretend it’s not already happening, while the food you eat is halal. While you’re cheap women are having sex with Muslim men. While we take your money and apartments. While churches are torn down and Mosques are built.”*¹⁹¹ (Ali El-Yussuf, 4 June 2015, Facebook Post,).

Discourse analysis methods can help us identify that the message above was constructed with rhetorical discursive strategies such as: actor description, categorization, victimization, evidentiality, hyperbole, using counterfactuals, touching the feelings of target audience.

It is also an undeniable fact that anti-Islam user comments may also fuel antagonisms. The media user comments may serve as destructive as fake profile comments that these anti-Islam comments make readers think that some of these user profiles are also designed to fuel and spread constructed hate.

By using Essex School of discourse analysis, Farkas et al.¹⁹² analysed 77 social media posts together with 21.739 user comments, and they found out that comments from social media users attached a crucial, extra layer to the construction of aggression and hostility by actualizing the enemy of the political identity of ‘Muslims’, as designed by the social media pages.

Cloaked social media profiles named such as Mohammed El-Sayed, Fatima El-Mohammed and Zahra Al-Sayed deceived thousands of Danish social media users and some of these users supported a dominant anti-Muslim narratives as a result of posts such as:¹⁹³

*“We Muslims have come here to stay. We have not come here for peace but to take over your shitty infidel country. But of course we can’t take over the country right away so we wait. While we Muslims wait, we take your money, houses, we fuck your cheap women and exploit them to make our babies, exploit your educational system so we Muslims can use it against you infidel pigs. These things happen before your very eyes and you infidel pigs can’t do a thing about it 😊. You infidel pigs are afraid of us Muslims because Allah (swt) has given us the strength for it. Just you wait until we Muslims have you infidel pigs removed under sharia law. Takbir! Allahu Akbar! P.S my imam is an ethnic Dane.”*¹⁹⁴ (Mohammed El-Sayed, Facebook post, 30 June 2015).

¹⁹⁰Johan Farkas, Jannick Schou and Christina Neumayer, “Platformed Antagonism: Racist Discourses on Fake Muslim Facebook Pages,” *Critical Discourse Studies* 15, no. 5 (2018): 463-480.

¹⁹¹Ibid. 472.

¹⁹²Ibid. 467.

¹⁹³Johan, et all. “Cloaked Facebook Pages,” 1850-1867.

¹⁹⁴Ibid. 1859.

Discourse analysis methods can help us identify that the message above was constructed with rhetorical discursive strategies such as: emphasize positive things about ‘us’, presupposition, emphasize negative things about ‘them’, actor description, categorization, victimization, hyperbole, using counterfactuals, generalizations, irony, touching the feelings of target audience. One can also find manipulative silencing tactics in this message since the some parts of the story such as hardships of being Muslim or hardships of being foreigner to the culture are omitted.

Considering the professional construction design in these above mentioned social media posts, it can be argued that these posts seem not to be prepared by random media users. These messages seem to be designed exclusively to fuel hatred by professionals who have expertise in scientific fields such as social psychology, mass communications, and deception and information operations.

One way to detect misinformation, disinformation and deception may be raising awareness on logical fallacies and focusing on sharpening critical thinking skills. Media persuasion and influence can be inspected and controlled if one can develop critical thinking skills and evaluate logical fallacies hidden in information, served. Critical thinkers are advised to check; logical fallacies such as:¹⁹⁵ *Post Hoc Ergo Propter Hoc* (after, therefore, because of), *Cum Hoc Ergo Propter Hoc* (along with, therefore because of), *Dicto Simpliciter* (sweeping generalization), *Petitio Principii* (begging the question), *Argumentum Ad Hominem* (argument against the man), *Argumentum Ad Verecundiam* (argument to authority), *Argumentum Ad Antiquitatum* (appeal to tradition), *Argumentum Ad Populum* (appeal to public), *Argumentum Ad Numerum* (appeal to numbers), *Tu Quoque* (you too).

Recently, BuzzFeed News research illustrated that “Researchers say Facebook is the primary mainstream platform where extremists organize and anti-Muslim content is deliberately spread”.¹⁹⁶ It is also emphasized that that Facebook’s mysterious algorithm identifies viewers of hate-speech posts and “recommends related groups that can point people

¹⁹⁵Golden Gate University, “Fake News: Common Logical Fallacies,” <https://ggu.libguides.com/c.php?g=810754&p=5785291> (01.03.2020).

¹⁹⁶Jane Lytvynenko, “Anti-Muslim Hate Speech Is Absolutely Relentless On Social Media Even As Platforms Crack down on Other Extremist Groups,” *BuzzFedd News*, <https://www.buzzfeednews.com/article/janelytvynenko/islamophobia-absolutely-relentless-social-media> (30.04.2020).

to extremism.”¹⁹⁷ Recently Sri Lankan government blamed Facebook of failing to control rampant hate speech that contributed to anti-Muslim riots that left three people dead.¹⁹⁸ On the other hand, Chinese state media targeted to cast doubt on human rights violations in Xinjiang Muslim Internment Camps and depict them as just great, via Facebook advertisements.¹⁹⁹ Whereas in 2019, WhatsApp, owned by Facebook was used for spreading of hate speech, disinformation and scary rumors, resulting in violence and deaths in India.²⁰⁰

Another social media network with islamophobic hate and disinformation, was subject to a research and the data from the summer and fall of 2018 illustrated that many of the top 100 YouTube videos cited in this social media platform, contained graphic and patently false rumors about Islam and topics such as pedophilia and violence.²⁰¹ It can be argued that if some researchers could easily found hate campaigners by simple internet search methods, then the local and international authorities could take necessary actions to prevent the spread of anti-Islam hate and disinformation.

After the devastating terror attacks on mosques in Christchurch, New Zealand, some online community networks of the far right extremists self-censored or mass-deleted user comments celebrating the horrific attacks because the administrators of these hate servers feared to be considered as accomplices of the terrorist.²⁰² But the government authorities or international organizations acted not much active as them, in preventing anti-Muslim hate campaigners. As a result of various factors such as the desire to gain more acceptability, some of the ‘western’ online groups today, mostly do not attack Muslims explicitly. It can be argued that most of

¹⁹⁷Ibid.

¹⁹⁸Michael Safi, “Sri Lanka Accuses Facebook over Hate Speech after Deadly Riots,” *The Guardian* (2018), <https://www.theguardian.com/world/2018/mar/14/facebook-accused-by-sri-lanka-of-failing-to-control-hate-speech> (01.03.2020).

¹⁹⁹Ryan Mac, “These New Facebook Ads From Chinese State Media Want You To Believe Xinjiang’s Muslim Internment Camps Are Just Great,” *BuzzFeed News* (2019), <https://www.buzzfeednews.com/article/ryanmac/chinese-media-facebook-ads-xinjiang-ughur-propaganda> (01.3.2020).

²⁰⁰Rohit Chopra, “In India, WhatsApp is a Weapon of Antisocial Hatred,” *The Conversation*, <http://theconversation.com/in-india-whatsapp-is-a-weapon-of-antisocial-hatred-115673> (01.03.2020).

²⁰¹Samuel Woolley, Roya Pakzad and Nicholas Monaco, “Incubating Hate: Islamophobia and Gab’ Working Paper: Preliminary Research Findings,” *The German Marshall Fund of the United States, Digital Innovation and Democracy Initiative* (2019): 1, <http://www.gmfus.org/publications/incubating-hate-islamophobia-and-gab> (30.04.2020).

²⁰²Keegan Hanks, Caroline Sindors and Unicorn Riot, “Extremists Purge Hateful Messages after Christchurch Massacre,” *Hatewatch, The Southern Poverty Law Center*, <https://www.splcenter.org/hatewatch/2019/05/09/extremists-purge-hateful-messages-after-christchurch-massacre> (30.04.2020).

these kinds of online groups nowadays hide their attacks under the cover topics such as women's rights. Examples of this strategy can be seen in France."Online activities of NGOs such as *Printemps Republicain* (Republican Spring) and *Comité Laïcité République* (*Laïcité*– Republic Committee) do not attack Muslim people straightforwardly but hide their anti-Muslim racism under the veil of secularism, women's rights, and Jacobin ideology".²⁰³ Raising awareness on these kinds of covert strategies may be very important.

What more unimaginable is that a recent investigation exposed that some of the major charities in USA have been helping anonymous donors to fund millions of dollars for production of anti-Muslim movies?²⁰⁴ Governments and international organizations can prevent anti-Muslim hate campaigns and related terror attacks by fighting against these kinds of wealthy secret financiers.

Whereas in Germany, a far-right nationalist party, whose platform includes explicit hostility to Islam and Muslims has enjoyed the enthusiastic financial support from an American philanthropist, whose website, spreads endless fake news about the threat of Islam, and spreads false reports of non-European migrants raping German women, migrants bringing deadly infectious diseases into Germany.²⁰⁵

Recently in India, coronavirus pandemic fears used to fuel anti-Muslim hate. Videos, falsely claiming to illustrate members of an Indian Muslim group spitting on police and other people, went viral on social media with hastags such as #CoronaJihad, worsening an already dangerous atmosphere for Muslims.²⁰⁶

A recent United Nations Human Rights Council report titled: "Report of the Independent Fact-finding Mission on Myanmar" described Facebook as a "useful instrument for those seeking to spread hate".²⁰⁷ On the other hand, UN seems to fight against extremism,

²⁰³Léonard Faytre, "Islamophobia in France: National Report 2019," in *European Islamophobia Report 2019*, eds. Enes Bayraklı and Farid Hafez, (Istanbul: SETA, 2020), 317.

²⁰⁴Alex Kotch, "Exposed: Major Charities Are Helping Anonymous Donors Fund Anti-Muslim Films," *Sludge*, <https://readsludge.com/2019/03/06/exposed-major-charities-are-helping-anonymous-donors-fund-anti-muslim-films/> (22.04.2020).

²⁰⁵Jason Hannan, "Trolling ourselves to death? Social media and post-truth Politics," *European Journal of Communication* 33, no.2 (2018): 222.

²⁰⁶Billy Perrigo, "It Was Already Dangerous to Be Muslim in India. Then Came the Coronavirus," *Time*, <https://time.com/5815264/coronavirus-india-islamophobia-coronajihad> (22.04.2020).

²⁰⁷United Nations Human Rights Council, Report of the Independent International Fact-Finding Mission on Myanmar, 12.09.2018, A/HRC/39/64, quoted in Pranav Dixit, "Facebook Failed the Rohingya in Myanmar. Now It may be Repeating Its Mistakes in Assam", *BuzzFedd News* (2019), <https://www.buzzfeednews.com/article/pranavdixit/facebook-failed-the-rohingya-in-myanmar-now-it-may-be> (30.04.2020).

violence, and terrorism, at least theoretically, considering many pages of UN documents such as Global Counter-Terrorism Strategy or resolutions such as A World against Violence and Violent Extremism.²⁰⁸ But considering the capabilities of UN, it seems not acceptable to argue that the UN fights efficiently against the spread of anti-Muslim extremism.

Another field, which may be utilized as fertile lands to seed hate propaganda easily and very effectively may be the media channels regarding politicians and political debates which attract immense attention from huge part of citizens. Any message infiltrated through these communication channels will reach and influence great number of intellectuals.

Recently, it is discovered that two Muslim US congresswomen, Ilhan Omar and Rashida Tlaib have been targeted by a vast international operation of a mysterious Israeli-based group, disseminating more than a thousand coordinated fake news posts of distorted news and pure fabrications per week to more than a million followers by using 21 Facebook pages across the USA, Australia, UK, Canada, Austria, Israel and Nigeria.²⁰⁹ Interestingly, in February 2020, it was revealed that Facebook failed to stop anti-Islamic hate and disinformation network even though almost two months ago this network was publicly exposed for spreading anti-Islamic sentiment across the western world.²¹⁰ Considering the level of organized hate propaganda and influence management, it becomes an undeniable fact that organized hate propaganda must be recognized and tracked as international organized crime.

One of the reporters of this kind, a reporter fabricating fake news, admitted that he ignored certain facts and took situations out of context to fit his narrative. Regarding a Muslim community three hours of Manhattan, ex-reporter for Infowars, Josh Owens²¹¹ recently revealed that, by preying on the vulnerable and feeding the prejudices and fears of their audience, they fabricated information and posted headlines like: “Shariah Law Zones Confirmed in America”, “Infowars Reporters Stalked by Terrorism Task Force”, “The Rumors Are True: Shariah Law

²⁰⁸UN United Nations, *UN Documents Office of Counter-Terrorism*, <https://www.un.org/counterterrorism/documents> (19.03.2020).

²⁰⁹David Smith, et al. “Revealed: Ilhan Omar and Rashida Tlaib targeted in Far-Right Fake News Operation,” *The Guardian* (2019), <https://www.theguardian.com/technology/2019/dec/05/ilhan-omar-rashida-tlaib-targeted-far-right-fake-news-operation-facebook> (19.03.2020).

²¹⁰Christopher Knaus and Michael McGowan, “Far-Right ‘Hate Factory’ Still Active on Facebook despite Pledge to Stopit,” *The Guardian*, <https://www.theguardian.com/australia-news/2020/feb/05/far-right-hate-factory-still-active-on-facebook-despite-pledge-to-stop-it> (30.04.2020).

²¹¹Josh Owens, “I Worked for Alex Jones. I Regret It,” *New York Times*, <https://www.nytimes.com/2019/12/05/magazine/alex-jones-infowars.html?action=click&module=Editors%20Picks&pgtype=Homepage> (30.04.2020).

Is Here!” This example may emphasize the need for fact checking before believing news, informations and even truths.

Information operations against Muslims can also be conducted in international level. A Recent US Senate Report of the Select Committee on Intelligence stated that in 2016, Russians in Saint Petersburg used a Facebook page called “Heart of Texas” to promote a protest against Islam outside the Houston Islamic Da’wah Center and consequently, Russians used a Facebook page called “United Muslims for America” to promote an event the same place, date and time, which resulted in escalation of two protests into confrontation and verbal attacks.²¹² According to this intelligence report, “social media researcher John Kelly characterized the operational intent as “kind of like arming two sides in a civil war”.²¹³ This instance may be the international dimension of covert information warfare which targets Muslims, Islam and the countries they live.

Similar to this covert information warfare operation, another obvious version of information operation had been designed to deceive international community. Before the invasion of Iraq, USA illustrated fake evidences on weapons of mass destruction that Iraqi armed forces supposedly had. After the American presentation by former Secretary of State Colin Powell, most academics and politicians were not satisfied by the evidences but the invasion forces and their supporters did what they had in their minds. Today, the evidence that Powell presented about Iraq’s weapons program and Iraq’s ties to terror group Al Qaeda proved to be incorrect. Recently, Colin Powell’s former Chief of Staff, retired U.S. Army Colonel Lawrence Wilkerson who prepared the Powell’s presentation in U.N. Security Council which resulted in invasion of Iraq, admitted that the false evidence was fabricated, by emphasizing his regret on his role in orchestrating the presentation: “I regret it. I will regret it to my grave. I wish I’d resigned”.²¹⁴ Various groups had opposed the invasion of Iraq. For example the 150 theologians and religious leaders organized by Orthodox Peace Fellowship in North America²¹⁵

²¹²Todd J. Gillman, “Russian Trolls Orchestrated 2016 Clash at Houston Islamic Center, New Senate Intel Report Recalls,” *The Dallas Morning News*, <https://www.dallasnews.com/news/politics/2019/10/08/russian-trolls-orchestrated-2016-clash-houston-islamic-center-senate-intel-report-says> (30.04.2020).

²¹³Ibid.

²¹⁴Bridge Initiative Team, “Iran, and Our Not So Distant Past with Iraq / Colonel Wilkerson,” *Bridge, A Georgetown University Initiative*, <https://bridge.georgetown.edu/video/3240/> (22.04.2020).

²¹⁵Orthodox Peace Fellowship in North America, “OPF’s Iraq Appeal: A Letter to President Bush. A Plea for Peace from the Orthodox Peace Fellowship in North America,” (2004), <https://incommunion.org/2004/10/19/iraq-appeal/> (30.04.2020).

wrote a letter to American president Bush and among other things, stated that “the Orthodox Church has never considered any war to be just or good”.²¹⁶ But they could not prevent the invasion.

Considering the facts regarding disinformation strategies used in Iraq such as the one mentioned above, it would be not surprising to hear that fake videos illustrating Islam with terrorism, were fabricated for various strategies. In Iraq, it was revealed that a PR agency, which was working at the hearth of military intelligence, was paid more than half a billion dollars to run a top secret propaganda program including production of fake al Qaeda terror videos.²¹⁷

Far right groups may indoctrinate hostile propaganda to misrepresent the Muslims very effectively. Some right wing group influencers may like media coverages regarding crimes of some terrorists or criminals, to legitimize their opposition against all Muslims living in the West.

One of the intellectual thinkers of new right ideology in Europe emphasizes that “The widely circulated videos showing the beheading, with a long blade, of hostages of jihadists, are much more eloquent than the rhetoric of people wanting to explain to us that Islam is a religion of peace, tolerance and love”²¹⁸ This example illustrates how the media coverages can be effective tools for perceptions of masses against a whole religion and all Muslims. But the public perception of Western masses may be enlightened if additional facts revealed on various similar issues. For example, when it was revealed that, three British schoolgirls in the ages of 15, 15 and 16 aiming to join ISIS were allegedly helped by an intelligence agent working for one of the states in the US-led coalition fighting against ISIS, it was said that British Foreign Minister was responded this information with the words: ‘just as usual’.²¹⁹

Interestingly, in 2016 Donald J. Trump declared that American President Barack Obama created terrorist organization so-called Islamic State (ISIS) by saying: “He’s the founder of

²¹⁶Boris Knorre and Aleksei Zygmunt, “Militant Piety” in 21st-Century Orthodox Christianity: Return to Classical Traditions or Formation of a New Theology of War? *Religions* 11, no. 2 (2019):9.

²¹⁷Crofton Black and Abigail Fielding-Smith, “Pentagon Paid for Fake ‘Al Qaeda’ Videos,” *The Daily Beast*, <https://www.thedailybeast.com/pentagon-paid-for-fake-al-qaeda-videos> (25.01.2020).

²¹⁸Pierre Vial, “Email Interview with the Author Jose Pedro Zúquete,” (2015) quoted in Zúquete J. P. *The Identitarians, the Movement against Globalism and Islam in Europe*, (University of Notre Dame Press, 2018), 202.

²¹⁹Matthew Taylor and agencies. “Man Suspected Helping British Schoolgirls Join ISIS Arrested in Turkey,” *The Guardian* (2015), <https://www.theguardian.com/world/2015/mar/12/man-british-schoolgirls-join-isis-arrested-turkey> (29.03.2020).

ISIS.....”, “I would say the co-founder would be crooked Hillary Clinton”.²²⁰ On the other hand, French Minister of Foreign Affairs declared “France is in Libya to combat terrorism”²²¹ by wrongly using the term jihadists instead of terrorists. Jihad has different meaning in Islam which is not terrorism. However in past, regarding French troops in Libya, Libya’s U.N. backed government completely rejected the violation of the nation’s sovereignty and Libyan people protested France with placards that read “Get your hands off Libya”.²²² Recently, Libya’s U.N.-backed government accused France of supporting war criminal and rebel commander Haftar²²³ Also, Libyan Prime Minister accused France of supporting ‘dictator’ Haftar and interestingly, US president Donald Trump also supported Haftar for his “significant role in fighting terrorism and securing Libya’s oil sources”.²²⁴ On the other hand, *United Nations condemned Haftar’s* attack on Libya’s Tripoli port.²²⁵ One can ask what the role of information warfare is, in legitimizing attempts of the various countries for the sake of their interests.

Another important point that must be mentioned may be identifying and portraying the primary reasons behind some of the attacks or conflicts correctly. It was revealed that in some cases of suicide terror attacks, “religion is not a necessary or sufficient condition”.²²⁶ Some of the attacks to Western military forces conducted by operatives of international terrorist organizations such as al-Qaeda may not be motivated primarily by religious fundamentalism. An examination of 71 cases of suicide attacks between 1993 and 2003 revealed that “the presence of American military forces for combat operations on the homeland territory was stronger than

²²⁰Nick Corasaniti, “Donald Trump Calls Obama ‘Founder of ISIS’ and Says It Honors Him,” *The New York Times*, https://www.nytimes.com/2016/08/11/us/politics/trump-rally.html?_r=0 (25.01.2020).

²²¹ Ministry for Europe and Foreign Affairs (MfEFA), “Minister Jean-Yves Le Drian: “France is in Libya to Combat terrorism,” *France Diplomatie* (2019), <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/our-ministers/jean-yves-le-drian/press/article/minister-jean-yves-le-drian-france-is-in-libya-to-combat-terrorism-02-05-19> (22.04.2020).

²²²Sudarsan Raghavan and James McAuley, “Libya’s U.N.- Backed Government Decries French Troop Presence in Rival Zone,” *The Washington Post* (2016) https://www.washingtonpost.com/world/libyas-un-backed-government-decries-french-troop-presence-with-rival/2016/07/21/71168ede-4f33-11e6-aa14-e0c1087f7583_story.html (22.04.2020).

²²³France 24, “Libya’s UN-Backed Govt Accuses France of Supporting Haftar, ends Cooperation,” <https://www.france24.com/en/20190418-libya-france-end-cooperation-haftar-warrant> (30.04.2020).

²²⁴France 24, “Libyan PM Accuses France of Supporting ‘Dictator’ Haftar”, <https://www.france24.com/en/20190424-libyan-pm-accuses-france-supporting-dictator-haftar> (30.04.2020).

²²⁵TRT World, “UN Tries to Salvage Libya Talks After Government Pulls Out”, <https://www.trtworld.com/africa/un-tries-to-salvage-libya-talks-after-government-pulls-out-33932> (01.03.2020).

²²⁶Stuart A. Wright, “Reframing Religious Violence After 9/11: Analysis of the ACM Campaign to Exploit the Threat of Terrorism,” *Nova Religio: The Journal of Alternative and Emergent Religions* 12, no. 4 (2009): 22.

Islamic fundamentalism in predicting whether individuals from that country would become al-Qaeda suicide terrorist”²²⁷

To return to understanding the roles of media channels, one of the most effective way to spread anti-Muslim emotions easily, is throughusing TV shows, dramas, series. For example highly popular drama of British Broadcasting Company (BBC), *Bodyguard*, with several awards and more than 10 million viewers, pandered to stereotypes of Muslim women who use hijab as oppressed or subservient.²²⁸ Besides, popular TV shows such as *24*, *Sleeper Cell*, and *NCIS* were also referring Muslims and Arabs only from the standpoint of so-called Islamic terrorism.²²⁹

Mind control studies on cult researches may be instrumentalized to add new perspectives to visions and understandings on perception management policies regarding Islam. It can be argued that some ‘western’ governments or institutions may falsely attempt to construct their own kind of Islam such as so-called German Islam or so-called French Islam. These institutions may try to persuade Muslims to accept their form of Islam. These practices may even embody ‘coercive persuasion’. Robbins²³⁰ argues that some cults use coercive persuasion forms which are more effective than persuasion techniques used in prisoner of war camps to indoctrinate prisoners. It can be argued that some of the ‘western’ initiatives to develop new forms of Islam may in the future result in these kinds of coercive persuasion similar to cultist proselytizing techniques which may increase vulnerability of Muslim citizens.

On the other hand a meme, celebrating the murder of Muslim men, women and children featuring Vlad III, Prince of Wallachia on terrorist Brenton Tarrant’s Facebook.²³¹ Actually, Vlad the Impaler was described as a ‘demented psychopath, a sadist, a gruesome murderer, a

²²⁷Robert Pape, *Dying to Win*, (Scribe Publications, 2005), 103, quoted in Stuart A. Wright, “Reframing Religious Violence after 9/11: Analysis of the ACM Campaign to Exploit the Threat of Terrorism,” *Nova Religio: The Journal of Alternative and Emergent Religions* 12, no. 4 (2009): 22.

²²⁸Faisal Hanif, “State Of Media Reporting On Islam & Muslims,” *Quarterly Report: Oct - Dec 2018*, (Centre of Media Monitoring, 2018): 42.

²²⁹Maheen Haider, “The Racialization of the Muslim Body and Space in Hollywood,” *Sociology of Race and Ethnicity* 1, no. 14 (2019): 3.

²³⁰Thomas Robbins, “Constructing Cultist ‘Mind Control’,” *Sociological Analysis* 45, no. 3 (1984): 247.

²³¹TellMAMA, “Brenton Tarrant: How the Media Helped Turn the ‘Shitposting’ Terrorist into a Meme”, *Tellmamauk* (2019), <https://tellmamauk.org/brenton-tarrant-how-the-media-helped-turn-the-shitposting-terrorist-into-a-meme> (01.03.2020).

masochist²³² even by some other Europeans at his time. Distortion of history and glorification of brutalities of Radovan Karadzic or Vlad III is not patriotism but weaponization of misinformation toxicating young minds.

Another crucial dimension of misinformation that aims to discredit the Muslims may be disinformative social media sites that spread wrong information about Islam. The Creator warns the believers against the disinformants by saying: “And when you see those who engage in [offensive] discourse concerning our verses, then turn away from them until they enter into another conversion. And if Satan should cause you to forget, then do not remain, after the reminder, with the wrongdoing people”.²³³

The ingroup misinformation and preventing misinformation against Muslims is important since these kinds of misinformations may misdirect or trigger the emotions of some non-muslim communities with the ideology of what Knorre and Zygmunt²³⁴ define as ‘militant piety’.

Also, white nationalism uses some misinformation and disinformation strategies to attract followers. White nationalism, an US export ideology driven by the fear over the loss of white primacy, used the internet worldwide to share their ideas and encourage violence, is now accepted as a global terror threat.²³⁵ Information warfare must also be used to struggle against conspiracy theories such as ‘white-extinction conspiracy theory’ or ‘white-genocide conspiracy theory’, which suggest that white people face existential decline, even extinction as a result of rising immigration in the West and declining birthrates among white women.²³⁶ It should not be underestimated that these theories also result in rising hate crimes.

International online groups such as the ‘far-right’ Identitarian movement which is under growing scrutiny for allegedly having links to the Christchurch attacker, must be monitored

²³²Radu Florescu and Raymond T. McNally, *Dracula, Prince of Many Faces: His Life and His Times*, (Back Bay Books, 1989), quoted in Wikipedia, “Vlad the Impaler”, and https://en.m.wikipedia.org/wiki/Vlad_the_Impaler (01.03.2020).

²³³Quran, *Diyanet İşleri Başkanlığı*, <http://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf/kuran-meal-1/enam-,suresi-6/ayet-68/diyaret-isleri-baskanligi-meali-1> (30.04.2020).

²³⁴Boris Knorre and Aleksei Zygmunt, “Militant Piety” in 21st-Century Orthodox Christianity: Return to Classical Traditions or Formation of a New Theology of War?, *Religions* 11, no. 2 (2019): 1-17.

²³⁵Art Jipson and Paul J. Becker, “White Nationalism, Born in the USA, is Now a Global Terror Threat,” *The Conversation*, <https://theconversation.com/white-nationalism-born-in-the-usa-is-now-a-global-terror-threat-113825> (30.04.2020).

²³⁶Farhad Manjoo, “The White-Extinction Conspiracy Theory Is Bonkers,” *The New York Times*, <https://www.nytimes.com/2019/03/20/opinion/new-zealand-great-replacement.html> (30.04.2020).

effectively since they may stroke fears of a 'great replacement' and they may use Islamophobic provocations such as mosque occupations or 'pork sausage and booze' parties in Muslim neighbourhoods.²³⁷

Recently German terrorist Tobias R. killed nine innocent persons with a racist motive and German Chancellor Angela Merkel said "racism is poison"²³⁸ but the anti-immigrant attacks have been going on for decades and these kind of declarations which are not supported by sound policies are not satisfying the consciences of masses.

Lastly, scholars describing Muslims and Islam to non-Muslim crowds, must be careful not to use terminologies such as 'radical Islam', or 'fundamentalist Islam' because these kinds of stigmatizations discredit the whole religion and all believers. Similarly, as seen in the example of Gillespie,²³⁹ western scholars must not simply, generalize and accuse Islam for being the source of inspiration to antimodern forces. In a similar way, some of the American neoconservative intellectual elites portray Islam as hostile to America's very foundation, they cast Islam as a fatal hazard to everything good in the world and this kind of extremism, forms an ideological aggression which is far more worse than the invasion of other people's country with the stated motive of protecting the world from chaos.²⁴⁰ To sum up, it can be argued that, just as Søren Kierkegaard suggests that "Christianity is not a doctrine"²⁴¹, one can suggest that not believing to Islam does not necessitate being a supporter of an anti-Muslim doctrine or being a supporter of ideological aggression against Islam.

6. Conclusion

Just as Jacques Lacan stated before in 1977, reality is structured like a narration, contemporary era of global war against Islam is an arena of engineered informations, pseudo-realities and various communication operations that shape group norms and utilized for social

²³⁷Jason Wilson, "With links to the Christchurch attacker, what is the Identitarian Movement?," *The Guardian* (2019), <https://www.theguardian.com/world/2019/mar/28/with-links-to-the-christchurch-attacker-what-is-the-identitarian-movement> (19.03.2020).

²³⁸British Broadcasting Company (BBC b) "Germany Shooting: Chancellor Angela Merkel Says 'Racism is Poison'," <https://www.bbc.com/news/av/world-europe-51577265/germany-shooting-chancellor-angela-merkel-says-racism-is-poison> (01.03.2020).

²³⁹Michael Allen Gillespie, *the Theological Origins of Modernity*, (The University of Chicago Press, 2008), 299n3.

²⁴⁰Robert Dickson Crane, "Human Rights in Traditionalist Islam: Legal, Political, Economic, and Spiritual Perspectives," *American Journal of Islamic Social Sciences* 25, no. 1 (2008): 82-105.

²⁴¹Søren Aabye Kierkegaard, *Concluding Unscientific Postscript to Philosophical Fragments*, trans. Howard Hong and Edna Hong, (Princeton: Princeton University Press, 1992), 467, quoted in Russel Johnson, "The Ministering Critic: Kierkegaard's Theology of Communication," *Religions*, (2020): 11, 35.

control strategies. Nowadays, teaching skills to combat fake news and misinformation has become a popular trend in higher education institutions such as University of Washington²⁴²but states and international organizations must fight against fake news. Against the destructive effects of information warfare, studies intensified to foster the immunity of societies against disinformation and to construct a disinformation resilient society.²⁴³Constructing disinformation resilient societies must be regarded as one of the core functions of the governments and international institutions. Psychological operations spreading anti-Muslim misinformations and anti-Islam hate must be prevented effectively by counter-psychological strategies designed by national authorities and international cooperation *efforts*.

*In the light of evaluations on psychological operations and historical lessons, this research analyzed the influence, deception and indoctrination strategies by utilizing discourse analysis methods, such as Ideological Square Model developed by Teun A. Van Dijk. The essential steps of possible counter psychological indoctrinations are briefly illustrated. The literature review allows us to trace back the roots of psychological operations found in the verses of Old Testament and proceeding throughout the strategies of Alexander the Great or prominent newspapers such as *The Daily Mail* or *The Times*. Apart from patriotic uses of information and psychological operations, various forms of fabrications of informations, hidden agenda strategies, manipulating or degrading information networks have been used to design popular narratives and distribution of misinformation.*

Since cyberspace provides a world of pseudo-reality, this research analyzed some of the cloaked social media messages, coordinated fake news posts and psychological methods that were designed to spread anti-Islamic and anti-Muslim hate. Social brain concept and mirror neurons may allow us to understand the battlefields of minds, clashing ideologies and emotions. Fake Muslim profiles and provocative comments are evaluated and rhetorical discursive strategies embedded within these hate campaigns are briefly illustrated. These analysis illustrated that the cloaked social media pages, comments and some of the responses to these provocative hate messages may specially be designed by psychological operation experts. Piaget's cognitive constructivism, Vygotsky's social constructivism and Huckin's manipulative

²⁴²UoW "Trends and Issues in Higher Education," *University of Washington*, (2018), [https://www.washington.edu/trends/teaching-skills-to-combat-fake-news-and-misinformation/\(01.03.2020\)](https://www.washington.edu/trends/teaching-skills-to-combat-fake-news-and-misinformation/(01.03.2020)).

²⁴³Ondřej Filipec, "Towards a Disinformation Resilient Society? The Experience of the Czech Republic," *Cosmopolitan Civil Societies: an interdisciplinary Journal* 11, no. 1 (2019): 1-26.

silences framework, may be utilized in deconstruction and prevention of these cloaked media strategies, and conspiracy theories such as White-genocide conspiracy theory.

Since these false flag communication strategies and destructive psychological operations have been defined as some of the probable reasons causing terrorist massacres such as Christchurch massacre and genocides such as Myanmar, the need for struggling against black propaganda and deception by defining them as anti-Muslim terror crime may be a must. Theories of deceptive discourse production such as information manipulation theory 2 may be utilized to prevent substitution or rewriting history and zombification of the individuals. Developing critical thinking skills and detecting logical fallacies are also important. Whereas the misinformation channels must also be monitored and warned by international institutions to correct the wrong informations since they may feed platformed antagonism and a culture of fear of Islam.

Psychological operations can still be used as popular instruments utilized to blame and degrade Muslims via million dollars of anti-Muslim film industry or social media networks reaching millions of followers that propagate hate against Muslims.

The terror management theory²⁴⁴ illustrates that individuals who would not normally tolerate aggressive attacks on others can be inclined to support those actions when their need for safety from existential fear, as a result of an out-group that challenges core characteristics of their cultural worldview, is alleviated.²⁴⁵ Social media channels and psychological operations that may trigger existential fears of individuals, must be prevented.

The motivations that feed anti-Islam extremisms must be detected and prevented. A research on 34 former White supremacists illustrates that various motivations and methods such as incarceration and therapies such as Acceptance and Commitment Therapy may help them to disengage from an extremist group.²⁴⁶ Prevention of anti-Muslim hate may be achieved by raising awareness on and utilization of these methods effectively.

²⁴⁴Jeff Greenberg, Tom Pyszczynski and Solomon Sheldon, "The Causes and Consequences of a Need for Self-Esteem: A Terror Management Theory" in *Public Self and Private Self*, ed. R. F. Baumeister, (New York: 1986), 189–212

²⁴⁵Johannes Beller and Christoph Kröger, "Religiosity, Religious Fundamentalism, and Perceived Threat as Predictor of Muslim Support for Extremist Violence," *American Psychological Association* 10, no. 4 (2018): 345-355.

²⁴⁶Brian F. Bubolz and Pete Simi, "Leaving the World of Hate: Life-Course Transitions and Self-Change," *American Behavioral Scientist* 55, no. 12 (2015): 1588–1608, quoted in John Horgan, Mary Beth Altier, Neil Shortland and Max Taylor, "Walking Away: The Disengagement and De-Radicalization of a Violent Right-Wing Extremist," *Behavioral Sciences of Terrorism and Political Aggression* (2016): 1-15.

Prevention of anti-Muslim hate crimes may also be achieved throughout two processes. First disengagement, then deradicalization. It should not be forgotten that “disengagement strategies categorize a violent extremist who decides to set aside the use of violence for strategic purposes as a success due to the reduction in violence, whereas deradicalization initiatives do not consider these cases a success because of the individual’s continued adherence to extremist beliefs”.²⁴⁷ Security authorities of all levels, must be trained both in disengagement and deradicalization strategies by the governments that experience hate crimes against their citizens.

Also, members of far right groups must be examined and controlled for specific disorders that may pose risk for misconduct such as Attention Deficit Hyperactivity Disorder, Oppositional Defiant Disorder and Conduct Disorder.²⁴⁸

If the laws are for protection of all citizens, including the Muslims living in the West, the governments and communities must take necessary steps to prevent misuses of information such as disinformation, manipulation, deception and covert operations.

References

- Al-Zaman, Sayeed. “Digital Disinformation and Communalism in Bangladesh.” *China Media Research* 15, no. 2 (2019): 68-76.
- Beller, Johannes and Christoph Kröger. “Religiosity, Religious Fundamentalism, and Perceived Threat as Predictors of Muslim Support for Extremist Violence”. *Psychology of Religion and Spirituality*, American Psychological Association 10, no. 4 (2018): 345-355.
- Berzins, Janis. “Russia’s New Generation Warfare in Ukraine: Implications for Latvian Defence Policy.” *National Defence Academy of Latvia, Center for Security and Strategic Research*, <http://www.semanticscholar.org/paper/Russia%E2%80%99s-New-Generation-Warfare-in-Ukraine%3A-for-B%C4%93rzi%C5%86%C5%A1/20509c9769cfc7920908f7b7e959ecd43ca2f4> (22.04.2020).
- Black, Crofton and Abigail Fielding-Smith. “Pentagon Paid for Fake ‘Al Qaeda’ Videos.” *The Daily Beast*, <https://www.thedailybeast.com/pentagon-paid-for-fake-al-qaeda-videos> (25.01.2020).
- Bridge Initiative Team. “Iran, and Our Not So Distant Past with Iraq / Colonel Wilkerson.” *Bridge, A Georgetown University Initiative*, <https://bridge.georgetown.edu/video/3240/> (22.04.2020).
- British Broadcasting Company (BBC a). “Afghan conflict: US and Taliban Sign Deal to end 18-year War”, <https://www.bbc.com/news/world-asia-51689443> (01.03.2020).

²⁴⁷Cameron Sumpter, “Countering Violent Extremism in Indonesia: Priorities, Practices and the Role of Civil Society,” *Journal for Deradicalization* 11 (2017): 112–146, quoted in Gary LaFree and Joshua D. Freilich, “Government Policies for Counteracting Violent Extremism,” *Annual Review of Criminology* 2 (2019): 383-404.

²⁴⁸Mark T Palermo, “Developmental Disorders and Political Extremism A Case Study of Asperger Syndrome and the Neo-Nazi Subculture,” *Journal of Forensic Psychology Practice* 13, no. 4 (2013): 341-354.

- British Broadcasting Company (BBC b). “Germany shooting: Chancellor Angela Merkel says ‘racism is poison!’” <https://www.bbc.com/news/av/world-europe-51577265/germany-shooting-chancellor-angela-merkel-says-racism-is-poison> (01.03.2020).
- Bubolz, Brian F. and Pete Simi. “Leaving the World of Hate: Life-Course Transitions and Self-Change,” *American Behavioral Scientist* 55, no.12 (2015): 1588–1608.
- Čížik, Tomáš. “Baltic States - How to React to “New Warfare” in the Context of the Article V?” *Slovak Journal of Political Sciences* 17, no. 2 (2017): 184-201.
- Chopra, Rohit. “In India, WhatsApp is a Weapon of Antisocial Hatred.” *The Conversation*, <http://theconversation.com/in-india-whatsapp-is-a-weapon-of-antisocial-hatred-115673> (01.03.2020).
- Corasaniti, Nick. “Donald Trump Calls Obama ‘Founder of ISIS’ and Says It Honors Him.” *The New York Times*, https://www.nytimes.com/2016/08/11/us/politics/trump-rally.html?_r=0 (25.01.2020).
- Crane, Robert Dickson. “Human Rights in Traditionalist Islam: Legal, Political, Economic, and Spiritual Perspectives.” *American Journal of Islamic Social Sciences* 25, no. 1, (2008): 82-105.
- Danyk, Yuriy and Serhii Hudz. “Special Operations for Disruption of State and Military Control System, Security and Military Control System.” *Security & Defense Quarterly* 9, no. 4 (2015): 38-54.
- Defleur, Melvin L. *Theories of Mass Communication*. New York: David McKay, 1966.
- Dijk, Teun A. Van. *Politics, Ideology and Discourse*. Elsevier, 2006.
- Dijk, Teun A. Van. “Discourse and Manipulation.” *Discourse & Society* 17, no. 2 (2006): 359–383.
- Dixit, Pranav. “Facebook Failed The Rohingya In Myanmar. Now It May be Repeating Its Mistakes in Assam.” *BuzzFedd News*, <https://www.buzzfeednews.com/article/pranavdixit/facebook-failed-the-rohingya-in-myanmar-now-it-may-be> (30.04.2020).
- Doob, Leonard W. “Gobbels’ Principles of Nazi Propaganda.” *The Public Opinion Quarterly* 14, no. 3 (1950): 419-442.
- Dryer, Sherman. *Radio in Wartime*. New York: Greenberg, 1942.
- Farkas, Johan, Jannick Schou and Christina Neumayer. “Cloaked Facebook pages: Exploring fake Islamist Propaganda in Social Media.” *New Media & Society* 20, no. 5 (2018): 1850–1867.
- Farkas, Johan, Jannick Schou and Christina Neumayer. “Platformed Antagonism: Racist Discourses on Fake Muslim Facebook Pages.” *Critical Discourse Studies* 15, no. 5 (2018): 463-480.
- Faytre, Léonard. “Islamophobia in France: National Report 2019” in *European Islamophobia Report 2019*, edited by Enes Bayraklı and Farid Hafez. Istanbul: SETA, 2020.
- Fiedler, Klaus and Herbert Bless. “Social Cognition” in *Introduction to Social Psychology*, edited by Miles Hewstone and Wolfgang Stroebe, 123–146. London: Sage, 2001.
- Filipec, Ondşej. “Towards a Disinformation Resilient Society? The Experience of the Czech Republic.” *Cosmopolitan Civil Societies: an Interdisciplinary Journal* 11, no. 1 (2019): 1-26.
- Florescu, Radu and Raymond T. McNally. “*Dracula, Prince of Many Faces: His Life and His Times*.” Back Bay Books, 1989.
- France 24. “Libya’s UN-Backed Govt Accuses France of Supporting Haftar, Ends Cooperation”, <https://www.france24.com/en/20190418-libya-france-end-cooperation-haftar-warrant> (30.04.2020).

- France 24. “Libyan PM Accuses France of Supporting ‘Dictator’ Haftar”, <https://www.france24.com/en/20190424-libyan-pm-accuses-france-supporting-dictator-haftar> (30.04.2020).
- Garner, George. “Case Studies in Exploiting Terrorist Group Divisions with Disinformation and Divisive/Black Propaganda.” *Journal of Terrorism Research* 1, no. 1 (2010): 3-14.
- Gillespie, Michael Allen. *The Theological Origins of Modernity*. The University of Chicago Press, 2008.
- Gillman, Todd J. “Russian Trolls Orchestrated 2016 Clash at Houston Islamic Center, New Senate Intel Report Recalls.” *The Dallas Morning News*, <https://www.dallasnews.com/news/politics/2019/10/08/russian-trolls-orchestrated-2016-clash-houston-islamic-center-senate-intel-report-says> (30.04.2020).
- Golden Gate University. “Fake News: Common Logical Fallacies.” <https://ggu.libguides.com/c.php?g=810754&p=5785291> (01.03.2020).
- Górnikiewicz, Marcin. “Evolution of the US PSYOP Products’ Effectiveness during Vietnam War 1965-1969.” *Security and Defence Quarterly* 1, no. 2 (2013): 109-125.
- Green, Todd. “Islamophobia.” *Oxford Research Encyclopedia of Religion*. <https://oxfordre.com/religion/view/10.1093/acrefore/9780199340378.001.0001/acrefore-9780199340378-e-685>, (05.09.2020).
- Greenberg, Jeff, Tom Pyszczynski and Solomon Sheldon. “The Causes and Consequences of a Need for Self-Esteem: A Terror Management Theory” in *Public Self and Private Self*, ed. R. F. Baumeister, 189–212. New York, 1986.
- Haider, Maheen. “The Racialization of the Muslim Body and Space in Hollywood.” *Sociology of Race and Ethnicity* 1, no. 14 (2019): 1-14.
- Haig, Zsolt and Veronica Hajdu. “New Ways in the Cognitive Dimension Of Information Operations.” *Land Forces Academy Review* 22, no. 2 (2017): 94-102.
- Hanif, Faisal. “State Of Media Reporting On Islam & Muslims.” *Quarterly Report: Oct - Dec 2018*. Centre of Media Monitoring (2018): 1-74.
- Hannan, Jason. “Trolling Ourselves to Death? Social Media and Post-Truth Politics.” *European Journal of Communication* 33, no. 2 (2018): 214–226.
- Hankes, Keegan, Caroline Sindors and Unicorn Riot. “Extremists Purge Hateful Messages after Christchurch Massacre.” *Hatewatch*, The Southern Poverty Law Center, <https://www.splcenter.org/hatewatch/2019/05/09/extremists-purge-hateful-messages-after-christchurch-massacre> (30.04.2020).
- Horgan, John, Mary Beth Altier, Neil Shortland and Max Taylor. “Walking Away: The Disengagement and De-Radicalization of a Violent Right-Wing Extremist.” *Behavioral Sciences of Terrorism and Political Aggression* (2016): 1-15.
- Huckin, Thomas. “Textual Silence and the Discourse of Homelessness.” *Discourse & Society* 13, (2002): 347–72.
- Bakar, Ibrahim bin Abu. *Islamic Modernism in Malaya: The Life and Thought of Sayid Syekh al-Hadi 1867-1871*. Malaysia: University of Malaya Press, 1994.
- Jipson, Art, Paul J. Becker. “White Nationalism, Born in the USA, is Now a Global Terror Threat.” *The Conversation*, <https://theconversation.com/white-nationalism-born-in-the-usa-is-now-a-global-terror-threat-113825> (30.04.2020).

- Johnson, Russel. "The Ministering Critic: Kierkegaard's Theology of Communication." *Religions*, (2020): 11-35.
- Kampf, Zohar. "Rhetorical Bypasses: Connecting with the Hearts and Minds of People on the Opponent's Side." *Journal of Multicultural Discourses* 11, no. 2, (2016): 149-163.
- Kanji, Azeezah. "Ayaan Hirsi Ali, Brett Kavanaugh, and Imperial Feminism." *Aljazeera*, <https://www.aljazeera.com/indepht/opinion/ayaan-hirsi-ali-brett-kavanaugh-imperial-feminism-181004212426518.html> (22.03.2020).
- Khan, Mohsin Hasan, Hamed Mohd Adnan, Surinderpal Kaur, Rashid Ali Khuhro, Rohail Asghar and Sahira Jabeen. "Muslims' Representation in Donald Trump's Anti-Muslim-Islam Statement: A Critical Discourse Analysis." *Religions* 10, no. 115 (2019): 1-16.
- Kierkegaard, Søren Aabye. *Concluding Unscientific Postscript to Philosophical Fragments*. Translated by Howard Hong and Edna Hong. Princeton: Princeton University Press, 1992.
- Knaus, Christopher and Michael McGowan. "Far-Right 'Hate Factory' Still Active on Facebook Despite Pledge to Stop it." *The Guardian*, <https://www.theguardian.com/australia-news/2020/feb/05/far-right-hate-factory-still-active-on-facebook-despite-pledge-to-stop-it> (30.04.2020).
- Knorre, Boris and Aleksei Zygmunt. "Militant Piety" in 21st-Century Orthodox Christianity: Return to Classical Traditions or Formation of a New Theology of War?." *Religions* 11, no. 2 (2019): 1-17.
- Kotch, Alex. "Exposed: Major Charities Are Helping Anonymous Donors Fund Anti-Muslim Films." *Sludge*, <https://readsludge.com/2019/03/06/exposed-major-charities-are-helping-anonymous-donors-fund-anti-muslim-films/> (22.04.2020).
- Kouicem, Khadidja and Kelkoul Nachoua. "Constructivist Theories of Piaget and Vygotsky: General Teaching Implications." *University of Eloued DSpace*, 64-75, <http://dspace.univ-eloued.dz/handle/123456789/2775> (22.04.2020).
- Kurzman, Charles. "The Modernist Islamic Movement", in *Modernist Islam 1840-1940*, Edited by Charles Kurzman, 3-27. Oxford University Press, 2002.
- Lacan, Jacques. *Écrits: A Selection*, Trans. by Alan Sheridan. London: Tavistock Publications 1977.
- LaFree, Gary and Joshua D. Freilich. "Government Policies for Counteracting Violent Extremism." *Annual Review of Criminology* 2 (2019): 383-404.
- Lewandowsky, Stephan, Werner G. K. Stritzke, M. Alexandra Freund, Klaus Oberauer and Joachim I. Krueger. "Misinformation, Disinformation, and Violent Conflict, From Iraq and the 'War on Terror' to Future Threats to Peace." *American Psychologist*, American Psychological Association 68, no. 7, (2013): 487-501.
- Linebarger, Paul. *Psychological Warfare*. Oxford: Infantry Journal Press, 1948.
- Lytvynenko, Jane. "Anti-Muslim Hate Speech Is Absolutely Relentless On Social Media Even As Platforms Crack Down On Other Extremist Groups." *BuzzFeed News*, <https://www.buzzfeednews.com/article/janelytvynenko/islamophobia-absolutely-relentless-social-media> (30.04.2020).
- Mac, Ryan. "These New Facebook Ads from Chinese State Media Want You to Believe Xinjiang's Muslim Internment Camps Are Just Great." *BuzzFeed News* 2019, <https://www.buzzfeednews.com/article/ryanmac/chinese-media-facebook-ads-xinjiang-ughur-propaganda> (01.03.2020).

- Manjoo, Farhad. "The White-Extinction Conspiracy Theory Is Bonkers." *The New York Times*, <https://www.nytimes.com/2019/03/20/opinion/new-zealand-great-replacement.html> (30.04.2020)
- Mc Cornack, Steven A., Kelly Morrison, E. JihyunPaik, M. Amy Wisner and Xun Zhu. "Information Manipulation Theory 2: A Propositional Theory of Deceptive Discourse Production." *Journal of Language and Social Psychology* (2014): 1-30.
- McLaren, Helen Jacqueline and Tejaswini Vishwanath Patil. "Manipulative Silences and the Politics of Representation of Boat Children in Australian Print Media." *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies* 30 (2016): 602–12.
- McLaren, Helen Jacqueline and Tejaswini Vishwanath Patil. "Australian Media and Islamophobia: Representations of Asylum Seeker Children." *Religions* 10, no. 501 (2019).
- Mercer, Neil. "Education and The Social Brain: Linking Language, Thinking, Teaching and Learning" *Éducation et didactique* 10, no. 2 (2016): 9–24.
- Ministry for Europe and Foreign Affairs (MfEFA). "Minister Jean-Yves Le Drian: "France is in Libya to Combat Terrorism." *France Diplomatie* 2019, <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/our-ministers/jean-yves-le-drian/press/article/minister-jean-yves-le-drian-france-is-in-libya-to-combat-terrorism-02-05-19> (22.04.2020).
- Ministerstwo Obrony Narodowej. *Operacje Informacyjne: DD-3.10(A)*. Centrum Doktryn I Szkolenia Sił Zbrojnych, 2017.
- Modrzejewski, Zibigniew. "Psychological Operations After the Second World War." *Security and Defence Quarterly* 12, no. 3 (2016): 74-99.
- Modrzejewski, Zibigniew. "Informační Operace Z Polské Perspektivy, Information Operations from the Polish Point Of View", 2018, www.obranastrategie.cz.
- Narula, Sunil. "Psychological Operations (PSYOPs): A conceptual Overview." *Strategic Analysis* 28, no.1 (2004): 177-192.
- NATO AJP-3.10.1. *Allied Joint Doctrine For Psychological Operations*. Edition BOperacje Psychologiczne (2010) DD/3.10.1 (A), (2014) Sztab. Gen., op. cit., p. 14. Warszawa.
- Owens, Josh. "I Worked for Alex Jones. I Regret It." *New York Times*, <https://www.nytimes.com/2019/12/05/magazine/alex-jones-infowars.html?action=click&module=Editors%20Picks&pgtype=Homepage> (30.4.2020).
- Orthodox Peace Fellowship in North America. "OPF's Iraq Appeal: A Letter to President Bush. A Plea for Peace from the Orthodox Peace Fellowship in North America" 2004, <https://incommunion.org/2004/10/19/iraq-appeal/> (30.04.2020).
- Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE). *Preventing and Responding to Hate Crimes*. Warsaw, 2009. <https://www.osce.org/files/f/documents/8/a/39821.pdf> (05.09.2020).
- Quran. *Diyamet İşleri Başkanlığı*. <http://kuran.diyamet.gov.tr/mushaf/kuran-meal-1/enam-,suresi-6/ayet-68/diyamet-isleri-baskanligi-meali-1> (30.04.2020).
- Palermo, Mark T. "Developmental Disorders and Political Extremism a Case Study of Asperger Syndrome and the Neo-Nazi Subculture." *Journal of Forensic Psychology Practice* 13, no. 4 (2013): 341-354.
- Pape, Robert. *Dying to Win*. Scribe Publications, 2005.
- Perrigo, Billy. "It Was Already Dangerous to Be Muslim in India. Then Came the Coronavirus." *Time*, <https://time.com/5815264/coronavirus-india-islamophobia-coronajihad> (22.04.2020).

- Raghavan, Sudarsan and James McAuley. "Libya's U.N.-Backed Government Decries French Troop Presence in Rival Zone." *The Washington Post*, 2016, https://www.washingtonpost.com/world/libyas-un-backed-government-decries-french-troop-presence-with-rival/2016/07/21/71168ede-4f33-11e6-aa14-e0c1087f7583_story.html (22.04.2020).
- Robbins, Thomas. "Constructing Cultist 'Mind Control'." *Sociological Analysis* 45, no. 3 (1984).
- Robinson, Piers. "News Media, Communications and the Limits of Perception Management and Propaganda during Military Operations" in *At the End of Military Intervention: Historical, Theoretical and Applied Approaches to Transition, Handover and Withdrawal*, Edited by Robert Johnson and Timothy Clack. Oxford University Press, 2015.
- Safi, Michael. "Sri Lanka Accuses Facebook Over Hate Speech After Deadly Riots." *The Guardian*, 2018 <https://www.theguardian.com/world/2018/mar/14/facebook-accused-by-sri-lanka-of-failing-to-control-hate-speech> (01.03.2020).
- Smith, David, Michael McGowan, Christopher Knaus and Nick Evershed. "Revealed: Ilhan Omar and Rashida Tlaib Targeted in Far-Right Fake News Operation." *The Guardian* 2019, <https://www.theguardian.com/technology/2019/dec/05/ilhan-omar-rashida-tlaib-targeted-far-right-fake-news-operation-facebook> (19.03.2020).
- Sparrow, Jeff. "What Induces Men to Imitate the Christchurch Massacre?." *The Guardian* 2019. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2019/aug/05/what-induces-men-to-imitate-the-christchurch-massacre> (19.03.2020).
- Sumpter, Cameron. "Countering Violent Extremism in Indonesia: Priorities, Practices and the Role of Civil Society." *Journal for Deradicalization* 11 (2017): 112–146.
- Tarrant, Brenton. *The Great Replacement*, 2019.
- Taylor, Edmond. *The Strategy of Terror: Europe's Inner Front*. Boston: Houghton-Mifflin Company, 1940.
- Taylor, Matthew and Agencies. "Man Suspected Helping British Schoolgirls Join ISIS Arrested in Turkey." *The Guardian* 2015, <https://www.theguardian.com/world/2015/mar/12/man-british-schoolgirls-join-isis-arrested-turkey> (29.03.2020).
- Taylor, Phillip. M. "Munitions of the Mind: A Brief History of Military Psychological Operations." *Place Branding and Public Diplomacy* 3, no.3 (2007): 196–204.
- TellMAMA. "Brenton Tarrant: How The Media Helped Turn The 'Shitposting' Terrorist Into A Meme." *Tellmamauk* 2019, <https://tellmamauk.org/brenton-tarrant-how-the-media-helped-turn-the-shitposting-terrorist-into-a-meme> (01.03.2020).
- The Guardian*. "Bush Rejects Taliban Offer to Hand Bin Laden Over", 2001, <https://www.theguardian.com/world/2001/oct/14/afghanistan.terrorism5> (01.03.2020).
- TRT World. "UN Tries to salvage Libya Talks after Government Pulls Out," <https://www.trtworld.com/africa/un-tries-to-salvage-libya-talks-after-government-pulls-out-33932> (01.03.2020).
- United Nations Human Rights Council, Report of the Independent International Fact-Finding Mission on Myanmar, 12.09.2018, A/HRC/39/64.
- UN United Nations, *UN Documents. Office of Counter-Terrorism*, <https://www.un.org/counterterrorism/documents> (19.03.2020).

- UoW. "Trends and Issues in Higher Education", *University of Washington* 2018, [https://www.washington.edu/trends/teaching-skills-to-combat-fake-news-and-misinformation/\(01.03.2020\)](https://www.washington.edu/trends/teaching-skills-to-combat-fake-news-and-misinformation/(01.03.2020)).
- Van Niekerk, Brett and Manoj S. Maharaj. "The Information Warfare Life Cycle Model." *SA Journal of Information Management* 13, no. 1 (2011): 1-9.
- Vial, Pierre. "Email Interview With the Author Jose Pedro Zúquete" in *The Identitarians, The Movement Against Globalism and Islam in Europe*, edited by Zúquete J. P.. University of Notre Dame Press, 2018.
- Vietnam War, National Catalog of PSYOP Materials Joint U.S. Public Affairs Office, BACM Research.
- Wall, Tyler. "U.S. Psychological Warfare and Civilian Targeting." *Peace Review: A Journal of Social Justice* 22, (2010): 288–294.
- Wardle, Claire and Hossein Derakhshan. "Thinking About 'Information Disorder': Forms of Misinformation, Disinformation and Mal-information", in *Journalism, 'Fake News' & Disinformation, Handbook for Journalism Education and Training*, Edited by Ireton, C. and Julie Posetti. UNESCO Series on Journalism Education, (2018): 43-54.
- Weiss, Leonard. "The Lavon Affair: How a False-Flag Operation Led to War and the Israeli Bomb." *Bulletin of the Atomic Scientists* 69, no.4, (2016): 58–68.
- Wilson, Jason. "With links to the Christchurch attacker, what is the Identitarian Movement?." *The Guardian* 2019, <https://www.theguardian.com/world/2019/mar/28/with-links-to-the-christchurch-attacker-what-is-the-identitarian-movement> (19.03.2020).
- Whyte, Jeffrey. "A New Geography of Defense: The Birth of Psychological Warfare." *Political Geography* 67, (2018): 32-45.
- Wikipedia. "COINTELPRO" (2020a) <https://en.m.wikipedia.org/wiki/COINTELPRO> (20.03.2020).
- Wikipedia. "Vlad the Impaler", (2020b) https://en.m.wikipedia.org/wiki/Vlad_the_Impaler (01.03.2020).
- Woolley, Samuel, Roya Pakzad and Nicholas Monaco. "'Incubating Hate: Islamophobia and Gab' Working Paper: Preliminary Research Findings." *The German Marshall Fund of the United States, Digital Innovation and Democracy Initiative*, (2019):1-22. <http://www.gmfus.org/publications/incubating-hate-islamophobia-and-gab> (30.4.2020).
- Wright, Stuart A. "Reframing Religious Violence after 9/11: Analysis of the ACM Campaign to Exploit the Threat of Terrorism." *Nova Religio: The Journal of Alternative and Emergent Religions* 12, no. 4 (2009).
- Zúquete, Jose P. *The Identitarians, the Movement against Globalism and Islam in Europe*. University of Notre Dame Press, University of Notre Dame, 2018.

Avrupa Birliği'nin Dışışlerinde Demokratik Değerler Söylemi ve Eleştirisi

Hakan SAMUR*

Özet

Barış, demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü ve adalet gibi normatif değerlerin, Avrupa'daki bütünleşme sürecinin üzerine inşa edildiği temel yapı taşları oldukları hem Avrupa Birliği'nin resmi söyleminde hem de geniş bir entelektüel çevrede neredeyse tartışmasız kabul edilen bir olgudur. Yine Birliğin söylemine göre, söz konusu demokratik değerler, özellikle 1990'lardan itibaren Birliğin ortak dışışleri, güvenlik ve savunma politikalarında da, üçüncü ülkelerle ilişkilerini belirlemede de öncelikle dikkate alınan başlıca kriterlerdir. Oysaki uygulamadaki durum bu idealist söylemlerle örtüşmemektedir. Bir yandan AB'nin Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası kapsamında gerçekleştirdiği askeri operasyonlarını diğer yandan da çeşitli ülkelerde ortaya çıkan askeri darbelere yönelik tepkilerini analiz etmek suretiyle bu çalışma, söylemle uygulama arasındaki farkı ortaya koymaya çalışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Demokratik Değerler, OGSP, Askeri Operasyonlar, Askeri Darbe

Discourse of Democratic Values in the Foreign Affairs of the European Union and its Criticism

Abstract

It is an undisputedly accepted fact for both the formal discourse of the European Union and wide intellectual circles that the normative values like peace, democracy, human rights, rule of law, and justice are the main building stones of the European unification process. Still, according to the formal discourse of the Union, particularly after the 1990s, the mentioned democratic values are the main criteria primarily considered in the common foreign, security, and defense policies of the Union and in determining the relations with the third countries. However, the situation in practice does not coincide with all these idealist discourses. Through analyzing both the military operations of the Union within the context of the Common Security and Defence Policy and the reactions of her towards the military coups in various countries, this study attempts to reveal the difference between discourse and practice.

Keywords: European Union, Democratic Values, CSDP, Military Operations, Military Coup

1. Giriş

Uluslararası realite ekonomik ya da askeri olsun tek başına fiziki-maddi gücün (material power) ürünü değildir. Aynı zamanda bilgi, kültür, fikirler ve değerler gibi soyut unsurları içeren söylemsel güç (discursive power) üzerinden şekillendirilen bir olgudur da.²⁴⁹

* Prof.Dr, Batman Üniversitesi, hsamur@hotmail.com, ORCID ID:0000-0003-1980-9347

Received Date/Geliş Tarihi: 31.07.2020

Kabul Tarihi/Accepted Date: 22.09.2020

Uluslararası ilişkilere yönelik sosyal inşacı bu yaklaşım, uluslarüstü bir anlayışla kendisini inşa etmeye çalışan yani üyeler arasında tutunumu sağlayabilmek için uluslararası her hangi bir yapılanmadan daha fazla bir şekilde kendi normlarına, değerlerine ve kimliksel parametrelerine ihtiyaç duyan AB açısından özellikle geçerlidir. Askeri gücü ve savaş gibi yöntemleri değil de norm ve değerlere dayalı işbirliğini öncelikle iddiasındaki bu AB duruşunu Kantçı bir perspektiften idealist yaklaşım şeklinde adlandırmak da mümkündür.²⁵⁰ Gerçekten de kısaca demokratik değerler diyebileceğimiz yukarıda sayılan barış, demokrasi, insan hakları ve bunlarla aynı kapsamda değerlendirilebilecek insan onuruna saygı, hukukun üstünlüğü, eşitlik ve özgürlük gibi değerler Birliğin bütünleşme sürecinin yapılandırılmasında ve hemen her türlü politika alanında atıfta bulunulan temel normatif unsurlar olmuşlardır.²⁵¹

Her ne kadar 1950'ler öncesindeki son birkaç yüzyılda savaşların ve kanlı mücadelelerin eksik olmadığı bir coğrafyada, özellikle de geçen yetmiş yıl içerisinde birbirleriyle en yıkıcı bir şekilde savaşmış olan Fransa ve Almanya gibi iki devletin öncülüğünde işbirliği başlatılmış, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Ombudsmanı gibi kurumlar oluşturulmuş ve demokratik değerlere dayalı ortak Birlik vatandaşlığı bile tesis edilmiş olsa da, Birlik düzeyinde demokratik değerlerin kalitesi ve Birliğin demokratik meşruiyeti her zaman tartışmaya açık bir konu olmuştur.²⁵² Sadece Birliğin iç düzleminde değil, Soğuk Savaşın bitmesinin ardından ortak politika oluşturma girişimlerinin ivme kazandığı dışişleri, güvenlik ve savunma konularında da demokratik değerlere dayanıldığı ve küresel ya da bölgesel meselelere idealist perspektiften yaklaşıldığı Birlik tarafından her fırsatta dile getirilmiştir. AB alanında demokratik değerlerin ne derece etkinleştirilebildiği tartışılabilir ancak bahsedilen konularda “demokratik değerlere dayalı AB” tanımlamasının çoğunlukla söylemde kaldığını ifade etmemiz mümkündür. Çalışmamızda, böyle bir Birlik tablosunun büyük oranda yanılısamadan ibaret olduğu iki grup

²⁴⁹ Emmanuel Adler, “Seizing the Middle Ground: Constructivism in World Politics”, *European Journal of International Relations* 3, no. 3 (1997); Ted Hobf, “The Promise of Constructivism in International Relations Theory”, *International Security* 23 (1998).

²⁵⁰ Thomas Risse-Kappen, “Exploring the Nature of the Beast: International Relations Theory and Comparative Policy Analysis Meet the European Union”, *Journal of Common Market Studies* 34, no. 1 (1996).

²⁵¹ Laffan Brigit, “The Politics of Identity and Political Order in Europe”, *Journal of Common Market Studies* 34, no. 1 (1996); Klaus Dieter Borchardt, *the ABC of European Union Law* (Lüksemburg: AB Yayın Ofisi, 2010), 19.

²⁵² David Beetham ve Christopher Lord, *Legitimacy and the European Union* (Essex: Addison Wesley Longman, 1998); Beate Kohler-Koch ve Berthold Rittberger (der.), *Debating the Democratic Legitimacy of the European Union* (Boulder: Rowman&Littlefield Publishers, 2007); Vivien A. Schmidt, “Democracy and Legitimacy in the European Union”, *The Oxford Handbook of the European Union*, der. Erik Jones et al (Oxford: Oxford University Press, 2012).

örnek olay üzerinden ortaya konmaya çalışılacaktır. 1990'lerden itibaren Birliğin, demokratik değerlerin yok edilip soykırıma kadar gidebilen risklerin ortaya çıktığı kimi çatışma bölgelerine barış ve demokrasi götürmek adına askeri operasyonlar düzenleyerek aktif müdahalelerde bulunduğu durumlar birinci gruptaki örnekleri oluşturmaktadır. Askeri ya da sivil operasyon şeklinde somut gücü ile müdahalede bulunmasa bile, kimi ülkelerde yaşanan askeri darbelere yani anti-demokratik gelişmelere Birliğin gösterdiği tepkiler ise ikinci gruptaki örnekleri oluşturmaktadır. Örnek olaylara geçmeden, demokratik değerlere dayalı idealist yaklaşımın Birliğin inşa sürecinde ne şekilde yer aldığına ilişkin açıklamalar yapılacaktır.

2. Avrupa Bütünleşmesi ve Demokratik Değerler

Kısaca demokratik değerler kavramı içerisinde topladığımız unsurlara Avrupa'nın ekonomik, sosyal ve politik bütünleşme sürecinde yapılan vurgu zaman içerisinde artmıştır. Kurucu üye durumundaki altı ve 1973 genişlemesinde katılan üç Batı Avrupa devletinin zaten iyi işleyen demokrasilere sahip oldukları var sayıldığı için ne katılım koşulu olma noktasında ne de Paris (1951) ve Roma (1958) Antlaşmalarında, söz konusu değerlere kuvvetli vurgu yapılmıştır.²⁵³ Zaten çoğunlukla ekonomik entegrasyona ağırlık verilen yaklaşık ilk 15 yıllık dönemde her ne kadar demokratik değerleri öne çıkarma ihtiyacı duyulmamış olsa da, daha 1970'lerin başında bile askeri güçten ziyade ekonomik güce sahip olmasını ve hem kendi aralarındaki hem de dışarıdaki devletlerle ilişkilerini ekonomi üzerinden geliştirmesini öne sürerek Avrupa Ekonomik Topluluğunu *sivil güç* olarak tanımlama ve dünya güç denkleminde farklı bir yere oturtma girişimi olmuştur.²⁵⁴ Duchêne'nin ekonomik araçları ön plana çıkararak oluşturduğu bu sivil güç kavramı daha sonraları oldukça popüler olmuş ve askeri gücün karşısında bizim idealist yaklaşım şeklinde ele aldığımız araçları ve normatif değerleri de kapsayacak bir içerikle kullanılmaya başlanmıştır.²⁵⁵ Bu bakımdan makalenin akışında kimi zaman sivil güç kavramını kullanıyor olduğumuzda da temel vurgumuz normatif değerlere dayalı içeriğidir. Askeri-diktatöryel yönetimlerin sultasından kurtularak 1970'lerin ortalarından itibaren Birlik üyeliğine yönelen Yunanistan, İspanya ve Portekiz gibi devletlerin kabul

²⁵³ Geoffrey Pridham, "The European Union, Democratic Conditionality and Transnational Party Linkages: The Case of Eastern Europe", *Democracy without Borders*, der. Jean Grugel (London: Routledge, 1999).

²⁵⁴ François Duchêne, "Europe's Role in World Peace", *Europe Tomorrow: Sixteen Europeans Look Ahead*, der. Richard Mayne (Londra: Fontana, 1972).

²⁵⁵ Sebastian Harnisch ve Hanns W. Maull, "Introduction", *Germany as a Civilian Power – The Foreign Policy of the Berlin Republic*, der. Sebastian Harnisch ve Hanns W. Maull (Manchester: Manchester University Press, 2001), 5; Jan Orbie, "Civilian Power Europe: Review of the Original and Current Debates", *Cooperation and Conflict* 41, no. 1 (2006).

edilmeleri sırasında demokratik kurumların sağlıklı işleyip işlemediği üyelik koşulu olarak gündeme getirilmiştir ancak demokratik değerler Birliğin söylem ve uygulamalarındaki asıl ağırlıklı konularını 1990'lar sonrasında kazanmışlardır. Değişen dünya konjonktürü ve gelişen demokrasi anlayışı, bu değerlerin her birini bir yandan içerik açısından zenginleştirip detaylandırırken diğer yandan da Orta ve Doğu Avrupa devletlerinin üyelikleri açısından çok daha hassas bir şekilde üzerinde durulan koşullar haline dönüştürmüştür.²⁵⁶ Yani sadece kurumsal-prosedürel yönlerine değil, içerik açısından uygulamadaki kalitesine bakılarak da aday devletlerin demokratik değerleri ne derece içselleştirdiklerine bakılmaya başlanmış ve idealist söylem, genişleme stratejisinin ana belirleyici unsuruymuş gibi rol oynamaya başlamıştır.

Yaklaşık son otuz yıldır barış, demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü ve özgürlük kavramları sadece yeni üye kabulünde değil, neredeyse Birliğin bütün politika alanlarında bir şekilde atıfta bulunulan ve sık sık altı çizilen temel kurumsal kimlik parametreleri halini almıştır. Soğuk Savaş koşullarının geride kalmasından sonra Avrupa'daki bütünleşme hareketinin her yönüyle kendi ayakları üzerinde durma çabası ve kendi içinde derinleşme sürecine ağırlık vermesi böyle bir kimliksel yönelimin itici etkeni olmuştur. Artık ABD'nin gölgesinde hareket etmek istemeyen ve Maastricht Antlaşması'yla Avrupa Birliği ismini de alıp hem Avrupa coğrafyasında hem de uluslararası ilişkiler alanında özgün bir yapı olarak varlığını kabul ettirmek isteyen Birlik, kendisini demokratik değerler üzerinden lanse etmeye özel önem vermeye başlamıştır. Genişleme stratejisinin dışında, örneğin AB yurttaşlığından organize suçlarla mücadeleye kadar Birliğin içişleri alanındaki her bir konu düzenlenirken, demokratik değerlerin vurgusunu ve izlerini görmek bu bağlamda örnek olarak verilebilir.²⁵⁷ Aynı şekilde, Avrupa Komisyonu'nun tanımlamasıyla demokrasi ve bireysel haklar, serbest toplu pazarlık, piyasa ekonomisi, herkes için fırsat eşitliği, sosyal refah ve dayanışma gibi bir takım ortak değerler üzerine kurulu Avrupa Sosyal Modeli aynı idealist-normatif yapılandırmanın ekonomi ve sosyal politika alanlarındaki yansımaları ifade etmektedir.²⁵⁸

Demokratik değerlere dayanma, Birliğin kendi dışındaki devlet ya da örgütlerle ilişkilerinde ise özellikle vurgulanan ve her türlü bölgesel ya da küresel gelişme karşısında

²⁵⁶ Pridham, "The European Union, Democratic Conditionality..."

²⁵⁷ Schmidt, "Democracy and Legitimacy in the European Union"...

²⁵⁸ Avrupa Komisyonu, *A White Paper: European Social Policy – A Way Forward for the Union*, COM (94) 333, (Brüksel: Avrupa Komisyonu, 1994).

Birliğin takındığı tutumun genel çerçevesini belirleyen ana söylemi oluşturmaktadır. Kimilerine göre üçüncü ülkelere yönelik ticaret politikası bile 1990'lardan itibaren sadece mal ve hizmet alım satımının ötesinde demokratik değerleri yaygınlaştırmak, az gelişmiş devletlerin sürdürülebilir kalkınmasına destek olmak ve bir takım sosyal ve çevre standartlarıyla iyi yönetim ilkelerini desteklemek amaçlarını da içerecek bir kapsama genişleyerek AB'nin sivil güç olduğunun göstergesi halini almıştır.²⁵⁹ Bu görüntüsü elbette ki sadece ekonomik ilişkilerle sınırlı kalmamıştır. Soğuk Savaşın iki kutuplu düzleminde ABD'ye ve NATO'ya dayalı olarak dışişleri ve güvenlik konseptini belirleyen AB, 1990'lardan itibaren üçüncü ülkelerle ilişkilerinde ve uluslararası krizlerde kendi "tarzını" ve farklı kategoriler içerisinde kurumsallaştırılmış networkunu oluşturmaya çalışırken her fırsatta bir demokratik değerler topluluğu olduğunun ve muhataplarıyla ilişkilerini de bu değerler üzerinden belirlediğinin altını çizmiştir. İster genel anlamda dışişleri ve güvenlikle ilgili ortak belgelerde olsun ister aday ülkelerden komşularına, eski sömürgelerinden Orta Asya devletlerine kadar her türlü bölgesel işbirliği girişimleriyle ilgili belgelerde olsun isterse de ikili işbirliği antlaşmalarında olsun demokratik değerlere atıf her zaman karşılaşılabilecek bir AB rutini halini almıştır.

AB'nin veya üye devletlerinin, demokratik değerlerle neredeyse tartışılmaz bir şekilde özdeşleştirilmesi sadece Birliğin resmi söyleminde değil pek çok entelektüelin yaklaşımında da kendisine yer bulmuştur. Soğuk Savaş sonrası dönemde gerek Avrupa çalışmaları gerekse de uluslararası ilişkiler söylemini ağırlıklı olarak kaplayan liberal-idealist yaklaşımlarda AB, uluslararası ilişkiler alanında adeta bir barış toplumunun habercisi gibi sıklıkla "sivil" veya "normatif" güç kavramlarıyla tanımlanır olmuştur.²⁶⁰ Öyle ki Birliğin normatif güç şeklinde tanımlanmasının öncülüğünü yapan isimlerden Manners'a göre AB; varlığıyla, vaatleriyle ve eylemleriyle dünya politikasındaki statükoyu değiştirebilecek bir konumdaydı.²⁶¹ Hatta demokratik değerlere bağlılık birçokları tarafından o derece AB'yle özdeşleştirilmiştir ki, bu kimlik Birliği sadece anti-demokratik ya da demokrasisi tam gelişmemiş devletlerden ayırmak için kullanılmamakta, onu pek çok konuda ABD'den de ayrı konuma yerleştiren bir işleve sahip

²⁵⁹ Yonca Özer, "The European Union as a Civilian Power: The Case of the EU's Trade Policy", *Marmara Journal of European Studies* 20, no. 2 (2012), 83.

²⁶⁰ Adrian Hyde-Price, "'Normative' Power Europe: A Realist Critique", *Journal of European Public Policy* 13, no. 2 (2006), 217.

²⁶¹ Ian Manners, "European Union, Normative Power and Ethical Foreign Policy", *Rethinking Ethical Foreign Policy: Pitfalls, Possibilities and Paradoxes*, der. D. Chandler ve V. Heins (New York: Routledge, 2006a), 118.

olmaktadır.²⁶² Kagan, güç olgusuna yaklaşımları bakımından ABD'nin uluslararası hukuku güvenilmez gören, askeri güce dayalı ve giderek tek taraflılığa meyleden baskıcı uluslararası ilişkiler yaklaşımının karşısına uluslararası hukuku, diplomasiyi ve müzakere yöntemini önemseyen, sorunlara barışçıl üslupla yaklaşan ve yumuşak güç araçlarına daha fazla değer veren bir Avrupa'yı konuşlandırmaktadır.²⁶³ ABD'nin 2003 yılında Irak'ı işgal etmesi ve hegemonik yayılcılığını artırma eğilimini göstermesi sonrasında Habermas ve Derrida gibi iki büyük filozofun ortak imzasıyla yayınlanan ünlü metinde; bu yayılcılığa karşı ancak demokratik değerlere sahip Avrupa çıkışlı²⁶⁴ bir alternatifin yeni bir küresel düzen kurabileceği öne sürülmüştür.²⁶⁵ İlerleyen dönemlerde de Habermas, Kantçı bir kozmopolit anlayışa dayalı barış ve hukuk düzenine ulaşma noktasında AB'nin nasıl örneklik edebileceğini tekrar etmiş (Habermas, 2007)²⁶⁶ ya da dünyanın birçok yerinde ortaya çıkan sorunlara dikkati çekerek Birliğe, ABD'nin askeri gücünün karşısında insancıl bir imajla ve uluslararası hukuku kullanarak sürdüreceği yumuşak güce dayalı sivil bir alternatif olma misyonunu tekrar yüklemiştir.²⁶⁷

Belirtmek gerekir ki burada fikirlerine yer verilen entelektüeller de dâhil olmak üzere, küresel meselelere yaklaşım hususunda Birliğin başka güç merkezlerinden farkını demokratik değerlere dayanma üzerinden açıklayan kişiler ve hatta AB yetkilileri, diğer taraftan, Birlik düzleminde bu değerlerin işleyişinde ortaya çıkan sorunların giderilmesi noktasında eleştirilerde de bulunmakta ve yeni hukuki-kurumsal mekanizma önerileri sunabilmektedirler. Söylemeye çalıştığımız şu ki AB ve pek çok entelektüel açısından Birliğin (ve üye devletlerin) demokratik değerlere dayanıyor olması tartışma götürmez bir gerçektir, söz konusu değerler yüzlerce yıllık bir birikimin neticesi olarak Birliğin ruhuna işlemiştir ve bu durum küresel güç

²⁶² Sonia Lucarelli, "EU Foreign Policy Between Telos and Identity. A Normative Reading of the Transatlantic Divide", *the Second Pan-European Conference on EU Politics: 'Implications of a Wider Europe: Politics, Institutions and Diversity'*, (2004).

²⁶³ Robert Kagan, "Power and Weakness", *Policy Review* 113 (2002).

²⁶⁴ Habermas ve Derrida, sundukları küresel düzen alternatifinin şu aşamada ancak Birleşik Krallık'la Orta ve Doğu Avrupa Devletleri dışında kalan Birliğin "çekirdek" devletleri tarafından gerçekleştirilebileceğini öngörmüşlerdir.

²⁶⁵ Jürgen Habermas ve Jacques Derrida, "February 15, or, What Binds Europeans Together: Plea for a Common Foreign Policy, Beginning in Core Europe", *Old Europe, New Europe, Core Europe*, der. Daniel Levy, Max Pensky ve John Torpey (Londra: Verso, 2005).

²⁶⁶ Jürgen Habermas, "A Political Constitution for the Pluralist World Society?", *Journal of Chinese Philosophy* 34, no. 3 (2007).

²⁶⁷ Jürgen Habermas, "Democracy in Europe: Why the Development of the EU into a Transnational Democracy is Necessary and How It is Possible", *European Journal of Law* 21, no. 4 (2015), 550.

dengesindeki farkını ortaya koyma bakımından yeterli kimliksel bir niteliktir. Bu yaklaşımı savunanlar tarafından inanılarak dile getirilmektedir ki AB, demokratik değerler hususunda öncü ve örnek bir yapıdır ve onları, başka coğrafyalara yayma ve küresel meselelerin halledilmesinde yöntem olarak sunma noktasında sorumluluğa/misyona sahiptir. Demokratik değerlerin Birlik kurumlarında ve politikalarında daha da etkinleştirilebilmesi için yeni yöntem ve mekanizma arayışlarında bulunmak ise ayrı bir meseledir.

İşte bizim bu makalede somut örnekler üzerinden eleştireceğimiz husus da bu bakış açısıdır. Yani demokratik değerlere dayalı olma, Birlik açısından sadece yöntemsel ve araçsal eksikliklerin bulunduğu ve söz konusu eksiklikler aşıldığında etkin bir şekilde Birliği küresel düzlemde farklı kılacak tartışılmaz bir kimliksel özellik değildir. Birliğin dışişlerinde gerçekten de idealist bir ruha sahip olduğu ve küresel meseleler hususunda demokratik değerler üzerinden politika geliştirdiği sadece söylemde kalmaktadır ve ciddi manada sorgulanacak bir durumdur. Bu sorgulamayı sırasıyla Birliğin Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası (OGSP) kapsamında gerçekleştirdiği askeri operasyonları üzerinden ve Birliğin, bazı ülkelerde ortaya çıkan anti-demokratik gelişmelere verdiği tepkiler üzerinden yapmaya çalışacağız.

3. AB'nin Askeri Operasyonları ve Demokratik Değerler

Soğuk Savaş sonrası dönemde kendi içindeki derinleşme sürecini daha da ileri götürmeyi amaçlayan AB'nin bu yolda aşama kaydetmek istediği en kritik ortak politika alanlarından bir tanesi güvenlik ve savunma konuları olmuştur. Gelişimini aşağıda ilk alt bölümde daha detaylı bir şekilde açıklamaya çalışacağımız bu ortak politika alanları kapsamında yaklaşık otuz yıldır Birlik, dünyanın birçok yerinde ortaya çıkan sorunlara askeri ve sivil operasyonlar üzerinden müdahalelerde bulunmuştur. Barışı koruma, çatışmaları önleme, uluslararası güvenliği güçlendirme ve hukukun üstünlüğünü destekleme gibi doğrudan Birliğin idealist kimliğini yansıtan amaçlarla yapıldığı vurgulanan söz konusu operasyonlar içerisinde özellikle askeri nitelikte olanların gerçekten de bu kimlikle yani demokratik değerlere dayalı olma misyonuyla uyuşup uyuşmadığı tartışmaya açık bir meseledir. AB'nin askeri operasyonlarıyla demokratik değerlere dayalı idealist yaklaşımı arasındaki ilişkiyi seçtiğimiz üç örnek operasyon üzerinden analiz etmeye çalışacağız: 1994 Ruanda, 2003 Kongo Demokratik Cumhuriyeti (KDC) ve 2013 Orta Afrika Cumhuriyeti (OAC). Dönemsel ve coğrafi koşulların, bu ilişki hakkında ortaya çıkabilecek genel tabloda soru işaretleri

oluşturmaması adına 1990'lardan itibaren yaklaşık her on yıla bir gelecek şekilde ve hepsi de Afrika kıtasında birbirine yakın politik iklimlere sahip ülkeler örnek olay seçilmiştir.

3.1. OGSP'nin Gelişimi ve Demokratik Değerler Açısından Eleştirisi

Günümüz AB'sinin çekirdeğini oluşturan Batı Avrupa devletlerinin II. Dünya Savaşı sonrası dönemde ekonomik anlamda gelişmesinin ve sosyal refah devleti anlayışını uygulamasının en önemli sebeplerinden bir tanesi güvenlik meselesini ABD öncülüğündeki NATO'ya devretmesi ve pahalı askeri harcamalardan "muaf" olmasıdır.²⁶⁸ Bu gelişmeyi sürdürürken, gerektiğinde eski sömürgeci geçmişin izlerini devam ettirerek diğer coğrafyalarda zor kullanmaktan ya da kullananlara destek sağlamaktan da geri durmamışlardır. Soğuk Savaş süresince birçok açıdan ABD'ye "mahkûm" olmalarından dolayı, Birlik üyelerinin bu devletin dünyanın birçok yerinde gerçekleştirdiği katliamlara sessiz kalmaları açıklanabilir bir durum sayılabilir fakat bizzat kendi faaliyetleri, demokratik değerlerle hiçbir surette bağdaşmayacak cinsten olmuştur. Örneğin Fransa bir yanda Avrupa alanında çokça yüceltilen barış ve işbirliğine öncülük ederken, diğer yanda 1954-1962 yılları arasında Cezayir'de bir milyondan fazla insanın ölümüne, on binlercesinin de işkence, tecavüz ve diğer kötü muamelelere maruz kalmasına yol açacak bir politikaya imza atmıştır.²⁶⁹ Yaklaşık aynı dönemlerde (1952-1960) Afrika'nın bir başka yerinde İngilizler Kenya'daki Kikuyu halkının neredeyse tamamını ifade eden 1,5 milyon insanı kamplara hapsederek işkence ve kötü muameleye tabi tutmuş, binlercesini de öldürmüştü.²⁷⁰

Yani askeri güç meselesini zaten NATO üzerinden halletmiş ve artık birbirlerine doğrultmayı sonlandırdıkları silahları, başka coğrafyalarda kullanmaktan geri durmamış bir devletler grubunu demokratik değerlere dayalı idealist-normatif bir topluluk olarak vasıflandırmak daha o dönemler için bile pek isabetli durmamaktadır. Kaldı ki Soğuk Savaş yıllarında; Avrupa Savunma Topluluğu, Fouchet Planı, Genscher-Colombo Planı ve Batı Avrupa Birliği (BAB) gibi içerisinde askeri gücün ağırlıklı olacağı pek çok girişim bütünleşme gündeminde yer almıştı. Söz konusu girişimleri hatırlatarak aslında daha iki kutuplu dönemde bile Avrupa Topluluğu'nun sivil güç olma rolünü sorgulayan Smith; esasen bu sivil güç

²⁶⁸ Hyde-Price, "Normative Power Europe: A Realist Critique", 225.

²⁶⁹ Alistair Horne, *A Savage War for Peace: Algeria 1954-1962* (New York: New York Review Books Classics, 2006); Raphaël, Branche, "Torture and Other Violations of the Law by the French Army during the Algerian War", *Genocide, War Crimes & the West – History and Complicity*, der. Adam Jones (New York: Zed Books, 2004).

²⁷⁰ Caroline Elkins, *Imperial Reckoning: The Untold Story of Britain's Gulag in Kenya* (New York: Henry Hold and Company, 2005).

imajının Soğuk Savaşın sona ermesinden sonra azalan savaş ve nükleer tehdit riski ortamında daha fazla geçerlilik kazanabileceğini ve fakat AB'nin bunun tam tersi istikamette yol alarak bu imaja zarar verdiğini belirtmiştir.²⁷¹ Hakikaten de 1990'lar sonrasında ABD'den bağımsız, kendi ayakları üzerinde duran bir merkez olma arzusuyla demokratik değerlere dayalı bir kimlik perspektifiyle kendisini lanse eden AB, bir yandan da yeni dönemin kendine özgü tehditlerini ve güvenlik risklerini (terörizm, kitle imha silahları, bölgesel çatışmalar ve organize suçlar gibi) gerekçe göstererek askeri gücü de içerecek şekilde ortak güvenlik ve savunma politikaları oluşturmanın arayışına girmiştir. Bu çalışmanın esas üzerinde durduğu konu Birliğin değerlere dayalı söyleminin uygulamadaki karşılığını sorgulamak olduğu için, ortak güvenlik ve savunma politikası alanlarındaki hukuki-kurumsal gelişim sürecini kısaca aktarmak yeterli olacaktır.²⁷²

Ortak Dışişleri ve Güvenlik Politikası'nın (ODGP) Maastricht Antlaşması'nın üç temel sütunundan biri haline getirilmesi ile başlayan bu süreç; AB'nin güvenlik ve savunmasının BAB üzerinden yürütülmesi ve BAB'ın işlevlerinin de 1992 yılında gerçekleştirilen konferans sonrasında Petersberg Görevleri olarak ünlenen bir listeye belirlenmesiyle devam etmiştir. Birliğe ait silah ve asker kapasitesi oluşturulmasının da gerekçelerini ortaya koyan söz konusu listede sayılan görevlerin yani insani yardım ve kurtarma, barışı koruma, kriz yönetimi ve çatışmalardan sonra istikrarın sağlanması hususlarının Birliğin demokratik değerlere dayalı kimliği ile örtüştüğü ifade edilebilir. Petersberg görevleri kapsamında işlevsel ve BAB kapsamında kurumsal çerçevesi belirlenmiş olsa bile ortak güvenlik ve savunma konsepti, yeterli askeri ve teknolojik donanımı olmayan bir üyeler Birliği tarafından gerçekleştirilemeyeceği için, daha başlangıçtan itibaren NATO imkânlarına bağımlı eski durumun büyük oranda devam ettirilmesini zorunlu kılmıştır. Ekim 1997'de imzalanan Amsterdam Antlaşması'yla ODGP'nin işlevsel bir parçası olarak Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası²⁷³ tesis edilmiş ve Birliğin kendi askeri gücünü oluşturma çabaları hız kazanmıştır. Askeri operasyonlar yapabilecek bir Avrupa ordusunun kurulması meselesi ilk olarak 1998'de Saint Malo Zirvesi'nde gündeme getirilmiş, BAB'ın görevleri 1999 Köln Zirvesi'nde OGSP

²⁷¹ Karen E. Smith, "The End of Civilian Power EU: A Welcome Demise or Cause for Concern?", *The International Spectator* 35, no. 2 (2000), 13.

²⁷² Söylem-uygulama farklılıklarına ilişkin burada ele alınan bazı hususlar da dâhil, güvenlik ve savunma politikalarının hukuki-kurumsal gelişim sürecine ilişkin daha geniş açıklamaları içeren bir başka çalışmamız: Hakan Samur, "Avrupa Birliği'nde Güvenlik Meselesi ve Türkiye", *Avrupa Birliği'nin Uluslararası İlişkileri ve Türkiye*, der. İlhan Sağsen ve Mehmet Dalar (Ankara: Orion Kitabevi, 2018)

²⁷³ Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası 2009'da yürürlüğe giren Lizbon Antlaşmasıyla Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası'na (OGSP) dönüştürülmüştür. Bu bakımdan çalışmamızda bu ikinci kavram kullanılmıştır.

kapsamında doğrudan Birlik bünyesine aktarılmış ve 2009 Lizbon Antlaşması'yla Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilciliği ile Dış İlişkiler Servisi gibi kurumsal yenilikler getirilmiştir. Buna rağmen Birliğin, NATO'dan bağımsız askeri ve sivil operasyonlar için ekipman ve manevra kabiliyeti oldukça sınırlı bir düzeyde kalmıştır. Elbette ki bütün bu zirvelerde, toplantılarda, antlaşmalarda bir yandan askeri gücün etkin kılınması için yoğun çaba harcanırken diğer yandan da ortak güvenlik ve savunma konusundaki çabaların tamamen barışı ve demokratik değerleri yayma ve koruma hedefiyle sarf edildiği de devamlı olarak yinelenmiştir. Örneğin Aralık 1999 Helsinki Zirvesi'nde, Petersberg görevlerinden sorumlu olacak 50-60 bin personelden, bunun yanında uçak ve gemi filosundan oluşacak ve otonom eylem kapasitesine sahip bir askeri birlik kurma kararı alınırken, buradaki amacın uluslararası barışa ve güvenliğe katkı sağlamak olduğu ifade edilmiştir.²⁷⁴ Aynı şekilde Aralık 2003'te kabul edilen Avrupa Güvenlik Stratejisi de²⁷⁵ terörizm, kitle imha silahlarının yayılması, bölgesel çatışmalar, kötü yönetilen devletler, organize suçlar gibi devasa tehditlerle mücadele edilirken demokratik değerlere dayanılacağını vurgulamıştır.²⁷⁶

Pek çok uzman, Birliğin askeri yönden sınırlı bir kapasiteye sahip olmasını ve halen sivil güç yaklaşımına ağırlık vererek OGSP'yi sürdürmeye çalışmasını onun idealist yaklaşıma gösterdiği bağlılıkla açıklamaktadırlar. Kirste ve Maull'un sıkça atıfta bulunulan ve insani kriz durumlarında sivil güç niteliğindeki yapıların da “son çare (ultima ratio)” olarak gerekiyorsa silahlı güce başvurabileceği şeklindeki yaklaşımlarından hareketle, Petersberg görevleri kapsamında başvurulacak silahlı yöntemlerin AB'yi sivil güç olma vasfından çıkarmayacağını öne sürenler olmuştur.²⁷⁷ Hatta kimilerine göre, “son çare” gerekçesine başvurmadan bile Birliğin öncelikli görüntüsü sivil güç şeklindedir ve bu bakımdan zaman zaman askeri güce başvurması bu görüntüyü değiştirmeyecektir.²⁷⁸ Askeri güç sadece sivil güce bağlı bir konumdadır.²⁷⁹ Bu düşüncede olanların dayandıkları bir argüman da askeri yöntemlere

²⁷⁴ Avrupa Parlamentosu, *Helsinki European Council 10 and 11 December 1999 Presidency Conclusions*, https://www.europarl.europa.eu/summits/hel1_en.htm (14.06. 2020).

²⁷⁵2016 yılında Avrupa Global Stratejisi ismini almıştır.

²⁷⁶ AB Konseyi, *European Security Strategy – A Secure Europe in a Better World* (Brüksel: Konsey Genel Sekreterliği, 2009).

²⁷⁷ Annette Jüneman, “Repercussions of the Emerging European Security and Defence Policy on the Civil Character of the Euro-Mediterranean Partnership”, *Euro-Mediterranean Relations After September 11*, der. Annette Jüneman (London: Frank Cass, 2004), 39.

²⁷⁸ Hannah Boie, *Civilian Power – An Analysis of Euro-Mediterranean Relations* (Berlin: Lit Verlag, 2009), 94.

²⁷⁹ Henrik Larsen, “The EU: A Global Military Actor?”, *Cooperation and Conflict* 37, no. 3 (2002), 287.

başvursa bile AB'nin ulaşmak istediği sonuçlar sivil çerçevede değerlendirilecek içeriklerdi.²⁸⁰ Buna göre; her ne kadar askeri gücünü oluşturmaya çalışsa da, küresel düzeyde insan güvenliğini ve barışı amaçlaması, ortak güvenlik ve savunma politikasını normatif bir anlayışla yapılandığına göstergesidir.²⁸¹ Birlik; çatışmaların önlenmesi hususundaki girişimlerinde insan hakları, hukukun üstünlüğü, demokrasi ve özgürlük gibi ilkelere yer vermiş²⁸² ve dünya politikasının alışılmış standartlarını ve çözüm yollarını değiştirmişti.²⁸³ AB'nin güvenlik amacıyla gerçekleştirdiği uluslararası müdahalelerinin büyük çoğunluğunun sivil misyonlardan oluşması, askeri misyonların bile barışı koruma ve asayiş sağlama amaçlı olması zaten bunun en açık yansımasıydı.²⁸⁴

Oysaki Smith'in yerinde analiziyle, bir yandan ortak savunma politikası oluşturma yönünde ortaya konan irade diğer yandan İsveç ve Finlandiya gibi geleneksel olarak nötral konumdaki devletlerin bile Birliğin müdahale gücünün artırılması yönündeki arzuları, AB'nin demokratik değerlere dayalı sivil bir güç olma iddiasını oldukça zayıflatmıştır.²⁸⁵ Pratiğe dönüştürülemez de, tek başına Aralık 1999 Helsinki Zirvesi'nde detaylı bir şekilde yapısı kararlaştırılan askeri gücün boyutları dikkate alındığında Birliğin ortak savunma konusundaki iradesinin ne derece sivil güce ve idealist-normatif zemine dayanmak istediği anlaşılabilir. Kaldı ki silahlanma politikasının Avrupalılaşması ve Birlik içindeki silah endüstrisinin işbirliği içerisinde yeniden yapılandırılması hususundaki faaliyetlerin 1990'lardan itibaren sürekli olarak artması da göz ardı edilemez.²⁸⁶ Kagan'ın belirttiği gibi barışa dayalı strateji kültürü Avrupalılar açısından görece yeni bir olgudur, tarihsel çerçevede sahip olunan askeri üstünlüğün kaybedilmesinden sonra ortaya çıkmıştır ve söz konusu askeri kapasiteyi yeniden hala kazanamadıkları için de ekonomi ve diğer yumuşak güç unsurlarına öncelik vermektedirler.²⁸⁷

²⁸⁰ Karen E. Smith, "Beyond the Civilian Power EU Debate", *Politique Européenne* 3, no. 17 (2005), 71.

²⁸¹ Mary Kaldor, "The EU as a New Form of Political Authority: The Example of the Common Security and Defence Policy", *Global Policy* 3, Ek 1 (2012).

²⁸² Emil J. Kirchner, "The Challenge of European Union Security Governance", *Journal of Common Market Studies* 44, no. 5 (2006).

²⁸³ Ian Manners, "Normative Power Europe: A Contradiction in Terms?", *Journal of Common Market Studies* 40, no. 2 (2002); Ian Manners, "Normative Power Europe Reconsidered: Beyond the Crossroads", *Journal of European Public Policy* 13, no. 2 (2006b), 118.

²⁸⁴ Thierry Tardy, "Does European Defence Really Matter? Fortunes and Misfortunes of the Common Security and Defence Policy", *European Security* 27, no. 2 (2018).

²⁸⁵ Smith, "The End of Civilian Power EU...", 16.

²⁸⁶ Jocelyn Mawdsley, "The Arming of the European Union: Explaining the Armaments Dimension of European Security and Defence Policy", *Perspectives* 22 (2004).

²⁸⁷ Kagan, "Power and Weakness", 4.

Bir anlamda Soğuk Savaş sonrası dönemde kendi askeri kapasitesini yükseltmeyi ne kadar istese de Birlik, olayın mali boyutu muazzam bir yük getireceği için bunu başaramamış ve “mecburi” olarak demokratik değerlere dayalı alternatif bir dış ilişkiler söylemine sarılmak durumunda kalmıştır.

Aynı şekilde, daha 1970’lerden beri ekonomik araçlar üzerinden üçüncü ülkelerle ilişkilerini kurduğu için AB’yi sivil güç olarak tanımlama ve ekonomik ilişkilerini kurarken bile demokratik değerlerin yaygınlaştırılmasına çabalaması üzerinden idealist bir yapı olarak göstermeye çalışma da ciddi bir yanılısamadır. Demokratik değerlere devamlı vurgu yapmasına rağmen Birlik, ekonomi alanında da üçüncü ülkelerle ilişkilerinde pragmatik davranmakta ve yeterince caydırıcı bir askeri gücünün olmamasından kaynaklanan açığı, ekonomi araçlarına havuç ve sopa taktiği şeklinde başvurmak suretiyle kapatmaya çalışmaktadır. Bu haliyle de kollektif bir hegemon durumuna gelmektedir.²⁸⁸

Şayet üye devletler gerçekten de demokratik değerlere dayalı ortak bir zemin üzerine AB’yi inşa etmişlerse ve AB, her zaman altını çizdiği gibi dış ilişkilerini bu değerler üzerinden yürüten bir yapı ise; bu durumda üyeler arasında görüş ayrılığı olmaması gerekir ve gidilecek doğrultu bellidir: Dışişleri, güvenlik ve savunma meselelerindeki hükümetlerarasılık süratle ortak politika alanına dönüştürülmelidir.²⁸⁹ Yani üye devletler hala güvenlik ve savunma konularını kendi ulusal çıkarları üzerinden değerlendirmektedirler ve idealist yaklaşım, ulusal çıkarları aşacak derecede kuvvetli bir ortak zemine dönüştürülemediği. Böyle olunca da askeri güç unsurlarının, normatif amaçları kolaylaştırmak amacı taşıdığı savı da inandırıcılığını yitirmektedir. Bu çalışma kapsamında örnek olarak ele alacağımız AB askeri operasyonlarına bakıldığında, ulusal çıkarların nasıl ön planda tutulduğu ve demokratik değerlerin, sadece bu çıkarları perdeleyecek araçsal niteliği rahatlıkla gözlemlenebilir. Özetle; OGSP’nin demokratik değerleri odağına yerleştirdiği söylemine karşı öne sürülen ve bizim de haklı bulduğumuz bütün eleştirileri destekleyecek kanıtları, aşağıda ele alacağımız AB’nin uygulamadaki performansında bulabilmemiz mümkündür.

3.2. AB’nin Askeri Operasyonlarında Demokratik Değerlerin Rolü

²⁸⁸ Hyde-Price, “‘Normative’ Power Europe: A Realist Critique”, 227.

²⁸⁹ Helene Sjusen, “Not so Intergovernmental After All? On Democracy and Integration in European Foreign and Security Policy”, *Journal of European Public Policy* 18, no. 8 (2011); Wolfgang Wagner, “Why the EU’s Common Foreign and Security Policy will Remain Intergovernmental: A Rationalist Institutional Choice Analysis of European Crisis Management Policy”, *Journal of European Public Policy* 10, no. 4 (2003).

Vereceğimiz örneklerin çoğunda Fransa'nın aktif ağırlığı söz konusu olsa da diğer üyelerin, bir devletin yönlendiriciliğinde gelişen operasyonlara muhalefet etmemeleri bile o devlete verdikleri desteğin ve aynı çizgide bulduklarının bir göstergesidir. Kaldı ki buraya alamadığımız pek çok örnek olayda başka her hangi bir üye devletin de kolaylıkla sivil ya da normatif güç kimliğinden sıyrılabildiğini izleyebilmemiz mümkündür. Almanya, örneğin, 1990'ların başında geleneksel sivil güç olma misyonunu savunuyorken ve bu bağlamda Körfez Savaşı'ndan uzak durmuşken, on yılın sonuna kadar Somali'den Kosova'ya kadar birçok yerde aktif askeri varlığı ile bulunmuş²⁹⁰ ya da diğer devletlerin öncülüğündeki Birlik askeri misyonlarına olumsuz tutum takınmamıştır.

3.2.1. 1994 ve Sonrasında Ruanda

Konu hakkında verilebilecek çarpıcı örneklerden biri insanlık tarihinin en trajik ve kanlı olaylarından biri olan Ruanda soykırımıdır. Ruanda'da iki etnik grup arasında geçmişi çok eskilere dayanan sebeplerden dolayı anlaşmazlık çıkmış ve Tutsi kabilesinden (ve kısmen de ılımlı Hutulardan) bir milyon kişi, Hutular tarafından yok edilmiştir. 1994 yılı içerisinde sadece 100 günlük bir süre içerisinde gerçekleştirilen bu soykırımı Birliğin aktif bir müdahalesi olmamıştır. AB'nin, idealist-normatif söylem çerçevesinde kendi Birlik kimliğini en romantik ve en yüksek tonda dillendirdiği ve aynı şekilde Petersberg görevlerinin ve benzeri girişimlerin henüz tazeliğini koruduğu bir dönemde hareketsiz kalınması başlı başına eleştirilecek bir durumdur. Buna rağmen, üye devletlerden Fransa'nın müdahalesinin bulunması ve diğer üyelerin de bunu desteklemeleri, en azından Birlik açısından olumlu bir adım olarak değerlendirilebilir. Ruanda'da patlak veren olayların bir aşamasından sonra Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nden de sağladığı meşruiyetle ülkenin güneybatısında mağdurlar için güvenli bölge oluşturmak isteyen ve operasyona başlayan Fransa'nın bunu yaparken sık sık dile getirdiği gerekçelerin başında barışın korunması, ülkede demokrasinin yerleştirilmesine yardım etme ve diğer insani amaçlar yer alıyordu.²⁹¹ Ne yazık ki 1960'lardan itibaren bu ülkede nüfuzunu artıran Fransa'nın müdahalesi barışçıl ve insani herhangi bir amaç taşımak şöyle dursun, soykırımı gerçekleştiren tarafa hem olaylar sırasında hem de ondan sonraki süreçte

²⁹⁰ Nina Philippi, "Civilian Power and War: the German Debate about Out-of-Area Operations: 1990-1999", *Germany as a Civilian Power – The Foreign policy of the Berlin Republic*, der. Sebastian Harnisch ve Hanns W. Maull (Manchester: Manchester University Press, 2001).

²⁹¹ Agnès Callamard, "French Policy in Rwanda", *The Rwanda Crisis from Uganda to Zaire – The Path of A Genocide*, der. Howard Adelman ve Astri Suhrke (London: Routledge, 1999).

askeri ve lojistik her türlü yardımı yapmak ve sorumluları korumak şeklinde gerçekleşmiştir.²⁹² Diğer AB devletlerinin tutumu da olaylara kayıtsız kalmaktan veya Fransa'nın yaptıklarını görmezden gelmekten öteye gitmemiştir. Almanya'nın o dönemdeki Kigali Büyükelçisi Dieter Hölscher sadece insanların öldükleri birkaç vaka işittiklerini, bunların da başkentten uzak bölgelerde cereyan ettiğini ve kitlesel ölümleri ancak sonradan öğrendiklerini ifade edebilmiştir.²⁹³ Belçika Başbakanı, Birleşmiş Milletler'in Ruanda'daki misyonunda yer almalarına rağmen gözleri önünde gerçekleşen soykırımı müdahale etmediklerini ancak 2000 yılında itiraf etmiş ve Ruanda'dan özür dilemiştir.²⁹⁴

Soykırımı ait her şey olup bittikten sonra ise Fransa dâhil pek çok AB ülkesi (örneğin Birleşik Krallık, İsveç, Almanya, Belçika ve Hollanda) eğitim, adalet, iyi yönetim, sivil toplum, demokrasi gibi konularda dönüşüm sağlanabilmesi adına bireysel yardımlarını çeşitli kanallar üzerinden Ruanda hükümetine ve halkına sunmak için adeta birbirleriyle yarışmışlar ve fakat bunu yaparken bile her biri söz konusu ülkeyle olan tarihi bağlarını ve güncel stratejik çıkarlarını göz önünde bulundurarak adımlarını atmışlardır.²⁹⁵ Bazı AB ülkelerinde sorumlulukların araştırılmasına ilişkin Komisyonlar kurulması ya da soykırım zanlılarının yargılanmalarına ilişkin süreçler çok sınırlı şekilde somut sonuçlar üretmiştir. Soykırımı gerçekleştirenlerin baş destekçisi Fransa'da, dönemin Cumhurbaşkanı François Mitterand'a ait arşivlerin incelenmesine mahkeme kararıyla ancak 2020 yılında izin verilmiştir. Kısacası Ruanda'da yaşananlara AB devletlerinin tepkilerinde demokratik değerlere dayalı yaklaşımın pratik hiçbir karşılığı olmamıştır. Daha doğru bir söyleyişle insani felakete müdahale etme görev ve sorumluluğu öne sürülmek suretiyle normatif yaklaşım Fransa tarafından operasyon için kendi kamuoyunda meşruiyet sağlama ve yeniden sömürgeci bir devlet görüntüsü

²⁹² Andrew Wallis, *Silent Accomplice: The Untold Story of France's Role in the Rwandan Genocide* (Londra, I.B. Tauris, 2006); Levy Muse, *Report and Recommendation to the Government of Rwanda on the Role of French Officials in the Genocide Against the Tutsi*, 11 Aralık (Washington: Cunningham Levy Muse LLP, 2017).

²⁹³ Arndt Peltner, "Germany's Role in Rwanda's Genocide: See No Evil, Hear No Evil?", 2015, <https://www.dw.com/en/germanys-role-in-rwandas-genocide-see-no-evil-hear-no-evil/a-18522377>, (13.07.2020).

²⁹⁴ Paul Kerstens, "Deliver Us from Original Sin": Belgian Apologies to Rwanda and the Congo", *The Age of Apology – Facing up to the Past*, der. Mark Gibney et al. (Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2008), 194.

²⁹⁵ Sophie da Câmara Santa Clara Gomes, *The European Union's Political and Development Response to Rwanda*, 2001, <https://ecdpm.org/wp-content/uploads/2013/10/DP-27-European-Union-Political-Development-Response-Sudan-2001.pdf> (10.06.2020).

vermemek için kullanılırken²⁹⁶ diğerleri tarafından ise soykırım esnasındaki duyarsızlıklarını gizlemek amacıyla sonraki süreçte başvurulmuş bir perdeleme aracına dönüşmüştür.

3.2.2. Kongo Demokratik Cumhuriyeti ve Artemis Operasyonu

2003 yılında Kongo Demokratik Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilen Artemis Operasyonu, Avrupa toprakları dışında ve NATO'dan bağımsız olarak gerçekleştirilen ilk AB askeri misyonu olması sebebiyle, Birliğin gerçekten de idealist-normatif değerler üzerinden uluslararası ilişkilerde farklı yerde durup durmadığını ispatlaması açısından bir başka çarpıcı örnektir. Her şeyden önce KDC'de 1998 yılından itibaren ortaya çıkan ve giderek yoğunlaşan çatışmalar Ruanda sorunu ve soykırımı sonrasında yaşanan bölgesel istikrarsızlığın bir sonucu idi. Ruanda'da 1994 yılında yaşananlara engel olamayışlarına çeşitli bahaneler öne süren AB üyesi devletler, pekâlâ sonrasındaki yıllarda diplomasi ve normatif güç unsurlarına başvurarak ve yine olaylara karışan Zaire (1997'den itibaren KDC), Zimbabwe, Namibya, Ruanda ve Angola gibi bölge devletleri nezdinde geçmişten beri sahip oldukları etkiye dayanarak yeni savaşların ve katliamların yaşanmasını engelleyebilirlerdi. Ruanda Soykırımı sonrasındaki yıllar bu manada israf edildiği gibi, KDC'de 1998'de patlak veren İkinci Kongo Savaşı sırasında da Ruanda'daki gibi bir Avrupalı vurdumduymazlığı uzunca bir süre kendisini göstermiştir. Yıllar içerisinde milyonlarca insanın ölümünden, yaralanmasından ya da kötü muameleye maruz kalmasından sonra en nihayetinde 2003 yılında her zamanki gibi insancıl kaygılar, terörizmle mücadele, organize suçların önlenmesi ve barışın korunması gibi idealist-normatif gerekçelerle altyapısı oluşturulan Artemis Operasyonu gerçekleştirilmiştir.

Oysaki madalyonun diğer yüzüne bakıldığında AB devletlerini Artemis Operasyonuna götüren asıl gerekçe ulusal stratejiler çerçevesinde yapılan fayda-maliyet değerlendirmelerinden başka bir şey değildi. Operasyonun yine baş aktörü konumundaki Fransa, ABD'nin Irak'ı işgalinden kısa bir süre sonra başlatılan Artemis Operasyonu ile, Birliğe ABD'den ayrı ve onu dengeleyici uluslararası bir güç merkezi olma misyonu yüklemek istemiş ve böylece kendi geleneksel "ABD'den bağımsız Avrupa" özlemini uygulamaya geçirmeye çalışmıştır.²⁹⁷ Ayrıca, Irak'ın ABD tarafından işgali Birlik içerisinde ciddi görüş ayrılıklarına

²⁹⁶ Marc Houben, *International Crisis Management – The Approach of European States* (Londra: Routledge, 2005), 159.

²⁹⁷ Ryan C. Hendrickson, Jonathan R. Strand ve Kyle L. Raney, "Operation Artemis and Javier Solana: EU Prospect for a Stronger Common Foreign and Security Policy", *Canadian Military Journal* 8, no. 1 (2007); Malte Brosig, *Cooperative Peacekeeping in Africa – Exploring Regime Complexity* (Londra: Routledge, 2015).

yol açmıştı ve yapılacak bir ortak operasyonla, güvenlik ve savunma konularında ortak politika arayışı hususunda dağılan konsantrasyonun yeniden toparlanması da amaçlanmıştı.²⁹⁸ Büyük çoğunluğu teknik eleman durumundaki 85 askeri personelle Operasyona sembolik bir katılım sağlarken bile Birleşik Krallık, bir yandan insani yardım gerekçesiyle yapılan bir girişimde dışarıda kalmış görüntüsü vermemeyi düşünmüş diğer yandan da dönemin Başbakanı Tony Blair'ın da bir konuşmasında dile getirdiği gibi bu katılımın ulusal çıkarlarına uygun olup olmadığını hesaba katmıştır.²⁹⁹ Bir diğer önemli üye devlet olan Almanya da Birleşik Krallığın mutabakatına destek vermeyi uygun görmüştür.³⁰⁰ ABD'yi karıştırmaksızın uluslararası bir askeri operasyon yapmak, bu devletin ulusal stratejisine de uygun düşmekteydi. Üye devletlerden Avusturya, Kıbrıs, Macaristan, İtalya, İrlanda, Lüksemburg, İspanya, Portekiz ve Hollanda sahada görev yapacak muharip personel yerine, Operasyonun Paris'teki ana karargâhında rol üstlenecek sınırlı sayıda teknik elemanla sembolik olarak yer almışlardır.³⁰¹ Böylece, Artemis Operasyonu'na muharip birliklerle destek veren Brezilya, Kanada ve Güney Afrika'nın sahadaki varlığı, birçok üyeninkinden daha somut ve katkı sağlayıcı olmuştur. Yani Artemis Operasyonu, çıkarları mecbur kılmadığı için sorumluluk almak istemeyen ve fakat uluslararası arenada demokratik değerler adına hem de kendi askeri gücüyle mücadele ettiği imajını vermek isteyen bir devletler birliği tarafından gerçekleştirilmiştir.

Söylemlerin aksine insani sebepler ve demokratik değerlerin korunması değil de ABD'ye alternatif bir AB'nin varlığını gösterme ve ulusal stratejilerle Birlik içi dengelerin gözetilmesi gibi pragmatik hususlar asıl itici etkenler olunca, Artemis Operasyonu'yla KDC'de yaşanan katliamları ve çatışmaları engellemek adına ciddi ve kapsamlı bir dokunuş gerçekleştirilmemiştir. Kısa süreli (üç ay) ve çok sınırlı bir alanda (İturi eyaletindeki Bunia şehri) hayata geçirilmesi bunun göstergesidir. Kaldı ki hem KDC'de hem de komşu ülkelerde trajik sonuçlar doğuran olaylar ondan sonra da devam ettiği halde, Birliğin yeni müdahale gayreti içerisinde bulunmaması; Artemis Operasyonu'nun konjonktürel sebeplere ve pragmatik hesaplara dayandığını bir kez daha kanıtlamaktadır.

3.2.3. 2013 ve Sonrasında Orta Afrika Cumhuriyeti

²⁹⁸ Gorm Rye Olsen, "The EU and Military Conflict Management in Africa: For the Good of Africa or Europe?", *International Peacekeeping* 16, no.2 (2009), 257.

²⁹⁹ Catherine Gegout, "Causes and Consequences of the EU's Military Intervention in the Democratic Republic of Congo: A Realist Explanation", *European Foreign Affairs Review* 10 (2005), 438.

³⁰⁰ Gegout, "Causes and Consequences...", 439.

³⁰¹ Hendrickson et al., 38.

1 Aralık 2009'da yürürlüğe giren Lizbon Antlaşması ile tanıştıran yeni kurumsal mekanizmalarla (Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilciliği, Avrupa Dış İlişkiler Servisi, yeniden yapılandırılan AB delegasyonları vs.) Birlik hem genel anlamda dışişleri ve güvenlik politikasını hem de ortak güvenlik ve savunma konseptini daha işlevsel ve süratli bir forma dönüştürme yolunda adımlar atmıştır. Şüphesiz bu adımlar atılırken, her zaman olduğu gibi idealist-normatif değerlere dayalı ve bu değerleri yayma amaçlı bir perspektife sahip olduğunun sıkça vurgulanması ihmal edilmemiştir. Bir an için Birliğin uluslararası alanda kendine özgü normatif bir güç olarak yer alma arzusunun 1990'larda ve 2000'lerin ilk on yılında, o dönemlerin kendine özgü koşulları nedeniyle mümkün olmadığını ve kurumsal çerçevenin yeniden yapılandırılması ve ihtiraslı söylemler dikkate alındığında Lizbon sonrası süreçte artık bu arzunun uygulamaya yansıtılacağını ümit etmek makul gelebilir. Oysaki en başından beri iddia ettiğimiz gibi normatif değerlere bağlılık Birliğin dış ilişkilerinde söylemden öteye geçmeyen bir durumdur ve üye devletler bakımından esas olan ulusal ve maddi çıkarların öncelenmesidir. Şimdi 2013 ve sonrasında Birliğin Orta Afrika Cumhuriyeti'nde yaşanan trajik gelişmelere yönelik yaklaşımı ile örneklendireceğimiz gibi Lizbon sonrası dönemde de Birliğin bu görüntüsü aynen devam etmiştir.

OAC'da 2012'de başlayıp günümüze kadar devam eden iç savaşın da ondan önce 2004-2007 arasında vuku bulan iç savaşın da tetikleyicisi olan olay François Bozizé'nin 2003 yılında bir darbeye iktidarı ele geçirmesidir. Her şeyden önce 1993 yılından beri demokratik seçimler yoluyla iktidarda bulunan Ange-Félix Patassé'nin anti-demokratik bir yöntemle saf dışı edilmesi, anayasanın askıya alınması ve meclisin feshedilmesi karşısında AB ve üyelerinin sadece kınama mesajları yayınlamaktan öteye geçmemeleri, hatta Fransa'nın ikili ilişkilerde güvenilmez olarak gördüğü Patassé'nin gidişini kendi çıkarları açısından yerinde bulması Birliğin dış işlerinde demokratik değerlere dayalılığını bir kez daha sorgulatmaktadır.³⁰² Darbe sonrasında patlak veren isyanlar ve iç savaş sırasında veya hile karıştırıldığı belirlenen 2011 seçimlerinde de Fransa bu tutumunu tereddütsüz devam ettirmiş; diğer üyelerin her zamanki gibi sessizliğe büründüğü bir ortamda darbeci iktidara her türlü lojistik ve istihbarat desteğiyle birlikte, silah yardımıyla bulunmuştur.³⁰³

³⁰² Catherine Gegout, *Why Europe Intervenes in Africa – Security, Prestige and the Legacy of Colonialism* (Oxford: Oxford University Press, 2016), 165.

³⁰³ Gegout, *Why Europe Intervenes in Africa*, 166.

2013 sonlarından itibaren ülkedeki durum daha da karmaşık bir hal almış, soykırım ihtimali ortaya çıkmış ve Birliğin askeri operasyon yapması gündeme gelmiştir. Lizbon Antlaşması ile getirilen bütün iyileştirme mekanizmalarına rağmen bu konuda yine ne süratli karar alınabilmiş ne de etkili ve kapsamlı bir operasyon gerçekleştirilebilmiştir. Kurum ve süreçlerde iyileştirme yapılıyor olsa bile üye devletlerin kararları hala çıkarılara göre şekillendiği için, idealist-normatif söylemin cazibesi pratikte yine kendisini gösterememiştir. Onun için de durumun aciliyetine rağmen 15 Ocak 2014'te AB Konseyi tarafından prensipte uygun görülen Orta Afrika Operasyonu (EUFOR CAR) için karar ancak 1 Nisan'da alınabilmiş, 700 kişilik sınırlı bir çerçevede tutulduğu halde operasyon kapasitesinin tam haliyle hazır olması ise Haziran ortalarını bulmuştur.³⁰⁴ Önceki örneklerde olduğu gibi, bölgeye ilişkin doğrudan çıkarları bulunmayan üye devletlerin büyük oranda siyaseten ve Fransa'nın "yükün paylaşılması" yönündeki ısrarlı çağrılarına kayıtsız kalmamak adına katılmaları işi ağırdan alma durumunun sebebi sayılabilir (Novaky, 2016).³⁰⁵ Nitekim Lüksemburg'un danışman personel desteği ile katıldığı 700 kişilik sınırlı sayıdaki ekibe Fransa'nın dışında Letonya, Estonya, Romanya, Polonya, Finlandiya, Hollanda, Portekiz, İspanya ve hatta Birlik üyesi olmayan Gürcistan'ın katkılarıyla ancak ulaşılabilmektedir. Birlik bu şekilde vakit geçire dursun, 2014'ün daha başlarında ülkede yaklaşık 2000 kişi öldürülmüş ve 700 bin kişi de yerlerinden edilmiştir.³⁰⁶ İnsani krizin vahameti ortada iken ve Orta Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu ve Afrika Birliği gibi bölge kuruluşlarının ısrarlı çağrılarına rağmen yavaş davranılmasının ve askeri kapasitenin düşük tutulmasının da gösterdiği gibi AB yine ciddi anlamda bir rol üstlenmek istememiş, sadece destekleyici nitelikte bir operasyon formatıyla sahada yer almış ve esasen de kendi üyesi Fransa'yı desteklemek için orada bulunmuştur.³⁰⁷

4. Askeri Darbeler Karşısında AB'nin Tutumu

Uluslararası düzende AB'nin demokratik değerlere dayalı yaklaşımını görünür kılmak amacıyla yapıldığı söylene de, gerçekleştirilen askeri güce dayalı operasyonların arka planında yatan amaçların pek de bu söyleme uymadığını açıklamaya çalıştık. Doğrudan operasyonların

³⁰⁴ Jean-Paul Perruche, "For a European White Paper on Security and Defence", *Foundation Robert Schuman*, 2015, <https://www.robert-schuman.eu/en/european-issues/0360-for-a-european-white-paper-on-security-and-defence> (29.06.2020).

³⁰⁵ Niklas Novaky, "From EUFOR to EUMAM: The European Union in the Central African Republic", *European Foreign Affairs Review* 21, no. 1 (2016).

³⁰⁶ Countrywatch, *Central African Republic Country Review*, 2020, www.countrywatch.com (28.06.2020), 2.

³⁰⁷ Martin Welz, "Multi-actor Peace Operations and Inter-organizational Relations: Insights from the Central African Republic", *International Peacekeeping* 23, n. 4 (2016).

dışında, yine Birliğin 1990'lardan itibaren çeşitli ülkelerde ortaya çıkan kimi anti-demokratik gelişmeler karşısında takındığı tutum da bizleri aynı sonuçlara ulaştıracak niteliktedir. Hatta askeri operasyonların maliyet, koordinasyon ve coğrafi uzaklık gibi sebeplerle pratiğe dönüştürülmesinin ya da istenen normatif hedeflere ulaşmasının zorluğu bir mazeret olarak ileri sürülse bile; her hangi bir ülkede ortaya çıkabilecek hak ve özgürlüklere, demokratik kurum ve süreçlere ya da hukukun üstünlüğüne zarar verecek bir durum karşısında Birliğin kendi duruşunu göstermesi çok daha kolay ve gözlemlenebilir bir olgudur. Her hangi bir parlamenter demokratik sistemde, bahsini ettiğimiz şekilde sisteme zarar verme durumunun en keskin ortaya çıkış şekli askeri darbelerdir. Birliğin Soğuk Savaş sonrasında kendine özgü bir uluslararası aktör kimliği olarak vurgusunu yaptığı idealist-normatif yaklaşımı gerçekten içselleştirip içselleştirmedini bu defa da bir tanesi 1990'lara ve diğeri de daha yakın bir tarihe ait iki askeri darbe örneği üzerinden analiz etmeye çalışacağız.

4.1. Cezayir'de Askeri Darbe ve AB'nin Tutumu

1995 yılında Birlik, Barselona Deklarasyonu'yla Avrupa-Akdeniz Ortaklığını hayata geçirirken veya bu Ortaklık çerçevesinde sonraki birkaç yıl içerisinde Akdeniz'e kıyısı bulunan Afrika ve Ortadoğu devletleriyle ikili ortaklık antlaşmaları imzalarken ilgili metinlerde insan haklarına saygı, demokrasi, çatışmaların barışçı yollarla çözülmesi, hukukun üstünlüğü gibi değerlere, ilişkilerin çerçevesini belirleyecek temel ilkeler olarak sıklıkla atıfta bulunmuştur. Hatta Deklarasyonda demokratik kurumların güçlendirilmesi ve demokratik sistemlerin desteklenmesi özellikle vurgulanan bir unsur olmuştur.³⁰⁸ Oysaki bundan sadece üç yıl önce Cezayir'de tamamen demokratik yol ve yöntemlerle gerçekleştirilen seçimlerin ilk turunda İslami Selamet Cephesi'nin ezici bir üstünlük sağlaması karşısında ordunun darbe yapmasına ve ülkede insan haklarına ve sivil topluma zarar verecek bir dönemi başlatmasına Birlik tarafından en ufak kınama gelmesi şöyle dursun, bizzat Fransa eski sömürgesi olan bu ülkedeki darbeye her türlü desteği sağlamıştır. Tabloyu daha net bir şekilde şöyle izah etmek mümkün: Bir yanda Cezayir'de gerçekleştirilen kanlı bir askeri darbe ve bu darbenin devamında uzunca bir süre ülkenin maruz kalacağı anti-demokratik uygulamalarla ekonomik ve siyasi gerileme varken, diğer yanda Birliğin, söz konusu ülkenin de içinde bulunduğu bir coğrafyaya yönelik içinde bolca insan hakları, barış ve demokrasi geçen işbirliği söylemleri bulunmaktadır.

³⁰⁸ AB Konseyi, "Barcelona Declaration Adopted at the Euro-Mediterranean Conference – 27-28/11/95", 1995, https://ec.europa.eu/research/iscp/pdf/policy/barcelona_declaration.pdf (04.07.2020).

Uzunca bir süre devam eden Fransız sömürgeciliği sekiz yıllık kanlı ve yıpratıcı bir bağımsızlık savaşıyla sona erdikten ve 1962 yılında Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti kurulduktan sonra ülke yine büyük oranda Fransa'nın etkisinin hissedildiği askeri-bürokratik elitlerin ve tek parti durumundaki Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin kontrolünde yönetilmiştir. Bağımsızlığı elde etmede rol oynamalarından dolayı Parti ve ordunun halk nezdindeki meşruiyeti belli bir süre devam etse de özellikle 1980'lerden itibaren artan ekonomik sıkıntılar, israf, kötü yönetim ve anti-demokratik uygulamalar geniş halk kesimlerinin protestolarının artmasına yol açmıştır. Ekim 1988'de gerilimin had safhaya ulaşması protestocularla ordunun karşı karşıya gelmesine yol açmış ve Cumhurbaşkanı Şadli Bin Cedit, kapsamlı demokratikleşme adımlarına yönelerek tansiyonu düşürmeye çalışmıştır. Yeni bir anayasa hazırlanması, çok partili sisteme geçilmesi, ordunun politik alan üzerindeki ağırlığının azaltılması ve hak ve özgürlükler alanının genişletilmesi gibi çok ciddi dönüşüm hamleleri gerçekleştirilmiştir. Yani demokratik değerlere sahip çıktığını ve yaygınlaşmasını istediğini iddia eden bütün uluslararası aktörlerin ve bu arada AB'nin desteklemesi beklenen adımlar atılmıştır. Oysaki hikâyenin devamı bu beklentilere ve demokrasinin doğal akışına uygun bir şekilde son bulmamıştır. Her hangi bir siyasi partinin yapması gerektiği şekilde, halkın yükselen taleplerini ve sorunlarını demokrasinin kuralları içerisinde politik alana taşıyan ve böylece önemli bir toplumsal desteğe ulaşan İslami Selamet Cephesi'nin önce Haziran 1990'daki yerel seçimlerde sonra da iki turlu Parlamento seçimlerinin Aralık 1991'de yapılan ilk turunda ezici bir zafer kazanması, ülkede öteden beri kontrolü elinde bulunduran statükocu çevreleri mutlu etmemiştir. İslami Selamet Cephesi'nin ikinci turun sonunda mecliste büyük üstünlük sağlayacağı ortaya çıkınca, söz konusu partinin ülkeyi anti-demokratik ve radikal İslamcı bir çizgiye götüreceği gerekçesiyle askeri darbe gerçekleştirilmiş ve seçimler iptal edilmiştir. Darbenin hemen ardından İslami Selamet Cephesi kapatılmış, birkaç yıl içerisinde on binlerce kişi öldürülmüş ya da tutuklanıp işkenceye maruz bırakılmış ve ülkenin yeni yeni kazanmaya başladığı demokratik kurum ve değerler kesintiye uğratılmıştır.

Ülkede bütün bunlar olup biterken AB'nin yaklaşımına bakacak olursak: Askeri darbenin hemen ardından gösterilen sessiz kabulleniş durumu, sonraki yıllarda da herhangi bir negatif tepkiye dönüşmemiştir. Politik İslam'ın yükselmesinden, bölgede ortaya çıkacak istikrarsızlıkla doğabilecek yeni göç dalgalarından veya başta bu ülkeyle olan doğalgaz ve petrol ticareti olmak üzere ekonomik çıkarların riske girmesinden duyulan endişe AB'yi

Cezayir'deki askeri yönetimi demokratikleşmeye yöneltebilecek politik koşulluluk araçlarına başvurmadan uzak tutmuştur.³⁰⁹ Hatta daha en başından beri ekonomik çıkarların AB açısından nasıl öncelikli bir yere sahip olduğunu ve demokratik değerlere yapılan vurgunun söylemde kaldığını gözlemleyebilmemiz mümkündür. Ocak 1992'de askeri darbe gerçekleşip demokratik kurum ve süreçler askıya alındığında Birlik darbeci yönetimi kınamamıştı ancak yine de Cezayir'e yapılacak finansal yardımların, demokratikleşme yönünde atılacak adımlara bağlı olacağını açıklamıştı. Kısa sürede belli oldu ki aslında AB'nin öne sürdüğü asıl koşul, darbeci de olsa yeni yönetimin Uluslararası Para Fonu programı çerçevesinde ülkede ekonomik ve finansal reformları gerçekleştirmesiydi. Buna ilişkin güvenceler sağlandıktan sonra daha 1993 yılında bile krediler serbest bırakılmıştır.³¹⁰ Dolayısı ile darbe yönetimine karşı ekonomik yaptırımlar hiçbir zaman gündeme alınmadığı gibi Cezayir, Avrupa-Akdeniz Ortaklığı'nın bütün aktivitelerine kabul edilmiş ve iç savaş hususunda AB ülkelerinde yapılan haberlerde bile çoğunlukla İslami Selamet Cephesi'ni suçlayıcı içerik yer almıştır.³¹¹ Dahası, Dışişleri Bakanı Alain Juppe'nin ağzından "anti-demokratik güçlerin iktidarı ele geçirmesine yol açacak seçimlere engel olduğunu" söyleyerek askeri darbeyi makul gören Fransa, darbeci yönetime hem ekonomik bakımdan hem de silah bakımından aktif destek sağlamıştır.³¹²

Fransa eski sömürgesindeki askeri darbeye ve sonrasında bu darbeciler tarafından gerçekleştirilen katliamlara açıktan destek verirken, diğer üye ülkeler ve AB yetkilileri sessiz kalarak³¹³ ya da ülkedeki insan hakları ihlallerinin yoğunlaştığı kimi dönemlerde endişelerini dile getirerek durumu geçiştirmeye çalışmışlardır. Örneğin 1997 yazında sivil halka yönelik katliamlar ciddi bir artış gösterince, Almanya Dışişleri Bakanı Klaus Kinkel Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmada uluslararası toplumun Cezayir'deki olaylara sessiz kalmasını eleştirmiş ve masum insanların öldürülmesine karşı artık birşeyler yapılması gerektiğini ifade etmiştir. Elbette ki Avrupalı ya da Cezayirli ilgililer bu açıklamaların sadece

³⁰⁹ Aylin Güney ve Ashlan Çelenk, "The European Union's Democracy Promotion Policies in Algeria: Success or Failure?", *The Journal of North African Studies* 12, no. 1 (2007), 120.

³¹⁰ Hugh Roberts, "Dancing in the Dark: The European Union and the Algerian Drama", *Democratization* 9, no. 1 (2002), 110.

³¹¹ Francesco Cavatorta, "The Failed Liberalisation of Algeria and the International Context: A Legacy of Stable Authoritarianism", *The Journal of North African Studies* 7, no. 4 (2002), 39.

³¹² Maria Do Céu Pinto, "European and American Responses to the Algerian Crisis", *Mediterranean Politics* 3, no. 3 (1998), 67.

³¹³ Gorm Rye Olsen, "Promotion of Democracy as a Foreign Policy Instrument of 'Europe': Limits to International Idealism", *Democratization* 7, no. 2 (2007), 155.

söylemde kalacağını ve pratikte hiçbir şeyi değiştirmeyeceğinin farkındaydılar.³¹⁴ Almanya bu duruşunda gerçekten samimi olsa idi, her halde ilk yapması gereken AB içerisinde mesele ile ilgili bir tartışma başlatmak ve bahsettiği katliamlara en fazla desteği veren komşusunun politikalarını eleştirmek olurdu. 1980’lerden itibaren Cezayir’de ticari bağlantılarını artıran Birleşik Krallık ve İtalya gibi devletler, bu bağlantıların riske edilmemesi adına Cezayir’e yönelik politikalarını bir anlamda Fransa’ya devretmişlerdir.³¹⁵ İspanya ve Portekiz gibi Akdeniz kıyısındaki diğer ülkeler de olayların diğer Kuzey Afrika ülkelerine sıçramasından ve muhtemel bir göç dalgasından korktukları için aynı şekilde Fransa’nın arkasından gitmişlerdir. 1997’den itibaren yoğunlaşan iç savaş sırasında, Almanya’nın az önce bahsettiğimiz tutumuna benzeyen eleştirel bir çıkış Birleşik Krallık’tan gelmiş ve 1998 yılı başında bu ülkenin AB Konseyi dönem başkanlığı sırasında Cezayir’e, çalışmaları sonuçta hiçbir etki doğurmayacak bir soruşturma heyeti gönderilmiştir.

Anti-demokratik müdahalelerin bu şekilde uluslararası düzeyde bile destek bulduğu bir yerde, arzu edilse bile demokratik kurum ve davranışların yerleşmesi çok daha zorlaşmakta ve halk, seçimlere ve politika kurumlarına duyduğu güvensizlikten kurtulamamaktadır. Uluslararası Kriz Grubu’nun tespitine göre “Cezayirli 1991’de oy verdiler fakat oyları iptal edildi, 1997’de oy verdiler fakat oylarına hile karıştırıldı ve 2002’de oylamaya gitmediler.”³¹⁶ Aradan geçen yirmi yıllık süreye rağmen 2012 seçimlerinde bile Cezayir halkı sandığa ve meclise duyduğu ilgisizliği ve güvensizliği belli etmiş, Fransa’daki başkanlık seçimleri için ya da ülkedeki futbol maçları için gösterdiği alakayı seçim kampanyalarına göstermemiştir.³¹⁷ Zaten 44 partiyle politik istikrarsızlığın fazlasıyla belli olduğu söz konusu seçimlere yüzde 42 gibi düşük bir katılım göstermiştir. Yani aslında AB ve üye devletler darbeye ve darbe sonrasında da baskıcı yönetimlere destek vermekle veya en azından karşı durmamakla, demokratik değerlerin ve kurumların yerleşmesinden ziyade zayıflamasına ve güvensizleşmelerine hizmet etmişlerdir.

³¹⁴ Pinto, “European and American Responses to the Algerian Crisis”, 72.

³¹⁵ Cavatorta, “The Failed Liberalisation of Algeria”, 38.

³¹⁶ Mohammed Akacem, The Role of External Actors in Algeria's Transition”, *The Journal of North African Studies* 9, no. 2 (2004), 155.

³¹⁷ Paul Schemm, “Algeria Elections Failing to Inspire People”, *The San Diego Union Tribune*, 9 Mayıs 2012, <https://www.sandiegouniontribune.com/sdut-algeria-elections-failing-to-inspire-people-2012may09-story.html> (15.07.2020).

AB'nin Cezayir'deki politikası aslında önceki bölümde ele aldığımız barışçıl amaçlı askeri operasyonlarından farklı değildir ve Ian Mather'in yerinde ifadesiyle “iyi niyet (söylemlerinin) dar kapsamlı ulusal çıkarlarla ölümcül birleşimini” içermektedir.³¹⁸ Demokrasiyi, anti-demokratik yöntemlerle korumaya çalışmak yani usulüne göre yürüyen bir demokratik süreç sonucunda halkın desteğini alarak yönetsel makamlara ulaşan veya ulaşma ihtimali olan grupları; “geldiklerinde demokrasiye zarar verecek anti-demokratik niyetleri olduğu” ön kabulü ile darbeye ve politik alandan uzaklaştırılmaya maruz bırakmak AB'nin demokrasi anlayışının ne kadar çelişkili ve duruma göre değişkenlik gösterdiğini ortaya koymaktadır. Oysaki AB'nin savunduğu mantık bunun tam tersidir: Demokratik değerlere dayalı iyi yönetimlerin kurulması noktasında üçüncü ülkelere yönelik yardım projeleri radikalleşmeyi ve terör gruplarının eleman kazanmalarını önleme amacını taşımaktadır.³¹⁹ AB demokratik değerlere dayanma üzerinden idealize ettiği bir uluslararası düzenle neyi öngörmüşse, Cezayir'deki gelişmelere yaklaşımı ile bu yöndeki samimiyetsizliğini de göstermiştir.

4.2. Mısır'da Askeri Darbe ve AB'nin Tutumu

Hatırlatmak gerekirse Birliğin ısrarla sahiplendiği argümana göre bölgesel ya da küresel istikrarın sağlanması ve her türlü radikal yönelimlerin engellenebilmesi ancak demokratik değerlere dayalı iyi yönetilen ülkeler zincirinin oluşturulması ile mümkündür. Cezayir örneği ile bariz bir şekilde anlaşılmaktadır ki 1990'ların AB'si, sahiplendiği bu argümanı pratiğe dönüştürmede sınıfta kalmıştır. 2000'li yıllarda ve özellikle Lizbon Antlaşması ile hem kendi derinleşmesi hem de dışışleri açısından girdiği yeni dönemde durum değişmiş midir, bunu da Mısır'daki gelişmeler üzerinden değerlendirebilmemiz mümkündür.

2004'te demokratik kanalları kullanarak yeni bir Anayasa talebiyle ortaya çıkan Değişim İçin Mısır Hareketi'nin (Kifaye) faaliyetleri ya da kökleri daha da eskiye dayanan Müslüman Kardeşler hareketinin 2005 seçimlerinden itibaren siyasi arenada yine demokrasi içerisinde kalmak suretiyle giderek artan ağırlığı Hüsnü Mübarek rejimi tarafından ağır baskı ve kısıtlamalara maruz bırakılmıştır. 2005 seçimlerinde ve sonrasındaki birkaç yılda ortaya çıkan hukuk ve insan hakları ihlalleri binlerce kişinin tutuklanmasına ve özgürlüklerin

³¹⁸ Glen St. J. Barclay, “The European Union and the Maghreb: A Clash of Civilisations?”, *Australia & World Affairs* 25, no. 5 (1995).

³¹⁹ AB Konseyi, *Factsheet: 'The EU and the Fight Against Terrorism'*, (Brüksel: AB Konseyi, 2007).

kısıtlanmasına yol açarken, AB tarafından etkisiz bazı açıklamaların dışında ciddi bir yaptırım gelmemiştir. Daha doğrusu yaptırım şöyle dursun, tam aksine Ulusal Gösterge Programı kapsamında 2007-2010 yıllarını içeren 558 milyon avroluk yardım kabul edilmiş, muhalefete yönelik baskıların arttığı 2008 yılında bile bu yardımdaki kararlılığı teyit eden bir mutabakat zaptı imzalanmıştır.³²⁰ Olayın ironik tarafı ise toplamda süresi 2013 yılına kadar uzayacak, miktarı da bir milyar avronun üzerine çıkacak olan söz konusu yardım programının öncelikli amaçlarının başında demokratik değerlere dayalı politik reformların ve yönetimin iyileştirilmesinin gerçekleştirilmesi geliyordu.³²¹ Ülkede halka yönelik iktidar merkezli baskılar günden güne daha da artınca, Ocak 2011’de her kesimden milyonlarca Mısırlı’nın iştirak ettiği protesto gösterileri giderek isyana dönüşmüştür. Mübarek yönetiminin yıllardır süren anti-demokratik uygulamalarına ses çıkarmayan AB; geniş kesimlerin katıldığı ve daha fazla demokrasi, adalet ve refah istemiyle gerçekleştirilen protesto gösterilerine katılan halka rejim güçleri tarafından ateş açılırken de tutumunu değiştirmemiştir. Rejimi kınamak yerine taraflara sükûnet çağrısı yapmakla yetinmiştir.³²² İsyanın yaygınlık ve süreklilik kazanması üzerine 11 Şubat’ta Hüsnü Mübarek görevinden istifa etmek zorunda kalmış, anayasa ve meclis işlevsiz hale getirilmiş ve altı ay sonra yapılacağı açıklanan seçimlere kadar ülke askeri bir konseyin kontrolüne girmiştir.

Seçimlere yönelik anayasal referandum ve seçim sisteminin belirlenmesi gibi uzun süren hazırlıkların ardından ancak 11 Ocak 2012’de sonuçlandırılan demokratik seçimlere göre Müslüman Kardeşler hareketinin desteklediği ve Muhammed Mursi’nin başkanlığını yaptığı Özgürlük ve Adalet Partisi mecliste çoğunluğa ulaşmıştır. Muhammed Mursi, Haziran 2012’de yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde de ülke tarihinin demokratik yollarla gelen ilk Cumhurbaşkanı oldu. İşte AB’nin Mısır’daki gelişmelere kendi normatif penceresinden bakıp bakmadığı, ülke halkının mücadeleleri sonucunda elde edilen ve fakat yine bir İslami partiyi iktidara getiren demokratikleşme kazanımlarını ne derece desteklediği üzerinden analiz edilebilir. Ne yazık ki hem Mısır bakımından hem de AB’nin tutumu bakımından hikâyenin geri kalan kısmı, burada sadece Cezayir ile ilgili olanı verdiğimiz önceki örneklerinden farklı

³²⁰ Michelle Pace, “Paradoxes and Contradictions in EU Democracy Promotion in the Mediterranean: the Limits of EU Normative Power”, *Democratization* 16, no. 1 (2009), 43.

³²¹ Avrupa Komisyonu, *Egypt – Country Strategy Paper 2007-2013* (Brüksel: Avrupa Komisyonu, 2007)

³²² Marco Pinfari, “The EU, Egypt and Morsi’s Rise and Fall: ‘Strategic Patience’ and Its Discontents”, *Mediterranean Politics* 18, no. 3 (2013), 461.

yazılmamıştır. Şöyle izah etmek daha doğru olabilir: Kurulduğu 1953 yılından beri diktatöryel liderler tarafından yönetilen bir ülkede uzun ve sancılı bir mücadele süreci sonucunda demokratikleşme yolunda önemli kazanımlar elde edilmiş ve ilk defa seçilmişler başa geçmiştir. Uzun süredir hüküm süren askeri-bürokratik elitlere dayalı statükonun kolayca değiştirilemeyeceği ve yeni politik sisteme ilişkin değerlerin yaygınlaşmasının zaman alacağı ortadadır. Üstelik Mısır “derin devletin” değişime muhalefet ettiği bizzat Birlik tarafından da dile getirilen bir durum.³²³ İşte demokratik kazanımların yerleşmesi ve ileriye götürülebilmesi yolunda kritik bir süreçten geçildiği ve tam da bu sebeple normatif bir uluslararası gücün desteğinin daha fazla hissedilmesi gereken bir dönemde Birlik, bir anda önceki yıllarda diktatör liderlerin yönetimlerinde göstermediği duyarlılığı göstermeye başlamış ve Mısır’a yönelik ekonomik yardımları demokratikleşme kapsamındaki kimi eksiklikleri öne sürerek tartışmaya açmıştır. Yeni yönetime zaman tanımadan ve daha Haziran’daki Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin üzerinden birkaç ay bile geçmeden, Mısır’ın yeni yönetiminin demokratikleşme hususundaki politikası önce AB ya da İngiltere, Hollanda gibi devletlerin üst düzey yöneticilerinin ağzından, sonra da Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Sayıştay tarafından kurumsal düzeyde eleştiri konusu yapılmıştır. Özellikle Haziran 2013’te yayınlanan Sayıştay Raporunda Mursi yönetimi tarafından politik haklar, yönetim sistemi reformu ve güvenlik sistemi reformu gibi birçok konuda kısa sürede atılan demokratik adımlara yeteri kadar yer verilmezken, sivil toplum ve yeni anayasa konusundaki eksiklikler üzerinden demokratikleşme sürecinin yetersiz kaldığı eleştirisi getirilmiştir.³²⁴

Uluslararası alanda yalnızlaştırılan seçilmiş Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi ve yönetimi, günden güne ülkenin statükocu anlayışının mukavemetiyle daha fazla karşı karşıya gelmek durumunda kalmıştır. Sonuçta, değişime direnen kesimlerin kışkırtmalarıyla artan protestolar bahane edilerek söz konusu kesimlerin merkezinde bulunan silahlı kuvvetler tarafından 3 Temmuz 2013’te darbe yapılmıştır. Muhammed Mursi ve diğer iktidar partisi yöneticilerinin yanında, yüzlerce Müslüman Kardeşler üyesi tutuklanmış, Mursi yanlısı gösteri yapmak isteyenler kanlı bir şekilde bastırılmış ve Müslüman Kardeşlere yakın duran her türlü medya, dernek ya da başka türlü yapılar kapatılarak yoğun bir baskı ve şiddet uygulanmıştır.

³²³ Marta Latek, *Briefing: Egypt's Muslim Brotherhood Experience - International Response and Regional Implications* (Brüksel: Avrupa Parlamentosu Araştırma Birimi, 2013), 1.

³²⁴ Pinfari, *The EU, Egypt and Morsi's Rise and Fall*.

Ülkede darbe ve sonrasında bütün bunlar yaşanırken hemen ilk günlerde Mısır'a giden Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Catherine Ashton dâhil hiçbir AB yetkilisinin ağzından olayları askeri darbe olarak tanımlayan bir ifade çıkmamış ve Mısır halkının yanında olduklarını ve demokratik değerlere bir an önce dönülmesi gerektiğini belirten yüzeysel açıklamaların ötesine geçilmemiştir.³²⁵ AB yine önceliği demokrasiye, halkın iradesine, insan haklarına ve her zaman vurguladığı diğer üstün değerlere değil de bölgede istikrarın bozulmamasına ve terörizmle mücadele söylemine vermiştir. Mursi yönetimi sırasında demokratikleşmedeki aksaklıkları dile getirerek kısa sürede ekonomik yardımları tartışmaya açan Birlik, darbeciler için böyle bir konuyu gündeme bile getirmemiştir. 21 Ağustos 2013'te toplanan AB Dışişleri Bakanları Konseyi ekonomik yardımların ve ilişkilerin devam edeceğini ilan ederken, Mısır'da ülke içi olaylarda baskı aracı olarak kullanılacak her türlü malzemenin ihraç lisanslarının askıya alınacağını kabul etmekle³²⁶ Birliğin 'duyarlılığını' göstermiştir.

5. Sonuç

Soğuk Savaşın bitiminden günümüze kadarki dönemde demokratik değerlere dayanma, Birliğin hemen her politika alanında kendisine pusula olarak benimsediğini öne sürdüğü temel yaklaşım tarzı olmuştur. Dışişleri ve güvenliğe ait konularda ise, bu yaklaşım tarzına Birliğin diğer küresel aktörlerle kıyaslandığında kendi özgünlüğünü de ortaya koyan kimliksel bir unsur olarak özellikle vurgu yapılmıştır. Demokratik değerlerin ciddi anlamda ihlale uğradığı bölgesel çatışmalara ya da askeri darbe şeklindeki anti-demokratik gelişmelere Birlik tarafından verilen tepkiler değerlendirildiğinde, ne kadar vurgu yapılırsa yapılsın demokratik değerlerin ve bunlara dayalı idealist-normatif yaklaşımın Birlik açısından sadece söylemde var olagelen ancak pratikte kendisini göstermeyen bir yaklaşım olduğu görülmektedir. Farklı dönemlere ait örnek olaylar üzerinden bu çalışmada açıklamaya çalıştığımız gibi, demokratik değerler kararların alınmasında ve stratejilerin sürdürülmesinde hiçbir zaman belirleyici etken olmamıştır. Aslında Ruanda Soykırımı bahsinde dönemin Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterand'ın 1998 yılında Le Figaro'ya verdiği demeçte söylediği ve çokça iktibas edilen sözleri bu samimiyetsizliği fazlasıyla kanıtlamaktadır: “Bunun gibi ülkelerde soykırım çok da

³²⁵ Michelle Pace, “Mixed Messages from the EU won't Help Solve Egypt's Crisis”, The Conversation, 2013, <https://theconversation.com/mixed-messages-from-the-eu-wont-help-solve-egypts-crisis-16595> (20.09.2020).

³²⁶ AB Konseyi, *Council Conclusions on Egypt*, 21 Ağustos (Brüksel: AB Konseyi, 2013), 2.

önemli değildir.”³²⁷ Birliğin söylemleriyle uygulamaları arasındaki bu büyük farktan çıkarılabilecek bazı sonuçları şu şekilde sıralamamız mümkündür:

Öncelikle başka ülkelerdeki anti-demokratik gelişmeler karşısında Birliğin tutumu belirlenirken büyük oranda birkaç büyük devletin ağırlığının kararlarda etkili olması ve yeri geldiğinde üyelere birinin kendi çıkarları gereği anti-demokratik tarafları desteklemesi hatta onlara silah satışı gibi somut yardımlar yapması aslında demokratik değerler söyleminin daha Birlik topraklarında bile olgunlaşmadığının göstergesidir.

İkincisi, üye devletlerin ya da onların iradelerinin birleşimiyle AB'nin, Birlik toprakları dışında ortaya çıkan anti-demokratik gelişmelere askeri operasyon veya başka türlü yaptırım kararları alırlarken demokratik değerleri arka plana itmeleri ve kendi ekonomik ve güvenlik çıkarlarını merkeze alarak hareket etmeleri, öncelikle demokratikleşmeyle barış ve kalkınma sağlanabileceğine kendilerinin inanmadıklarını göstermektedir. Kaldı ki Birliğin demokratik değerleri perde yaparak başka amaçlara ulaşmaya çalıştığı stratejinin de faydalı sonuçlar ürettiğini söylemek güçtür. Bizim burada farklı dönemlere ait birkaç örnek olayla ortaya koymaya çalıştığımız bu durumu teyit edecek şekilde, 1980'lerin sonlarından itibaren AB'nin ya da üyelerinin Afrika kıtasındaki çatışmalara yönelik gerçekleştirdiği bütün müdahaleleri mercek altına aldığı kapsamlı çalışmasında Gegout, bir yandan söz konusu müdahalelerin nedenleri arasında insani yaklaşımın (humanitarianism) hiçbir zaman öncelikli husus olmadığını ve pragmatik çıkarların baskın nedenler olduğunu teyit ederken; diğer yandan bu müdahalelerin, çatışmaların sona erdirilmesine ve sosyo-ekonomik gelişmenin desteklenmesine çok az olumlu katkısının bulunduğunu ortaya koymuştur.³²⁸

Son olarak, AB'nin demokratik değerler hususundaki samimiyetsizliği ve çoğu zaman baskıcı, darbeci hatta soykırımcı rejimleri destekleyici tutumu; farklı coğrafyalarda geniş insan topluluklarının demokratikleşme yoluyla politik ve toplumsal dönüşüm gerçekleştirebilme umutlarına da zarar vermiştir. Hatta bunların bir kısmının söz konusu dönüşümü gerçekleştirme arayışlarını anti-demokratik kanallara yöneltmelerine sebep olmuştur denilebilir. Bir de olayın karşı tarafına bakıldığında; AB ya da üyelerinin çıkarları doğrultusunda hareket ettikleri sürece kendilerine destek geleceğine inanan liderlerin ve grupların, kendi devletlerinde anti-demokratik uygulamaları devam ettirme hususunda daha bir cesaret kazandıkları söylenebilir.

³²⁷ Wallis, *Silent Accomplice*, 106.

³²⁸ Gegout, *Why Europe Intervenes in Africa*.

Kaynakça

- AB Konseyi. “Barcelona Declaration Adopted at the Euro-Mediterranean Conference – 27-28/11/1995”. https://ec.europa.eu/research/iscp/pdf/policy/barcelona_declaration.pdf (04.07.2020).
- AB Konseyi. *Factsheet: ‘The EU and the Fight Against Terrorism’*. Brüksel: AB Konseyi, 2007.
- AB Konseyi. *European Security Strategy – A Secure Europe in a Better World*. Brüksel: Konsey Genel Sekreterliği, 2009.
- AB Konseyi. *Council Conclusions on Egypt*, 21 Ağustos. Brüksel: AB Konseyi, 2013.
- Adler, Emmanuel. “Seizing the Middle Ground: Constructivism in World Politics.” *European Journal of International Relations* 3, no. 3 (1997): 319-363.
- Akacem, Mohammed. “The Role of External Actors in Algeria's Transition.” *The Journal of North African Studies* 9, no. 2 (2004): 153-168.
- Avrupa Komisyonu. *A White Paper: European Social Policy – A Way Forward for the Union*, COM (94) 333. Brüksel: Avrupa Komisyonu, 1994.
- Avrupa Komisyonu. *Egypt – Country Strategy Paper 2007-2013*. Brüksel: Avrupa Komisyonu, 2007.
- Avrupa Parlamentosu. *Helsinki European Council 10 and 11 December 1999 Presidency Conclusions*. https://www.europarl.europa.eu/summits/hel1_en.htm (14.06.2020).
- Barclay, Glen St. J. “The European Union and the Maghreb: A Clash of Civilisations?”. *Australia & World Affairs* 25, no. 5 (1995): 5-17.
- Beetham, David ve Christopher Lord. *Legitimacy and the European Union*. Essex: Addison Wesley Longman, 1998.
- Boie, Hannah. *Civilian Power – An Analysis of Euro-Mediterranean Relations*. Berlin: Lit Verlag, 2009.
- Borchardt, Klaus Dieter. *The ABC of European Union Law*. Lüksemburg: AB Yayın Ofisi, 2010.
- Branche, Raphaël. “Torture and Other Violations of the Law by the French Army during the Algerian War”. *Genocide, War Crimes & the West – History and Complicity*, der. Adam Jones, 134-145. New York: Zed Books, 2004.
- Brosig, Malte. *Cooperative Peacekeeping in Africa – Exploring Regime Complexity*. Londra: Routledge, 2015.
- Callamard, Agnès. “French Policy in Rwanda”. *The Rwanda Crisis from Uganda to Zaire – The Path of A Genocide*, der. Howard Adelman ve Astri Suhrke, 157-184. London: Routledge, 1999.
- Cavatorta, Francesco. “The Failed Liberalisation of Algeria and the International Context: A Legacy of Stable Authoritarianism”. *The Journal of North African Studies* 7, no. 4 (2002): 23-43.
- Countrywatch. *Central African Republic Country Review*, 2020. www.countrywatch.com (28.06.2020).
- Duchêne, François. “Europe’s Role in World Peace”. *Europe Tomorrow: Sixteen Europeans Look Ahead*, der. Richard Mayne. Londra: Fontana, 1972.
- Elkins, Caroline. *Imperial Reckoning: The Untold Story of Britain’s Gulag in Kenya*. New York: Henry Hold and Company, 2005.
- Gegout, Catherine. “Causes and Consequences of the EU's Military Intervention in the Democratic Republic of Congo: A Realist Explanation”. *European Foreign Affairs Review* 10 (2005): 427-443.

- Gegout, Catherine. *Why Europe Intervenes in Africa – Security, Prestige and the Legacy of Colonialism*. Oxford: Oxford University Press, 2016.
- Gomes, Sophie da Câmara Santa Clara. *The European Union's Political and Development Response to Rwanda*, 2001. <https://ecdpm.org/wp-content/uploads/2013/10/DP-27-European-Union-Political-Development-Response-Sudan-2001.pdf> (10.06.2020).
- Güney, Aylin ve Aslihan Çelenk, “The European Union's Democracy Promotion Policies in Algeria: Success or Failure?”, *The Journal of North African Studies* 12, no. 1 (2007): 63-80.
- Habermas, Jürgen ve Jacques Derrida. “February 15, or, What Binds Europeans Together: Plea for a Common Foreign Policy, Beginning in Core Europe”. *Old Europe, New Europe, Core Europe*, der. Daniel Levy, Max Pensky ve John Torpey, 3-13. Londra: Verso, 2005.
- Habermas, Jürgen. “A Political Constitution for the Pluralist World Society?”. *Journal of Chinese Philosophy* 34, no. 3 (2007): 331-343.
- Habermas, Jürgen. “Democracy in Europe: Why the Development of the EU into a Transnational Democracy is Necessary and How It is Possible”. *European Journal of Law* 21, no. 4 (2015): 546-557.
- Harnisch, Sebastian ve Hanns W. Maull. “Introduction”. *Germany as a Civilian Power – The Foreign Policy of the Berlin Republic*, der. Sebastian Harnisch ve Hanns W. Maull, 1-9. Manchester: Manchester University Press, 2001.
- Hendrickson, Ryan C., Jonathan R. Strand ve Kyle L. Raney. “Operation Artemis and Javier Solana: EU Prospect for a Stronger Common Foreign and Security Policy”. *Canadian Military Journal* 8, no. 1 (2007): 35-42.
- Hobf, Ted. “The Promise of Constructivism in International Relations Theory”. *International Security* 23 (1998): 171-200.
- Horne, Alistair. *A Savage War for Peace: Algeria 1954-1962*. New York: New York Review Books Classics, 2006.
- Houben, Marc. *International Crisis Management – The Approach of European States*. Londra: Routledge, 2005.
- Hyde-Price, Adrian. “‘Normative’ Power Europe: A Realist Critique”, *Journal of European Public Policy* 13, no. 2 (2006): 217-234.
- Jüneman, Annette. “Repercussions of the Emerging European Security and Defence Policy on the Civil Character of the Euro-Mediterranean Partnership”. *Euro-Mediterranean Relations After September 11*, der. Annette Jüneman, 36-52. London: Frank Cass, 2004.
- Kagan, Robert. “Power and Weakness”. *Policy Review* 113 (2002): 3-28.
- Kaldor, Mary. “The EU as a New Form of Political Authority: The Example of the Common Security and Defence Policy”. *Global Policy* 3, Ek 1 (2012): 79-86.
- Kerstens, Paul. “‘Deliver Us from Original Sin’: Belgian Apologies to Rwanda and the Congo”. *The Age of Apology – Facing up to the Past*, der. Mark Gibney et al. 187-201. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2008.
- Kirchner, Emil J. “The Challenge of European Union Security Governance”. *Journal of Common Market Studies* 44, no. 5 (2006): 947-968.
- Kohler-Koch, Beate ve Berthold Rittberger (der.). *Debating the Democratic Legitimacy of the European Union*. Boulder: Rowman&Littlefield Publishers, 2007.

- Laffan, Brigit. "The Politics of Identity and Political Order in Europe". *Journal of Common Market Studies* 34, no. 1 (1996).
- Larsen, Henrik. "The EU: A Global Military Actor?". *Cooperation and Conflict* 37, no. 3 (2002): 283-302.
- Latek, Marta. *Briefing: Egypt's Muslim Brotherhood Experience - International Response and Regional Implications*. Brüksel: Avrupa Parlamentosu Araştırma Birimi, 2013.
- Levy Muse. *Report and Recommendation to the Government of Rwanda on the Role of French Officials in the Genocide Against the Tutsi*, 11 Aralık. Washington: Cunningham Levy Muse LLP, 2017.
- Lucarelli, Sonia. "EU foreign policy between telos and identity. A normative reading of the transatlantic divide". *the Second Pan-European Conference on EU Politics: 'Implications of a Wider Europe: Politics, Institutions and Diversity'*, 2004.
- Manners, Ian. "Normative Power Europe: A Contradiction in Terms?". *Journal of Common Market Studies* 40, no. 2 (2002): 235-258.
- Manners, Ian. "European Union, Normative Power and Ethical Foreign Policy". *Rethinking Ethical Foreign Policy: Pitfalls, Possibilities and Paradoxes*, der. D. Chandler ve V. Heins 116-136. New York: Routledge, 2006a.
- Manners, Ian. "Normative Power Europe Reconsidered: Beyond the Crossroads", *Journal of European Public Policy* 13, no. 2 (2006b): 182-199.
- Mawdsley, Jocelyn. "The Arming of the European Union: Explaining the Armaments Dimension of European Security and Defence Policy". *Perspectives* 22 (2004): 7-21.
- Norveç Nobel Komitesi. "The Nobel Peace Prize for 2012". <https://www.nobelprize.org/prizes/peace/2012/press-release/> (02.06.2020).
- Novaky, Niklas. "From EUFOR to EUMAM: The European Union in the Central African Republic". *European Foreign Affairs Review* 21, no. 1 (2016).
- Olsen, Gorm Rye. "Promotion of Democracy as a Foreign Policy Instrument of 'Europe': Limits to International Idealism". *Democratization* 7, no. 2 (2007), 142-167.
- Gorm Rye Olsen. "The EU and Military Conflict Management in Africa: For the Good of Africa or Europe?". *International Peacekeeping* 16, no.2 (2009) 245-260.
- Orbie, Jan. "Civilian Power Europe: Review of the Original and Current Debates". *Cooperation and Conflict* 41, no. 1 (2006): 123-128.
- Özer, Yonca. "The European Union as a Civilian Power: The Case of the EU's Trade Policy". *Marmara Journal of European Studies* 20, no. 2 (2012): 63-94.
- Pace, Michelle. "Paradoxes and Contradictions in EU Democracy Promotion in the Mediterranean: the Limits of EU Normative Power". *Democratization* 16, no. 1 (2009):39-58.
- Pace, Michelle. "Mixed Messages from the EU won't Help Solve Egypt's Crisis". *The Conversation*, <https://theconversation.com/mixed-messages-from-the-eu-wont-help-solve-egypts-crisis-16595>, 2013 (20.09.2020).
- Peltner, Arndt. "Germany's Role in Rwanda's Genocide: See No Evil, Hear No Evil?", 2015, <https://www.dw.com/en/germanys-role-in-rwandas-genocide-see-no-evil-hear-no-evil/a-18522377>, (13.07.2020).

- Perruche, Jean-Paul. "For a European White Paper on Security and Defence". *Foundation Robert Schuman*, 2015, <https://www.robert-schuman.eu/en/european-issues/0360-for-a-european-white-paper-on-security-and-defence> (29.06.2020).
- Philippi, Nina. "Civilian Power and War: the German Debate about Out-of-Area Operations: 1990-1999". *Germany as a Civilian Power – The Foreign policy of the Berlin Republic*, der. Sebastian, Harnisch ve Hanns W. Maull, 49-67. Manchester: Manchester University Press, 2001.
- Pinfari, Marco. "The EU, Egypt and Morsi's Rise and Fall: 'Strategic Patience' and Its Discontents". *Mediterranean Politics* 18, no. 3 (2013): 460-466.
- Pinto, Maria Do Céu. "European and American Responses to the Algerian Crisis". *Mediterranean Politics* 3, no. 3 (1998).
- Pridham, Geoffrey. "The European Union, Democratic Conditionality and Transnational Party Linkages: The Case of Eastern Europe". *Democracy Without Borders*, der. Jean Grugel. London: Routledge, 1999.
- Risse-Kappen, Thomas. "Exploring the Nature of the Beast: International Relations Theory and Comparative Policy Analysis Meet the European Union". *Journal of Common Market Studies* 34, no. 1 (1996).
- Roberts, Hugh. "Dancing in the Dark: The European Union and the Algerian Drama". *Democratization* 9, no. 1 (2002): 106-134.
- Samur, Hakan. "Avrupa Birliği'nde Güvenlik Meselesi ve Türkiye". *Avrupa Birliği'nin Uluslararası İlişkileri ve Türkiye*, der. İlhan Sağsen ve Mehmet Dalar, 177-208. Ankara: Orion Kitabevi, 2018.
- Schemm, Paul. "Algeria Elections Failing to Inspire People". *The San Diego Union Tribune*, 9 Mayıs 2012, <https://www.sandiegouniontribune.com/sdut-algeria-elections-failing-to-inspire-people-2012may09-story.html> (15.07.2020).
- Sjursen, Helene. "Not so Intergovernmental after All? On Democracy and Integration in European Foreign and Security Policy". *Journal of European Public Policy* 18, no. 8 (2011): 1078-1095.
- Smith, Karen E. "The End of Civilian Power EU: A Welcome Demise or Cause for Concern?". *The International Spectator* 35, no. 2 (2000): 11-28.
- Smith, Karen E. "Beyond the Civilian Power EU Debate". *Politique Européenne* 3, no. 17 (2005): 63-82.
- Tardy, Thierry. "Does European Defence Really Matter? Fortunes and Misfortunes of the Common Security and Defence Policy". *European Security* 27, no. 2 (2018): 119-137.
- Wagner, Wolfgang. "Why the EU's Common Foreign and Security Policy will Remain Intergovernmental: A Rationalist Institutional Choice Analysis of European Crisis Management Policy". *Journal of European Public Policy* 10, no. 4 (2003): 576-595.
- Wallis, Andrew. *Silent Accomplice: The Untold Story of France's Role in the Rwandan Genocide*. Londra, I.B. Tauris, 2006.
- Welz, Martin. "Multi-actor Peace Operations and Inter-organizational Relations: Insights from the Central African Republic". *International Peacekeeping* 23, n. 4 (2016): 568-591.

Alman Stratejik Kültürünün Yükselişi: 1969-2016 Arası Yayımlanan Alman Ulusal Güvenlik Stratejisi Belgelerinin Nitel Analizi³²⁹

Emre Baran PAK*
Fikret BİRDİŞLİ*

Özet

Almanya günümüzde uluslararası sistemin önde gelen aktörlerinden biridir. Küresel ekonomiye olan katkıları ve AB içindeki başat rolü nedeniyle her geçen gün önemi daha da artmaktadır. İkinci Dünya Savaşı sonrasında baskılanan Alman stratejik kültürü Soğuk Savaş yıllarından günümüze kadar geçen süreç içinde yeniden nüksederek uluslararası politikada baskın rolüne evrilme eğilimindedir. Bu makalede Almanya'nın uluslararası politikada değişen konumu 1969 yılından itibaren Almanya tarafından yayımlanmaya başlayan Ulusal Güvenlik Strateji Belgeleri (White Books) üzerinden analiz edilmektedir. 1969-2016 yılları arasında yayımlanan bu belgelerde Almanya'nın uluslararası politikaya olan angajmanının konjonktürel değişikliklerle uyumlu olarak tedricen evrildiği görülmektedir. Almanya'nın baskın tarihsel kimliğinin nüksettiği tezine dayalı olan bu çalışma birincil kaynaklara dayandırılmıştır.

Anahtar Kavramlar: *Almanya, Alman ulusal güvenlik politikaları, Ulusal Güvenlik, Stratejik kültür, Beyaz Kitaplar.*

The Rise of German Strategic Culture: A Qualitative Analysis of the German National Security Strategy Papers between 1969 and 2016

Abstract

Germany is one of the prominent actors of the international system today. Due to its contribution to the global economy and its dominant role in the EU, its importance is increasing day by day. The German strategic culture which was repressed after the Second World War tends to re-evolve into a dominant role in international politics by re-emerging within the process from the Cold War era until today. In this article, the evolving position of Germany in international politics is analyzed based on the National Security Strategy Documents (White Book) which were published by Germany from 1969 until today. In these documents, which were published between 1969 and 2016, it is seen that Germany's engagement with international politics gradually evolved in line with cyclical changes. This study, which is based on the assertion that Germany's historical dominant identity is re-emerging, was grounded on primary sources.

³²⁹ Bu makale Almanya'nın "Ulusal Güvenlik Belgeleri Üzerinden Alman Stratejik Kültürünün Nitel Analizi", Kahramanmaraş, 2018 Başlıklı Yüksek Lisans Tezinde yer alan veriler kullanılarak hazırlanmıştır.

* Öğrt.Gör. Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Dış İlişkiler Ofisi ORCID ID 0000-0001-6737-6078

* Doç.Dr. İnönü Üniversitesi, Stratejik Araştırmalar Merkezi, ORCID ID: 0000-0003-3832-7749 Geliş Tarihi / Geliş Tarihi/Received Date: 28.12.2019

Kabul Tarihi/ Accepted Date: 12.04 .2020

Key Words: *Germany, German National Security Policies, National Security, Strategic Culture, White Book.*

1. Giriş

Almanya, Alman siyasi birliğinin sağlandığı 19'ncü yüzyıldan itibaren uluslararası politikada en fazla rol alan ve gidişatına en fazla etki eden ülkelerin başında gelmektedir. 20'nci yüzyıla girerken Almanya, Avrupa'nın en dinamik ekonomisi olmakla birlikte otoriter bir yönetime, güçlü bir orduya ve deniz gücüne sahipti. Bu haliyle ve sergilediği reaktif tutum nedeniyle tarihin en büyük savaşları olan Birinci ve İkinci Dünya Savaşları'nda birinci derecede sorumluluk taşımış ve dolayısıyla Savaş sonrası yapılan uluslararası anlaşmalarla Alman stratejik kimliği galip devletler tarafından baskılanarak pasifize edilmeye çalışılmıştır. Buna rağmen Soğuk Savaş yıllarından itibaren Alman stratejik kültürünün zaman içinde nükseserek, kuşatılmışlık ve eziklik duygusunun aşılmasına başlandığı düşünülmektedir. Öyle ki günümüzde küresel ekonomiye olan katkılarının yanı sıra Avrupa Birliği'nin motor gücü olarak uluslararası politikada etkinliğini her geçen gün artıran Almanya, uluslararası sorunların çözümüne yönelik pek çok konuda adını BM Güvenlik Konseyi üyelerinin yanına P5+1 olarak yazdırmayı başarmıştır. Bu bakımdan Almanya'nın stratejik kültürü ve uluslararası politikaya yönelik vizyonu uluslararası ilişkiler alanında yapılan analizlerde göz ardı edilmemesi gereken önemli bir faktördür.

Stratejik Kültür çalışmaları Soğuk Savaş yıllarında rakip devletlerin karar süreçlerini ve olası dış politikalarını analiz etmek için geliştirilmiş bir yaklaşımdır. Bu yaklaşımda politik amaçlara ulaşmak için askeri kapasitenin kullanım biçimini incelemek özel önem taşımaktadır. Aynı dönem içinde gelişen Güvenlik Çalışmaları (Security Studies) da Uluslararası İlişkiler disiplini içinde alt bir alan olarak yer almaya başlamış ve daha çok askeri konular üzerine yoğunlaşmıştır. Bu nedenle Stephan Walt *Renaissance of Security Studies* isimli çalışmasında güvenlik çalışmalarını "tehditler ve askeri gücün kullanımı" çalışmaları olarak nitelmiştir.³³⁰ Her iki çalışma alanının birbirini kapsayan bu yönlerini dikkate alan Jeffrey S. Lantis (2002,87) de akademisyenlerin stratejik kültür teorisini ulusal güvenlik politikalarını açıklamak için

³³⁰ Stephen M. Walt, "Renaissance of the Security Studies", *International Studies Quarterly* 35, sy. 1 (1991): 211-239.

kullanmaya başladıklarını ifade etmektedir.³³¹ Bu kapsamda bu makalede Soğuk Savaş sonrası dönemde Almanya'nın uluslararası alanda değişen konumu ile stratejik kültürü arasında nasıl bir ilişki olduğu araştırılmaktadır.

Araştırmanın temel sorunsalı, tarihsel süreçte militarist bir stratejik kültüre sahip olduğunu pek çok kez kanıtlayan Almanya'nın stratejik kültürünün, Soğuk Savaş sonrası yapılan anlaşmalarla baskılanarak anti-militarist bir karaktere evrildiği yönündeki düşüncelere duyulan şüphe ile tanımlanabilir.³³² Bu kapsamda araştırmanın hipotezi “Almanya'nın İkinci Dünya Savaşı'nın ardından baskılanan stratejik kültürünün Soğuk Savaş yıllarında nüksettiği ve Soğuk Savaş sonrası dönemde Almanya'nın uluslararası politikaya daha aktif biçimde yeniden dönme eğiliminde olduğu” yönündedir. Bu hipotezi sınamak için 1969 ila 2016 yılına kadar aralıklarla yayımlanan on iki Ulusal Güvenlik Strateji Belgesi (UGSB) Almanca yazılmış olan orijinal metinleri üzerinden analiz edilmiştir. Dolayısıyla bu çalışma, stratejik kültürle güvenlik politikaları arasında bir korelasyon olduğu gerçeğinden yola çıkarak ve bu korelasyonun UGSB'ler üzerinden gözlenebileceği düşüncesine dayandırılmıştır.

Araştırma kapsamında UGSB'lerin içerik analizinde dikkate alınan faktörler: Fikirler, düşünceler ve temel inanışlar (ideas and principled beliefs); semboller ve söylemler (symbols and discourses); iç ve dış değişkenler (indigenous and exogenous variables) ve ifade edilen ulusal çıkarlardan (national interests) oluşmaktadır. Fikirler, düşünceler ve temel inanışlar UGSB'lere yön veren, biçimlendiren fikirler ve düşünceler ile uluslararası politikaya yönelik yargıları içerir. Semboller ve söylemler ise UGSB'lerde yer alan düşüncelere yansıyan ideolojinin dramatik ifadeleridirler. İç ve dış değişkenler UGSB'lerin yayımlandığı yılda iç politika ve uluslararası alanın politik görünümüdür. Ulusal çıkarlar ise UGSB'lerde ortaya koyulan ve hedeflenen faydaları içermektedir.

USGB'lerin analizinde genel aksiyomlar ve tahmin edilen davranışsal etkiler arasındaki ilişkiyi araştırabilmek için kullanılan faktörler dış politika analizinde kullanılan İnşacı (Constructivist) yaklaşımdan yola çıkarak saptanmıştır.³³³

³³¹ Jeffrey Lantis, “Strategic Culture And National Security Policy”, *International Studies Review* 4, sy. 3 (2002): 87-113.

³³² Lantis, “Strategic Culture and National Security Policy”, 87.

³³³ Analizde kullanılan inşacı faktörler için bkn.Trine Flochart, “Constructivism and Foreign Policy” in *Foreign Policy*, 2th ed. Ed. Steve Smith, Amalia Hadfield and Tim Dune, (Oxford University Pres, 2012), 78-93; Pınar

2. Stratejik Kültür ve Alman Stratejik Kültürü

Stratejik Kültür kavramı güvenlik çalışmalarında konstrüktivist yaklaşımın bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Çünkü Konstrüktivist yaklaşım güvenlik olgusunun nasıl ve hangi sosyal koşullar altında bir anlam yüküne kavuşturulduğunu incelemektedir. Yaşadığımız dünyayı maddi (material) ve sosyal dünya olarak ikiye ayıran inşacılık, sosyal dünyanın eylemler, inançlar, fikirler bağlamında oluştuğunu ve bunların aktörlerin çıkarlarını belirlediğini ve eylemlerine yansıdığını vurgulamakta ve tüm bunların uluslararası sisteme/yapıya olan yansımalarını incelemektedir.³³⁴ Konstrüktivizmin bu yaklaşımını güvenlik çalışmaları içinde stratejik kültür kavramı altında düzenleyen ve inceleyen Jack Snyder olmuştur. Siyaset biliminde siyasal tutum ve davranışı açıklamak için siyasal kültür³³⁵ kavramı kullanılırken, Jack Snyder bu kavramı uluslararası politikayı açıklamak için yetersiz görmüş ve stratejik kültür kavramının kullanımını önermiştir. Snyder'e göre, stratejik kültür "stratejik bir toplumun üyelerinin, stratejik tercihle ilgili eğitim ya da taklit yoluyla edindikleri ve birbirleriyle paylaştıkları alışlagelmiş davranış kalıplarının, şartlı duygusal reflekslerin ve fikirlerin toplamı"dır.³³⁶ Bu tanımdan yola çıkıldığında stratejik kültür tarihsel bağlamda birikimsel bir tecrübenin ürünü olarak kabul edilebilir.³³⁷ Nitekim Ken Booth ve Jeffrey S. Lantis gibi yazarlar stratejik kültürün tarih, coğrafya ve siyasal kültürden türetildiği düşüncesini taşır ve stratejik kültürün savaş ve barış konusundaki tutum ve davranışlara yön verdiğini vurgular. Buna göre stratejik kültür aktörlerin uluslararası politikada kuvvet kullanımı, kendini ve ötekini tanımlama, asker-sivil ilişkilerini düzenleme ya da uluslararası politikada kendine bir rol biçme gibi davranış kalıplarını biçimlendirmede önemli rol oynar.³³⁸

Alman ulusal bilinci de tarihsel süreç içinde Avrupa kıtasındaki güç mücadeleleri etrafında biçimlenmiştir. Otto Von Bismarck'ın Alman ulusal birliğini sağlama başarısı Alman

İpek, "Ideas and Change in Foreign Policy Instruments: Soft Power and the Case of the Turkish International Cooperation and Development Agency", *Foreign Policy Analysis*, sy. 11 (2015): 173-193.

³³⁴ Christine Agius, "Social Constructivism", *Contemporary Security Studies*, ed. Alen Collins, (Oxford Publication, 2010), 49-68.

³³⁵ Gabriel A. Almond ve Sidney Verba, *The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations*, (Princeton: Princeton University Press, 1963), 11-14.

³³⁶ Jack L. Snyder, "The Soviet strategic culture: Implications for nuclear options", *RAND Report*, <http://www.rand.org> (16.12.2017), 8.

³³⁷ Colin S. Gray, "Strategic Culture as Context: The First Generation of Theory Strikes Back", *Review of International Studies* 25, sy. 1 (1999), 28.

³³⁸ Ken Booth, "Strategic Culture: Validity and Validation", *Oxford Journal on Good Governance* 2, sy. 1 (2005), 25-26; Gray, "Strategic Culture as Context", 28.

stratejik kültürüne iyiniyetli despotizm (Benevolent despotism) niteliği kazandırmış Bismarck'ın uyguladığı *Güç Politikası* (Machtpolitik) sonrası II. Wilhelm döneminde *Dünya Politikası* (Weltpolitik) izlenmiştir.³³⁹ II. Wilhelm'in dış politikası Almanya'yı Avrupa'nın önemli güçleriyle karşı karşıya getirmiş ve Birinci Dünya Savaşı'nın koşullarını hazırlamıştır. Birinci Dünya Savaşı'ndan yenik çıkan Almanya Versay Antlaşması'nın ağır koşulları altında uluslararası sistemde tecrit edildiyse de Locarno Antlaşması ile yeniden uluslararası sisteme dönüş fırsatı yakalamıştır.³⁴⁰ Fakat savaş sonrası koşullar ile dünya ekonomik buhranının Alman iç politikasına yansması Alman despotizminin daha sert ve katı biçimde Hitler ile birlikte yeniden ortaya çıkmasına neden olmuştur. Hitler'in *Lebensraum* (Yaşam Alanı) tezi Alman stratejik kültürünün tüm öğelerini içeren politik bir manifesto olarak yeni dönemi şekillendirmiş ve sahte bir bilimsellik altında steril bir toplum (Volksgemeinschaft) denemesi ortaya çıkartmıştır.³⁴¹ İkinci Dünya Savaşı ise Almanya'ya sadece yenilgiyi değil bölünmeyi de getirmiş ve ağır barış anlaşması koşulları Almanya'ya yarı egemen bir devlet konumuna düşürmüştür.

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından Almanya 1945'te Sovyetler Birliği, ABD, Britanya ve Fransa'nın işgaline uğramış, ülke 1949'da Federal Almanya Cumhuriyeti ve Alman Demokratik Cumhuriyeti olarak ikiye ayrılmıştır.

Doğu Almanya olarak da anılan Alman Demokratik Cumhuriyeti, Sovyetler Birliği kontrolündeki bir uydu devlete dönüşürken, Batı Almanya olarak da bilinen Federal Almanya Cumhuriyeti Batı Bloğunda yer almıştır. Fiilen ve hukuken oluşturulan bu durumdan sonra Batı Almanya savaşın sorumluluğu ve savaş sırasında azınlıklara yönelik soykırımın neden olduğu ezikliği atabilmenin ve uluslararası toplumun saygın bir üyesi olarak yeniden kabul görmesinin çabası içine girmiştir. Bu kapsamda benimsediği stratejiyi betimleyen kavramlar şunlardır: *Sivil Güç* (Zivilmacht), *Yalnız Başına Asla* (Never Alone ya da Nie Wieder Alleine) ve *Bir Daha Asla* (Never Again).³⁴² Bu kavramlar Savaş sonrasında ve Soğuk Savaş yıllarında Almanya'nın güvenlik ve dış politikasının esasını oluşturmaktadır. Bu kapsamda 1949-1963 yılları arasında

³³⁹ Rıfat Uçarol, *Siyasi Tarih*, Der Yayınları, Ankara, 2013, s. 287; Michael G. Roskin, *Çağdaş Devlet Sistemleri*, Adres Yayınları, Ankara, 2014, ss. 204–205.

³⁴⁰ Rıfat Uçarol, *Siyasi Tarih*, 683.

³⁴¹ K. J. Leyser vd., "Germany", *Encyclopedia Britannica*, <https://www.britannica.com/place/Germany> (03.04.2017).

³⁴² Hanns W. Maull, "Normalisierung oder Auszehrung? Deutsche Außenpolitik im Wandel", *Bundeszentrale für politische Bildung*, <http://www.bpb.de/apuz/28463/normal> (16.05.2017).

Konrad Adenauer döneminde izlenen Batı Politikası (Westpolitik) Almanya'nın Batı'ya yeniden entegrasyonunu hedeflemektedir. Nitekim bu amaç doğrultusunda Almanya 1949 yılında Avrupa Konseyi (AK)'ne 1951'de Avrupa Kömür Çelik Teşkilatı (AKÇT)'na 1952'de Avrupa Savunma Topluluğu (European Defence Community)'na, 1954'de Batı Avrupa Birliği (BAB)'ne ve son olarak da 1955'de NATO'ya katılmıştır.³⁴³

Soğuk Savaş yıllarında artan Sovyet tehdidi nedeniyle İngiltere ve ABD'nin Almanya'yı yeniden silahlandırmak istemesine karşın, Fransa Almanlara yönelik tarihsel çekinceleri nedeniyle kolektif bir girişime daha sıcak bakmıştır. Bu noktada Fransa Başbakanı Rene Pleven tarafından hazırlanan plana göre Almanya'nın kendi ordusunu kurmasının yanı sıra Avrupa çapında bir savunma topluluğu kurulması öngörülmüştü. Bu planın temel esprisi Almanya'nın Sovyetler Birliği'ne karşı savunmasız bırakılmasını önlemekle birlikte yeniden bir tehdit oluşturacak şekilde güçlenmesini de engellemektir.³⁴⁴ Neticede Almanya'nın benimsediği *Sivil Güç*, *Yalnız Başına Asla ve Bir Daha Asla* kavramları sözü edilen bu her iki çekinceye Almanya tarafından bir cevap niteliği taşımaktadır. Avrupa Savunma Topluluğu hayata geçirilememiş olsa bile Almanya'nın bu kavramları günümüze kadar varlığını sürdürmüştür. *Sivil Güç* konsepti askeri bir tarihsel geçmişe sahip olan Almanya'da orduyu demokratik kurumların gerisine iterken, *Yalnız Başına Asla* kavramı Almanya'nın uluslararası alanda yalnız başına hareket etmeyeceğinin bir teminatı olarak önceki konsepti tamamlayıcı bir işlev görmektedir. *Bir Daha Asla* kavramı ise Almanya'nın bir daha saldırı savaşı yürütmeyeceğini, "pasifizme, moralizme ve demokrasiye" bağlı kalacağını belirtmektedir.³⁴⁵ Bu kapsamda Almanya'nın Soğuk Savaş yıllarından itibaren dış politikasının *Sağduyulu Pasifizizm* (Prudential Pacifism) olduğunu söyleyebiliriz.

Almanya'nın *Batı Politikası*'nın dışında izlediği diğer bir politika ise Willy Brandt döneminde (1969-1974) başlatılan *Doğu Politikası'dır* (Ostpolitik)³⁴⁶ Bu kapsamda Alman Demokratik Cumhuriyeti, Sovyetler Birliği ve Çekoslavakya ile antlaşmalar imzalanmıştır. İki kutbun Birleşmiş Milletler'de karşılıklı vetosu ile engellenen Federal Almanya Cumhuriyeti ve

³⁴³ K. J. Leyser vd., "Germany".

³⁴⁴ Kevin Ruane, *The Rise and Fall of the European Defence Community*, (New York: Palgrave Macmillan Publication, 2000), 153.

³⁴⁵ H. Maull, "Germany and the Use of Force: Still a 'Civilian Power'?", *Survival: Global Politics and Strategy* 42, sy. 2 (2000), 56-67.

³⁴⁶ Antony Best vd., *20. Yüzyılın Uluslararası Tarihi*, çev. Taciser Ulaş Belge, (Ankara: Siyasal Kitabevi, 2015), 307.

Alman Demokratik Cumhuriyeti'nin katılımı antlaşmalar yoluyla bahsi geçen bu ülkelerin birbirini resmen tanımasıyla 1973'te gerçekleşmiştir. Brandt döneminde bu çerçevede gerçekleşen diğer önemli gelişme ise, Avrupa Politik İşbirliği Antlaşması'nın Almanya tarafından imzalanmasıdır.³⁴⁷

Almanya, Willy Brandt döneminden sonra da çevresinde güvenliğini sağlamaya yönelik girişimlerine devam etmiştir. 1975'de imzalanan Helsinki Nihai Senedi ile Detant Dönemi'nin³⁴⁸ devamlılığını da sağlamak üzere Varşova Paktı ve Batı Bloğu arasında tansiyonun düşük tutulması ve II. Dünya Savaşı sonrası Avrupa düzeninin karşılıklı tanınması kararlaştırılmıştır. Böylece kutuplar arası ilişkilerin geliştirilmesi Soğuk Savaş'ın sınır merkezlerinden birini oluşturan Almanya'nın yakın çevresini daha güvenli hale getirmiştir.³⁴⁹

3. Almanya'nın Stratejik Kültürünün Ulusal Güvenlik Strateji Belgeleri (UGSB) Üzerinden Analizi

Almanya'nın güvenlik ve dış politikasında 1969 tarihinden itibaren proaktif³⁵⁰ bir değişim yaşanmaya başlanmıştır. Bu değişimin önemli bir diğer göstergesi Ulusal Güvenlik Strateji Belgeleri'nin (Weissbücher/Beyaz Kitaplar) Federal Savunma Bakanlığı tarafından yayımlanmaya başlamasıdır. Bu strateji belgelerinin hazırlanması ve hayata geçirilmesi konusunda etkili olan devlet organları öncelikle Federal Savunma Bakanlığı, Federal Dışişleri Bakanlığı ve Federal Şansölyeliktir.³⁵¹ Takip eden bölümlerde 1969 yılından itibaren yayımlanan bu strateji belgeleri analiz edilerek Almanya'nın dış politikasında yaşanan değişim ortaya konulmaktadır.

³⁴⁷ Bundesministerium der Verteidigung, *Weißbuch 1973/ 1974 zur Sicherheit der Bundesrepublik und zur Entwicklung der Bundeswehr*, (Bonn, 1974).

³⁴⁸ Detant (Détente), Soğuk Savaş yılları arasında rekabet halinde olan iki kutup arasında yaşanan yumuşama dönemini anlatmak için kullanılan bir kavramdır. Detant, ilk olarak 1960'lı yıllarda Çin ve Sovyetler Birliği arasında yaşanan anlaşmazlıktan yararlanmak isteyen ABD'nin savunma doktrininde yaptığı değişimi ifade etmek için kullanılırken, ardından Fransa'nın uluslararası alandaki konumunu yükseltme çabaları ve 1967 yılında NATO Konseyi'nin Soğuk Savaş politikalarını yeniden değerlendirme kararı (Hermel Raporu) bağlamında Batı ve Doğu Almanya arasındaki bölünmüşlüğü sonlandırmak isteyen Batı Almanya'nın tutumu Detant (Avrupa Detant'ı) kavramıyla açıklanmaya başlanmıştır.

³⁴⁹ K. J. Leyser vd. "Germany".

³⁵⁰ Proaktif politika, Dış politika ve güvenlik konularında daha fazla inisiyatif alma anlamında kullanılmıştır.

³⁵¹ Kaare Dahl Martinsen, "National Interests in German Security White Books", *National Identities* 12, sy. 2 (2010), 162.

3.1. Almanya'nın 1969 UGSB'si ve Nitel Analizi

Almanya'nın ilk olarak yayımladığı UGSB'si Federal Savunma Bakanı'nın ön sözü ile başlamaktadır. Ön sözde strateji belgesinin yayımlanma amacının Almanya'nın güvenlik ve savunma politikasını geliştirerek bağımsızlığını ve özgürlüğünü korumak olduğu vurgulanmıştır. Savunma harcamaları için on dokuz milyar Alman Markı ayırdığı vurgulanan belgeye göre Almanya'nın bu yıllarda savunmaya ayırdığı pay GSMH'nin %2.868 civarındır.³⁵² Bu belgede kısa vadeli gelişen güvenlik tehditlerinden söz edilirken Almanya'nın 1948 yılında yaşanan Berlin Ablukası'ndan sonra Soğuk Savaş'ın sıcak çatışma yaşanma ihtimali yüksek olan bölgelerinden birisi olarak kendi çevresini gördüğü anlaşılmaktadır.³⁵³

1969 UGSB'sinde öne çıkan temel fikirler NATO'nun Alman genel politikasının vazgeçilmez bir parçası olduğu ve Almanya'nın uluslararası ilişkilerinde uluslararası örgütlere yapılan vurgudur. Bu belgeden Almanya'nın nükleer silahlanmaya olumsuz yaklaşmakla birlikte bir ittifak politikası olarak nükleer gücü önemseydiği anlaşılmaktadır. Sovyetler Birliği'ni yakın bir tehdit olarak algılayan Almanya, bu bağlamda devleti güçlendirirken ordunun subjektif kontrolüyle³⁵⁴ birlikte realist bir politikayı benimsediği fark edilmektedir. Bu politika Alman stratejik kültürüne sonradan eklenmiş olan “Sivil Güç” kavramıyla uyumludur.

1969 UGSB'sinde öne çıkan sembol ya da söylem Nazi karşıtlığı olarak göze çarpmaktadır. Almanya, Batı ittifakının bir üyesi olduğunu vurgulayarak bu ittifakın bir üyesi olma düşüncesini pekiştirmek için Nazi Almanya'sı dönemini sürekli eleştirmektedir. Aynı zamanda Batı ittifakı içerisinde hareket edileceği de vurgulanarak Almanya'nın dış ve güvenlik politikasını genel itibarıyla uluslararası kurumlar üzerinden şekillendireceği ön plana çıkartılmıştır. Bu bağlamda özellikle NATO'ya olan bağlılığın vurgulanması dikkat çekicidir. NATO ve uluslararası kurumlar üzerinden yapılan bu vurgu Alman stratejik kültürüne eklenen “Yalnız Başına Asla” kavramını yansıtmaktadır.³⁵⁵ Özetle 1969 belgesinde Almanya'nın uluslararası örgütler çerçevesinde dış ve güvenlik politikası geliştirmeyi

³⁵² Country Economy, “Germany GDP”, <https://countryeconomy.com/gdp/germany?year=1970> (04.08.2018).

³⁵³ Bundesministerium der Verteidigung, *Weissbuch 1969 zur Verteidigungspolitik der Bundesregierung*, (Bonn, 1969), 9.

³⁵⁴ Huntington ordu üzerinde belli bir sivil grup ya da grupların güçlerinin orduya karşı artırılmasına ordunun subjektif kontrolü adını vermektedir. Bkz. Samuel Paul Huntington, *Asker ve Devlet*, çev. Kazım Uğur Kızılaslan, (İstanbul: Salyangoz Yayınları, 2004), 122.

³⁵⁵ Huntington, *Asker ve Devlet*, 11.

hedeflediği, SSCB ve Varşova Paktı'ndan tehdit algıladığı, nükleer silahlar konusunda sağduyulu pasifizm sergilediği, müttefiklerine güven vermek için ordunun subjektif kontrolünü benimsediğini söyleyebiliriz.

1969 strateji belgesinin yayımlandığı yıllarda uluslararası ortam Almanya açısından oldukça gergindir. Çünkü 1968 yılında Prag Baharı olarak bilinen siyasi liberalleşme hareketini durdurmak amacıyla Varşova Paktı'nın Çekoslovakya'ya müdahale etmesi Almanya'da tedirginlik yaratmıştır. Avrupa'da yaşanan bu olaylar üzerine Almanya'nın askeri açıdan güçlenmesine izin verilmiş ve Fransa'nın rahatsızlık duymasına rağmen NATO kararları doğrultusunda Almanya silahlanma bütçesini yaklaşık 20 kat artırmıştır.³⁵⁶

Almanya içinde bulunduğu hukuki (*de jure*) ve fiili durumun (*de facto*) farkında olarak Doğu ve Batı arasındaki gerginliğin tırmanmasını arzu etmemiştir. Fakat sıcak bir çatışma riskine karşı Varşova Paktı'nın askeri varlığının NATO tarafından kendi ülkesinde dengelenmesi gerekliliğine işaret ederek Alman Silahlı Kuvvetleri'nin modernize edilmesi ve hatta nükleer operasyon yapabilme kapasitesine eriştirilmesini arzulamaktadır.³⁵⁷ Bu noktada Almanya'nın NATO ittifakını sadece bir güvenlik işbirliği değil aynı zamanda bir ekonomik işbirliği olarak gördüğü fark edilmektedir.³⁵⁸

1969 UGSB'sinin yayımlandığı yıllarda Almanya'da iç politika ve kamuoyu ise hareketli ve kırılımandır. Çünkü iktidarda CDU (Hristiyan Demokrat Birlik), CSU (Hristiyan-Sosyal Birlik) ve SPD (Sosyal Demokrat Parti) koalisyonu bulunmakta ve kamuoyunda Almanya'nın ABD'yi desteklemesi nedeniyle Vietnam Savaşı protestoları ve genç kuşağın zorunlu askerlik uygulamasına olan itirazları yaşanmaktadır.³⁵⁹

Tüm bu koşullar bağlamında Almanya'nın ulusal çıkarları şu şekilde tanımlanmıştır: Almanya'nın birleşmesi, yumuşama (detant) politikasına destek vermek, Doğu ve Batı blokları arasında askeri dengenin korunması, ordunun modernize edilerek Soğuk Savaş koşullarına hazır hale getirilmesi ve son olarak Batı ittifakının sağladığı savunmaya ilişkin ve ekonomik avantajlardan faydalanma.

³⁵⁶ Huntington, *Asker ve Devlet*, 72-73.

³⁵⁷ Huntington, *Asker ve Devlet*, 57.

³⁵⁸ Huntington, *Asker ve Devlet*, 75.

³⁵⁹ Huntington, *Asker ve Devlet*, 51-53.

3.2. Almanya'nın 1970 UGSB'si ve Nitel Analizi

1970'de yayımlanan strateji belgesinde ilk göze çarpan belgenin ismidir. “Federal Almanya Cumhuriyeti'nin Güvenliği ve Silahlı Kuvvetlerin Durumu ile İlgili 1970 Beyaz Kitabı” adını taşıyan kitap Federal Şansölyenin ön sözü ile başlamaktadır. Ön sözde bir önceki UGSB'de olduğu gibi barış isteği yinelenirken barışın kimseye hediye edilmediği, barışa ancak onu koruyabilecek durumda olanların sahip olacağı vurgulanarak proaktif bir tutum sergilenmesi dikkat çeken bir değişikliktir.

Ön sözde Federal Ordu'nun (Bundeswehr) tüm toplumun saygı ve tanınırlığını kazandığı savunulurken -mevcut durumdan dolayı- silahlı kuvvetlerin umutsuzluğa kapılmasının yersiz olduğu ve üstüne düşen görevleri özgüvenle yerine getirebileceği belirtilmektedir. İlgili zorlukları aşmak ve açığı kapatmak için Federal Hükümet'in mümkün olan her şeyi yapacağını vurgulandığı ön sözden Alman Silahlı Kuvvetleri'nin aslında arzulanan durumda olmadığı anlaşılmaktadır.³⁶⁰

Federal Savunma Bakanı'nın hitabının yer aldığı ikinci ön sözde ise kısa süre içinde ikinci bir UGSB'nin yayımlanmasındaki amacın ulusal güvenlik ve ordu ile ilgili konularda üniformalı yurttaş olarak tanımlanan ordu mensuplarının ve sivil vatandaşların aydınlatılması olduğu belirtilmektedir. Burada ordu mensuplarına yapılan *üniformalı yurttaş* yakıştırmasının ardındaki gerçek, Almanya üzerinde oluşan olumsuz algıyı ve belki korkuyu hafifletmek ve ordunun güçlenmesinden duyulan endişeleri teskin etmek gibi görünüyor.

1970 UGSB'sinde Almanya'nın güç politikası gütmeyeceği, yalnız başına hareket etmeyeceği (Alleingang)³⁶¹ dolayısıyla kendinden kaynaklı bir savaşa da sebep olmayacağı özellikle vurgulanmıştır. Ayrıca Almanya'nın 1954 Paris Antlaşmasıyla nükleer ve biyolojik silahlanma konusunda verdiği taahhüt ile asker sayısında Batı Avrupa Birliği (BAB) tarafından belirlenen sınırlama 1970 UGSB'sinde vurgulanan konulardan bir diğeridir.³⁶² Bununla birlikte Almanya'nın NATO'ya olan bağlılığının ya da “Yalnız Başına Asla” politikasının Doğu Politikası ile çelişmediği fakat bu politikanın ancak bir Batı Politikası ile anlam kazanacağından söz edilerek iki Almanya'nın birleşmesini hedefleyen revizyonist bir politika stratejik

³⁶⁰ Bundesministerium der Verteidigung, *Weißbuch 1970 zur Sicherheit der Bundesrepublik Deutschland und zur Lage der Bundeswehr*, (Bonn, 1970).

³⁶¹ Almanya'nın uluslararası alanda yalnız başına hareket etme politikasına Alleingang politikası denilmektedir.

³⁶² Bundesministerium der Verteidigung, 1970, 10-11.

yorumların arkasında adeta perdelenmek istenmiştir. Bu çerçevede Almanya, ittifak politikasını temel dış ve güvenlik politikası olarak gördüğünü özellikle vurgulamaktadır.³⁶³

1970 Beyaz Kitap incelendiğinde Almanya'nın Avrupa'nın güçlü olmasıyla ilgili Fransa ile ortaklığa önem atfettiği görülmektedir. Bu kapsamda İngiltere'yle ilişkiler savunma sektörü kapsamında değerlendirilirken, Fransa önemli bir ortak olarak nitelenmiştir.³⁶⁴

1970 UGSB'sinde Almanya, ABD'nin Varşova Paktı'na karşı uluslararası alanda tek başına hareket etmesi durumunda ortaya çıkacak olası sorunlardan öncelikle kendisinin etkileneceğini hesaplayarak BAB ve NATO İttifakı içerisinde Avrupa sütununun oluşturulması gerekliliğine değinmektedir. Bu yıla ait UGSB'de özellikle personel ile ilgili ve finansal sorunlardan yakınılması özellikle dikkat çekmektedir. Almanya silahlanma ihtiyacından bahsederken tek başına silah üretmeyeceğini, ihtiyacını NATO ittifakı içinden karşılayacağını özellikle vurgulamaktadır. Bu çerçevede Almanya'nın ihracat kalemleri içerisinde silah ihracatının yalnızca %0,3 olduğu savunulmuştur.³⁶⁵

Özetle 1970 belgesinde Almanya *Güç Politikası* ve Yalnız Hareket Etme Politikası izlememe taahhüdünde bulunmakta, Batı ittifakı içindeki konumu ve rolünü teyit etmekte, detant politikasını desteklemektedir. Askeri bağımlılıkla birlikte ABD'ye duyulan kısmi güvensizlik Avrupa'da Fransa ile işbirliğinin önemszenmesine neden olmuştur. Kitle imha silahları konusunda 1969 belgesinde açıklanan tutumunu sürdüren Almanya 1970 belgesinde de sağduyulu pasifizmi benimsemiştir.

1970 UGSB'sinin başlığında orduya yapılan özel vurgu iç sayfalarda farklı biçimlerde kendini göstermektedir. Öncelikle 1955'de kurulan Federal Ordunun, Alman İmparatorluğu Ordusu (Reichswehr) ve Nazi dönemi Alman ordusundan (Wehrmacht) farklı olduğu belirtilerek, Federal Ordu'yu doğrudan halkla ilişkilendirmek amacıyla *sivil güç* tanımına yer verilmiştir. Halkın vicdani ret hakkını kullanma oranının oldukça az olduğuna dikkat çekilerek Alman toplumunun orduya yönelik bakış açısının olumsuz olmadığı ortaya konulmak istenmiştir. Bu düşüncenin anket verileri ile desteklenmeye çalışıldığı açıklamada Federal Ordu Almanya'nın askeri geçmişinden soyutlanmaya çalışılmıştır. Bu konuda dikkat çeken

³⁶³ Bundesministerium der Verteidigung, 1970, 12.

³⁶⁴ Bundesministerium der Verteidigung, 1970, 32.

³⁶⁵ Bundesministerium der Verteidigung, 1970, 146-157.

çabalardan biri de asker çocuklarının meslek tercihleri ile ilgili yapılan yorumlar ve oransal bilgilerdir. Bu bağlamda eskiden ordu mensubu olup Federal Temsilciler Meclisi (Bundestag) seçimlerine girip seçilenlerden bahsedilmektedir. Toplumun ordu eliyle daha militer hale gelme ihtimaline de değinilen 1970 UGSB'sinde, asker çocuklarının Prusya ordusunun %25'ini ve İmparatorluk Ordusunun ise yaklaşık yarısını oluşturmasına karşın, 1967 verilerine göre Bundeswehr'de bulunan müfreze liderlerinin yalnızca %14'ünün asker çocuğu olduğuna dikkat çekilmektedir.³⁶⁶ Almanya'nın militarist bir yapıya evrilmeyeceğine dair ikna çabalarını oluşturan bu sosyal veriler ekonomik verilerle de desteklenmek istenmiştir. Bu bağlamda Almanya'nın savunma bütçesinin NATO ortalamasında olduğu özellikle vurgulanmaktadır.

Sonuç olarak ordu mensuplarının *Üniformalı Yurttaş* (Staatsbürger in Uniform) olarak nitelenmesi, *Sivil Güç* vurgusu 1970 UGSB'sinde öne çıkan semboller ve söylemler olarak dikkat çekmektedir. Kitabın yayımlandığı sıralarda uluslararası alanda Avrupa Politik İşbirliği İnisiyatifi'nin başlatılmasıyla birlikte Soğuk Savaş içerisinde olumlu bir atmosferin hâkim olduğu bir dönemin yaşandığı görülmekte, iç politikada ise önemli bir gelişme göze çarpmamaktadır.

3.3. Almanya'nın 1971-72 UGSB'si ve Nitel Analizi

1971-72 UGSB'si bir önceki ile aynı ismi taşımaktadır. Ön sözde Almanya'nın ve komşularının güvenliğinin askeri dengeye dayandığı ve bu yüzden Almanya'nın NATO İttifakı'na katıldığı vurgulanmaktadır. Fakat bu ifadeler bir önceki UGSB'de yer alan ifadelere göre daha özgüven dolu ve proaktiftir. Nitekim bu kitabın girişinde zorunlu askerlik hizmetinin gerekliliğine işaret eden ve özendirilen cümleler kurulmuştur.³⁶⁷ Bununla birlikte Almanya'nın güç politikası gütmeyeceği bir kez daha teyit edilmiştir.

ABD ve SSCB arasında başlayan SALT görüşmelerine değinilen bu kitapta, iki devlet arasında gerçekleşen müzakerelerde ABD'nin adım atarken İttifak'taki ortaklarına da danışması gerektiği vurgulanmış ve görüşmelerde ilerleme sağlanmasının umut edildiği belirtilmiştir. Diğer kitaplardan farklı olarak uluslararası politikada Batı dışındaki dünyaya ait yorumlar ilk kez bu kitapta yer almış ve Çin ile ilgili bir değerlendirmeye yer verilmiştir. 1964

³⁶⁶ Bundesministerium der Verteidigung, 1970, 119.

³⁶⁷ Bundesministerium der Verteidigung, *Weißbuch 1971/ 1972 zur Sicherheit der Bundesrepublik Deutschland und zur Entwicklung der Bundeswehr*, (Bonn, 1971).

ve 1967 yıllarında ilk nükleer denemelerini yapmış olan Çin'in³⁶⁸ nükleer kapasiteye sahip olmasına kuşku ile yaklaşan Almanya yine de diyalog yolunun açık tutulması taraftarı olduğunu belirtmektedir.³⁶⁹

ABD ve Batı ile olan ittifak konusundaki tutumunu sürdüren Almanya bir yandan ordusunu modernize etmek isterken diğer yandan her iki kutbun Avrupa'daki güçlerinde azaltmaya gidilmesi taraftarıdır. Büyük güçler dışındaki ülkelerin nükleer ve biyolojik silah kapasitesine sahip olmalarına kuşku ile yaklaşan Almanya kendi duruşunun güvenilirliğini anayasadaki saldırı savaşı yasağına dayanarak teyit etmektedir.³⁷⁰

Özetle 1971-72 UGSB'sinde Almanya güç politikası gütmeyeceği ve uluslararası alanda Batı ittifakı ile birlikte hareket edeceği konusunda taahhütte bulunmakta, detant politikasını desteklemekte, NATO'da ABD'nin ağırlığına yönelik hafif eleştirilerde bulunmakta, Alman Ordusu'nun modernizasyonu ve Esnek Karşılık Doktrini'ne³⁷¹ göre yapılandırılması gerekliliğine işaret etmektedir. 1971-72 Beyaz kitabında da Almanya üniformalı yurttaş söylemini ve ordunun subjektif kontrolüne verdiği önemi dile getirmeyi sürdürmüştür.

1971-72 yıllarında Almanya açısında uluslararası alan oldukça hareketlidir. Bu yıllarda Batı ve Doğu Almanya hükümetleri arasında gerçekleştirilen görüşmeler sonucu otomobil trafiğine ilişkin Transit Geçiş Antlaşması (Transit-Verkehrsabkommen) imzalanmış, Federal Şansölye Willy Brandt SSCB'yi ziyaret etmiş, ABD ile Avrupa ülkeleri ise dolar kurunun sabitlenmesi konusunda anlaşmazlığa düşmüştür. Ayrıca Almanya ile SSCB ve Polonya arasında ilişkilerin geliştirilmesini hedefleyen Doğu Antlaşmaları olarak adlandırılan antlaşmalar imzalanırken, Batı ve Doğu Almanya arasında ilişkilerin geliştirilmesini hedefleyen bir temel antlaşma (Grundlagenvertrag) akdedilmiştir. Bu yıllarda Çin'in dünya

³⁶⁸ Wu Xinbo, "China, Security Practice of a Modernizing and Ascending Power", M. Alagappa, (ed.), *Asian Security Practice: Material and Ideational Influences*, (Stanford: Stanford University Press, 1998), 121.

³⁶⁹ Bundesministerium der Verteidigung, 1971, 4.

³⁷⁰ Bundesministerium der Verteidigung, 1971, 24.

³⁷¹ ABD'nin Başkan Kennedy döneminde açıkladığı daha sonra NATO tarafından da benimsediği savunma doktrini. Bu doktrine göre ABD tam anlamıyla yaşamsal çıkarlarının söz konusu olduğu durumlarda nükleer silahlara başvuracağı, diğer durumlarda tehditlere konvansiyonel yöntemlerle karşılık vereceği, düşüncesini içerir.

politikasında ABD ve SSCB dışında üçüncü büyük güç haline geldiği görülürken Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET)'nin genişlemesi ön plana çıkmıştır.³⁷²

1971-72 UGSB'sinde göze çarpan somut çıkarlar ise Batı ve Doğu Almanya arasında transit geçişlere izin verilerek Berlin'in Soğuk Savaş'ın sınır merkezlerinden biri olma durumundan çıkartılmasıdır. Bu bağlamda, Federal Almanya Cumhuriyeti, Doğu ve Batı Almanya arasındaki transit geçişlere izin verilmesini ve Berlin'in Soğuk Savaş'ın sınır merkezlerinden biri olma durumunun kısmen ortadan kalkmasını çıkarına görmekte ve bununla ilgili Dört Güç Antlaşması (Vier-Mächte-Abkommen) çevresinde Berlin'in güvenliğinin sağlanmasını önemli görmektedir.³⁷³ Avrupa Topluluğu'nun bir ekonomik ve savunma birliği haline gelmesi de Almanya tarafından hedef olarak belirlenmiş durumdadır.³⁷⁴ Bu yıllarda Almanya iç politikasında ise önemli bir değişiklik yaşanmamıştır.

3.4. Almanya'nın 1972 UGSB'si ve Nitel Analizi

1971-72 Beyaz kitabın yayımlanmasından kısa bir süre sonra 1972 tarihli ayrı bir beyaz kitap yayımlanmıştır. "Federal Almanya Cumhuriyeti'nin Sivil Savunması ile İlgili Beyaz Kitap" adını taşıyan bu UGSB bir önceki UGSB'yi tamamlar niteliktedir. Nitekim bu kitap Federal Savunma Bakanlığınca değil Federal İçişleri Bakanlığınca yayımlanmıştır. Bu kitabın özelliği ise ülke blokları arasında cereyan edebilecek olası bir askeri gerginlik sırasında tüm ülke vatandaşlarını etkileyebilecek saldırılara karşı alınacak tedbirleri açıklıyor olmasıdır.

3.5. Almanya'nın 1973-1974 UGSB'si ve Nitel Analizi

1973-74 UGSB'si "Federal Almanya Cumhuriyeti'nin Güvenliği ve Silahlı Kuvvetlerin Gelişimi ile İlgili 1973-1974 Beyaz Kitabı" adıyla yayımlanmıştır. Önceki UGSB "silahlı kuvvetlerin durumu" başlığını taşıırken bu kitabın "silahlı kuvvetlerin gelişimi" adını taşıması dikkati çeken ilk husustur. Ayrıca bu kitapta Federal Başbakan ya da Federal Savunma Bakanı'nın ön sözüne de yer verilmemiştir. 1973-74 UGSB'sinde güvenlikle ilgili öne çıkan konular iki kutup arasında silahlanmanın karşılıklı olarak azaltılması ve Avrupa'da Varşova

³⁷² ARD, "ARD-Jahresrückblick 1971", www.tagesschau.de/jahresrueckblick/meldung353544.html (21.04.2018).

³⁷³ Bundesministerium der Verteidigung, 1971, 8.

³⁷⁴ Bundesministerium der Verteidigung, 1971, 12.

Paktı'nın askeri üstünlüğü konusundaki kaygılardır. Buradan yola çıkarak Almanya'nın silah indirimi konusundaki tutumunun bu kaygılardan kaynaklandığını söyleyebiliriz.³⁷⁵

Diğer UGSB'lerde olduğu gibi bu kitapta da NATO'ya özel bir önem verilirken Avrupalı müttefiklerin NATO içinde etkinliğinin artırılmasının arzulanması ABD'nin NATO içindeki üstünlüğüne yönelik örtük bir eleştiri olarak da görülebilir. Bu bağlamda özellikle NATO ittifakının politikalarının Avrupa Topluluğu ve Avrupa Politik İşbirliği politikalarıyla bir uyum arz etmesi gerektiğine dikkat çekilmektedir.³⁷⁶ Nitekim Almanya bir yandan, NATO'nun 51. maddesi çerçevesinde bir savunma ittifakı olduğuna yer verirken, diğer yandan Avrupa Topluluğu, Avrupa Politik İşbirliği ve NATO içerisinde EUROGROUP'un kurulmasıyla ekonomik ve politik şartların değiştiğine dikkat çekmektedir. Bu kapsamda 1973-74 UGSB'sinde öne çıkartılan oluşumlardan diğeri de Batı Avrupa Birliği (BAB)'dir.³⁷⁷

1973-74 Beyaz Kitabı'nda karşılaşılan diğer bir farklılık da Birleşmiş Milletler (BM) ile ilgili yorumlardır. Batı ve Doğu Almanya'nın karşılıklı olarak BM'ye üye olmalarıyla birlikte Almanya ilk kez, BM'nin dünya barışındaki rolüne ve Almanya'nın üstlenebileceği sorumluluklara değinmiştir. Bu kapsamda Doğu Almanya ile yapılan Temel Antlaşma (Grundvertrag) özellikle önemsenmektedir.³⁷⁸

1973-74 UGSB'sinde uluslararası politika ile ilgili yorumlar da dikkat çekicidir. Bu kez Çin'in yanında Japonya'nın da güçlerini artırmaya devam ettiğine işaret edilerek uluslararası sistemin çok kutupluluğa doğru evrildiği yönünde bir öngörüye rastlanmaktadır. Almanya'nın Avrupa'da yumuşamayı önemseydiği ve bu nedenle AGİK'e önem verildiği anlaşılmaktadır. Detant politikasının devam ettirilmesine yönelik olarak Almanya, SALT görüşmelerinin yanında Karşılıklı ve Dengeli Güç Azaltımı (Mutual and Balanced Force Reductions- MBFR) görüşmelerini de desteklediğini ortaya koymaktadır. Almanya'nın MBFR görüşmelerini desteklemesinin sebebi, SALT görüşmelerine diğer Avrupalı ülkelerin katılmazken, MBFR görüşmelerine Avrupa ülkelerinin de katılmasıdır. Almanya'nın kitle imha silahları ve nükleer

³⁷⁵ Bundesministerium der Verteidigung, *Weißbuch 1973/ 1974 zur Sicherheit der Bundesrepublik und zur Entwicklung der Bundeswehr*, (Bonn, 1974), 3-4.

³⁷⁶ Bundesministerium der Verteidigung, 1974, 4.

³⁷⁷ Bundesministerium der Verteidigung, 1974, 28.

³⁷⁸ Bundesministerium der Verteidigung, 1974, 43.

teknoloji konusunda daha önceki belgelerde ortaya koymuş olduğu tutum bu kitapta da tekrarlanmıştır.³⁷⁹

1973-74 UGSB'sinde öncekilere göre farklılık arz eden diğer bir konu da askerlik hizmeti ile ilgili görüşlerdir. 1974 Beyaz Kitabı'nın "silahlı kuvvetlerin gelişimi" başlığını taşıması bu konuda yeni fikirlere yer verileceğinin habercisi olarak görülmelidir. Nitekim bu kitapta silahlı kuvvetlerin durumu yerine zorunlu askerlik hizmetine duyulan ihtiyaçtan söz edilerek bunun sivil toplum ve ordu arasında oluşmuş olan kopukluğu gidereceği yönünde bir yorum taşıması da oldukça dikkat çekici bir farklılıktır.³⁸⁰ Bu kapsamda yöneticilerin zorunlu askerliğin topluma benimsetilmesi yönünde bir stratejiye sahip oldukları anlaşılmaktadır.

1973-74 UGSB'sinde yer alan bilgilerden Almanya'nın savunma harcamalarında daha önceki yıllara göre bir artış olduğu anlaşılmaktadır. Daha önce Almanya'nın savunma harcamaları NATO standartları içinde yer alırken, bu kez Almanya'nın NATO üyesi ülkeler arasında ABD'den sonra ikinci sıraya yükseldiği gözlemlenmektedir.³⁸¹

1973-74 UGSB'sinin sembolik ve söylemsel içeriğinde yine ordu mensupları için üniformalı yurttaş kavramı tekrarlanmıştır. Ayrıca Alman silahlı kuvvetlerinin bir ittifak ordusu olduğu ileri sürülmekte, işadamları ve ordu mensuplarının yakın ilişkide olduğu bir askeri-sanayi kompleksinin de olmadığı belirtilmektedir.³⁸² Bu vurguda Almanya'nın Birinci Dünya Savaşı öncesinden itibaren izlemeye başladığı silah sanayisine dayalı ekonomi politığe bir atıf vardır.³⁸³

1973-74 UGSB'sinin yayımlandığı yıla ait uluslararası alanda yaşanan gelişmelerin başında 1973 Petrol Krizi gelmektedir. Bu nedenle, UGSB'de ilk kez enerji kaynaklarına güvenli erişimden söz edilmiştir. Ayrıca bu yıllarda Doğu-Batı Almanya yakınlaşması devam ederken ABD Dışişleri Bakanı Henry Kissinger'ın Pekin'i ziyaretiyle ABD ve Çin arasında da yakınlaşma ortaya çıkmıştır.³⁸⁴ İç politikada ise koalisyon hükümetinin uyguladığı sosyal politikalara yönelik protestoların dışında önemli bir olay görülmemektedir.

³⁷⁹ Bundesministerium der Verteidigung, 1974, 41- 46.

³⁸⁰ Bundesministerium der Verteidigung, 1974, 54-55.

³⁸¹ Bundesministerium der Verteidigung, 1974, 219.

³⁸² Bundesministerium der Verteidigung, 1974, 180.

³⁸³ Naci Yorulmaz, *Büyük Savaşın Kara Kutusu*, (İstanbul: Kronik Kitap, 2018), 207.

³⁸⁴ ARD, "ARD-Jahresrückblick 1973", www.tagesschau.de/jahresueckblick/meldung353548.html (Erişim Tarihi: 21.04.2018).

3.6. Almanya'nın 1975-1976 UGSB'si ve Nitel Analizi

1975-1976 UGSB'si bir önceki ile aynı adı taşımakta ve aynı şekilde Federal Başbakan (Federal Şansölye) ile Federal Savunma Bakanı'nın ön sözü ile başlamaktadır. Bu UGSB'yi öncekilerden farklı kılan ilk husus ülke blokları arasındaki siyasal ve ideolojik karşıtlıkların ulusal güvenlik için bir tehdit olarak nitelenmesi ve ekonomik gelişmelere yer verilmesi olmuştur.³⁸⁵

Güvenlik ittifakları ve uluslararası ortamla ilgili açıklayıcı analizler bakımından daha öncekilerden farklı bir görüş ortaya konulmamış fakat NATO ve Varşova Paktı arasında jeopolitik yönden bir karşılaştırmaya gidilmiştir.³⁸⁶

1975-76 UGSB'sinde Almanya'nın güvenliği BM, NATO ve AT üzerinden açıklanarak ittifak tutumu konusundaki genel çerçeve çizilmektedir. Ayrıca, NATO içinde oluşturulan EUROGROUP ile Avrupa Topluluğu içinde oluşturulan Avrupa Politik İşbirliği ve Avrupa Politik İşbirliği Konseyi Almanya'nın kendi güvenlik yapılanması bağlamında önemli kabul edilmektedir.³⁸⁷

Almanya ikili ilişkiler çerçevesinde ABD, Fransa ve Büyük Britanya ile ilişkilerine özel önem atfetmektedir. Bu ülkeler arasında özellikle Avrupa çerçevesinde Fransa ile işbirliğinin bilhassa önemsendiği görülmektedir.³⁸⁸

Bu yıla ait UGSB'de ekonomik verilere de sıklıkla yer veren Almanya, Petrol Krizi çerçevesinde imzalanan Washington Enerji Konferansı'na dikkat çekerek OECD çerçevesinde varılan anlaşmadan da söz etmektedir. Almanya, 1975-76 UGSB'sinde ABD ve SSCB arasında devam eden SALT görüşmelerine de yer vermiştir. SALT-I Antlaşması'nın imzalanmasını olumlu karşılayan Alman hükümeti, yapılan görüşmelerin ilerletilmesi taraftarıdır. Berlin'deki durumun iyileştirilmesine ilişkin olarak ise Almanya, 1971'te imzalanan Dört Güç Antlaşması'nın kendi güvenliği açısından önemli bir adım olarak nitelendirmektedir.³⁸⁹

³⁸⁵ Bundesministerium der Verteidigung, *Weißbuch 1975/ 1976 zur Sicherheit der Bundesrepublik Deutschland und zur Entwicklung der Bundeswehr*, (Bonn, 1976), 3-4.

³⁸⁶ Bundesministerium der Verteidigung, 1976, 3-4.

³⁸⁷ Bundesministerium der Verteidigung, 1976, 51-56.

³⁸⁸ Bundesministerium der Verteidigung, 1976, 51.

³⁸⁹ Bundesministerium der Verteidigung, 1976, 74-76.

1975-76 UGSB'sinde yer verilen diğ er bir konu da Almanya'nın dâhil olduğ u Karş ılıklı ve Dengeli Gü ç Azaltımı İ nisiyatifi'dir (MBFR). Zira SALT gör üş melerine kendisinin katılmamasından dolayı Almanya bu inisiyatifi kendi güvenliğ ini sağ lamak için önemli addetmektedir.³⁹⁰

1975-76 UGSB'sinde; enerji ve ham madde kaynaklarına eriş imin gü venceye alınması, Avrupa yumuş ama politikasının sürdür ülmesi, Batı ittifakının sadece bir güvenlik ittifakı olarak değ il ekonomik bir ittifak olarak da gör ülmesi, BM, NATO ve AT üzerinden bir güvenlik stratejisi geliştirme, ikili ilişkilerde Fransa'ya verilen önem ve kitle imha silahları konusunda genel politikanın teyit edilmesi gibi baş lıklar ö ne ç ıkan konulardır.

Bir önceki UGSB'de zorunlu askerlik konusu ele alınmış ken bu kez Alman federal ordusunun *zorunlu askerlik ordusu* olarak nitelenmesi bu konuya verilen önemi gösteren ilginç bir ö rnektir. Buna karş ın silahlı kuvvetlerin Alman gençlerine disiplin ve düzen getirmek için tasarlanmadığı na iş aret edilerek askerlik hizmetinin bir yurttaş lık görevi olduğ u ayrıca vurgulanmıştır.³⁹¹

Ö nceki yıllara ait UGSB'lerde ordu ve askerlik konusunda yapılan açıklamaların akış yönü dikkate alındığı nda silahlı kuvvetler konusunda ç ekingen bir tavırdan daha belirgin ve yavaş yavaş buyurgan bir tutuma doç ru evrilme gör ülmektedir.³⁹² Ordu ile ilgili bir diğ er söylem ise ordunun demokratik devlet düzeninin ve bu devletin özgür toplumunun sağ lam bir parçası olduğ una yöneliktir. Bu kez ordu mensupları için üniformalı yurttaş lar yerine *yurttaş lar içerisinde bir yurttaş* tanımı kullanılması demokrasi ile ilgili açıklamalarla tutarlık sağ lamak adına dikkat çekici olmuştur.³⁹³

1975-76 UGSB'sinde uluslararası ortamdaki geliş melerle ilgili Petrol Krizi üzerinde durulmuştur. Dış politik çevrede ABD ve Kanada ile birlikte Helsinki Nihai Senedi'nin imzalanması ve AGİK'in kurulması, Federal Ş ansölye Helmut Schmidt'in Çin'i ziyaret etmesi, 1973 Petrol Krizi ile baş layan ekonomik krizin Almanya'yı da etkilemesi, Polonya ile

³⁹⁰ Bundesministerium der Verteidigung, 1976, 77-78.

³⁹¹ Bundesministerium der Verteidigung, 1976, 167-168.

³⁹² Bundesministerium der Verteidigung, 1976, 167-168.

³⁹³ Bundesministerium der Verteidigung, 1976, 141-150.

imzalanan antlaşmaların yürürlüğe girmesi ve Britanya’da yaşanan ekonomik kriz önemli dış faktörler olarak öne çıkmaktadır.³⁹⁴

1975-76 UGSB’sinin yayımlandığı dönemde iç politikada bazı karışıklıklar yaşanmıştır. Federal Başbakan Willy Brandt’ın özel danışmanının Doğu Almanya ajanı olma suçlaması ile tutuklanmasının ardından Brandt, Federal Şansölyelik görevinden istifa etmiş yerine Federal Şansölyelik makamına Helmut Schmidt gelmiş fakat SPD-FDP koalisyonu devam etmiştir.³⁹⁵

1975-1976 UGSB’sinin yayımlandığı dönemde özellikle Almanya’daki ABD üslerine saldırı düzenlemesiyle ünlü sol görüşlü RAF terör örgütünün faaliyetlerini artırması ve dünyayı saran ekonomik krizin Almanya’yı da etkilemesi öne çıkmaktadır.³⁹⁶

3.7. Almanya’nın 1979 UGSB’si ve Nitel Analizi

1979 UGSB’si son iki kitapla aynı ismi taşımaktadır. Federal Başbakan ve Federal Savunma Bakanı’nın ön sözlerinin yer aldığı girişte önceki kitaplarda yer alan görüşler tekrarlanmıştır. Bu kitapta öncekilerden farklı olarak küresel düzeyde Kuzey-Güney arasındaki gelişmişlik farkına ve bu durumun yaratacağı istikrarsızlığın ham madde ve doğal kaynaklara erişim konusundaki getirdiği riske ve dolayısıyla fiili durumun Almanya’nın ulusal güvenliğine yönelik tehdit boyutuna dikkat çekilmektedir.³⁹⁷ Bu açıklamalar Almanya’nın uluslararası politikaya yönelik giderek artan ilgisini ve bunu ulusal güvenlikle temellendirilmesini göstermesi açısından dikkat çekicidir.

Almanya tarafından ortaya konulan bir diğer husus ise artık iki kutuplu dünya düzeninin tartışmaya açık olduğudur. Bir diğer deyişle, Almanya dünyadaki farklı güç merkezlerinin ortaya çıkmasıyla gelecekte iki kutuplu dünya düzeninin var olmayacağı tahmininde bulunmaktadır. Bu gelişmelerin Almanya’ya yeni sorumluluklar yükleyeceği konusundaki saptama ise savunmaya dayalı politikanın proaktif bir politikaya evrilmesinin açık işaretlerini taşır.³⁹⁸ Bununla birlikte ABD’nin Batı ittifakındaki önemine ve Avrupa’nın ABD’nin nükleer

³⁹⁴ ARD, “ARD-Jahresrückblick 1975”, www.tagesschau.de/jahresrueckblick/meldung353550.html (21.04.2018); ARD, “ARD-Jahresrückblick 1976”, www.tagesschau.de/jahresrueckblick/meldung220134.html (21.04.2018).

³⁹⁵ Thomas Brechenmacher, *Die Bonner Republik: Politisches System und Innere Entwicklung der Bundesrepublik*, (Berlin: Bebra Verlag, 2010), 98.

³⁹⁶ ARD, “ARD-Jahresrückblick 1975”, www.tagesschau.de/jahresrueckblick/meldung353550.html (21.04.2018).

³⁹⁷ Bundesministerium der Verteidigung, *Weißbuch 1979 zur Sicherheit der Bundesrepublik Deutschland und zur Entwicklung der Bundeswehr*, (Bonn, 1979), 3.

³⁹⁸ Bundesministerium der Verteidigung, 1979, 9.

korumasına olan ihtiyacına olan vurgu azalmadan devam etmektedir. Almanya, Fransa'nın NATO'daki rolü tartışmalı olsa dahi, ortak savunma için Fransa'yı önemli bir ortak olarak görmektedir. Ayrıca, Fransa ile işbirliği Avrupa'nın inşasında önemli bir faktör olarak kabul etmektedir.³⁹⁹

Avrupa'da birliğin inşasında Avrupa Topluluğu üyeleri arasındaki ekonomik bütünleşme ve siyasi işbirliğinin Avrupa Birliği oluşturulana kadar artması gerektiğine bu UGSB'de yer verilmektedir. Bu bağlamda Avrupa Politik İşbirliği inisiyatifine de değinilmektedir.⁴⁰⁰

Almanya BAB'ı da özellikle yardım yükümlülüğü, Britanya ordularının Almanya'da konuşlanmasının bu yapı sayesinde sağlanması ve Almanya'nın kitle imha silahları üretmeyeceğinin denetlenmesi bağlamında önemli kabul etmektedir. Güvenlik politikasını hayata geçiren platformlardan biri olarak NATO içerisinde oluşturulan EUROGROUP 1979 UGSB'sinde de yerini almıştır.⁴⁰¹

Ulusal silahlanma politikasına ilişkin olarak Almanya, devlet sektörü seviyesinde bir silahlanma otonomisi oluşturmayacağını belirtmektedir. Silah ihracatıyla ilgili olarak silahları yalnızca NATO ittifakı içerisinde yer alan ülkelere ihraç ettiğine ve silah ihracatının toplam ihracattaki payının yüzde 0,7'yi asla aşmadığına değinmektedir.⁴⁰²

1979 UGSB'sinde yumuşama politikasının bir parçası olarak Almanya'nın Polonya, Çekoslovakya ve Alman Demokratik Cumhuriyeti (Doğu Almanya) ile yaptığı anlaşmalara ve Berlin üzerine yapılan Dört Güç Antlaşması'na yer verilmiştir. Ayrıca Doğu Bloğu ülkeleri ile ekonomik ilişkilerin artırılmasını da içeren "komşuluk politikası" da 1979 UGSB'sinde yer almıştır.⁴⁰³

Almanya bu UGSB'de diğerlerinde farklı olarak NATO ve Avrupa Politik İşbirliği platformlarıyla birlikte Japonya, Avustralya ve Yeni Zelanda ile birlikte silahlanma, güvenlik ve güç dengesine ilişkin toplantılar gerçekleştirdiğine yer vermiştir.⁴⁰⁴

³⁹⁹ Bundesministerium der Verteidigung, 1979, 23.

⁴⁰⁰ Bundesministerium der Verteidigung, 1979, 27-28.

⁴⁰¹ Bundesministerium der Verteidigung, 1979, 29.

⁴⁰² Bundesministerium der Verteidigung, 1979, 38.

⁴⁰³ Bundesministerium der Verteidigung, 1979, 42-43.

⁴⁰⁴ Bundesministerium der Verteidigung, 1979, 58.

1979 UGSB’inde Kuzey sanayi ülkelerinin üçüncü dünya ülkelerinin ham maddelerine bağımlı olduğunu dile getiren Almanya geliştirmekte olan ülkelerin iç istikrarına değinerek, ikmal güvenliği ve çıkar dengesinden söz etmektedir. Böylece Almanya’nın Kuzey-Güney diyalogundaki hedefi de ortaya çıkmış olmaktadır.⁴⁰⁵

1979 UGSB’inde de *üniformalı yurttaşlar* kavramı kullanılmaya devam edilirken ordunun haksızlıklarla mücadele edebilmesi için ordu mensuplarına yoğun bir politik eğitim verilmesi gibi ilginç ve muğlak bir öneri yer almıştır. Ordu ve gelenek adıyla açılmış bir başlıkta Almanya’nın tarihsel bağlarına, zor zamanların üstesinden gelme yeteneğine, yaşadığı tarihsel trajedilere rağmen demokrasiye evrilmeye devam ettiğine dikkat çekilmiş ve konu ordunun bu tarihsel yansıma uygun bir konum alması gerekliliğine bağlanarak kapatılmıştır.⁴⁰⁶

Zorunlu askerlik konusuna bu kitapta da değinilmiş ve zorunlu askerlik hizmetini gerçekleştirenlerin toplam ordu mensuplarının %45’ini oluşturduğuna yer verilmiştir.

1979 Beyaz Kitabı’nın yayımlandığı dönemde petrol fiyatlarının sürekli artış göstermesi, Almanya’nın NATO ile Almanya’ya karadan karaya atılan füzelerin yerleştirilmesi ile ilgili antlaşmaya varması ve bu duruma SSCB’nin karşı tepkisi, Avrupa Birliği oluşturma yolunda Avrupa Parlamentosu’nun ilk kez doğrudan seçim gerçekleştirilmesi gibi olaylar uluslararası alanda öne çıkan gelişmelerdir.⁴⁰⁷

1979 Beyaz kitap SPD-FDP koalisyonu döneminde, SPD’li Helmut Schmidt’in Federal Şansölye olduğu sırada yayımlanmıştır.⁴⁰⁸ Ayrıca bu dönemde özellikle petrol piyasalarından kaynaklı darboğaz ve buna bağlı grev ve protesto gösterileri iç politikada ön plana çıkmaktadır.⁴⁰⁹

⁴⁰⁵ Bundesministerium der Verteidigung, 1979, 90.

⁴⁰⁶ Bundesministerium der Verteidigung, 1979, 189-193.

⁴⁰⁷ ARD, “ARD-Jahresrückblick 1979”, www.tagesschau.de/jahresueckblick/meldung229138.html (21.04.2018)

⁴⁰⁸ Bundeskanzlerin, “Bundeskanzler seit 1949”, https://www.bundeskanzler.n.de/Webs/BK?n/DE/Kanzleramt/Ze?tstrahl/ze?tstrahl_kanzler_node.html (21.04.2018).

⁴⁰⁹ ARD, “ARD-Jahresrückblick 1979”, www.tagesschau.de/jahresueckblick/meldung229138.html (21.04.2018)

3.8. Almanya'nın 1983 UGSB'si ve Nitel Analizi

1983 yılında yayımlanan Beyaz Kitap “Federal Almanya Cumhuriyeti'nin Güvenliği ile İlgili Beyaz Kitap” adını taşımaktadır. Bu kitapta farklı olarak başlıkta ordu ile ilgili bir vurgu yer almamaktadır. Böylece Almanya tarafından yayımlanan birçok Beyaz Kitap'ın aksine bu yıla ait kitapta silahlı kuvvetlerin gelişimine yer verilmemiştir. Federal Başbakan ve Federal Savunma Bakanı'nın ön sözlerinin yer aldığı bölümde diğer kitaplarda yer alan ittifakla ilgili düşüncelere yer verilirken Avrupa'nın birleşmesi ile ilgili herhangi bir yorum ya da düşünceye yer verilmemiş fakat Helsinki Nihai Senedinden ve sonrasında oluşturulan AGİK'ten söz edilmiştir.⁴¹⁰

Almanya caydırıcılık politikasına yönelik desteğini bu UGSB'de bir kez daha dile getirmiş, AT kapsamında Fransa ile olan ilişkilere yeniden değinmiş ve Batı ittifakı içinde ABD'den sonra gelen ekonomik gücünden söz ederek bazı ekonomik alanlarda daha fazla rol alabileceğine değinmiştir. Böylece Almanya, ekonomik gücüyle Batı ittifakı içerisinde kendisine daha fazla yer açmaya istekli görünmektedir.⁴¹¹

Almanya dış ve güvenlik politikasının dayandırıldığı güç dengesinin korunması gerektiği yönündeki görüşlerini bu kitapta da tekrarlamıştır. Bu nedenle 1983 UGSB'sinde SSCB ve Varşova Paktı'ndan algılanan tehditlere daha geniş bir şekilde yer verilmiştir.⁴¹²

1983 UGSB'sini farklı kılan özelliklerden bir diğeri de stratejik yorumlarda Çin gibi yeni güçlerin ve OPEC gibi kuruluşların uluslararası politikadaki ağırlıklarının arttığına yönelik saptamadır. Özellikle hammadde sağlama konusunda OPEC'in pazarlık avantajına sahip olduğuna dikkat çekilmekte Asya-Pasifik'te ise ASEAN gibi bölgesel örgütlenmelerin gücünü artırdığından söz edilmektedir. Kitabın kalan bölümlerinde daha önceki yıllarda yayımlanan UGSB'lerde olduğu gibi küresel Kuzey-Güney sorunlarına, silahlanmanın kontrolüne değinilmiş, Almanya'nın diğer tüm ülkelerden daha fazla ihracata, yabancı pazarlara ve serbest ticarete ihtiyaç duyduğu dile getirilmiştir.⁴¹³ Almanya'nın son birkaç Beyaz Kitap boyunca ekonomik kaynaklar ve ham maddeye olan ihtiyacının vurgulanması dikkat çekicidir.

⁴¹⁰ Bundesministerium der Verteidigung, *Weißbuch 1983 zur Sicherheit der Bundesrepublik Deutschland*, (Bonn, 1983), 4.

⁴¹¹ Bundesministerium der Verteidigung, 1983, 4.

⁴¹² Bundesministerium der Verteidigung, 1983, 6.

⁴¹³ Bundesministerium der Verteidigung, 1983, 43.

Çin'in uluslararası alanda yükselen bir güç olduğuna dikkat çekilen 1983 UGSB'sinde SSCB'nin Afganistan'ı işgalinden sonra Körfez bölgesinin öneminin arttığı düşüncesine de yer verilmiştir.⁴¹⁴

Almanya'nın 1983 UGSB'sinde silahsızlanma politikasına yönelik inisiyatiflere geniş bir şekilde yer verdiği görülmektedir. Örneğin bu bağlamda, SALT, START, MBFR, KAE (Avrupa'da Güven ve Güvenlik İnşa Edici Önlemler ve Silahsızlanma Konferansı) ve BM içerisinde Silahsızlanma Komisyonu da dâhil olmak üzere çeşitli inisiyatifler desteklenmektedir. Almanya ayrıca BAB tarafından kendisine yönelik gerçekleştirilen denetimlerin devam ettiğinden söz etmektedir.

1983 UGSB'sinde dikkat çeken bir söylem olarak Federal Almanya Cumhuriyeti'nin Almanların ulaştığı en ileri devlet formu olduğuna yönelik bir iddia yer almaktadır. Otuz beş yıldır demokratik ve sosyal istikrara sahip bir ülke olarak bunun Almanya tarihinde daha önce hiç yaşanmadığı ileri sürülmüştür. Bu kapsamda Almanya kaynaklı bir savaşın tekrarlanmayacağı konusu 1975-1976'dan sonra 1983'te de tekrarlanmış oluyor. Bu kapsamda Alman ordusunun bir "ittifak ordusu" olarak yapılandırıldığına dikkat çekilmiştir. Almanya ABD ile olan askeri işbirliğine bu kez daha içsel ve duygusal bir tanımlama getirmiştir. Bu kapsamda Almanya'da konuşlanmış bulunan ABD askerlerinin adeta "Bundeswehr askerleri" gibi Almanya'nın özgürlüğünü koruduğu ileri sürülmüştür.⁴¹⁵

1983 UGSB'sinde ekonomik, sosyal ve politik açıdan giderek güçlenen bir Almanya sezilirken Almanya ABD ve Fransa'dan farklı olarak yaptığı silah ihracatından daha fazla yardım yaptığını ve NATO'yu sadece bir ittifak değil değerler topluluğu olarak gördüğünü, ABD ile olan dostluğunun Alman güvenlik politikasının temelini oluşturduğunu ileri sürerek değişen duruma karşın bir güvence oluşturmaya çalışmıştır. Hatta bu konuda bir anket verisine yer vererek Alman toplumunun da ülkede bulunan ABD askerlerinin barış ve istikrarın vazgeçilmez bir parçası olarak algıladığı görüşlerine yer verilmiştir.⁴¹⁶

1983 UGSB'sinin yayımlandığı yıl uluslararası ortamda SSCB'nin Polonya'ya olan baskısı ve Afganistan'ı işgali devam etmektedir. Almanya'nın bu gelişmelerden rahatsız olduğu

⁴¹⁴ Bundesministerium der Verteidigung, 1983, 68.

⁴¹⁵ Bundesministerium der Verteidigung, 1983, 14.

⁴¹⁶ Bundesministerium der Verteidigung, 1983, 132.

ve bu yönde bir tehdit algıladığı 1983 UGSB'sine yansımıştır. İç politikada ise Helmut Kohl'ün Federal Başbakanlığı devam etmekte fakat ekonomi konusunda sıkıntılar yaşanmaktadır. Ayrıca Almanya'ya yeni karadan karaya atılan füzeler yerleştirilmesi geniş halk kesimlerince protesto edilmiştir.

3.9. Almanya'nın 1985 UGSB'si ve Nitel Analizi

1985 Beyaz Kitabı "Ordunun (Bundeswehr) Durumu ve Gelişimi" adıyla yayımlanmıştır. Dolayısıyla bu 1985 Beyaz kitabı sadece ordu ile ilgili konulara yoğunlaşması ve kalınlığıyla dikkat çekicidir.

Federal Şansölyenin ve Federal Savunma Bakanı'nın hitaplarının ön söz olarak yer aldığı kitapta Avrupa yumuşama politikası ve AGİK hakkında yapılan açıklamalara yer verilmiştir. Ayrıca diğerlerinden farklı olarak bu Kitapta İkinci Dünya Savaşı'nın ardından ilk kez Almanya'nın Avrupa ve NATO dışında ikili anlaşmalar temelinde bir güvenlik politikası izleyebileceği açıkça ifade edilmiştir.⁴¹⁷ Bununla birlikte SSCB'ye karşı ABD olmaksızın bir güç dengesi oluşturamayacağını farkında olan Almanya, kendisi için klasikleşen ABD, AT ve Fransa ile olan ilişkilerine verdiği önemi yinelemekten geri durmamıştır.

Almanya 1985 UGSB'sinde Doğu komşuları ile olan ilişkilerini geleneksel Ostpolitik (Doğu Politikası) kavramı üzerinden açıklarken, Avrupa detantına ve bu vesile ile Avrupa'da Güven ve Güvenlik İnşa Edici Önlemler ve Silahsızlanma Konferansına verdiği önemi yinelemiştir.⁴¹⁸ Yine bu kitapta diğerlerine göre farklı olan önemli bir açıklama da Alman Silahlı Kuvvetleri'nin konvansiyonel yapılanmasını tamamladığı yönündeki deklarasyondur.⁴¹⁹

1985 UGSB'sinde yer alan açıklamaların satır aralarında Almanya'nın karşılıklı bloklar arasında nükleer güçlerin azaltılmasını aslında ABD'ye olan bağımlılığın azaltılması için gerekli görüldüğü anlaşılmaktadır. Fakat bu politikasının gerekçesini Avrupa'da bir akut çatışmanın artık vuku bulmayacağını düşünmesine dayandırmıştır.⁴²⁰

Almanya'nın jeopolitik konumunun Avrupa için taşıdığı öneme dikkat çekilen 1985 UGSB'sinde Almanya'nın ekonomik gücünün bu jeopolitiği desteklediği önemle açıklanmıştır.

⁴¹⁷ Bundesministerium der Verteidigung, *Weißbuch 1985 zur Lage und Entwicklung der Bundeswehr*, (Bonn, 1985), 14.

⁴¹⁸ Bundesministerium der Verteidigung, 1985, 20.

⁴¹⁹ Bundesministerium der Verteidigung, 1985, 27.

⁴²⁰ Bundesministerium der Verteidigung, 1985, 36.

Genel olarak Almanya'nın ulusal güvenliğinin bir ittifak politikası olduğu, ordunun da bir ittifak ordusu olduğu tekrarlanmış, bununla birlikte Alman tarihinde ilk kez özgür ülkelerin yer aldığı bir ittifakta Alman ordusunun hizmet verdiği dikkat çekilmiştir.⁴²¹

1985 UGSB'sinin yayımlandığı sırada SSCB'de Komünist Parti Genel Sekreteri Gorbaçov tarafından bazı reformlar uygulamaya konulmuş olsa da bu kitapta SSCB tehdidine geniş bir şekilde yer verilmiştir. İç politikada ise Helmut Kohl hükümeti göreve devam ederken ekonomide toparlanma yaşanmaya başlamıştır.⁴²²

3.10. Almanya'nın 1994 UGSB'si ve Nitel Analizi

1994 Beyaz Kitabı "Federal Almanya Cumhuriyeti'nin güvenliği ve Almanya Federal Silahlı Kuvvetlerinin Durumu ve Geleceği" adını taşımaktadır. 1994 Beyaz Kitabın yayınlanmasına kadar geçen sürede uluslararası alanda önemli gelişmeler yaşanmıştır. SSCB'nin reform çabalarının başarısız olması üzerine 1989'da Doğu Avrupa ülkelerinde komünist partiler iktidarlarını kaybetmeye başlamışlar, Berlin duvarı yıkılmış ve SSCB ekonomik yardım alma umuduyla iki Almanya'nın birleşmesine onay vermiştir. Fakat Almanya'nın verdiği borçlar hızla bir çöküşe doğru giden Sovyetler Birliği'ni kurtarmaya yetmemiş ve 1991'e gelindiğinde Sovyetler Birliği kendiliğinden çökerek Soğuk Savaş sona ermiştir.⁴²³ Bu nedenle 1994 UGSB'sinin ön sözünde eski Varşova Paktı üyesi ülkelerin liberal demokrasi ve piyasa ekonomisine entegre edilmesinin gerekliliğinden ve Doğu Avrupa'da işleyen bir demokrasi kurulması için ortaya çıkan yeni görev alanlarında Alman Silahlı Kuvvetleri'nin de görev alabileceğinden söz edilmiştir.⁴²⁴

Federal Savunma Bakanı ise ön sözde, Almanya'nın birleşmesinin ardından Alman Silahlı Kuvvetleri ile ilişkin olarak Doğu Almanya ordusunu tasfiye etme, silahlı kuvvetlerin personel sayısını 1/3 oranında azaltma ve yerine göre Federal Almanya ordusunu (Bundeswehr) konuşlandırıp yeni görevler verme gereklerine değinerek ordu mensuplarının sayısının üst sınır olan 370 bin kişide sabitleneceğinden söz etmektedir. Ayrıca, değişen uluslararası politik koşulların ortaya çıkardığı üzere Almanya'nın artan uluslararası sorumluluğunu üstlenmesi

⁴²¹ Bundesministerium der Verteidigung, 1985, 316.

⁴²² ARD, "ARD-Jahresrückblick 1985", www.tagesschau.de/jahresrueckblick/meldung353558.html (21.04.2018).

⁴²³ Best vd., *20. Yüzyılın Uluslararası Tarihi*, 516.

⁴²⁴ Bundesministerium der Verteidigung, *Weißbuch 1994 zur Sicherheit der Bundesrepublik Deutschland und zur Lage und Zukunft der Bundeswehr*, (Berlin, 1994), V–VII.

gerekliliğine vurgu yapılmaktadır. Devamında Almanya'nın NATO ittifakı içerisindeki işbirliğinin devam etmesi, Avrupa savunmasını oluşturmak için Fransa ve diğer ortaklarla işbirliği gibi artık klasik hale gelen ifadeler yer almıştır.

1994 UGSB'sinde diğerlerinden farklı olarak ordunun Kamboçya, Irak, Yugoslavya ve Somali'de görev aldığına dikkat çekilerek Alman silahlı kuvvetlerinin İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana ilk kez yurtdışında görevlendirildiği hatırlatılmaktadır.⁴²⁵

Bu girişten de anlaşılacağı gibi Soğuk Savaş'ın ardından Almanya çok önemli fırsatlar yakalayarak özgüvenini artırmıştır. Nitekim bu özgüven iki Almanya'nın birleşmesinin ardından ortaya çıkan sorunları çözmek konusunda istekli olma ve inisiyatif alma şeklinde kendini göstermektedir. Ayrıca post-Sovyet dönemde Doğu Avrupa'dan artık bir tehdit algılamadığını belirtmesi Almanya'nın güvenlik politikası konusunda bir revizyona gittiğinin göstergesidir.⁴²⁶ Fakat yine de Almanya saldırgan bir tutum izlemeyeceği, kitle imha silahları edinmeyeceği ve Batılı müttefikleriyle birlikte hareket edeceği konusundaki taahhütlerini tekrarlamıştır.

1994 UGSB'sinin ilerleyen sayfalarında Avrupa'da ortaya çıkan yeni uluslararası düzen nedeniyle Almanya'nın, kendisine hedef olarak Avrupa bütünleşmesini derinleştirmeyi ve genişletmeyi, transatlantik işbirliğini sağlamlaştırmayı ve Avro-Atlantik kurumlarını daha da geliştirmeyi seçtiğini anlamaktayız. Ayrıca Almanya, politik ve ekonomik gücü sebebiyle hem Avrupa'daki hem de dünyadaki gelişmelerle ilgili artık daha fazla sorumluluk alması gerektiği kanaatindedir.⁴²⁷

Almanya 1994 UGSB'sinde geleneksel güvenlik sorunlarının yanı sıra sellerden, kıtlığa kadar geniş bir alanı güvenlik politikasının yeni koruma alanları olarak ve bu konularda uluslararası çapta sorumluluk üstlenebileceğini ilan etmiştir.⁴²⁸ Almanya'nın tanımladığı bu yeni tehditler ve koruma alanları BM'in 1994'de yayımladığı İnsani Kalkınma Raporu'nda yer alan yeni güvenlik tanımı ve tehdit sınıflandırması ile uyum içindedir.

⁴²⁵ Bundesministerium der Verteidigung, 1994, VIII-IX.

⁴²⁶ Bundesministerium der Verteidigung, 1994, 23.

⁴²⁷ Bundesministerium der Verteidigung, 1994, 24.

⁴²⁸ Bundesministerium der Verteidigung, 1994, 25.

Almanya'nın 1994 UGSB'sinde değindiği bir başka konu ise Soğuk Savaş döneminden farklı olarak ticaret, ekonomi, teknolojik inovasyon, yeni pazarlar ve kaynaklar için mücadelede ortaya konulacak ulusal gücün askeri güçten daha önemli olduğunu savunmasıdır. Bu çerçevede, Almanya aslında Soğuk Savaş döneminden bu yana izlediği dış ve güvenlik politikasının Soğuk Savaş'ın sona ermesinden sonra kendisini daha avantajlı bir konuma getirdiğini de zımnen kabul etmektedir.⁴²⁹

Avrupa kıtasını ilgilendiren anlaşmazlıkların barışçıl bir şekilde çözümünde AGİT'in önemine değinen Almanya, özellikle Moldova, Gürcistan, Ermenistan-Azerbaycan ve Tacikistan'da ortaya çıkan etnik çatışmalarda AGİT'in etkin bir rol oynayabileceğini düşünmektedir.⁴³⁰

Soğuk Savaş sonrası Avrupa'daki jeopolitik dengesizliklere de değinen Almanya Batı Avrupa'nın göreceli olarak iyi durumda olmasına rağmen Avrupa'nın doğusunda yaşanan gelişmelerin aynı yönde seyretmemesinden endişe duymuşa benzemektedir. Bu kapsamda, ABD ile işbirliğini geliştirerek Orta ve Doğu Avrupa'da bağımsızlığını kazanan ülkelerin işleyen bir Avrupa sistemi içerisine dâhil edilmesini ve liberal ekonomik sisteme uyum sağlamalarını önemli görmektedir. Bu konuda Almanya'nın öncelikle vurguladığı iki ülke Rusya Federasyonu ile Ukrayna'dır. AB ve NATO'nun bu ülkelere rağmen değil bu ülkelerle birlikte bir güvenlik politikası izlemesi gerektiğini vurgulayan Almanya'nın bu çıkışı ile kara Avrupa'sında kendine güvenli bir alan oluşturmayı hedeflediği anlaşılmaktadır. Özellikle Yugoslavya'da yaşanan etnik çatışmalar hakkındaki kaygılarından Almanya'nın bu güvenlik vizyonunu anlamak mümkündür.⁴³¹

Küresel ekonomi konusunda daha önceki UGSB'lerde dile getirilen küresel Güney ve Kuzey tartışmalarına tekrar yer verilmiştir. Bunun yanı sıra 1994 UGSB'sinde Almanya'nın jeopolitik ilgisini oldukça geniş bir alana yaydığını fark etmek zor değildir. Bu kapsamda Beyaz Kitap'ta Akdeniz'in ticari önemine; Japonya, Çin, Hindistan ve Asya-Pasifik'te ortaya çıkan ASEAN da dâhil olmak üzere yükselen yeni güç odaklarının dünyayı çok kutupluluğa doğru

⁴²⁹ Bundesministerium der Verteidigung, 1994, 25.

⁴³⁰ Bundesministerium der Verteidigung, 1994, 25-26.

⁴³¹ Bundesministerium der Verteidigung, 1994, 32.

sürüklediğine ve Asya-Pasifik bölgesinde istikrarın ise ekonomik bir güç olarak Almanya'nın çıkarlarına olacağına dikkat çekilmektedir.⁴³²

1994 UGSB'sinde daha önceki beyaz kitaplarda vurgulanan NATO, BAB ve AB ile ilgili görüşler yinelenirken bu kez diğerlerinden farklı olarak BM'ye geniş yer verilmiştir. Önce BM'nin çatışma çözümü çabalarından (peace-making, peace-keeping, peace-enforcement) söz eden ve BM çatısı altında gerçekleştirilen yardım faaliyetlerine, destek verdiğini açıklayan Almanya, çarpıcı bir biçimde önce BM Güvenlik Konseyi (BMGK)'nin güçlendirilmesini ve ardından BMGK'da Daimi Üye olmayı talep etmektedir. Bu talebini dile getirirken diğer gelişmekte olan ülkelerden de BMGK'ya daimi üye seçilebileceğini ileri sürerek aslında kendi talebini meşru bir zemin içinde güçlendirmek istemiştir.⁴³³

1994 UGSB'sinde Almanya, Fransa ile olan dostluğunu önemseydiğini belirtirken her iki ülkeyi Avrupa'daki bütünleşmenin motoru olarak görmektedir. Ayrıca bir yandan silah ihracatı konusunda daha önce deklare etmiş olduğu kısıtlara riayet edeceğini, kimyasal silahlar konusunda 1993 Paris Antlaşmasına destek verdiğini açıklarken diğer yanda Fransa ile birlikte ortak silahlanma zemininin oluşturulabileceği fikrini ileri sürmektedir.⁴³⁴

Almanya'nın Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi (NW) Antlaşması'na, Nükleer Silahların Taşınmasının Kontrolü Rejimi'ne, SALT-I, SALT-II ve INF Antlaşmalarına destek verdiğini belirttiği bu kitapta AGİT çatısı altında kurulan ve silahların kontrol edilmesi görüşmelerinin yürütüldüğü Güvenlik İşbirliği Forumu'na olan desteğini de vurgulamaktadır.⁴³⁵

Güvenlik konusunda 1994 UGSB'sinde gözlemlenen farklılıklar arasında dikkat çekenlerden biri önceden ordunun varlık nedeni ve öncelikli görevi savunma ile sınırlandırılırken bu kez orduya kriz yönetimi ve çatışmaların önlenmesi gibi bir görevin yüklenmesidir. Dolayısıyla Almanya'nın Soğuk Savaş dönemindeki güvenlik vizyonunu revize ederek orduyu dış politikanın bir aracı olarak gördüğünü söyleyebiliriz. Nitekim Almanya

⁴³² Bundesministerium der Verteidigung, 1994, 38.

⁴³³ Bundesministerium der Verteidigung, 1994, 67-69.

⁴³⁴ Bundesministerium der Verteidigung, 1994, 62-79.

⁴³⁵ Bundesministerium der Verteidigung, 1994, 81-83.

Federal Anayasa Mahkemesi (Bundesverfassungsgericht) Bundeswehr'in yurtdışında görevlendirilebileceğine karar vermiştir.⁴³⁶

Semboller ve söylemsel açıdan 1994 UGSB'sinde dikkat çeken nokta Almanya'nın Avrupa'nın güvenliği için uluslararası sorumluluğunun arttığını, merkezi rolünden, potansiyelinden ve tarihinden dolayı kendisine yönelik büyük beklentiler olduğunu ileri sürmesi, hatta Almanya tarihten ders çıkardığını ve aktif bir uyum politikası ile uluslararası işbirliğini devam ettireceğini belirtmesidir.⁴³⁷ Bununla birlikte ordu mensupları için *üniformalı yurttaş* retoriğini kullanmaya devam etmiştir.

Ayrılan iki Alman devletinin ardından Almanya Demokratik Cumhuriyeti ya da diğer bir deyişle Doğu Almanya ordusunda görev yapmış askerlerin Almanya Federal Silahlı Kuvvetleri mensuplarıyla şu düşüncüyü paylaştığı da iddia edilmektedir: “*Hepimiz Almanız ve biz bir milletiz*”.⁴³⁸

3.11. Almanya'nın 2006 UGSB'si ve Nitel Analizi

2006 Beyaz Kitap özel bir başlık içermemektedir. Girişte ise bu kitabın yayımlanmasının ardındaki itici nedenin uluslararası alanda yaşanan önemli değişiklikler olduğu belirtilmiştir.⁴³⁹

Federal Şansölye ve Federal Savunma Bakanı'nın ön sözleriyle başlayan Beyaz kitapta Şansölye, Almanya'nın uluslararası politikada ağırlığının her geçen gün arttığına, bu nedenle Almanya'nın uluslararası politikada daha fazla sorumluluk alması gerektiğine dikkat çekmektedir. Nitekim bu kapsamda Balkanlar'da, Afganistan'da, Lübnan'da, Afrika'da ve Kafkaslar 'da Almanya'nın da destek verdiği uluslararası operasyonlara yere verilmiş ve Almanya'nın uluslararası görünürlüğünün her geçen gün arttığına dikkat çekilmiştir. Bu çerçevede Şansölyenin Alman ordusunun bir operasyon ordusu haline dönüştürülmesinin lüzumuna işaret etmesi oldukça dikkat çekicidir.⁴⁴⁰

⁴³⁶ Bundesministerium der Verteidigung, 1994, 95.

⁴³⁷ Bundesministerium der Verteidigung, 1994, 42.

⁴³⁸ Bundesministerium der Verteidigung, 1994, 21.

⁴³⁹ Bundesministerium der Verteidigung, *Weißbuch 2006 zur Sicherheitspolitik Deutschlands und zur Zukunft der Bundeswehr*, (Berlin, 2006), 8.

⁴⁴⁰ Bundesministerium der Verteidigung, 2006, 9.

2006 USB'sinde Almanya'nın algıladığı tehditler: Uluslararası terörizm, kitle imha silahlarının yayılması, bölgesel çatışmalar, devletlerin istikrarsızlaşması ve devletler içinde şiddetin yaygınlaşması ile organize suçlar olarak sıralanmaktadır. Bu kapsamda yeni güvenlik stratejisinin politika araçları çatışma tanıma, çatışma önleme ve çatışma çözümü olarak sıralanmıştır. Daha önceki UGSB'lerde de yer verildiği gibi Almanya, AB'yi, NATO'yu, BM'yi ve AGİT'i güvenlik stratejisi hedeflerine ulaşabileceği araçlar olarak görmektedir.⁴⁴¹

Federal Ordu'nun yurtdışında görevlendirilmesi 1990'lı yıllarda hararetli tartışma konusuyken 2006'da dış görevler konusunda daha özgüvenli bir yaklaşım ortaya konulduğu görülmektedir. Almanya, Avrupa Savunma Ajansı'nı, Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikasının önemli bir parçası olarak görmekte ve bu kapsamda bir Avrupa Güvenlik Stratejisi oluşturulduğunu vurgulamaktadır. Yine bu kapsamda Almanya Avrupa'nın bütünleşmesi ve AB'nin Orta Avrupa, Güney Kafkasya, Orta Asya ve Akdeniz Bölgesi ile "komşuluk politikasını" ve Rusya ile güvenlik işbirliği geliştirilmesini ulusal güvenlik stratejisinin önemli bir parçası olarak görmektedir.⁴⁴²

Daha önceki UGSB'lerde zorunlu askerlik uygulamasına değinen Almanya bu uygulamanın devam edeceğine ordunun operasyonel yapısının ise değişen koşullar bağlamında biçimleneceğine işaret etmektedir.⁴⁴³

Almanya tarafından bu UGSB'de özellikle Soğuk Savaş döneminde sıklıkla anılan caydırıcılık politikasının değiştiğine bu politikanın artık devletlere karşı değil devlet dışı aktörlere karşı izleneceğine yer verilmiştir.⁴⁴⁴

Bir ekonomik güç olarak refahın ham maddelerin, malların ve fikirlerin serbest dolaşımına bağlı olduğuna değinen Almanya, dünya ticaretinde serbest ticaret ve serbest dolaşım taraftarı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, enerjiye ulaşımın güvenli hale

⁴⁴¹ Bundesministerium der Verteidigung, 2006, 8.

⁴⁴² Bundesministerium der Verteidigung, 2006, 10.

⁴⁴³ Fakat Alman ordusunda zorunlu askerlik yapanların sayısı giderek azalmış bu nedenle 2011 yılında zorunlu askerlik uygulaması askıya alınmıştır. Ayrıntılı bilgi için; Timothy Jones, "Germany to Suspend Compulsory Military Service", <https://www.dw.com/en/germany-to-suspend-compulsory-military-service/a-6315122> (25.04.2018).

⁴⁴⁴ Bundesministerium der Verteidigung, 2006,17.

getirilmesinin stratejik öncelikleri arasında olduğuna yer vermektedir. Ayrıca Almanya ilk kez 2006 UGSB'sinde siber güvenliğe yer vermiştir.⁴⁴⁵

Almanya 2006 UGSB'sinde algıladığı tehditler bağlamında mülteci akımlarını, yasa dışı göçü ve dini radikalizmi önemli güvenlik sorunları olarak sıralamış, özellikle çatışma bölgelerinden gelen göçmenlerin sorunlarını Avrupa'ya taşıyabileceğinden endişe duyduğunu dile getirmiştir. Daha önceki UGSB'lerde sıkça anıldığı üzere Almanya uluslararası alanda çok taraflılık politikası izlediğine yer vermektedir. Bu bağlamda güvenlik politikasını BM, NATO, AB, IMF, Dünya Bankası ve G8 gibi uluslararası ve ulusüstü kurumlar üzerinden şekillendirdiğine vurgu yapmaktadır.⁴⁴⁶

Almanya NATO çerçevesinde izlenen politikalar bağlamında özellikle Rusya ve Ukrayna ile kurulan ilişkilerin ve işbirliğinin önemli olduğunun altını çizmektedir. Almanya'nın bu düşüncesinin özellikle bu iki ülkenin Kara Avrupası'na doğrudan etki edebilmesiyle ilgili olduğu düşünülmektedir. Almanya, aynı zamanda, Rusya'nın önemli bir enerji sağlayıcısı ve ekonomik ortak olması sebebiyle bu ülke ile yapıcı ilişkiler kurulması taraftarıdır.⁴⁴⁷

Almanya, AB'nin başarılı bir bütünleşme girişimi olmasıyla ilgili olarak Fransa ile işbirliğini önemsemektedir. Alman-Fransız ortaklığıyla ilgili olarak iki ülke arasında Alman-Fransız Savunma ve Güvenlik Konseyi kurulduğuna ve iki ülke ilişkilerinin Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası'nın (AGSP) geliştirilmesinde önemli olduğuna değinilmektedir. İngiltere ise Fransa kadar üzerinde durulmamakla birlikte önemli bir ortak olarak zikredilmektedir.⁴⁴⁸

Almanya, AGSP ile ilgili olarak bu politikanın amacının bir Avrupa ordusu oluşturmak olmadığını dile getirmektedir. Almanya böyle bir ordu oluşturmanın NATO'ya alternatif teşkil ettiğinin farkında olarak aksi durumda ortak bir Avrupa ordusu oluşturulması projesinin ABD tarafından sabote edileceğinden endişe ediyor görünmektedir. AGİT'in faaliyetlerine de değinen Almanya, bu örgütün faaliyetlerini çatışma önleme ve çatışma arabuluculuğu çerçevesinde değerlendirerek kendi güvenlik stratejisine eklelemektedir. 2006 UGSB'sinde

⁴⁴⁵ Bundesministerium der Verteidigung, 2006, 19.

⁴⁴⁶ Bundesministerium der Verteidigung, 2006, 24.

⁴⁴⁷ Bundesministerium der Verteidigung, 2006, 55-56.

⁴⁴⁸ Bundesministerium der Verteidigung, 2006, 38.

BM'ye de yer veren Almanya 1994'de BMGK'ya Daimi Üye olma isteğini BM'nin reforma tabi tutulması gerektiği eleştirisi ile birlikte bu kitapta da tekrarlamaktadır.⁴⁴⁹

Almanya'nın izlediği bölgesel stratejiler içinde Orta Doğu da önemli yer tutmaktadır. İsrail'in varlık hakkını tanıdığını belirten Almanya için Orta Doğu sadece enerji kaynakları açısından değil bölgesel sorunlar açısından da önem taşımaktadır. Çin, Japonya ve Hindistan ise Almanya tarafından dünya politikasına etki eden önemli siyasi ve ekonomik aktörler olarak zikredilmekte ve bu nedenle ikili ilişkilere önem verilmektedir.⁴⁵⁰

2006 UGSB'sinde NATO Alman güvenlik ve savunma politikasının “en güçlü çapası” olarak görülmektedir. Alman ordu mensupları için *üniformalı yurttaşlar* deyişi (mottosu) devam etmekte, zorunlu askerlik desteklenmekte, Prusya vurgusu ile Alman kara ordusunun itibarına tarihsel olarak atıfta bulunulmakta ve Hitler dönemi görmezden gelinerek Nasyonal Sosyalist rejim yerilmektedir.⁴⁵¹

2006 UGSB'sinin yayımlandığı yıllarda uluslararası ortamda Irak Savaşı devam ederken Alman ordusu Afganistan'da görev üstlenmiştir. İç politikada ise CDU-CSU ve FDP koalisyonu devam etmekte, Federal Şansölyeliği ise Angela Merkel yürütmektedir. Radikal sağın yükselişe geçmesi ise kamuoyunda sıklıkla tartışılan iç faktörlerden biri olarak ön plana çıkmaktadır.⁴⁵²

3.12. Almanya'nın 2016 UGSB'si ve Nitel Analizi

2016 yılında yayımlanan UGSB'nin adı “Güvenlik Politikası ve Ordunun Geleceği ile İlgili 2016 Beyaz Kitabı”dır. Federal Başbakan'ın yazmış olduğu ön sözde 2016 yılı “dünyanın kargaşa içerisinde” olduğu bir yıl olarak tanımlanmıştır. Bu kapsamda Başarısız Devletlerin (Failed States) neden olduğu sorunlar ve “İslamcı terörün” Avrupa'yı doğrudan etkilediğine dikkat çekilmektedir. Siber tehditlere de yer verilen bu kitapta anılan tehditler için sivil-asker işbirliğinden söz edilerek güvenlik konusunda ilk kez vatandaşlardan bir beklenti içine girilmiştir.

⁴⁴⁹ Bundesministerium der Verteidigung, 2006, 52.

⁴⁵⁰ Bundesministerium der Verteidigung, 2006, 57.

⁴⁵¹ Bundesministerium der Verteidigung, 2006, 69-70.

⁴⁵² ARD, “ARD-Jahresrückblick 2006”, www.tagesschau.de/jahresrueckblick/meldung72496.html (21.04.2018).

Federal Savunma Bakanı ise hibrit savaşlardan, transnasyonal terörden ve siber saldırılardan söz ederek Almanya'nın dış ve güvenlik politikası ilkesini Merkezden Liderlik Etme (Führung aus der Mitte) olarak nitelendirmiştir.⁴⁵³

2016 UGSB'sinde uluslararası politika ile ilgili bir değerlendirme yapıldığında Almanya'nın ekonomik gücüne dayalı olarak bir strateji ve vizyon belirlediği fark edilmektedir. Bu bağlamda ülkenin ekonomik gücünün ve refah düzeyinin korunması, güvenli ikmal yolları ve dengeli pazarların varlığına, etkin bilgi ve işlem sistemlerine ve bir üretim merkezi olarak Almanya'da inovasyon atılımlarının devam etmesine bağlanmaktadır.⁴⁵⁴

Merkel döneminde Almanya'nın takip ettiği Avrupa entegrasyonunun ve Atlantik ittifakı'nın dengelenmesi politikasına da 2016 UGSB'sinde de değinilmiştir. Bu kapsamda, 1950'li yıllarda Almanya'nın silahlanmasına müsaade edilmesine yönelik minnettarlık ve bununla birlikte bu kez AB içerisinde bir Avrupa ordusu oluşturma gayreti dile getirilmektedir.⁴⁵⁵

Almanya 2016 UGSB'sinde ulusal güvenlik politikası çevresini küresel ölçekte tanımlamaktadır. Bu kapsamda, uluslararası düzenin köklü bir değişim içerisinde olduğu vurgulanmakta, değişimin etkenlerine, çok kutupluluk ve güç dağılımına, “kurallara dayalı Avro-Atlantik barış ve istikrar düzeninin sorgulanmasına” ve Avrupa projesinin baskı altında olduğu iddialarına değinilmektedir.⁴⁵⁶

Küreselleşme ve küreselleşmenin neden olduğu sorunlara ayrıntılı olarak değinilen 2016 UGSB'sinde devlet düzenini tehdit eden unsurlar olması sebebiyle radikal milliyetçilik, şiddet içeren aşırıcılık ve dini fanatizme özellikle yer verilmiştir.⁴⁵⁷

Çok kutupluluk ve güç dağılımı eğilimleri de 2016 UGSB'sinde kendisine yer bulmuştur. Buna göre, Asya, Afrika ve Latin Amerika'da “anahtar ülkelerin” yükseleceği tahmin edilmektedir. Jeopolitik güç kaymasının politik, ekonomik ve askeri gelişmeleri, bunun da yeni ülke gruplarının ve kurumların oluşturulmasını tetikleyeceği tahmin edilmektedir. Güç

⁴⁵³ Bundesministerium der Verteidigung, *Weissbuch 2016 zur Sicherheitspolitik und zur Zukunft der Bundeswehr*, (Berlin, 2016), 8–9.

⁴⁵⁴ Bundesministerium der Verteidigung, 2016, 22.

⁴⁵⁵ Bundesministerium der Verteidigung, 2016, 22-23.

⁴⁵⁶ Bundesministerium der Verteidigung, 2016, 27.

⁴⁵⁷ Bundesministerium der Verteidigung, 2016, 28-29.

dağılımı çerçevesinde Çin'in 2030'a kadar tüm dünya GSYİH'sının beşte birine, Hindistan'ın altıda birine ulaşacağına değinilerek bu iki ülkenin 2050'ye kadar OECD ülkelerinin toplam ekonomik gücüne ulaşacağına yer verilmektedir. Bu durumun askeri alana yönelik yansımalarının tahmini ise Çin'in askeri harcamalarının tüm AB ülkelerinin toplamını geçeceği yönündedir.

BRICS, ASEAN ve G20'nin önemli forumlar haline geldiğine değinilen 2016 UGSB'sinde bölgesel bütünleşme rekabetinin dünya düzeninde bir parçalanma meydana getirebileceğinden bahsedilmektedir. Bu çerçevede, Almanya'nın önerisi rekabetin BM'nin kurumsal çerçevesi dâhilinde yapılması, ABD'nin etkinliğini sürdürmeye devam etmesi ve bununla birlikte AB ülkelerinin daha fazla sorumluluk üstlenmesidir.⁴⁵⁸

UGSB'de değinilen başka bir husus ise kurallara dayalı Avro-Atlantik barış ve istikrar düzeninin sorgulanmaya başlamasıdır. Bu çerçevede, Rusya'nın Ukrayna Krizi ile birlikte Avrupa ve Almanya'nın güvenliğini tehdit ettiği belirtilmekte, sürdürülebilir güvenlik ve refah için Rusya ile işbirliğine ihtiyaç duyulduğu vurgulanmaktadır. Bu bağlamda Soğuk Savaş'tan sonra ilk kez Almanya Rusya'nın saldırganlığını bir tehdit olarak görmüştür. Almanya Ukrayna Krizi bağlamında AGİT'in üstlendiği role önem atfederken NATO'nun Ortak Güvenlik Stratejisi, Rusya ile NATO üzerinden kurulan ilişkilere uygulanabilir olarak bulunmaktadır. Nitekim Almanya bir yandan diyalog yolunun açık tutulması taraftarıyken, diğer yandan Rus saldırganlığının artması durumunda Kuzey Atlantik Antlaşması'nın 5. maddesinin işletilebileceğinin ve 10. maddesi ile Ukrayna'nın NATO'ya dâhil edilerek Rusya'nın hareket alanının sınırlanabileceğinin sinyalini vermektedir.⁴⁵⁹

Almanya, AB projesinin ise bir dizi gelişme sonucu baskı altına girmesinin üstünde durmaktadır. Bu baskının nedenlerini ise, 2008 tüm dünyada etkisini göstermeye başlayan finans krizi, Suriye merkezli mülteci krizi ve devlet yapılarının zayıflamasının sınırlarda yarattığı güvensizlik olarak görmektedir. Almanya ayrıca AB'ye üye ülkelerin ulusal silahlı kuvvetlerini küçültürken, AB dışındaki ülkelerin silahlanmasının bir ulusal güvenlik riski yaratabileceğini de belirtmektedir.⁴⁶⁰

⁴⁵⁸ Bundesministerium der Verteidigung, 2016, 31.

⁴⁵⁹ Bundesministerium der Verteidigung, 2016, 66.

⁴⁶⁰ Bundesministerium der Verteidigung, 2016, 31-32.

2016 UGSB'sinde belirtilen bir başka meydan okuma ise siber ve bilgi teknolojileri alanında meydana gelen gelişmelerdir. Dijitalleşmenin kişilerin, şirketlerin ve askeri yapıların iletişimini tehdit etmeye başladığı, bunlarla mücadele için yeni mücadele kalıplarının geliştirilmesinin gerekliliği, siber saldırıların askeri saldırılarla birlikte kullanıldığı, siber dünyada sınır olmadığı için NATO ve AB'nin ortaklaşa bir strateji geliştirmesinin lüzumu gibi hususlara Almanya'nın önem verdiği görülmektedir.⁴⁶¹

Almanya ulusal güvenlik stratejisini oluştururken bölgesel çatışmaları büyük bir dikkatle takip etmektedir. Almanya Rusya'nın Ukrayna'ya müdahalesinin ve Asya-Pasifik'te yaşanan gelişmelerin geniş kapsamlı bir çatışmaya dönüşmesinden endişe ederken, uluslararası alanda çok kutuplu bir yapılanmanın kendisine jeopolitik ve jeoekonomik avantajlar da sağlayacağını düşünmektedir. Fakat Asya-Pasifik'te yaşanacak olan ABD-Çin rekabetinin zamanla çok kutupluluğu sarsabilecek bir ikiliği (düopolü) oluşturmasından da kaygı duymaktadır.⁴⁶²

Almanya'nın ulusal güvenlik stratejisinin en zor başlığı ise göçtür. Çünkü Almanya, sanayisi için nitelikli göçe ihtiyaç duyarken anti-küreselleşmenin yarattığı ırkçılık ve yabancı düşmanlığı ile de baş etmek durumundadır. Bu nedenle Almanya göç hareketlerinin bölgesel çatışmaların kapsamını genişletebileceği ihtimali üzerinde durarak, bu hususta geniş kapsamlı bir Avrupa stratejisinin ve uygulamasının ortaya konulmasının öneminden söz etmektedir.⁴⁶³

NATO ve AB arasında Almanya'nın hedefi bu iki örgütlenmenin siber ve hibrit tehditlere karşı organize savunma geliştirmesi, silahlanma yatırımlarının oranının %20'ye çıkarılması, füze savunma sistemine ve planlamasına katılımdır. Almanya güney komşularındaki ortaklık girişimlerini desteklerken, NATO içerisinde İttifak'ın kuzey ülkelerinin daha fazla sorumluluk üstlenmesi gerektiğini belirtmektedir.⁴⁶⁴

AB içerisinde Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası Almanya tarafından ulusal güvenliğinin sağlamanın önemli bir aracı olarak görülmektedir. Bu kapsamda, Birliğe yönelik herhangi bir saldırı olması durumunda Almanya, üye ülkeler arasında askeri işbirliğini içeren Lizbon Antlaşması'nın 42'nci maddesinin 6'ncı fıkrasının ve AB Antlaşması'nın 46'nci

⁴⁶¹ Bundesministerium der Verteidigung, 2016, 36-37.

⁴⁶² Bundesministerium der Verteidigung, 2016, 38.

⁴⁶³ Bundesministerium der Verteidigung, 2016, 42-44.

⁴⁶⁴ Bundesministerium der Verteidigung, 2016, 69-70.

maddesinin işletilebileceği kanaatindedir. Üçüncü devletlere ve yapılanmalara verilen desteğin Avrupa'nın güvenliğini sağlayabildiğini vurgulayan Almanya, yine üçüncü ülkelere olan silah ihracatının kısıtlanması hususunda ortaklaşa hareket edilmesi gerektiğini savunmaktadır.⁴⁶⁵

Önemli bölgesel güçlerle işbirliği geliştirmek, Almanya, Fransa ve Polonya'dan oluşan Weimar Üçlüsü'nün faaliyetleri, G7 ve G20 platformları üzerinden ilişkilerin geliştirilmesi ise Almanya'nın dâhil olduğu çok taraflı ortaklık örneklerinden sayılmaktadır. *Ad-hoc* işbirlikleri hususunda ise, Almanya'nın desteklediği oluşumlar arasında İran'ın nükleer faaliyetleri ile ilgili çalışmalar yürüten E3+3 (Birleşik Krallık, ABD, Çin, Fransa, Almanya ve Rusya) yapılanması, Ukrayna Krizi'nin çözülmesi hususunda oluşturulan Normandiya İletişim Grubu (Rusya, Ukrayna, Almanya ve Fransa) ve IŞİD ile Mücadele Koalisyonu⁴⁶⁶ yer almaktadır.⁴⁶⁷

2016 UGSB'sinde öne çıkan semboller ve söylemsel arka planın başında Almanya'nın dünya ve Avrupa politikasına aktif katılım sağladığı bir ilke olarak *Merkezden Liderlik Etme* (Führung aus der Mitte) mottosu gelmektedir.⁴⁶⁸ Ayrıca bu kitapta Almanya, dünyadaki rolüne ve ilk kez ulusal güvenlik politikasına ilişkin benlik algılamasına değinirken tarihten öğrenme ve Avrupalı olma olgusuna vurgu yapmaktadır. Bu tarihsel vurgu ve benlik duygusu ile Almanya kendisini uluslararası müzakerelerde konumlandırmaya, sorumluluk üstlenmeye ve liderlik etmeye hazır hale getirmeye çalıştığı söylenebilir.⁴⁶⁹

2016 UGSB'sinin yayımlandığı uluslararası ortam ise AB çapında ortaya çıkan Finans ve Avro Krizi, Suriye'de yaşanan iç savaş, IŞİD terörü ve Mülteci Krizi ile adeta doludur. İç politikada ise halen Angela Merkel hükümeti iş başındadır ve Mülteci Krizi'nden etkilenen kamuoyuna bağlı olarak radikal sağ ilgi görmeye başlamıştır. Nitekim radikal sağ içerisinde yer alan AfD-Alternative für Deutschland (Almanya için Alternatif) partisinin anketlerde öne çıkmaya başladığı görülmektedir.

4. Sonuç

İkinci Dünya Savaşı sonucu galip devletler tarafından Alman stratejik kültürü baskılanarak pasifize edilmeye çalışılmıştır. Fakat Soğuk Savaş yıllarının rekabet koşulları

⁴⁶⁵ Bundesministerium der Verteidigung, 2016, 72-76.

⁴⁶⁶ IŞİD'e karşı mücadele için oluşturulan içinde 82 ülkenin yer aldığı uluslararası işbirliği

⁴⁶⁷ Bundesministerium der Verteidigung, 2016, 80-81.

⁴⁶⁸ Bundesministerium der Verteidigung, 2016, 9.

⁴⁶⁹ Bundesministerium der Verteidigung, 2016, 22.

içinde Almanya'nın jeopolitik konumu ve ekonomik gücü kendisine yeniden bir kimlik ve özgüven kazandırmıştır. Zaman içinde kuşatılmışlık ve eziklik duygusunu aşmaya başlayan Almanlar Soğuk Savaş sonrası eski Doğu Bloku ülkelerin Batı sistemine eklenmesinde üstlendikleri rol nedeniyle uluslararası politikaya aktif dönüş yapmışlardır. Siyasi ve ekonomik konumlarına koşut olarak artan özgüvenleri nedeniyle uluslararası sistemde öncül ve ağırlıklı (protagonist) konum elde etmek isteyen Almanya BMGK'ya daimi üye olarak alınmayı talep etmektedir. Alman stratejik kültüründe yaşanan bu değişim 1969 yılından itibaren yayımlanan ulusal güvenlik strateji belgelerine de yansımaktadır.

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından uluslararası toplumun denetimi altında dış politikasını “Sivil Güç”, “Yalnız Başına Asla” ve “Bir Daha Asla” konseptleriyle ifade eden Almanya 1949'dan itibaren Avrupa'da kurulan uluslararası örgütlere ve NATO'ya üye olmuş 1969'dan itibaren de iki Almanya'nın birleştirilmesini hedefleyen Doğu Politikasını (Ostpolitik) uygulamaya sokmuştur.

Almanya'nın uluslararası alanda yaşanan gelişmeler bağli olarak yeniden yapılanan dış politikası ve gelecek vizyonu konusunda Alman stratejik güvenlik belgeleri üzerinde yapılan analiz ve bu analiz sonucu ulaşılan bulgular şu şekilde özetlenebilir:

1969 yılında yayımlanan ilk UGSB Almanya'nın uluslararası toplum tarafından kendisine biçilen rolden çıkarak ulusal kimliğini yeniden inşa etmeye başlamasının ilk kilometre taşıdır. Bu nedenle 1969 Beyaz Kitabı Almanya'nın uluslararası topluma bağlılığını vurgulayan taahhütlerle başlamaktadır. *Sivil Güç*, *Nazi karşıtlığı*, *Yalnız Başına Asla* ve *Bir Daha Asla* kavramları bu taahhütlerin sembolik ifadeleri olarak belgede yerini almıştır.

Barışı sürdürmek ve korumak için güçlü olmak gerektiği vurgusunun yer aldığı 1970 UGSB'si ise Alman ordusuna yönelik değerlendirmeleri içeren proaktif bir belge niteliğindedir. Nitekim akabinde 1971-72'de yayımlanan belgede ittifak ortaklarına sorumluluklarını hatırlatan bir dil dikkati çekmekte, Batı dışındaki dünya ile ilgili yorumlar da ilk kez bu belgede yer almaktadır. Dolayısı ile 1972 yılında yayımlanan Beyaz Kitap Almanya'nın uluslararası politikaya yönelik giderek artan ilgisini deklare ettiği ilk belge niteliğindedir.

1973-74 UGSB'sinin silahlı kuvvetlerin gelişimi ile ilgili konulara tahsis edilmesi ve bu kitapta da daha öncekinde olduğu gibi uluslararası politika ile ilgili yorumlara yer verilmesi Almanya'nın gelecek vizyonunda önemli değişiklikler olacağının habercisi olmuştur. Özellikle

bu belgede Almanya'nın uluslararası alanın iki kutupluluktan çok kutupluluğa doğru evrileceği öngörüsü dikkat çekicidir. Bu kapsamda Almanya, bu belgede Almanya Avrupa'da bir güvenlik stratejisi geliştirilmesi lüzumuna değinerek ilk kez ABD'den ve NATO'dan ayrı bir güvenlik vizyonu taşıdığını beyan etmiş oluyor.

1979 ve 1983 UGSB'leri Almanya'nın uluslararası politikaya yönelik ilgisinin Afrika ve Pasifik yönünde genişleyerek derinleştiği belgeler olarak dikkati çekmektedir. 1983 UGSB'sinde Almanya, büyüyen ekonomisi için ihtiyaç duyduğu enerji kaynaklarına ve enerjiye ulaşım yollarının açık tutulması gerekliliğine işaret ederek enerji güvenliğini, ulusal güvenlik stratejisinin koruma alanı içine almıştır.

1985 UGSB'sinde ise İkinci Dünya Savaşı'nın ardından ilk kez Almanya, Avrupa ve NATO dışında ikili anlaşmalar temelinde bir güvenlik politikası izleyebileceğini uluslararası topluma deklare etmiştir. Sonraki yıllarda yayınlanan UGSB'lerinde bu deklarasyonun izleri rahatlıkla fark edilmektedir. Bu bağlamda, 1994 ve 2006 UGSB'lerinde Alman ordusunun ülke dışında görev alması, müşterek operasyonlarda diğer devletlerle eşit seviyede sorumluluk yüklenmesi gibi konulara değinilmiş ve Almanya, Avrupa'nın bütünleşmesini derinleştirmeyi bir hedef olarak benimsemiştir. Bunlara ek olarak 1994 UGSB'sinde Almanya'nın BMGK'ya daimi üye olarak alınması gerekliliğine işaret eden dikkat çekici ifadeler görülmektedir.

2006 yılında siber güvenlik konusunu güvenlik portföyüne katan Almanya, bu kez NATO'yu Alman güvenlik ve savunma politikasının “en güçlü çapası” olarak nitelemiş ve BMGK'ya daimi üye olma arzusunu ise yinelemiştir.

2016 UGSB'si ise uluslararası alanda güncel güvenlik sorunlarına değinen Almanya, bu kez bir Avrupa ordusu kurulması gerekliliğinden söz etmeye başlamış ve güvenlik politikası ilkesini *Merkezden Liderlik Etme* (Führung aus der Mitte) şeklinde niteleyerek Almanya'nın ulusal güvenlik politikasının çerçevesini küresel ölçekte tanımlamaya başlamıştır.

Soğuk Savaş'ın sonundan itibaren Almanya tarafından yayımlanan UGSB'leri içerik analizine tabi tutulduğunda her bir belgenin öne çıkan özellikleri ile Almanya'nın uluslararası alanda izlediği politika ve tutumlar arasında bir tutarlılık ve süreklilik ilişkisi görülmektedir. Ayrıca Belgelere yansıyan dil ve üslup da Almanya'nın uluslararası alanda giderek artan özgüveninin somut bir belgesi olarak değerlendirilebilir. Bu nedenle araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda İkinci Dünya Savaşı'nın ardından baskılanan Alman stratejik

kültürünün zaman içinde nüksettiği, Almanya'nın uluslararası politikaya bölgesel bir güç olarak yeniden katkı sağlamaya başladığı ve uluslararası politikanın geleceği ile ilgili aktif rol içerek proaktif bir dilin Almanya'nın yayımlamış olduğu USGB'lerde rahatlıkla gözlemlendiği düşünülmektedir. Bu doğrultuda gelecekte Almanya'nın uluslararası sorunlar karşısında daha aktif rol alacağı ve uluslararası alanın çok kutuplu yapılanması içinde daha çok ekonomik ve siyasal kapasitesiyle orantılı ve stratejik kültürü ile uyumlu bir biçimde başat bir aktör olarak yer alacağı öngörülmektedir. Almanya'nın bu proaktif dış politika vizyonu içinde Alman silahlı kuvvetlerinin de gelişen yeni koşullar çerçevesinde bir rol üstleneceği söylenebilir.

Kaynakça

- Agius, Christine. "Social Constructivism." *Contemporary Security Studies*, ed. Alen Collins, Oxford Publication, 2010.
- Almond, Gabriel A ve Sidney Verba. *The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations*. Princeton: Princeton University Press, 1963.
- ARD, "ARD-Jahresrückblick 1971". www.tagesschau.de/jahresueckblick/meldung353544.html (21.04.2018).
- ARD, "ARD-Jahresrückblick 1973". www.tagesschau.de/jahresueckblick/meldung353548.html (21.04.2018).
- ARD, "ARD-Jahresrückblick 1975". www.tagesschau.de/jahresueckblick/meldung353550.html (21.04.2018).
- ARD, "ARD-Jahresrückblick 1976". www.tagesschau.de/jahresueckblick/meldung220134.html (21.04.2018).
- ARD, "ARD-Jahresrückblick 1979". www.tagesschau.de/jahresueckblick/meldung229138.html (21.04.2018).
- ARD, "ARD-Jahresrückblick 1985". www.tagesschau.de/jahresueckblick/meldung353558.html (21.04.2018).
- ARD, "ARD-Jahresrückblick 2006". www.tagesschau.de/jahresueckblick/meldung72496.html (21.04.2018).
- Best, Antony vd. *20. Yüzyılın Uluslararası Tarihi*. Çev. Taciser Ulaş Belge, Ankara: Siyasal Kitabevi, 2015.
- Brechenmacher, Thomas. *Die Bonner Republik: Politisches System und Innere Entwicklung der Bundesrepublik*. Berlin: Bebra Verlag, 2010.
- Bundeskanzlerin, "Bundeskanzler seit 1949". https://www.bundeskanzler.n.de/Webs/BK?n/DE/Kanzleramt/Ze?tstrahl/ze?tstrahl_kanzler_node.html (21.04.2018).
- Bundesministerium der Verteidigung. *Weissbuch 1969 zur Verteidigungspolitik der Bundesregierung*, Bonn, 1969.

- Bundesministerium der Verteidigung. *Weißbuch 1970 zur Sicherheit der Bundesrepublik Deutschland und zur Lage der Bundeswehr*, Bonn, 1970.
- Bundesministerium der Verteidigung. *Weißbuch 1971/ 1972 zur Sicherheit der Bundesrepublik Deutschland und zur Entwicklung der Bundeswehr*, Bonn, 1971.
- Bundesministerium der Verteidigung. *Weißbuch 1973/ 1974 zur Sicherheit der Bundesrepublik und zur Entwicklung der Bundeswehr*, Bonn, 1974.
- Bundesministerium der Verteidigung. *Weißbuch 1975/ 1976 zur Sicherheit der Bundesrepublik Deutschland und zur Entwicklung der Bundeswehr*, Bonn, 1976.
- Bundesministerium der Verteidigung. *Weißbuch 1979 zur Sicherheit der Bundesrepublik Deutschland und zur Entwicklung der Bundeswehr*, Bonn, 1979.
- Bundesministerium der Verteidigung. *Weißbuch 1983 zur Sicherheit der Bundesrepublik Deutschland*, Bonn, 1983.
- Bundesministerium der Verteidigung. *Weißbuch 1985 zur Lage und Entwicklung der Bundeswehr*, Bonn, 1985.
- Bundesministerium der Verteidigung. *Weißbuch 1994 zur Sicherheit der Bundesrepublik Deutschland und zur Lage und Zukunft der Bundeswehr*, Berlin, 1994.
- Bundesministerium der Verteidigung. *Weißbuch 2006 zur Sicherheitspolitik Deutschlands und zur Zukunft der Bundeswehr*, Berlin, 2006.
- Bundesministerium der Verteidigung. *Weißbuch 2016 zur Sicherheitspolitik und zur Zukunft der Bundeswehr*, Berlin, 2016.
- Country Economy. “Germany GDP”, <https://countryeconomy.com/gdp/germany?year=1970> (04.08.2018).
- Flochar, Trine. “Constructivism and Foreign Policy” in *Foreign Policy*. 2th ed. Ed. Steve Smith, Amalia Hadfield and Tim Dune, 78-93, Oxford University Pres, 2012.
- Gray, Colin S. “Strategic Culture as Context: The First Generation of Theory Strikes Back”. *Review of International Studies* 25, sy. 1 (1999): 49-69.
- Huntington, Samuel Paul. *Asker ve Devlet*. Çev. Kazım Uğur Kızılaslan), İstanbul: Salyangoz Yayınları, 2004.
- İpek, Pınar. “Ideas and Change in Foreign Policy Instruments: Soft Power and the Case of the Turkish International Cooperation and Development Agency”. *Foreign Policy Analysis* 11, (2015): 173-193.
- Jones, Timothy. “Germany to Suspend Compulsory Military Service”. <https://www.dw.com/en/germany-to-suspend-compulsory-military-service/a-6315122> (25.04.2018).
- Lantis, Jeffrey. “Strategic Culture and National Security Policy”. *International Studies Review* 4, sy. 3 (2002): 87-113.
- Leyser, K. J. vd. “Germany”, *Encyclopedia Britannica*. <https://www.britannica.com/place/Germany> (03.04.2017).

- Mauil, H. W. "Normalisierung oder Auszehrung? Deutsche Außenpolitik im Wandel", *Bundeszentrale für politische Bildung*. <http://www.bpb.de/apuz/28463/normal> (16.05.2017).
- Martinsen, Kaare Dahl. "National Interests in German Security White Books". *National Identities* 12, sy. 2 (2010): 161-180.
- Mauil, H. "Germany and the Use of Force: Still a 'Civilian Power'?" *Survival: Global Politics and Strategy* 42, sy. 2 (2000): 56-80.
- Roskin, Michael G. *Çağdaş Devlet Sistemleri*. Ankara: Adres Yayınları, 2014.
- Ruane, Kevin. *The Rise and Fall of the European Defence Community*. NY: Palgrave Macmillan Publication, 2000.
- Snyder, Jack L. "The Soviet strategic culture: Implications for nuclear options", *RAND Report*. <http://www.rand.org> (16.12.2017).
- Uçarol, Rıfat. *Siyasi Tarih*. Ankara: Der Yayınları, 2013.
- Xinbo, Wu. "China, Security Practice of a Modernizing and Ascending Power". M. Alagappa, (ed.), *Asian Security Practice: Material and Ideational Influences*, 115-156. Stanford: Stanford University Press, 1998.
- Walt, Stephen M. "Renaissance of the Security Studies". *International Studies Quarterly* 35, sy. 1 (1991): 211-239.
- Yorulmaz, Naci. *Büyük Savaşın Kara Kutusu*. İstanbul: Kronik Kitap, 2018.

KİTAP İNCELEMESİ

Hamid Ahmedi(ed.), *İran: Ulusal Kimlik İnşası*, Hakkı Uygur (ter.), İstanbul: Küre Yayınları, 2009, 360 sayfa. ISBN 9789756614600

Muhammed Hüseyin ÇELİK*

İran gerek sahip olduğu tarihi, dini, kültürel ve sosyal özelliklerinin zenginliğinden gerekse de asırlara yayılan çatışmaların neden olduğu dinamik atmosferinden ötürü üzerinde araştırma yapılan sahalarda başında gelmektedir. İran üzerine yapılan akademik çalışmaların birçoğu bölgeyi farklı tarihsel dönemlerde, farklı perspektiflerden değerlendirmiş olsa da anlatıcılarının algılarının ötesine geçmekte zorluk çektikleri görülmektedir. Çektikleri zorluklar olmuştur. Bu nedenle İran'ı anlamaya çalışırken farklı perspektifler sunan çalışmalar büyük önem kazanmaktadır. İşte bu noktada Hamid Ahmedi'nin editörlüğünü yaptığı asıl adı "*İran: Hürriyet, Milliyet, Kavmiyet-Müesses-i Tahkikat ve Tovsie-i Ulum-ı İnsani*" olan "*İran Ulusal Kimlik İnşası*" bu bağlamda incelenecek önemli eserlerden biridir.

İranlı seçkin akademisyenlerin yazılarından derlenerek oluşturulan kitap içerisinde milli kimlik, etnisite, İran'daki ulusal kimlik inşasının tarihi kökenleri ve teorik temelleri, milliyet ile din arasındaki açmazlar, federalizmden kaynaklanabilecek tehlikeler ile ülke içerisindeki etnik grupların merkezi hükümet ile olan çatışmalar yer almaktadır. Kitapta bahsi geçen mevzu bahis konular postmodernist olgular ve küreselleşme kaynaklı düşünsel yaklaşımlar vasıtasıyla el alınmaktadır. Kitaptaki makaleler kendilerini "reformist" sınıf mensubu olarak addeden İranlı akademisyenler tarafından ele alınmıştır. Eserde sırasıyla İranlı milli kimliğinin teşekkül süreci, devrimden sonra yeni rejimin ana hatlarını oluşturan İslamcılık ideolojisine yönelik eleştiriler ile devrimle birlikte rejimin İran toplumunun farklı kesimleri nezdindeki güncel kabulüne dair makaleler ilgililerine sunulmaktadır.

* İnönü Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi. huseyincelik1871@hotmail.com.
ORCID ID: 0000 0001 5204 0686.

Geliş Tarihi / Received Date: 02.01.2020

Kabul Tarihi / Accepted Date: 27.04.2020

Eserin editörlüğünü üstlenen Ahmedi'nin 12 sayfalık sunuş yazısı da dahil olmak üzere kitap toplam 360 sayfadan oluşmaktadır. Kitap, “**Teorik İncelemeler**” ve “**Alan İncelemeleri**” adı altında iki ana bölüme ayrılmış durumdadır. Kitabın omurgasını oluşturan ilk bölümde şu makaleler bulunmaktadır: **Cihangir Moini Alemdari tarafından kaleme alınan "İran'da Kimlik, Tarih ve Anlatı"**; kitabın editörlüğünü de üstlenen **Hamid Ahmedi'nin "İran'da Din ve Milliyet: Dayanışma mı, Çekişme mi?" makalesi**; **Hüseyin Beşiriyeye** tarafından yazılan “**İran'da Siyasal İdeoloji ve Toplumsal Kimlik**”; **Ahmet Eşref tarafından yazılan, "İran'da Ulusal ve Etnik Kimlik Krizi"**; **Muhammed Hubruyipak'ın yazdığı "Yerel Seçkinler, Küreselleşme ve Federalizm Rüyası"**; ve son olarak **Ebu'l-Fazl Dilaveri'nin, "Modern İran'da Şehir, Kimlik ve Siyaset"** makalesi bulunmaktadır. Eserin orijinalinde yer alan Muhammed Hüseyin Sakit'in “*Fars Dili; İslam'ın ve İran Kimliğinin Mesajcısı*” ile başlıklı makalesi ile Murteza Sakıf'er'in “*Antik İran ve İran Kimliği*” üzerine yaptığı söyleşinin tercüme edilmediği görülmektedir.

Kitabın ilk makalesi olan “*İran'da Kimlik, Tarih ve Anlatı*” makalesinde Dr. Cihangir Moini Alemdari, homojen ve kadim bir İranlı kimliği portresini ortaya koymaya çalışmaktadır. Alemdari özellikle İslam öncesi Sasaniler döneminde İran'daki dini temelde yaşanan örgütlenme çabalarını olumlayarak kadim bir İranlı kimliğinin varlığını iddia etmektedir. Nihayetinde yazar kadim zamanlardan günümüze İranlı kimliğinin bütün etnik ve dinsel farklılıkları es geçerek ortak bir aidiyet duygusunun tezahürü olduğunu savunmuş; bu iddiasını da mitler ve anlatılar üzerinden temellendirmeye çalışmıştır. Yazar makalenin sonuç bölümünde devrimden sonrası yönetici elitlerinin İslam öncesi dönemlere ait sembol, mit ve efsaneleri göz ardı etmekle suçlamaktadır. Bu nedenle genel olarak çizmiş olduğu modern, çağdaş ve küresel sisteme entegre bir İran konseptinin ancak geçmişle barışık ve ulusal öze dönüşle mümkün olacağını savunmaktadır.

Kitabın editörlüğünü de üstlenen Dr. Hamid Ahmedi, “*İran'da Din ve Milliyet. Dayanışma mı Çekişme mi?*” adlı makalesinde ilk makalede öne sürülen çözümleme ve modelleri daha da ileriye götürerek konuya yeni bakış açıları sunmaktadır. Makalenin odak noktası “Milliyetçilik-İslamcılık” akımları ile bu akıma mensup “Milliyetçiler-İslamcılar” arasındaki ilişkileri ele almaktadır. Ahmedi'ye göre dini saikler etrafında tartışılan ulusal duyarlılıklar, İslam öncesi ve sonrası dönemde zaten hep tartışılan bir olgu olagelmıştır.

Özellikle Şah İsmail ile birlikte Safeviler eliyle İran toplumunda tesis edilen dini-millî kimlik inşa süreçlerine olumluluk atfetmektedir. İlerleyen kısımlarda Ahmedî, Şah dönemindeki seküler normları esas alan milliyetçilik ile devrim sonrası İslamcı kadrolar eli ile oluşturulmaya çalışılan milliyetçi politikalar arasında paralellik kurmaktadır. Ahmedî'ye göre Şah dönemi milliyetçi politikalar millî kimliğinin manevî yönünü arka plana iterken; devrim sonrası *İslam ümmetini merkeze alan ümmetçi politikalar da millî kimliğin ulusal yönünün göz ardı edilmesine neden olmuştur*. Makalenin sonuç kısmında ise Ahmedî, din ile milliyetçilik arasında bir problem olmadığını ancak radikal İslamcılar eliyle dinin siyasileştirilmesinin çatışmalara neden olduğu sonucuna ulaşmaktadır. Yine yazara göre İslamcıların “dini” siyasal alanda esas faktör kırmalarının yanı sıra ulusal çıkarlar yerine ümmetin çıkarlarını öne çıkarma çabaları İran'ı küresel kamuoyundan uzaklaştırmakta ve İran'ın dışlanmasına yol açmaktadır. Yazar kurtuluş reçetesi olarak siyasal İslam ideolojisinin terkedilmesi ve ulusal çıkarları savunacak politikaların geliştirilmesini öne sürmüştür.

Kitabın üçüncü makalesi "*İran'da Siyasal İdeoloji ve Toplumsal Kimlik*" İran siyaset arenasının öne çıkan hocalarından ve reformist kanadın önde gelen fikir babalarından Hüseyin Beşiriyye tarafından kaleme alınmıştır. Kitap içerisindeki en nesnel ve sakın değerlendirmelerin yazıldığı makalede devrim sonrası İran toplumunun içerisine düştüğü toplumsal ve siyasal kampaşmaları işlenmektedir. Genel olarak yerinde tespitlere sahip olan makalede tahlil ve önermelerde bazı noksanlıklar göze çarpmaktadır. Beşiriyye'nin eleştirel bir yaklaşımla her türlü kimlik siyasetini yadsıması bu noksanlıkların temel sebebini oluşturmaktadır. Beşiriyye tek tip, özerk ve halis bir kimlik tasavvurunun tarihsel gerçekliğinin olamayacağı tezini savunmaktadır. Beşiriyye devrimden hemen sonra yönetimi ele geçiren İslamcılarının temel hatasının diğer tüm parametreleri göz ardı ederek kimlik inşa sürecinde ve diğer politikalarında Şah dönemi gerçekleştirilen politikaların tersi yönünde hareket etmeleri olduğunu söylemektedir.

Kitaptaki bir sonraki makale “İran'da Ulusal ve Etnik Kimlik Krizi”, Ahmed Eşref tarafından kaleme alındı. Mahiyeti bakımında önemli noktalara değinen makale üslup açısından nesnel bir yaklaşıma sahiptir. Eşref ilk olarak ulus kavramının teşekkül sürecini teorik ve pratik boyutlarıyla ele almaktadır. Ulus kavramını etimolojik olarak inceledikten sonra ve farklı disiplinlerdeki karşılığını da değinen yazar, ulus olgusunun modernliğine ve

kurgusallığına dikkat çekmektedir. Yazar İran kapsamında ulusal kimliğin oluşum sürecini “Sasaniler”, “Safeviler” ve “Modern” zamanlar olmak üzere farklı alt başlıklarda ve çok yönlü bir zeminde işlemektedir. Yazar daha sonra modern anlamda ulus-devletin ortaya çıkması ile zengin etnik ve mezhebi bir yapıya sahip İran’da ulusal kimlik inşa süreçlerinde yol açtığı krizlere değinmektedir. Sonuç olarak yazar İran’ın modern anlamda bir ulus-devlete dönüşmeye mecbur kalacağını ve nitekim bunun sinyallerini de vermeye başladığını belirtmektedir.

Bir sonraki makale olan Muhammed Hubruyipak’ın yazmış olduğu "*Yerel Seçkinler, Küreselleşme ve Federalizm Rüyası*" adlı makalesinde genellemeci vurgular ile İran’da var olan federal sistem ve federalizme yönelik ağır eleştiriler yöneltmektedir. Hubruyipak iddialarını ileri götürerek federalizmi savunan kesimleri kendi ifadesi ile “*politik kazanç elde etmek için yerelciliğe ve etnik azınlık milliyetçiliğine soyunmak*” ile itham etmektedir. Federalizmin eksikliklerini ve yanlışlığını savunan yazar federal yönetim biçimine alternatif olarak merkezi yönetimin güçlü olduğu “Üniter Sistem” modelini sunmaktadır. Yazar makalenin ilerleyen kısımlarında ülkedeki farklı etnisiteye sahip unsurların dilsel, kültürel, siyasal vb. her türlü farklılıkları öne çıkaran taleplerini yok sayarak etnik unsurların taleplerini şeytanlaştırmaktadır. Bunu yaparken de Fars unsurunun merkezi konumunu tartışmamaktadır. Yazarın diğer etnik unsurları önemli ölçüde göz ardı ederek İran’ı neredeyse salt Fars unsuruyla özdeşleştirme çabası makaleyi nesnellikten uzaklaştırmaktadır. Küreselleşmeye de aynı şekilde karşı çıkan yazar, küreselleşmenin “*milli bilinci*” tahribe uğratacağını söyleyerek onu da tehditler arasına yerleştirmiştir.

Birinci bölümün son makalesi Ebu'l-Fazl Dilaveri tarafından kaleme alınan "*Modern İran'da Şehir, Kimlik ve Siyaset*" makalesidir. Gerek üslubu gerekse de sahip olduğu içeriği kapsamıyla önemli bir niteliğe sahip olan makale, İran’ın sosyal ve siyasal yapısı ile onları oluşturan temel dinamikleri siyasal yaklaşımlar çerçevesinde değerlendirmeye tabi tutmaktadır. Makalenin esas omurgası Meşrutiyet’ten İslam Devrimi’ne kadar geçen süreçte yaşanan savaşlar ve göçler ile şehir yapısının dönüşümü oluşturmaktadır. Bu süreçte İran sosyal yapısında yaşanan çok yönlü değişimleri, okuma-yazma oranlarını, çeşitli zamanlarda farklı kentleşme düzeylerini ve sanayileşme sonucu ortaya çıkan yeni sosyal sınıfları analiz düzeyinin temeline oturtmaktadır. Buradan hareketle bölgesel/sınıfsal eşitsizlik ve uçurumları,

siyasal/ideolojik tutumları, merkez ve çevre çatışmaları ile bunların iktidar nezdindeki yansımalarını ortaya koyan makale bütüncül bir İran fotoğrafı çekmektedir.

Kitapta ilk bölümde teorik çerçeveye değinildikten sonra ikinci bölümde “Alan İncelemelerine” değinilmektedir. Bu bölümde sırasıyla; Kave Beyat’ın yazmış olduğu “*Pantürkizme Bakış ve Ruşeni Bey Macerasının Pantürkizme Etkileri*”, ilk makaleye paralel olarak Recep İzedi tarafından kaleme alınan “*Azerbaycan Kimliği Hakkındaki On Yıllık Kargaşaya Bir Bakış*” makalesi, Farslar ve Azeriler/Türklerden sonra İran’ın en kalabalık etnik grubu olan Kürtler hakkında Nahid Kuhkişaf-İhsan Huşmend tarafından yazılan “*Devrimden Önce ve Sonra Kürt Bölgelerinin Gelişim Süreci*” ve son olarak da Seyyid Abdülemir Nebevi tarafından yazılan “*Huzistan ve Etnik Sorunlar*” makaleleri bulunmaktadır.

Kitabın ikinci bölümünde genel olarak devrim öncesi ve sonrası İran’da Azeri, Kürt ve Arap halklarına karşı izlenen politikalar odak noktasını oluşturmaktadır. Bu bağlamda bu bölümde yer alan çalışmaların İran’ın zengin etnik yapısını oluşturan etnik unsurların yaşadıkları bölgelerden hareketle İran siyasal hayatındaki durumları incelenmektedir. Mevzubahis etnik grupların kimliklerinin tarihi kökleri, İran siyasal tarihindeki konumları ve devrim sonrası yeni rejimin bu gruplara yönelik politikalarının mahiyeti ele alınmıştır. Şah dönemindeki politikaların itkisi ile başlayıp devrim sonrası dönemde de çeşitli zeminlerde süregelen bu unsurlar arasındaki milliyetçi hareketlerle ilgili olarak çok önemli bilgilere değinilmektedir.

Orijinal dili olan Farsçadan direkt olarak Türkçeye çevrilen eser, sahip olduğu sade üslup ve mahiyeti bakımından oldukça akıcı bir seviyededir. Eser sayesinde İran’daki reformist akademik camianın küçük bir özeti mahiyetinde de olan bu edisyon çalışması ile İran’da "reformist" olarak adlandırılan kanadın fikir dünyasına ve bu grubun rejime yönelik eleştirilerinin akademik alandaki tezahürlerini görmekteyiz. Kitapta yer alan makaleler tüm çatışma ve farklılıklara rağmen küresel kamuoyu ve uluslararası sistemle uyumlu; muasır medeniyet olarak görülen Batı sistemi ile bütünleşmiş modern ve müreffeh bir İran konseptinin şeklini oluşturmaya çalışmaktadır. Ancak makalelerin genelinde oluşturulmaya çalışılan İran algısı, İran gerçeğinden uzak ideal bir tasavvur olmaktan öteye gidememektedir. Farklı alt başlıklar olsa da genel olarak kimlik inşası, ulus-devlet, İranlı kimliği üzerinden İslamcılık eleştirisi ve İran’a dair gelecek tahayyülleri güncel İran gerçekleriyle bağdaşmamaktadır. Tüm

bunlara rağmen makalelerin genel içeriğine bakıldığında görülecektir ki genel olarak İranlı kimliğinin tarihsel süreçte gelişimi, İran'ın sosyal ve siyasal yapısı ile İran siyasal kültürünü oluşturan temel dinamiklerden hareketle İran'ın iç ve dış politikada yaşadığı açmazları ve meydan okumaları analiz edecek bir bütüncül kapsama ulaşılmıştır. Bunlara ek olarak devrimden sonra iç politikada yaşanan kimlik inşa süreci, devrimin toplum nezdinde kabulü, toplumsal çatışmalar ve iktidar süreçlerine ilişkin önemli bilgi aktarımlarına yer verilmiştir.

Kitap ele aldığı konular ve değindiği hususlar bakımından oldukça faydalı bilgilere yer vermekte ve farklı zeminlerden hareketle bütüncül bir İran fotoğrafı çekmektedir. Bu nedenle eser bizim nezdimizde İran özelinde Ortadoğu üzerine yapılacak araştırmalarda başvurulacak önemli bir kaynak konumundadır.